

Κανόνες Παιχνιδιού

2010/2011

Σημείωση:

Στην παρούσα έκδοση έχουν προστεθεί διατάξεις από τους ισχύοντες Κ.Α.Π. / Ε.Π.Ο.

FEDERATION INTERNATIONALE DE FOOTBALL ASSOCIATION (FIFA)

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ (FIFA)

Πρόεδρος: Joseph S. Blatter (Ελβετία)

Γενικός Γραμματέας: Jerome Valcke (Γαλλία)

Διεύθυνση: FIFA-Strasse 20
P.O. Box
8044 Zurich
Switzerland

Telephone: +41 (0)43 222 7777

Fax: +41 (0)43 222 7878

Internet: www.FIFA.com

INTERNATIONAL FOOTBALL ASSOCIATION BOARD (IFAB)

ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ (IFAB)

Μέλη: Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία Αγγλίας
Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία Σκωτίας
Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία Ουαλίας
Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία Ιρλανδίας
(1 ψήφος κάθε μία)

Διεθνής Συνομοσπονδία Ποδοσφαίρου (FIFA)
(4 ψήφοι)

Επόμενη συνεδρίαση του Διεθνούς Ποδοσφαιρικού Συμβουλίου:
Ουαλία, 4-6 Μαρτίου 2011

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

Τροποποιήσεις

Υποκείμενο στην συμφωνία των οικείων ομοσπονδιών μελών και δεδομένου ότι οι αρχές των παρόντων Κανόνων γίνονται σεβαστές, οι Κανόνες είναι δυνατόν να τροποποιηθούν στην εφαρμογή τους για αγώνες παικτών κάτω των 16 ετών, για γυναίκες παίκτριες, για βετεράνους παίκτες (ηλικίας άνω των 35 ετών) και για παίκτες με αναπηρίες.

Επιτρέπεται η τροποποίηση μερικών ή όλων όσων ακολουθούν στην συνέχεια:

- οι διαστάσεις του αγωνιστικού χώρου,
- το μέγεθος, βάρος και υλικό κατασκευής της μπάλας,
- η απόσταση μεταξύ των κάθετων δοκαριών του τέρματος και το ύψος του οριζόντιου δοκαριού από το έδαφος,
- η διάρκεια των ημιχρόνων του αγώνα,
- οι αλλαγές (αντικαταστάσεις ποδοσφαιριστών).

Τυχόν περαιτέρω τροποποιήσεις επιτρέπονται μόνο με την συγκατάθεση του Διεθνούς Ποδοσφαιρικού Συμβουλίου (IFAB).

Αρσενικό και Θηλυκό

Οι αναφορές στο αρσενικό φύλο στους Κανόνες Παιχνιδιού Ποδοσφαίρου αναφορικά με τους διαιτητές, βοηθούς διαιτητή, παίκτες και αξιωματούχους, γίνονται για απλοποίηση και ισχύουν τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες.

Επίσημες γλώσσες

Η FIFA δημοσιεύει, για λογαριασμό του Διεθνούς Ποδοσφαιρικού Συμβουλίου, τους Κανόνες Παιχνιδιού Ποδοσφαίρου στα Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά και Ισπανικά. Εάν υπάρχει οποιαδήποτε ασυμφωνία στην διατύπωση, το Αγγλικό κείμενο υπερισχύει.

Σύμβολα

| Η κάθετη γραμμή στο αριστερό περιθώριο υποδεικνύει αλλαγές στον Κανόνα.

	Κανόνας	Σελίδα
1	Ο ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ	6
2	Η ΜΠΑΛΑ	25
3	Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΠΑΙΚΤΩΝ	29
4	Ο ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΑΙΚΤΩΝ	49
5	Ο ΔΙΑΙΤΗΤΗΣ	55
6	ΟΙ ΒΟΗΘΟΙ ΔΙΑΙΤΗΤΕΣ	72
7	Η ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ	76
8	Η ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ	80
9	Η ΜΠΑΛΑ ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ	92
10	ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΕΡΜΑΤΟΣ	93
11	ΟΦΣΑΙΝΤ	94
12	ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΡΜΟΣΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ	95
13	ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΛΑΚΤΙΣΜΑΤΑ	99
14	ΤΟ ΠΕΝΑΛΤΙ	103
15	ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΤΗΣ ΜΠΑΛΑΣ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΑΓΙΑ	111
16	ΤΟ ΑΠΟ ΤΕΡΜΑΤΟΣ ΛΑΚΤΙΣΜΑ (ΑΟΥΤ)	113
17	ΤΟ ΓΩΝΙΑΚΟ ΛΑΚΤΙΣΜΑ (ΚΟΡΝΕΡ)	115
	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΝΙΚΗΤΗ ΕΝΟΣ ΑΓΩΝΑ Ή ΕΝΟΣ ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ ΑΓΩΝΑ	117
	Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	119
	Ο ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΔΙΑΙΤΗΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΒΟΗΘΟΣ ΔΙΑΙΤΗΤΗ	120
	ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΙΤΗΤΕΣ	123
	ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (IFAB)	202

Επιφάνεια του αγωνιστικού χώρου

Οι αγώνες μπορούν να διεξάγονται σε φυσικό ή τεχνητό χλοοτάπητα, σύμφωνα με τους κανόνες της διοργάνωσης.

Το χρώμα του τεχνητού χλοοτάπητα πρέπει να είναι πράσινο.

Στις περιπτώσεις που χρησιμοποιείται τεχνητός χλοοτάπητας είτε σε αγώνες πρωταθλήματος μεταξύ αντιπροσωπευτικών ομάδων ομοσπονδιών μελών της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Ποδοσφαίρου (FIFA) είτε σε διεθνείς διασυλλογικούς αγώνες πρωταθλήματος, η επιφάνεια πρέπει να πληροί τις προδιαγραφές του Σχεδίου Ποιότητας Ποδοσφαιρικού Χλοοτάπητα ή το Διεθνές Πρότυπο Τεχνητού Χλοοτάπητα, εκτός εάν έχει δοθεί ειδική εξαίρεση από την Διεθνή Ποδοσφαιρική Συνομοσπονδία (FIFA).

Χάραξη του Αγωνιστικού Χώρου

Ο αγωνιστικός χώρος πρέπει να έχει σχήμα ορθογώνιου παραλληλογράμμου και να χαράσσεται με γραμμές. Οι γραμμές αυτές ανήκουν στις περιοχές των οποίων αποτελούν τα όρια.

Οι δύο μεγαλύτερες σε μήκος γραμμές ονομάζονται πλάγιες γραμμές. Οι δύο μικρότερες σε μήκος γραμμές ονομάζονται γραμμές τέρματος.

Ο αγωνιστικός χώρος χωρίζεται σε δύο τμήματα με μία διχοτόμο γραμμή, η οποία συναντά το μέσο κάθε πλάγιας γραμμής.

Το σημείο του κέντρου βρίσκεται στη μέση της διχοτόμου γραμμής. Γύρω από αυτό σημειώνεται ένας κύκλος με ακτίνα 9,15 μέτρα (10 γιάρδες).

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι αμυνόμενοι παίκτες βρίσκονται σε αυτή την απόσταση όταν εκτελείται ένα λάκτισμα από το κόρνερ, επιτρέπεται να χαράσσεται μία μικρή γραμμή έξω από τον αγωνιστικό χώρο, σε απόσταση 9,15 μέτρα (10 γιάρδες) από το γωνιαίο τόξο, κάθετα προς τις γραμμές τέρματος και τις πλάγιες γραμμές.

Διαστάσεις

Το μήκος της πλάγιας γραμμής πρέπει να είναι μεγαλύτερο από το μήκος της γραμμής τέρματος.

Μήκος (πλάγια γραμμή):	ελάχιστο	90 μέτρα	(100 γιάρδες)
	μέγιστο	120 μέτρα	(130 γιάρδες)
Πλάτος (γραμμή τέρματος):	ελάχιστο	45 μέτρα	(50 γιάρδες)
	μέγιστο	90 μέτρα	(100 γιάρδες)

Όλες οι γραμμές πρέπει να έχουν το ίδιο πλάτος, το οποίο δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 12 εκατοστά (5 ίντσες).

Διεθνείς Αγώνες

Μήκος:	ελάχιστο	100 μέτρα	(110 γιάρδες)
	μέγιστο	110 μέτρα	(120 γιάρδες)
Πλάτος:	ελάχιστο	64 μέτρα	(70 γιάρδες)
	μέγιστο	75 μέτρα	(80 γιάρδες)

Η Περιοχή Τέρματος

Δύο γραμμές χαράσσονται κάθετα προς την γραμμή τέρματος που θα αρχίζουν από απόσταση 5,50 μέτρων (6 γιάρδες) από το εσωτερικό κάθε κάθετου δοκαριού. Οι γραμμές αυτές εκτείνονται μέσα στον αγωνιστικό χώρο, σε απόσταση 5,50 μέτρων (6 γιάρδες) και ενώνονται με μία γραμμή παράλληλη με την γραμμή τέρματος. Η περιοχή που καθορίζεται από τις γραμμές αυτές και την γραμμή τέρματος αποτελεί την περιοχή τέρματος.

8 ΚΑΝΟΝΑΣ 1 – Ο ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

Η Περιοχή Ποινής (Πέναλτι)

Δύο γραμμές χαράσσονται κάθετα προς την γραμμή τέρματος που θα αρχίζουν από απόσταση 16,50 μέτρων (18 γιάρδες) από το εσωτερικό κάθε κάθετου δοκαριού. Οι γραμμές αυτές εκτείνονται μέσα στον αγωνιστικό χώρο, σε απόσταση 16,50 μέτρων (18 γιάρδες) και ενώνονται με μία γραμμή παράλληλη με την γραμμή τέρματος. Η περιοχή που καθορίζεται από τις γραμμές αυτές και την γραμμή τέρματος αποτελεί την περιοχή πέναλτι.

Μέσα σε κάθε περιοχή πέναλτι, αποτυπώνεται το σημείο του πέναλτι, σε απόσταση 11 μέτρων (12 γιάρδες) από τη μέση μεταξύ των κάθετων δοκαριών και σε ίση απόσταση από αυτά.

Έξω από την περιοχή πέναλτι χαράσσεται ένα τόξο κύκλου με ακτίνα 9,15 μέτρων (10 γιάρδες) από το κέντρο κάθε σημείου πέναλτι.

Κοντάρια με σημαία

Σε κάθε γωνία (του αγωνιστικού χώρου) πρέπει να τοποθετείται ένα κοντάρι ύψους το λιγότερο 1,5 μέτρο (5 πόδια), χωρίς αιχμηρή κορυφή, με σημαία.

Κοντάρια με σημαία επιτρέπεται επίσης να τοποθετηθούν στο κάθε άκρο της διχοτόμου γραμμής, σε απόσταση το λιγότερο 1 μέτρο (1 γιάρδα) έξω από την πλάγια γραμμή.

Το Γωνιακό τόξο

Στο εσωτερικό τμήμα του αγωνιστικού χώρου χαράσσεται ένα τεταρτημόριο κύκλου με ακτίνα 1 μέτρο (1 γιάρδα) από κάθε κοντάρι με σημαία του κόρνερ.

Τέρματα

Το τέρμα πρέπει να είναι τοποθετημένο στο κέντρο κάθε γραμμής τέρματος.

Αποτελείται από δύο κάθετα δοκάρια σε ίση απόσταση από κάθε κοντάρι με σημαία του κόρνερ που οι κορυφές τους ενώνονται από ένα οριζόντιο δοκάρι. Οι κάθετες και η οριζόντια δοκός **πρέπει να** είναι κατασκευασμένες από ξύλο, μέταλλο ή άλλο εγκεκριμένο υλικό. Επιτρέπεται να έχουν σχήμα τετράγωνο, ορθογώνιο, κυκλικό ή ελλειπτικό και δεν πρέπει να είναι επικίνδυνα για τους παίκτες.

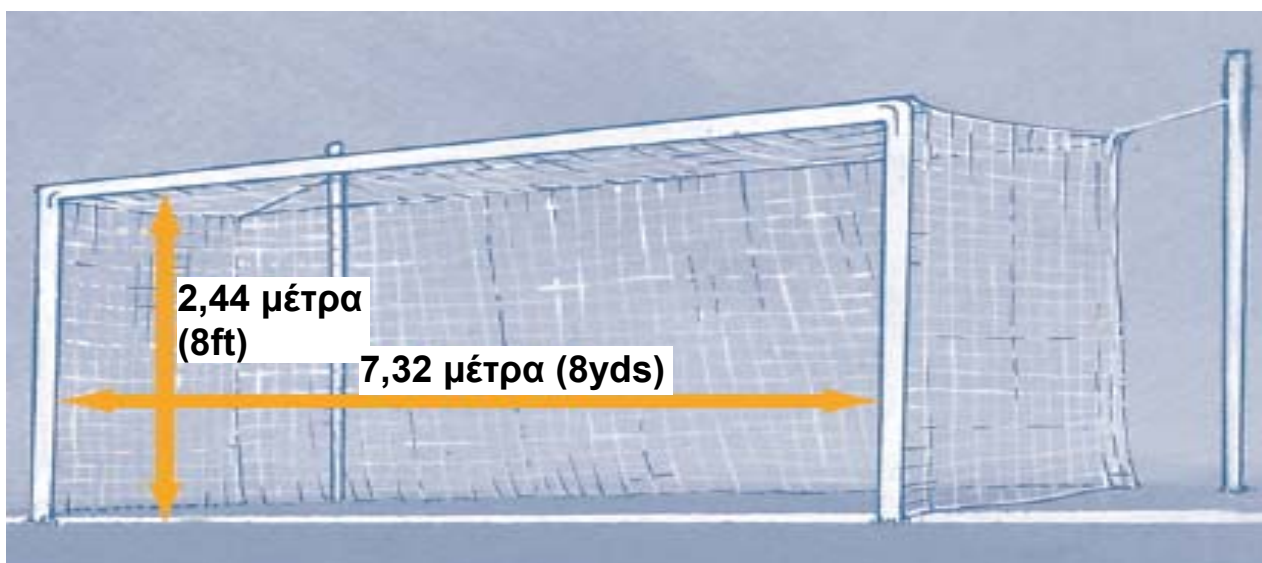
Η απόσταση (εσωτερική μέτρηση) μεταξύ των κάθετων δοκαριών είναι 7,32 μέτρα (8 γιάρδες) και η απόσταση από το χαμηλότερο άκρο του οριζόντιου δοκαριού μέχρι το έδαφος είναι 2,44 μέτρα (8 πόδια).

Και τα δύο κάθετα δοκάρια και το οριζόντιο δοκάρι έχουν το ίδιο πλάτος και πάχος όχι μεγαλύτερο από 12 εκατοστά (5 ίντσες). Οι γραμμές τέρματος πρέπει να έχουν το ίδιο πλάτος με τα κάθετα δοκάρια και το οριζόντιο δοκάρι. Στο τέρμα και στο έδαφος πίσω από το τέρμα επιτρέπεται να αναρτηθούν δίχτυα, με την προϋπόθεση ότι είναι καλά στερεωμένα και δεν εμποδίζουν τον τερματοφύλακα.

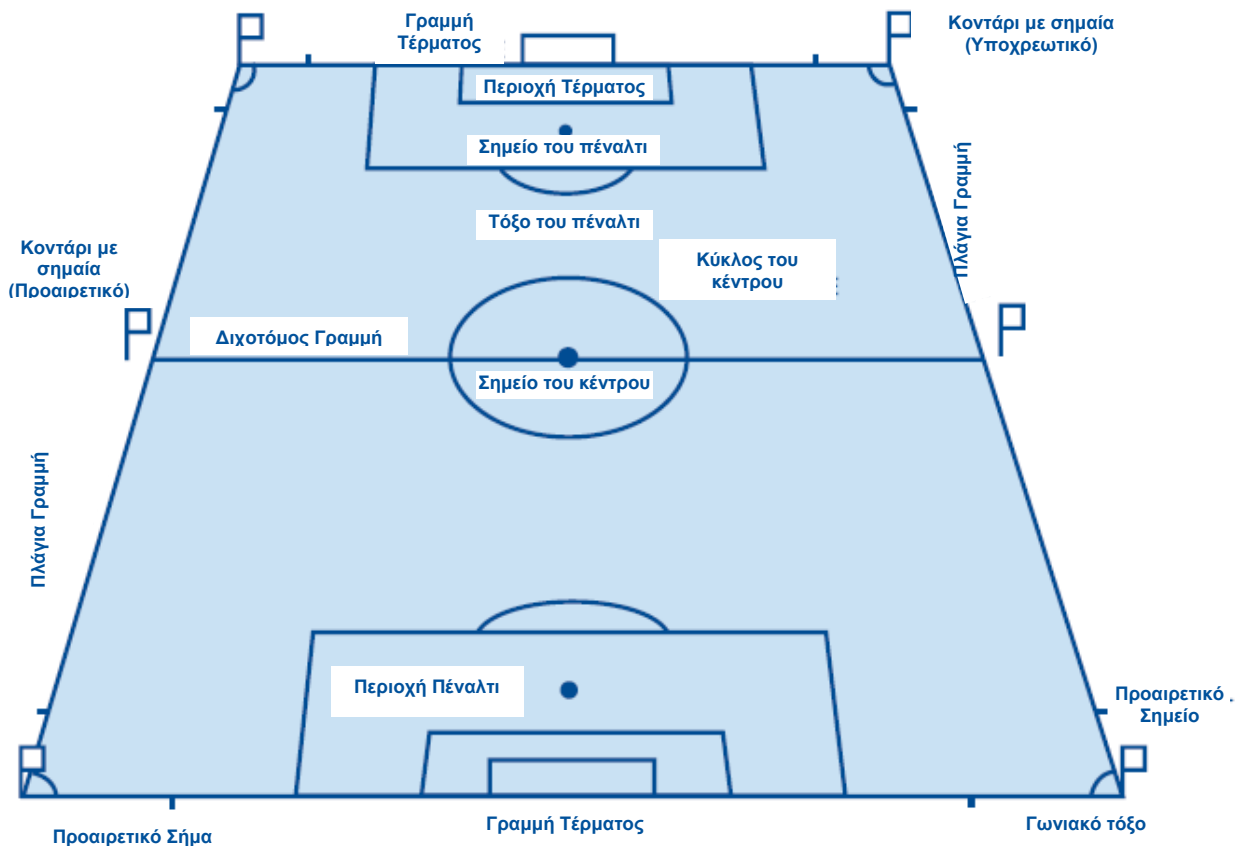
Το χρώμα των κάθετων και οριζόντιων δοκαριών πρέπει να είναι λευκό.

Ασφάλεια

Τα τέρματα πρέπει να είναι αγκυρωμένα με ασφάλεια στο έδαφος. Επιτρέπεται η χρήση μεταφερόμενων τερμάτων μόνο εάν πληρούν αυτή την προϋπόθεση.

Ο Αγωνιστικός Χώρος

Κοντάρι με σημαία (κόρνερ)

Αποφάσεις του Διεθνούς Ποδοσφαιρικού Συμβουλίου (IFAB)

Απόφαση 1

Όπου υπάρχει τεχνική περιοχή, αυτή πρέπει να πληροί τις προδιαγραφές που έχουν εγκριθεί από το Διεθνές Ποδοσφαιρικό Συμβούλιο (IFAB), οι οποίες περιέχονται στο τμήμα της παρούσας έκδοσης με τίτλο *Η Τεχνική Περιοχή*.

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Κανόνα 1 (Αγωνιστικός χώρος)

**Άρθρο 8
Γήπεδα τέλεσης αγώνων**

1. Τα γήπεδα των αγώνων ποδοσφαίρου πρέπει να είναι αναγνωρισμένα από την Ε.Π.Ο. ή τις ενώσεις - μέλη της σύμφωνα με τον Κανονισμό Αδειοδότησης Ομάδων της Ε.Π.Ο., να πληρούν τους όρους ασφαλείας, καθώς και τους όρους που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 9 του παρόντος Κανονισμού και οι διατάξεις των κανόνων του παιχνιδιού.
Μέχρι την υλοποίηση του συστήματος αδειοδότησης ομάδων και στα ερασιτεχνικά πρωταθλήματα, οι Ε.Π.Σ. με ειδικό Κανονισμό ή με διατάξεις στην προκήρυξη καθορίζουν κάθε θέμα που αφορά τα γήπεδα τέλεσης αγώνων.
 2.
 - α) Γηπεδούχες ομάδες, με την έννοια του Κανονισμού αυτού, είναι εκείνες που αγωνίζονται στα δικά τους γήπεδα ή στα γήπεδα άλλων ομάδων ή φυσικών ή νομικών προσώπων τα οποία όμως έχουν εξασφαλίσει οι ίδιες για αγώνες των πρωταθλημάτων τους, έχοντας αναλάβει και την υποχρέωση να υπάρχουν στη διάθεση των διαγωνιζομένων, μέσα πρώτων βοηθειών και να μεριμνούν έγγραφα, απευθυνόμενοι σε αρμόδιο φορέα, για την παρουσία γιατρού κατά την τέλεση των αγώνων.
 - β) Σε αγώνες Δ΄ Εθνικής Κατηγορίας και διοργανώσεις μικτών ομάδων ενώσεων, είναι υποχρεωτική η παρουσία ιατρού αγώνα.
Σε αντίθετη περίπτωση, ο αγώνας δεν διεξάγεται με υπαιτιότητα της γηπεδούχου ομάδας, εάν δε διεξαχθεί, ο μεν διαιτητής παραπέμπεται για πειθαρχικό έλεγχο, η δε γηπεδούχος ομάδα χάνει τον αγώνα και της επιβάλλεται χρηματική ποινή από χίλια (1.000) ευρώ έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.
-
6. Όταν έχουν ορισθεί στο ίδιο γήπεδο, την ίδια ημέρα, από την ίδια διοργανώτρια, δύο αγώνες πρωταθλήματος, από τους οποίους ο δεύτερος αφορά πρωτάθλημα ανώτερης κατηγορίας και στην περίπτωση που είναι ενδεχόμενο από τη διεξαγωγή του πρώτου αγώνα να γίνει ακατάλληλο το γήπεδο εξαιτίας των καιρικών συνθηκών, ο πρώτος αγώνας θα ματαιώνεται από το διαιτητή που έχει ορισθεί να τον διευθύνει, προκειμένου να διεξαχθεί ο δεύτερος αγώνας.

7. Όσες φορές ορίζεται να διεξαχθούν στο ίδιο γήπεδο δύο αγώνες πρωταθλήματος, η ώρα έναρξης του δεύτερου απ' αυτούς πρέπει να καθορίζεται 30 λεπτά τουλάχιστον, μετά την ώρα που κανονικά θα έληγε ο πρώτος αγώνας. Αν όμως, η ώρα έναρξης που έχει ορισθεί να διεξαχθεί ο δεύτερος αγώνας δεν είναι δυνατόν να τηρηθεί, λόγω παράτασης, για οποιοδήποτε λόγο της διάρκειας του πρώτου αγώνα, οι ομάδες που θα αγωνισθούν έχουν υποχρέωση να περιμένουν τη λήξη του.
-

8. Οι διοργανώτριες των αγώνων, για τις ανάγκες συμβάσεων χορηγίας που υπογράφουν, δικαιούνται ηχητικού και οπτικού διαφημιστικού χρόνου 4 εν συνόλω λεπτών προ και κατά την διάρκεια του ημιχρόνου του αγώνα. Δικαιούνται επίσης χρήσης 3 διαφημιστικών πινακίδων στα γήπεδα τέλεσης των αγώνων. Τα περιλαμβανόμενα στην παρούσα παράγραφο, ρυθμίζονται από τις οικείες προκηρύξεις των πρωταθλημάτων.

Άρθρο 9

Αγωνιστικός χώρος – Αντικανονικότητα γηπέδου

1.
 - α) Ο αγωνιστικός χώρος πρέπει να πληροί τις προδιαγραφές που καθορίζονται στους Κανόνες του Παιχνιδιού (Laws of the Game, άρθρο 1).
 - β) Ειδικά για τα Πανελλήνια ερασιτεχνικά πρωταθλήματα, οι αγωνιστικοί χώροι πρέπει να πληρούν τις προδιαγραφές που καθορίζονται στον Κανονισμό αδειοδότησης ομάδων Ε.Π.Ο. – UEFA.
 - γ) Στα τοπικά πρωταθλήματα οι διοργανώτριες καθορίζουν τις προδιαγραφές τους αγωνιστικού χώρου και τα ελάχιστα προαπαιτούμενα σύμφωνα και ανάλογα με τις περ. α) και β).
2. Αγωνιστικός χώρος που δεν πληροί τις προδιαγραφές της παρ. 1, μπορεί να χαρακτηριστεί αντικανονικός μόνον πριν την έναρξη του αγώνα.
3. Για τη δυνατότητα της διεξαγωγής ή όχι ενός αγώνα, λόγω αντικανονικότητας του γηπέδου, μόνος αρμόδιος να αποφασίσει είναι ο διαιτητής, ο οποίος στο Φ.Α. έχει υποχρέωση να αναγράφει περί αυτού κάθε παρατήρησή του. Ειδικότερα όμως η φιλοξενούμενη ομάδα έχει το δικαίωμα να διατυπώνει σχετική ένσταση στο Φ.Α. πριν από την έναρξη του αγώνα. Ο διαιτητής κατά το κλείσιμο του Φ.Α. οφείλει να απαντήσει επί των θεμάτων της ένστασης. Εάν παρ' όλα αυτά το γήπεδο αποδειχθεί ότι είναι αντικανονικό και ο διαιτητής αποφασίσει τη διεξαγωγή του αγώνα, τότε εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 2α του Κ.Α.Π. για το υπαίτιο σωματείο.
4. Μετά την άφιξή του στο γήπεδο και τουλάχιστον μισή ώρα πριν την έναρξη του αγώνα, ο διαιτητής, επιθεωρεί τον αγωνιστικό χώρο. Σε περίπτωση που διαπιστώσει ελλείψεις που καθιστούν το γήπεδο αντικανονικό καλεί αμέσως τον αρχηγό της γηπεδούχου ομάδας και ζητά τη λήψη κάθε ενδεικνυόμενου μέτρου για την κανονική διάθεση του γηπέδου, εφ' όσον κατά την κρίση του διαιτητή, αυτό δεν θα έχει επακόλουθο την καθυστέρηση έναρξης του αγώνα. Η γηπεδούχος ομάδα είναι υποχρεωμένη να συμμορφώνεται και να εκτελεί κάθε σχετική υπόδειξη του διαιτητή.

14 ΚΑΝΟΝΑΣ 1 – Ο ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

5. Η ματαίωση της διεξαγωγής ενός αγώνα, λόγω αντικανονικότητας του γηπέδου, συνεπάγεται σε βάρος της υπεύθυνης ομάδας που είναι γηπεδούχος, εκτός από τις άλλες συνέπειες (δηλ. του άρθρου 21 παρ.2α του Κ.Α.Π.) και την υποχρέωση καταβολής των εξόδων του αγώνα (έξοδα μετακίνησης, διαιτησίας κ.λπ.) που προσδιορίζονται από τη διοργανώτρια.

Άρθρο 10 Ακατάλληλο γήπεδο

1. Ένα γήπεδο επιτρέπεται να χαρακτηριστεί ακατάλληλο πριν ή μετά την έναρξη του αγώνα μόνο στις ακόλουθες εξαιρετικές περιπτώσεις, από τις οποίες είναι δυνατό να δημιουργηθεί κίνδυνος για τους αγωνιζόμενους ποδοσφαιριστές.
 - α) Όταν εξ αιτίας της βροχής ο αγωνιστικός χώρος έχει γίνει σε πολύ μεγάλο βαθμό λασπώδης και για τον λόγο αυτό η κίνηση των ποδοσφαιριστών είναι δύσκολη και κινδυνεύει η σωματική τους ακεραιότητα.
 - β) Όταν, από τη βροχή, ο αγωνιστικός χώρος έχει πλημμυρίσει σε διάφορα σημεία του από νερά, σε τέτοιο βαθμό που όταν η μπάλα πέφτει σ' αυτά να μην αγγίζει το έδαφος.
 - γ) Όταν εξ αιτίας χιονοπτώσεως η περιφέρεια της μπάλας μεγαλώνει σε τέτοιο βαθμό ώστε να γίνεται αντικανονική.
 - δ) Όταν το χιόνι που έχει πέσει στον αγωνιστικό χώρο, παγώνει εξ αιτίας του ψύχους που επικρατεί και δημιουργείται απ' αυτό τον λόγο κίνδυνος τραυματισμού των ποδοσφαιριστών.
2. Για τη δυνατότητα της διεξαγωγής ή της συνέχισης ενός αγώνα από την άποψη της καταλληλότητας ή όχι του γηπέδου μόνος αρμόδιος να αποφασίσει είναι ο διαιτητής, οι δε ομάδες που αγωνίζονται έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται σε οποιαδήποτε απόφασή του χωρίς να έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν ένσταση.
3. Απαγορεύεται η διεξαγωγή φιλικού αγώνα την ίδια ημέρα στο γήπεδο που χαρακτηρίστηκε ακατάλληλο γι' αγώνες πρωταθλήματος από το διαιτητή.
4. Δεν επιτρέπεται κατ' αρχήν στη διοργανώτρια αρχή η αναβολή αγώνα λόγω ακαταλληλότητας γηπέδου. Σε εξαιρετικές όμως περιπτώσεις, επιτρέπεται η αναβολή του λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών ή λόγω ανωτέρας βίας, μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της διοργανώτριας αρχής. Για τα εθνικά πρωταθλήματα και το Κύπελλο η αναβολή επιτρέπεται 24 ώρες τουλάχιστον πριν τη διεξαγωγή του αγώνα.
5. Εάν το γήπεδο καταστεί ακατάλληλο από υπαιτιότητα της γηπεδούχου ή της αντίπαλης ομάδας ή από τους οπαδούς τους με αποτέλεσμα να είναι αδύνατος η διεξαγωγή του προγραμματισμένου αγώνα, ο διαιτητής αναγράφει λεπτομερώς στο Φ.Α. τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε το γήπεδο ακατάλληλο, στη δε υπαίτια ομάδα ή στις υπαίτιες ομάδες επιβάλλονται οι ποινές του άρθρου 21 παρ. 2 του παρόντος.

Άρθρο 12

-
5. Απαγορεύεται η είσοδος στο χώρο αποδυτηρίων, Διαιτητών οποιουδήποτε διοικητικού μέλους σωματείου πλην του αρχηγού της ομάδος και μόνο για την υποβολή ενστάσεων κατά τις κείμενες διατάξεις.
-

Άρθρο 13
Παρατηρητής αγώνα

1. Για κάθε αγώνα της αρμοδιότητάς της, η διοργανώτρια έχει την υποχρέωση να ορίζει έναν εκπρόσωπο της (ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗ), από πίνακα που καταρτίζεται κατά την απόλυτη κρίση της. Η υπόδειξη παρατηρητών από τα σωματεία που μετέχουν στα πρωταθλήματα απαγορεύεται. Στη διοργανώτρια παρέχεται η δυνατότητα ορισμού βοηθού ή βοηθών παρατηρητή, ο οποίος δεν έχει δικαίωμα υποβολής έκθεσης. Ο Παρατηρητής δεν δεσμεύεται να αποδεχτεί τις απόψεις του βοηθού ή βοηθών παρατηρητή.
2. Με ειδικό κανονισμό, που εγκρίνεται από το Δ.Σ. της Ε.Π.Ο., καθορίζονται τα προσόντα, τα κωλύματα και τα ειδικότερα καθήκοντα των παρατηρητών αγώνων.
3. Για τους επίσημους και φιλικούς αγώνες ελληνικών ομάδων -ανεξάρτητα από την κατηγορία στην οποία ανήκουν- με ομάδες του εξωτερικού, οι παρατηρητές ορίζονται από την Ε.Π.Ο.
4. Αν, για οποιοδήποτε λόγο, απουσιάσει ο παρατηρητής που όρισε η διοργανώτρια, καθήκοντα αναλαμβάνει ο βοηθός του (εφ' όσον έχει οριστεί από τη διοργανώτρια), ο οποίος και συντάσσει τη σχετική έκθεση. Σε περίπτωση που δεν έχει οριστεί βοηθός παρατηρητή ή απουσιάσουν και οι δύο, τότε οι διαγωνιζόμενες ομάδες έχουν υποχρέωση να υποδείξουν από ένα πρόσωπο η καθεμιά και ο διαιτητής διενεργεί κλήρωση για να αναδειχτεί ο παρατηρητής του αγώνα. Σ' αυτή την περίπτωση ο διαιτητής έχει υποχρέωση να κάνει σχετική σημείωση στο Φ.Α.
5. Ο παρατηρητής έχει ως έργο του την μέριμνα για τη διασφάλιση των προϋποθέσεων ομαλής διεξαγωγής του αγώνα, μέσα στο χώρο που περιβάλλεται από την εσωτερική περίφραξη του γηπέδου, με εξαίρεση τον εσωτερικό χώρο εντός των αποδυτηρίων ομάδων και διαιτητών και τον κυρίως αγωνιστικό χώρο. Επίσης ο παρατηρητής έχει υποχρέωση να περιγράφει λεπτομερώς στην έκθεσή του τυχόν ενέργειες ή πράξεις βίας των οπαδών των ομάδων στον εν γένει χώρο του γηπέδου. Επίσης ο παρατηρητής υποχρεούται να ασκεί όσα καθήκοντα του ανατίθενται με κανονιστικές πράξεις ή με αποφάσεις της κατά περίπτωση διοργανώτριας.

16 ΚΑΝΟΝΑΣ 1 – Ο ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

6. Μέσα στον χώρο που περιβάλλεται από την εσωτερική περίφραξη, ο παρατηρητής επιτρέπει, βάσει καταστάσεων που του παραδίδουν τα διαγωνιζόμενα σωματεία, να εισέρχονται και να παραμένουν, εφ' όσον του επιδείξουν την ταυτότητά τους (αστυνομική ή επαγγελματική) μόνο τα εξής πρόσωπα:
 - α) Ο γιατρός του αγώνα κι ένας γιατρός κάθε ομάδας
 - β) Ένας εκπρόσωπος της κάθε ομάδας
 - γ) Ο φυσικοθεραπευτής της κάθε ομάδας
 - δ) Ο προπονητής κάθε ομάδας και ο τυχόν βοηθός του.
 - ε) Δύο τραυματιοφορείς
7. Πλέον των ανωτέρω προσώπων ο παρατηρητής επιτρέπει την είσοδο και παραμονή στον ίδιο χώρο και των παρακάτω προσώπων: α) Φωτογράφων των επίσημων πρακτορείων τύπου και μελών των τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών συνεργείων, για την εκτέλεση των καθηκόντων τους, εφ' όσον τα μέλη των τελευταίων έχουν τη σχετική άδεια από τη διοργανώτρια. β) Νεαρών ατόμων για την επαναφορά της μπάλας όταν βγαίνει από τα όρια του γηπέδου παιχνιδιού.
8. Ο παρατηρητής υποχρεούται να ζητήσει από τον επικεφαλής της αστυνομικής δύναμης που βρίσκεται στο γήπεδο την απομάκρυνση από τον χώρο αυτό, οποιουδήποτε προσώπου που εμποδίζει -κατά την κρίση του- την ομαλή διεξαγωγή του αγώνα.
9. Στο χώρο της αρμοδιότητας του παρατηρητή ανήκουν: ο χώρος που βρίσκεται μπροστά από τα αποδυτήρια των διαιτητών, το προαύλιο, οι διάδρομοι, η καταπακτή και οι τυχόν άλλοι συναφείς χώροι.
10. Μέσα σ' αυτούς τους χώρους επιτρέπεται η είσοδος και παραμονή μόνο κατά την αναγραφή των ονομάτων των ποδοσφαιριστών στο Φ.Α., την καταχώρηση ενστάσεων και την υπογραφή του Φ.Α. των εξής προσώπων: α) Του παρατηρητή του αγώνα β) Των αρχηγών (ποδοσφαιριστών) των διαγωνιζομένων ομάδων.
11. Ο παρατηρητής οφείλει να συντάξει σε οποιαδήποτε περίπτωση αμέσως μετά την λήξη του αγώνα έκθεση σε ειδικό έντυπο της διοργανώτριας που απευθύνεται προς αυτήν.
12. Οι διαγωνιζόμενες ομάδες και τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παρ. 6 και 7 του παρόντος άρθρου οφείλουν να συμμορφώνονται στις υποδείξεις και στις εντολές του παρατηρητή. Κατά των ομάδων ή των προσώπων που δεν συμμορφώνονται με τις εντολές του παρατηρητή, επιβάλλεται χρηματική ποινή τουλάχιστον πενήντα (50) ευρώ.
13. Παρατηρητής ο οποίος δεν αποδίδει επακριβώς τα γεγονότα του χώρου ευθύνης του, δυσχεραίνοντας έτσι τον πειθαρχικό έλεγχο των υπαιτίων παραβάσεων του παρόντος κανονισμού, διαγράφεται από τον πίνακα παρατηρητών με απόφαση του Δ.Σ. της διοργανώτριας.

Άρθρο 19

-
6. Απαγορεύεται η είσοδος στους αγωνιστικούς χώρους και η συμμετοχή στον αγώνα φυσικού προσώπου που έχει τιμωρηθεί με οποιαδήποτε άλλη ιδιότητα (εφόρου, προπονητή, φυσικοθεραπευτή κ.λπ.). Τυχόν συμμετοχή είναι αντικανονική και σε περίπτωση ένστασης εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 23 παρ. 11.

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Κανόνα 1 (Αγωνιστικός χώρος).

**Άρθρο 1
Ορισμοί**

Για τις ανάγκες του παρόντος Κανονισμού, οι ακόλουθοι όροι έχουν την εξής έννοια:

.....

Εν γένει χώρος γηπέδου: Το γήπεδο και ο περιβάλλον χώρος του, που χρησιμοποιείται από την ομάδα για την στάθμευση αυτοκινήτων και/ή για την εκμετάλλευση εμπορικών δικαιωμάτων.

Κυρίως χώρος γηπέδου: Ο αγωνιστικός χώρος με την περιμετρική αυτού έκταση, όπου υπάρχουν οι πάγκοι των αναπληρωματικών ποδοσφαιριστών, οι τεχνικές περιοχές, οι αξιωματούχοι ομάδων και αγώνα εντός της εσωτερικής περιφράξεως του εν γένει χώρου του γηπέδου, που έχει πρόσβαση προς τον χώρο των αποδυτηρίων.

Κ.Α.Γ. UEFA

1. Ο αγωνιστικός χώρος πρέπει να είναι ομαλός και επίπεδος.
2. Πρέπει να διαθέτει σύστημα αποστράγγισης υδάτων ώστε να μην μπορεί να καταστεί ακατάλληλος λόγω πλημμύρας
3. Πρέπει να είναι σύμφωνος με τις ακόλουθες διαστάσεις και προδιαγραφές:
 - Υπάρχουν τέσσερις κατηγορίες γηπέδων 1,2,3 και Elite.
 - Οι κατηγορίες 1 και 2 θα πρέπει το μήκος τους να κυμαίνεται από 100 έως 110 μέτρα, το δε πλάτος τους από 64 έως 75 μέτρα
 - Οι κατηγορίες 3 και Elite έχουν σταθερό μήκος 105 μέτρα και σταθερό πλάτος 68 μέτρα
 - Η κατηγορία Elite είναι εντελώς άφρακτος (χωρίς κιγκλιδώματα)

Κ.Α.Γ. UEFA

Το γήπεδο πρέπει να διαθέτει:

- α) μία αίθουσα αποδυτηρίων για κάθε ομάδα με τουλάχιστον 5 ντους, 3 ατομικά αποχωρητήρια με λεκάνη, θέσεις καθημένων για τουλάχιστον 25 άτομα, μία κλίνη μαλάξεων και ένα πίνακα τακτικής.

β) μία αίθουσα αποδυτηρίων για τους διαιτητές με τουλάχιστον ένα ντους, ένα ατομικό αποχωρητήριο με λεκάνη, 5 καθίσματα και ένα γραφείο.

Το γήπεδο πρέπει εξασφαλίζει άμεση, αποκλειστική και προστατευόμενη πρόσβαση τόσο για τις δύο ομάδες, όσο και για τους διαιτητές από τα αποδυτήρια στον αγωνιστικό χώρο και να διασφαλίζει την ασφαλή άφιξη και αποχώρηση τους στο και από το γήπεδο.

Άρθρο 8 **Γήπεδα τέλεσης αγώνων**

1. Τα γήπεδα των αγώνων ποδοσφαίρου πρέπει να είναι αναγνωρισμένα από την Ε.Π.Ο. ή τις ενώσεις - μέλη της σύμφωνα με τον Κανονισμό Αδειοδότησης Ομάδων της Ε.Π.Ο., να πληρούν τους όρους ασφαλείας όπως τους παραδίδονται από τη διοργανώτρια, καθώς και τους όρους που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 9 του παρόντος Κανονισμού και οι διατάξεις των κανόνων του παιχνιδιού.
2. Γηπεδούχες ομάδες, με την έννοια του Κανονισμού αυτού, είναι εκείνες που αγωνίζονται στα δικά τους γήπεδα ή στα γήπεδα άλλων ομάδων ή φυσικών ή νομικών προσώπων τα οποία όμως έχουν εξασφαλίσει οι ίδιες για αγώνες των πρωταθλημάτων τους, έχοντας αναλάβει και την υποχρέωση να υπάρχουν στη διάθεση των διαγωνιζομένων, μέσα πρώτων βοηθειών και να μεριμνούν έγγραφα, απευθυνόμενοι σε αρμόδιο φορέα, για την παρουσία γιατρού κατά την τέλεση των αγώνων, ο οποίος πρέπει να είναι άλλος από τον γιατρό των ομάδων. Σε περίπτωση, μη παρουσίας του ως άνω γιατρού (γιατρός γηπέδου) επιβάλλεται στη γηπεδούχο ομάδα χρηματική ποινή πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.
3. Η ομάδα η οποία δηλώνει ως έδρα της γήπεδο το οποίο ανήκει σ' άλλη ομάδα ή σε άλλο νομικό ή φυσικό πρόσωπο πρέπει να συνοδεύει τη σχετική της δήλωση με έγγραφη συγκατάθεση της ομάδας ή του φυσικού ή νομικού προσώπου, στην κυριότητα των οποίων ανήκει το γήπεδο που δηλώνεται ή του οποίου έχουν την χρήση χωρίς περιοριστικούς όρους.
4. Για τη συμμετοχή ομάδας στο Πρωτάθλημα είναι απαραίτητη η κατάθεση στη διοργανώτρια εγγράφων, ότι το γήπεδο που θα χρησιμοποιήσει της έχει παραχωρηθεί, για χρήση για αγώνες πρωταθλήματος της αρχόμενης ποδοσφαιρικής περιόδου, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζει ο Κ.Α.Π. και η προκήρυξη του πρωταθλήματος. Κατά τη διάρκεια των αγώνων πρωταθλήματος, εάν ομάδα από ενδεχόμενη αδυναμία (η οποία θα οφείλεται αποκλειστικά μόνο σε λόγους ακαταλληλότητας του γηπέδου ή εξαιτίας ανάκλησης της άδειας λειτουργίας του γηπέδου και θα διαπιστώνεται από τη διοργανώτρια), δεν μπορεί να αγωνιστεί στην έδρα που έχει δηλώσει, εάν δεν έχει ορίσει με τη δήλωση συμμετοχής εναλλακτικό δεύτερο γήπεδο, έχει την υποχρέωση να δεχθεί ως έδρα της το γήπεδο που θα ορίσει η κατά περίπτωση διοργανώτρια.
5. Όλες ανεξαρτήτως οι ομάδες που διαθέτουν το γήπεδό τους, για τους αγώνες πρωταθλημάτων, είτε των ιδίων είτε άλλων ομάδων, οφείλουν επί ποινή απαραδέκτου της δήλωσης συμμετοχής, να επιτρέπουν την χρησιμοποίηση των γηπέδων αυτών και των εγκαταστάσεων για όλους τους αγώνες της διοργανώτριας.
6. Οι Π.Α.Ε. που έχουν δικαίωμα συμμετοχής στα πρωταθλήματα Α', Β' και Γ' Εθνικής κατηγορίας και Κυπέλλου οφείλουν να διαθέτουν κατά κυριότητα ή χρήση γήπεδο με κατάλληλο χλοοτάπητα, αποδυτήρια και προβολείς όταν πρόκειται για νυκτερινούς

αγώνες απαγορευμένης της διεξαγωγής αγώνων του επαγγελματικού ποδοσφαίρου σε γήπεδα χωρίς τις ως άνω προϋποθέσεις. Η ίδια απαγόρευση ισχύει και στην περίπτωση που η αθλητική εγκατάσταση δεν διαθέτει την προβλεπόμενη άδεια λειτουργίας.

Επίσης, τα γήπεδα των ΠΑΕ Α' και Β' Εθνικής Κατηγορίας πρέπει να διαθέτουν κατάλληλο φωτισμό για νυχτερινούς αγώνες και να είναι πλήρως καλυμμένα από πλαστικά καθίσματα εις τρόπον ώστε όλοι οι φίλαθλοι να κάθονται επ' αυτών.

7. Σε περίπτωση που οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου δεν πληρούνται, για τις ομάδες Α' Εθνικής, η οικεία επαγγελματική ένωση έχει υποχρέωση να ορίζει με απόφασή της γήπεδο με χλοοτάπητα, φωτισμό και καθίσματα. Εφ' όσον η διοργανώτρια κρίνει ότι ο χλοοτάπητας δεν προσφέρεται για διεξαγωγή αγώνων, με απόφαση της δεν ορίζει αγώνες Α', Β', Γ' Εθνικής Κατηγορίας στο γήπεδο αυτό μέχρι να επέλθει βελτίωση του με μέριμνα της γηπεδούχου ομάδος.
8. Στα γήπεδα που διεξάγονται αγώνες Α', Β', Γ' Εθνικής Κατηγορίας και Κυπέλλου θα πρέπει υποχρεωτικά να υπάρχει πλήρως εξοπλισμένο ιατρείο και ασθενοφόρο όχημα σύμφωνα με εγκύκλιο που θα εκδίδει η διοργανώτρια. Σε περίπτωση που η διοργανώτρια μετά από έλεγχο κρίνει ότι ένα γήπεδο δεν πληροί τις παραπάνω προϋποθέσεις ασφάλειας για την υγεία κάθε προσώπου που εισέρχεται στο γήπεδο, τότε στο εν λόγω γήπεδο δεν θα ορίζονται αγώνες για όσο χρόνο διαρκεί η παραπάνω έλλειψη.
9. Σε αγώνες Α', Β', Γ' και Κυπέλλου Ελλάδος Επαγγελματιών είναι υποχρεωτική η παρουσία ιατρού αγώνα. Σε αντίθετη περίπτωση ο αγώνας δεν διεξάγεται με ευθύνη της γηπεδούχου ομάδας, η οποία χάνει τον αγώνα και της επιβάλλεται χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ.
10. Στα γήπεδα που αγωνίζονται ομάδες Α' Εθνικής απαγορεύεται ο ορισμός άλλων αγώνων επαγγελματικού ή ερασιτεχνικού ποδοσφαίρου. Τυχόν χρησιμοποίηση των γηπέδων αυτών για ειδικές περιπτώσεις (αγώνες τελικής φάσης, ερασιτεχνικών πρωταθλημάτων ή Κυπέλλου, αγώνες Εθνικής ομάδας κ.λπ.) γίνονται μόνο μετά από έγγραφη άδεια της διοργανώτριας.
11. Απαγορεύεται η διεξαγωγή φιλικών αγώνων στα γήπεδα που τελούνται αγώνες πρωταθλημάτων Α', Β', Γ' Εθνικών κατηγοριών, πριν από την έναρξή τους. Η παράβαση της διάταξης αυτής, συνεπάγεται χρηματική ποινή τουλάχιστον 10.000 ευρώ που επιβάλλεται σε βάρος της ομάδας που είναι γηπεδούχος ύστερα από απόφαση της διοργανώτριας. Η απαγόρευση αυτή ισχύει για τα γήπεδα που διαθέτουν φυσικό χλοοτάπητα.
12.
 - α) Τα γήπεδα των αγώνων για τις γηπεδούχες Π.Α.Ε. ορίζονται με την προκήρυξη ή με έγγραφο από το Δ.Σ. της διοργανώτριας τους, αμέσως μόλις καταρτίζεται το πρόγραμμα των αγώνων. Επιτρέπεται αλλαγή έδρας μόνο λόγω ανάκλησης της άδειας λειτουργίας του γηπέδου ή ακαταλληλότητας του γηπέδου που αποδεικνύεται εγγράφως από τα αρμόδια όργανα.
 - β) Σε όλα τα πρωταθλήματα του παρόντος Κανονισμού, εφ' όσον οι αγώνες είναι διπλοί, ο δεύτερος αγώνας διεξάγεται υποχρεωτικά στο γήπεδο της άλλης (με την επιφύλαξη αποφάσεων τιμωρίας του γηπέδου) της σχετικής σειράς καθοριζομένης ύστερα από κλήρωση.
 - γ) Οι γηπεδούχες ομάδες που χρησιμοποιούν γήπεδο που ανήκει σε άλλη αρχή παραλαμβάνουν κανονικά το γήπεδο και έχουν όλες τις απορρέουσες από τον

20 ΚΑΝΟΝΑΣ 1 – Ο ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

Κανονισμό υποχρεώσεις έξι (6), τουλάχιστον, ώρες πριν τη διεξαγωγή του αγώνα. Σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο το γήπεδο καταστεί, μετά την παραλαβή, αντικανονικό η ευθύνη ανήκει αποκλειστικά στη γηπεδούχο ομάδα.

13. Οι διοργανώτριες των αγώνων, για τις ανάγκες συμβάσεων χορηγίας που υπογράφουν, δικαιούνται ηχητικού και οπτικού διαφημιστικού χρόνου 4 εν συνόλω λεπτών προ και κατά την διάρκεια του ημιχρόνου του αγώνα. Δικαιούνται επίσης χρήσης αριθμού διαφημιστικών πινακίδων που προβλέπεται από την οικεία προκήρυξη στα γήπεδα τέλεσης των αγώνων.
Τα περιλαμβανόμενα στην παρούσα παράγραφο, ρυθμίζονται από τις οικείες προκηρύξεις των πρωταθλημάτων.
14. Σε περίπτωση που μια ομάδα δεν μετέχει στο πρωτάθλημα, λόγω μη ορισμού των αγώνων της από τη διοργανώτρια, μετά από αποφάσεις του Τακτικού Διαιτητικού Δικαστηρίου για ανεξόφλητες οφειλές, το Δ.Σ. της διοργανώτριας μπορεί, με απόφασή του, να την αποβάλλει από το πρωτάθλημα. Στην περίπτωση αυτή η αρνητική βαθμολογία της εν λόγω ομάδας, ενόψει της συμμετοχής της στο πρωτάθλημα της επόμενης περιόδου που θα δηλώσει συμμετοχή, δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των μείον έξι (-6) βαθμών.

Άρθρο 9

Αγωνιστικός χώρος – Αντικανονικότητα γηπέδου

1. α) Ο αγωνιστικός χώρος πρέπει να πληροί τις προδιαγραφές που καθορίζονται στους Κανόνες του Παιχνιδιού (Laws of the Game, άρθρο 1).
β) Οι αγωνιστικοί χώροι πρέπει να πληρούν τις προδιαγραφές που καθορίζονται στον Κανονισμό αδειοδότησης ομάδων Ε.Π.Ο. – UEFA.
2. Αγωνιστικός χώρος που δεν πληροί τις προδιαγραφές της παρ. 1, μπορεί να χαρακτηριστεί αντικανονικός μόνον πριν την έναρξη του αγώνα.
3. Για τη δυνατότητα της διεξαγωγής ή όχι ενός αγώνα, λόγω αντικανονικότητας του γηπέδου, μόνος αρμόδιος να αποφασίσει είναι ο διαιτητής, ο οποίος στο Φ.Α. έχει υποχρέωση να αναγράφει περί αυτού κάθε παρατήρησή του. Ειδικότερα όμως η φιλοξενούμενη ομάδα έχει το δικαίωμα να διατυπώνει σχετική ένσταση στο Φ.Α. πριν από την έναρξη του αγώνα. Ο διαιτητής κατά το κλείσιμο του Φ.Α. οφείλει να απαντήσει επί των θεμάτων της ένστασης.
4. Μετά την άφιξή του στο γήπεδο και τουλάχιστον μισή ώρα πριν την έναρξη του αγώνα, ο διαιτητής, επιθεωρεί τον αγωνιστικό χώρο. Σε περίπτωση που διαπιστώσει ελλείψεις που καθιστούν το γήπεδο αντικανονικό καλεί αμέσως τον αρχηγό της γηπεδούχου ομάδας και ζητά τη λήψη κάθε ενδεικνυόμενου μέτρου για την κανονική διάθεση του γηπέδου, εφ' όσον κατά την κρίση του διαιτητή, αυτό δεν θα έχει επακόλουθο την καθυστέρηση έναρξης του αγώνα. Η γηπεδούχος ομάδα είναι υποχρεωμένη να συμμορφώνεται και να εκτελεί κάθε σχετική υπόδειξη του διαιτητή.
5. Η ματαίωση της διεξαγωγής ενός αγώνα, λόγω αντικανονικότητας του γηπέδου, συνεπάγεται σε βάρος της υπεύθυνης ομάδας που είναι γηπεδούχος, εκτός από τις άλλες συνέπειες (δηλ. του άρθρου 21 παρ.3α του ΚΑΠ) και την υποχρέωση

καταβολής των εξόδων του αγώνα (έξοδα μετακίνησης, διαιτησίας κ.λπ.) που προσδιορίζονται από τη διοργανώτρια.

Άρθρο 10 **Ακατάλληλο γήπεδο**

1. Ένα γήπεδο επιτρέπεται να χαρακτηριστεί ακατάλληλο πριν ή μετά την έναρξη του αγώνα μόνο στις ακόλουθες εξαιρετικές περιπτώσεις, από τις οποίες είναι δυνατό να δημιουργηθεί κίνδυνος για τους αγωνιζόμενους ποδοσφαιριστές.
 - α) Όταν εξ αιτίας της βροχής ο αγωνιστικός χώρος έχει γίνει σε πολύ μεγάλο βαθμό λασπώδης και για τον λόγο αυτό η κίνηση των ποδοσφαιριστών είναι δύσκολη και κινδυνεύει η σωματική τους ακεραιότητα.
 - β) Όταν, από τη βροχή, ο αγωνιστικός χώρος έχει πλημμυρίσει σε διάφορα σημεία του από νερά, σε τέτοιο βαθμό που όταν η μπάλα πέφτει σ' αυτά να μην αγγίζει το έδαφος.
 - γ) Όταν εξ αιτίας χιονοπτώσεως η περιφέρεια της μπάλας μεγαλώνει σε τέτοιο βαθμό ώστε να γίνεται αντικανονική.
 - δ) Όταν το χιόνι που έχει πέσει στον αγωνιστικό χώρο, παγώνει εξ αιτίας του ψύχους που επικρατεί και δημιουργείται απ' αυτό τον λόγο κίνδυνος τραυματισμού των ποδοσφαιριστών.
2. Για τη δυνατότητα της διεξαγωγής ή της συνέχισης ενός αγώνα από την άποψη της καταλληλότητας ή όχι του γηπέδου μόνος αρμόδιος να αποφασίσει είναι ο διαιτητής, οι δε ομάδες που αγωνίζονται έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται σε οποιαδήποτε απόφασή του χωρίς να έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν ένσταση.
3. Απαγορεύεται η διεξαγωγή φιλικού αγώνα ή προπόνησης την ίδια ημέρα στο γήπεδο που χαρακτηρίστηκε ακατάλληλο γι' αγώνες πρωταθλήματος από το διαιτητή. Σε περίπτωση παράβασης, επιβάλλεται χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.
4. Δεν επιτρέπεται κατ' αρχήν στη διοργανώτρια αρχή η αναβολή αγώνα λόγω ακαταλληλότητας γηπέδου. Σε εξαιρετικές όμως περιπτώσεις, επιτρέπεται η αναβολή του λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών ή λόγω ανωτέρας βίας, μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της διοργανώτριας αρχής. Για τα εθνικά πρωταθλήματα και το Κύπελλο η αναβολή επιτρέπεται 24 ώρες τουλάχιστον πριν τη διεξαγωγή του αγώνα.
5. Εάν το γήπεδο καταστεί ακατάλληλο από υπαιτιότητα της γηπεδούχου ή της αντίπαλης ομάδας ή από τους οπαδούς τους με αποτέλεσμα να είναι αδύνατος η διεξαγωγή του προγραμματισμένου αγώνα, ο διαιτητής αναγράφει λεπτομερώς στο Φ.Α. τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε το γήπεδο ακατάλληλο, στη δε υπαίτια ομάδα ή στις υπαίτιες ομάδες επιβάλλονται οι ποινές του άρθρου 21 παρ. 3 του παρόντος.

Άρθρο 13 Παρατηρητής αγώνα

1. Για κάθε αγώνα της αρμοδιότητάς της, η διοργανώτρια έχει την υποχρέωση να ορίζει έναν εκπρόσωπο της (ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗ), από πίνακα που καταρτίζεται κατά την απόλυτη κρίση της. Η υπόδειξη παρατηρητών από τα σωματεία και τις Π.Α.Ε. που μετέχουν στα πρωταθλήματα απαγορεύεται. Στη διοργανώτρια παρέχεται η δυνατότητα ορισμού βοηθού ή βοηθών παρατηρητή, ο οποίος δεν έχει δικαίωμα υποβολής έκθεσης. Ο Παρατηρητής δεν δεσμεύεται να αποδεχτεί τις απόψεις του βοηθού ή βοηθών παρατηρητή.
2. Με ειδική κανονιστική πράξη που εγκρίνεται από το Δ.Σ. της Ε.Π.Ο., η οικεία επαγγελματική ένωση δύναται να καθορίζει αναλυτικότερα: το έργο των παρατηρητών, προσόντα και κωλύματα αυτών, τον αριθμό των παρατηρητών για κάθε πρωτάθλημα και κάθε άλλο θέμα που αφορά τους παρατηρητές των αγώνων αρμοδιότητάς της.
3. Για τους επίσημους και φιλικούς αγώνες ελληνικών ομάδων -ανεξάρτητα από την κατηγορία στην οποία ανήκουν- με ομάδες του εξωτερικού, οι παρατηρητές ορίζονται από την Ε.Π.Ο.
4. Αν, για οποιοδήποτε λόγο, απουσιάσει ο παρατηρητής που όρισε η διοργανώτρια, καθήκοντα αναλαμβάνει ο βοηθός του (εφ' όσον έχει οριστεί από τη διοργανώτρια), ο οποίος και συντάσσει τη σχετική έκθεση. Σε περίπτωση που δεν έχει οριστεί βοηθός παρατηρητή ή απουσιάσουν και οι δύο, τότε οι διαγωνιζόμενες ομάδες έχουν υποχρέωση να υποδείξουν από ένα πρόσωπο η καθεμιά και ο διαιτητής διενεργεί κλήρωση για να αναδειχτεί ο παρατηρητής του αγώνα. Σ' αυτή την περίπτωση ο διαιτητής έχει υποχρέωση να κάνει σχετική σημείωση στο Φ.Α.
5. Ο παρατηρητής έχει ως έργο του την μέριμνα για τη διασφάλιση των προϋποθέσεων ομαλής διεξαγωγής του αγώνα, μέσα στο χώρο που περιβάλλεται από την εσωτερική περίφραξη του γηπέδου, με εξαίρεση τον εσωτερικό χώρο των αποδυτηρίων ομάδων και διαιτητών και τον κυρίως αγωνιστικό χώρο. Επίσης ο παρατηρητής έχει υποχρέωση να περιγράφει λεπτομερώς στην έκθεσή του τυχόν ενέργειες ή πράξεις βίας των οπαδών των ομάδων στον εν γένει χώρο του γηπέδου. Επίσης ο παρατηρητής υποχρεούται να ασκεί όσα καθήκοντα του ανατίθενται με κανονιστικές πράξεις ή με αποφάσεις της κατά περίπτωση διοργανώτριας.
Ο παρατηρητής το πρωί της ημέρας του αγώνα συγκαλεί τη σύσκεψη προετοιμασίας - ασφαλείας του αγώνα, στην οποία οφείλουν να παραβρίσκονται εκπρόσωποι όλων των εμπλεκόμενων φορέων, συμπεριλαμβανομένων του αρμοδίου - επίσημου εκπροσώπου και του υπευθύνου ασφαλείας της κάθε ομάδας, μη επιτρεπομένης της εκπροσώπησης από άλλα πρόσωπα. Σε περίπτωση παράβασης, μη εμφάνισης των ανωτέρω προσώπων των ομάδων, επιβάλλεται χρηματική ποινή πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

6. Μέσα στον χώρο που περιβάλλεται από την εσωτερική περίφραξη, ο παρατηρητής επιτρέπει, βάσει καταστάσεων που του παραδίδουν τα διαγωνιζόμενα σωματεία, να εισέρχονται και να παραμένουν, εφ' όσον του επιδείξουν την ταυτότητά τους (αστυνομική ή επαγγελματική) μόνο τα εξής πρόσωπα:
- α) Ο γιατρός του αγώνα κι ένας γιατρός κάθε ομάδας
 - β) Ένας εκπρόσωπος της κάθε ομάδας
 - γ) Ο φυσικοθεραπευτής της κάθε ομάδας
 - δ) Ο προπονητής κάθε ομάδας και ο τυχόν βοηθός του.
 - ε) Ο γυμναστής της ομάδας
 - στ) Ο προπονητής τερματοφυλάκων της ομάδας
 - ζ) Ο διερμηνέας της ομάδας
 - η) Δύο τραυματιοφορείς
- Προκειμένου για αγώνες Π.Α.Ε. Α', Β', Γ' Εθνικής κατηγορίας η διοργανώτρια με την προκήρυξη της καθορίζει τον αριθμό των δικαιούμενων προσώπων σε συμφωνία με τα επιτρεπόμενα και τηρούμενα σε διεθνείς διασυλλογικούς αγώνες.
7. Πλέον των ανωτέρω προσώπων ο παρατηρητής επιτρέπει την είσοδο και παραμονή στον ίδιο χώρο και των παρακάτω προσώπων: α) Φωτογράφων των επίσημων πρακτορείων τύπου και μελών των τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών συνεργείων, για την εκτέλεση των καθηκόντων τους, εφ' όσον τα μέλη των τελευταίων έχουν τη σχετική άδεια από τη διοργανώτρια. β) Νεαρών ατόμων για την επαναφορά της μπάλας όταν βγαίνει από τα όρια του γηπέδου παιχνιδιού.
8. Ο παρατηρητής υποχρεούται να ζητήσει από τον επικεφαλής της αστυνομικής δύναμης που βρίσκεται στο γήπεδο την απομάκρυνση από τον χώρο αυτό, οποιουδήποτε προσώπου που εμποδίζει -κατά την κρίση του- την ομαλή διεξαγωγή του αγώνα.
9. Στο χώρο της αρμοδιότητας του παρατηρητή ανήκουν: ο χώρος που βρίσκεται μπροστά από τα αποδυτήρια των διαιτητών, το προαύλιο, οι διάδρομοι, η καταπακτή και οι τυχόν άλλοι συναφείς χώροι. Εντός του διαδρόμου των αποδυτηρίων των ομάδων και των διαιτητών απαγορεύεται να βρίσκονται άτομα - φροντιστές ασφαλείας (security) των δύο ομάδων, πλην των αρμόδια πιστοποιημένων φροντιστών ασφαλείας του γηπέδου. Σε περίπτωση παράβασης, επιβάλλεται χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.
10. Μέσα σ' αυτούς τους χώρους επιτρέπεται η είσοδος και παραμονή μόνο κατά την αναγραφή των ονομάτων των ποδοσφαιριστών στο Φ.Α., την καταχώρηση ενστάσεων και την υπογραφή του Φ.Α. των εξής προσώπων: α) Του παρατηρητή του αγώνα β) Των αρχηγών (ποδοσφαιριστών) των διαγωνιζόμενων ομάδων. γ) Του συνοδού του τυχόν αλλοδαπού διαιτητή.
11. Ο παρατηρητής οφείλει να συντάξει σε οποιαδήποτε περίπτωση αμέσως μετά την λήξη του αγώνα έκθεση σε ειδικό έντυπο της διοργανώτριας που απευθύνεται προς αυτήν.
12. Οι διαγωνιζόμενες ομάδες και τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παρ. 6 και 7 του παρόντος άρθρου οφείλουν να συμμορφώνονται στις υποδείξεις και στις εντολές του παρατηρητή, ή του τέταρτου διαιτητή όπου υπάρχει. Κατά των ομάδων ή των προσώπων που δεν συμμορφώνονται με τις εντολές του παρατηρητή ή του τέταρτου διαιτητή, επιβάλλεται χρηματική ποινή τουλάχιστον τριακοσίων (300) ευρώ.

24 ΚΑΝΟΝΑΣ 1 – Ο ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

- 13.** Παρατηρητής ο οποίος δεν αποδίδει επακριβώς τα γεγονότα του χώρου ευθύνης του, δυσχεραίνοντας έτσι τον πειθαρχικό έλεγχο των υπαιτίων παραβάσεων του παρόντος κανονισμού, διαγράφεται από τον πίνακα παρατηρητών με απόφαση του Δ.Σ. της διοργανώτριας.

- 14.** Στα πρωταθλήματα στα οποία ορίζεται τέταρτος διαιτητής, τα καθήκοντα των παρ. 6, 7 και 8 ασκούνται αποκλειστικά απ' αυτόν, απαγορευμένης κάθε πρόσβασης ή ανάμειξης του ορισθέντος παρατηρητή.

Ποιότητα και Διαστάσεις

Η μπάλα:

- έχει σφαιρικό σχήμα
- είναι κατασκευασμένη από δέρμα ή άλλο κατάλληλο υλικό
- έχει περιφέρεια το πολύ 70 εκατοστά (28 ίντσες) και το λιγότερο 68 εκατοστά (27 ίντσες)
- έχει βάρος όχι παραπάνω από 450 γραμμάρια (16 ουγκιές) και όχι μικρότερο από 410 γραμμάρια (14 ουγκιές) κατά την έναρξη του αγώνα
- έχει πίεση ίση με 0,6 – 1,1 ατμόσφαιρες (600 – 1100 γραμμάρια ανά τετραγωνικό εκατοστό) σε επίπεδο θάλασσας (8,5 λίβρες ανά τετραγωνική ίντσα με 15,6 λίβρες ανά τετραγωνική ίντσα)

Αντικατάσταση Αντικανονικής Μπάλας

Εάν η μπάλα σκάσει ή καταστεί αντικανονική κατά την διάρκεια του αγώνα:

- ο αγώνας διακόπτεται
- ο αγώνας ξαναρχίζει με "Ελεύθερο του διαιτητή" με την νέα μπάλα στο σημείο που η αρχική μπάλα κατέστη ελαττωματική, εκτός εάν το παιχνίδι διακόπηκε μέσα στην περιοχή τέρματος, περίπτωση κατά την οποία ο διαιτητής αφήνει την νέα μπάλα να πέσει στην γραμμή της περιοχής του τέρματος που είναι παράλληλη με την γραμμή τέρματος στο πλησιέστερο σημείο όπου βρίσκονταν η αρχική μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι.

Εάν η μπάλα σκάσει ή καταστεί αντικανονική σε διακοπή του αγώνα, σε εναρκτήριο λάκτισμα, από τέρματος λάκτισμα, γωνιακό λάκτισμα (κόρνερ), ελεύθερο λάκτισμα, λάκτισμα πέναλτι ή επαναφορά της μπάλας από τα πλάγια:

- ο αγώνας ξαναρχίζει ανάλογα

Δεν επιτρέπεται η αλλαγή της μπάλας κατά την διάρκεια του αγώνα χωρίς την έγκριση του διαιτητή.

Αποφάσεις του Διεθνούς Ποδοσφαιρικού Συμβουλίου (IFAB)**Απόφαση 1**

Επιπρόσθετα στις απαιτήσεις του Κανόνα 2, η αποδοχή μίας μπάλας για χρήση σε αγώνες που διεξάγονται σε επίσημες διοργανώσεις που οργανώνονται υπό την αιγίδα της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Ποδοσφαίρου (FIFA) ή των συνομοσπονδιών, εξαρτάται από το εάν η μπάλα φέρει ένα από τα ακόλουθα:

- το επίσημο λογότυπο "FIFA APPROVED"
- το επίσημο λογότυπο "FIFA INSPECTED"
- το λογότυπο "INTERNATIONAL MATCHBALL STANDARD"

Αυτό το λογότυπο επάνω σε μία μπάλα καταδεικνύει ότι αυτή έχει δοκιμαστεί επισήμως και βρέθηκε να πληροί προκαθορισμένες τεχνικές προδιαγραφές, διαφορετικές για κάθε λογότυπο και επιπρόσθετα στις ελάχιστες προδιαγραφές οι οποίες καθορίζονται στον Κανόνα 2. Ο πίνακας με τις επιπρόσθετες προδιαγραφές εξειδικευμένες ανά αντίστοιχο λογότυπο πρέπει να εγκριθεί από το Διεθνές Ποδοσφαιρικό Συμβούλιο (IFAB). Οι φορείς που διενεργούν τις δοκιμές πρέπει να έχουν την έγκριση της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Ποδοσφαίρου (FIFA).

Στις διοργανώσεις των ομοσπονδιών ενδέχεται να απαιτηθεί επίσης η χρήση μπάλας που θα φέρει οποιανδήποτε από αυτά τα τρία λογότυπα.

Απόφαση 2

Σε αγώνες που διεξάγονται στα πλαίσια επίσημης διοργάνωσης υπό την αιγίδα της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Ποδοσφαίρου (FIFA), των συνομοσπονδιών ή των ομοσπονδιών μελών, δεν επιτρέπεται καμία μορφή εμπορικής διαφήμισης επάνω στη μπάλα, εκτός του εμβλήματος της διοργάνωσης, της διοργανώτριας και το εξουσιοδοτημένο εμπορικό σήμα του κατασκευαστή. Ο κανονισμός της διοργάνωσης (προκήρυξη) δύναται να περιορίζει τις διαστάσεις και το πλήθος των σημάτων αυτών.

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Κανόνα 2 (η μπάλα)

**Άρθρο 16
Ώρα προσέλευσης ομάδας – Μπάλες αγώνα**

1. Καθεμιά από τις διαγωνιζόμενες ομάδες είναι υποχρεωμένη:
 - α) Να προσέρχεται στο γήπεδο του αγώνα έγκαιρα πριν από την καθορισμένη έναρξή του, ανεξάρτητα από τις τυχόν δυσμενείς συνθήκες που επικρατούν, ώστε να είναι έτοιμη να αγωνιστεί πέντε τουλάχιστον λεπτά πριν την προκαθορισμένη ώρα έναρξης του αγώνα.
 - β) Να είναι εφοδιασμένη με το κατάλληλο φαρμακευτικό υλικό, για την χρησιμοποίησή του από τους ποδοσφαιριστές.
2. Η γηπεδούχος ομάδα είναι υπεύθυνη για την προσκόμιση στον διαιτητή ικανού αριθμού μπαλών για την διεξαγωγή του αγώνα. Οι προσκομιζόμενες μπάλες που ο τύπος τους ορίζεται από την διοργανώτρια είναι υποχρεωτικές για τις διαγωνιζόμενες ομάδες και τον διαιτητή με την προϋπόθεση ότι πληρούν τις βασικές προδιαγραφές των Κανόνων του Παιχνιδιού.
3. Στους αγώνες κατάταξης (μπαράζ) κάθε ομάδα υποχρεούται να έχει στη διάθεση του διαιτητή από την έναρξη μέχρι την λήξη του αγώνα οκτώ (8) μπάλες κανονικές και σε καλή κατάσταση.
4. Σε περίπτωση μη έναρξης ή διακοπής του αγώνα ελλείψει μπάλας, η τυχόν υπαιτιότητα μιας ή και των δύο από τις διαγωνιζόμενες ομάδες κρίνεται από το αρμόδιο όργανο, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στο Φ.Α. και στην έκθεση του παρατηρητή.

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Κανόνα 2 (η μπάλα)

**Άρθρο 16
Ώρα προσέλευσης ομάδας – Μπάλες αγώνα**

1. Καθεμιά από τις διαγωνιζόμενες ομάδες είναι υποχρεωμένη:
 - α) Να προσέρχεται στο γήπεδο του αγώνα έγκαιρα πριν από την καθορισμένη έναρξή του, ανεξάρτητα από τις τυχόν δυσμενείς συνθήκες που επικρατούν, ώστε να είναι έτοιμη να αγωνιστεί πέντε τουλάχιστον λεπτά πριν την προκαθορισμένη ώρα έναρξης του αγώνα.
 - β) Να είναι εφοδιασμένη με το κατάλληλο φαρμακευτικό υλικό, για την χρησιμοποίησή του από τους ποδοσφαιριστές.
2. Η γηπεδούχος ομάδα είναι υπεύθυνη για την προσκόμιση στον διαιτητή ικανού αριθμού μπαλών για την διεξαγωγή του αγώνα. Οι προσκομιζόμενες μπάλες που ο τύπος τους ορίζεται από την διοργανώτρια είναι υποχρεωτικές για τις διαγωνιζόμενες ομάδες και τον διαιτητή με την προϋπόθεση ότι πληρούν τις βασικές προδιαγραφές των Κανόνων του Παιχνιδιού.

28 ΚΑΝΟΝΑΣ 2 – Η ΜΠΑΛΑ

3. Στους αγώνες κατάταξης (μπαράζ) και στους τελικούς των Κυπέλλων Ελλάδος η καθεμιά ομάδα υποχρεούται να έχει στη διάθεση του διαιτητή από την έναρξη μέχρι την λήξη του αγώνα οκτώ (8) μπάλες κανονικές και σε καλή κατάσταση.
4. Σε περίπτωση μη έναρξης ή διακοπής του αγώνα ελλείψει μπάλας, η τυχόν υπαιτιότητα μιας ή και των δύο από τις διαγωνιζόμενες ομάδες κρίνεται από το αρμόδιο όργανο, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στο Φ.Α. και στην έκθεση του παρατηρητή.

Άρθρο 21

-
3. Αγώνας που δεν τελέστηκε ή που δεν έληξε με υπαιτιότητα της μιας ή και των δύο ομάδων, προσμετράται για την έκτιση ποινών μόνον της ανυπαίτιας ομάδας και τιμωρείται ως εξής:
 - α)
 - ββ) Μη εκπλήρωση της υποχρέωσης που επιβάλλει να υπάρχουν στη διάθεση του διαιτητή μπάλες κανονικές και σε καλή κατάσταση, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 16 του παρόντος Κανονισμού.
 - γγ)
 - β) Με αφαίρεση τριών (3) βαθμών καθώς επίσης και την αφαίρεση δύο (2) βαθμών από το επόμενο πρωτάθλημα από την υπαίτια ομάδα (ή ομάδες), αν ο αγώνας διακοπεί πριν από την κανονική λήξη του, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παρ. 5 του Πειθαρχικού Κώδικα.

Παίκτες

Ένας αγώνας διεξάγεται από δύο ομάδες, η κάθε μία από τις οποίες αποτελείται από έντεκα παίκτες το πολύ, ένας από τους οποίους είναι ο τερματοφύλακας. Εάν οποιαδήποτε από τις ομάδες έχει λιγότερους από επτά παίκτες, δεν επιτρέπεται να αρχίσει ο αγώνας.

(Σημείωση: Στη χώρα μας, αγώνας δεν μπορεί να ξεκινήσει αν μια ομάδα παρουσιάσει, πριν την έναρξη του αγώνα, λιγότερους από 9 παίκτες σύμφωνα με τον Κ.Α.Π. Επ. Πρ. άρθρο 21, παράγραφο 3, εδάφιο γγ και Κ.Α.Π. Ερ. Πρ.. άρθρο 21, παράγραφο 2, εδάφιο γγ.)

Επίσημες Διοργανώσεις

Σε έναν αγώνα που διεξάγεται μέσα στα πλαίσια μίας διεθνούς διοργάνωσης με την αιγίδα της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Ποδοσφαίρου (FIFA), των μελών συνομοσπονδιών ή των ομοσπονδιών μελών, επιτρέπεται η χρήση το πολύ τριών αναπληρωματικών παικτών.

Οι κανόνες της διοργάνωσης θα πρέπει να καθορίζουν το πλήθος των αναπληρωματικών παικτών που επιτρέπεται να δηλώνονται, από τρεις μέχρι επτά το πολύ.

Άλλοι Αγώνες (Φιλικοί)

Σε αγώνες εθνικών ομάδων ανδρών, επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν το πολύ έξι αναπληρωματικοί.

Σε όλους τους υπόλοιπους αγώνες επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν περισσότεροι αναπληρωματικοί παίκτες, με την προϋπόθεση ότι:

- οι οικείες ομάδες έχουν συμφωνήσει σχετικά με τον μέγιστο αριθμό
- ο διαιτητής έχει πληροφορηθεί γι' αυτό πριν τον αγώνα.

Εάν ο διαιτητής δεν έχει πληροφορηθεί, ή εάν οι ομάδες δεν έχουν συμφωνήσει μεταξύ τους πριν από τον αγώνα, δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν περισσότεροι από έξι αναπληρωματικοί.

Σε όλους τους Αγώνες

Σε όλους τους αγώνες πρέπει να δίνονται τα ονόματα των αναπληρωματικών στον διαιτητή πριν από την έναρξη του αγώνα. Τυχόν αναπληρωματικοί παίκτες των οποίων τα ονόματα δεν δίδονται στον διαιτητή πριν από την έναρξη του αγώνα, δεν επιτρέπεται να συμμετάσχουν στον αγώνα.

Διαδικασία Αντικατάστασης Παίκτη

Προκειμένου να αντικατασταθεί ένας παίκτης από έναν αναπληρωματικό, θα πρέπει να τηρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- ο διαιτητής πρέπει να ενημερωθεί πριν να γίνει οποιαδήποτε αλλαγή
- ο αναπληρωματικός παίκτης εισέρχεται στον αγωνιστικό χώρο αφού προηγουμένως έχει αποχωρήσει ο παίκτης που αντικαθίσταται και αφού λάβει "σήμα" από τον διαιτητή
- ο αναπληρωματικός παίκτης εισέρχεται στον αγωνιστικό χώρο μόνο από την διχοτόμο γραμμή και σε διακοπή του αγώνα
- η αντικατάσταση ολοκληρώνεται όταν ο αναπληρωματικός παίκτης εισέλθει στον αγωνιστικό χώρο
- από την στιγμή εκείνη ο αναπληρωματικός παίκτης καθίσταται τακτικός παίκτης και ο παίκτης που αντικαταστάθηκε καθίσταται παίκτης ο οποίος έχει αντικατασταθεί
- ο παίκτης που έχει αντικατασταθεί δεν ξανασυμμετέχει στον αγώνα
- όλοι οι αναπληρωματικοί παίκτες υπόκεινται στην εξουσία και την δικαιοδοσία του διαιτητή, ανεξαρτήτως του εάν αυτοί κληθούν να αγωνισθούν ή όχι

Αλλαγή με τον Τερματοφύλακα

Οποιοσδήποτε από τους υπόλοιπους παίκτες επιτρέπεται να αντικαταστήσει τον τερματοφύλακα, με την προϋπόθεση ότι:

- ο διαιτητής πρέπει να ενημερωθεί πριν να γίνει η αλλαγή
- η αλλαγή γίνεται σε διακοπή του αγώνα

Παραβάσεις και Ποινές

Εάν ένας αναπληρωματικός παίκτης ή ένας παίκτης που έχει αντικατασταθεί εισέλθει στον αγωνιστικό χώρο χωρίς την άδεια του διαιτητή:

- ο διαιτητής διακόπτει το παιχνίδι (μολονότι όχι άμεσα εάν ο αναπληρωματικός παίκτης ή ο παίκτης που έχει αντικατασταθεί δεν επηρεάζει το παιχνίδι)
- ο διαιτητής τον παρατηρεί για αντιαθλητική συμπεριφορά και τον διατάζει να εγκαταλείψει τον αγωνιστικό χώρο
- εάν ο διαιτητής έχει διακόψει το παιχνίδι, αυτό ξαναρχίζει με έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα που εκτελείται από την αντίπαλη ομάδα από το σημείο όπου βρίσκονταν η μπάλα κατά τον χρόνο της διακοπής (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Εάν ένας παίκτης αλλάξει θέση με τον τερματοφύλακα χωρίς την άδεια του διαιτητή, προτού γίνει η αλλαγή:

- ο διαιτητής επιτρέπει την συνέχεια του παιχνιδιού
- ο διαιτητής παρατηρεί τους εμπλεκόμενους στην επόμενη διακοπή του παιχνιδιού

Σε περίπτωση κάθε άλλης παράβασης του παρόντα Κανόνα:

- οι εμπλεκόμενοι παίκτες παρατηρούνται
- ο αγώνας ξαναρχίζει με έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα που εκτελείται από έναν παίκτη της αντίπαλης ομάδας από το σημείο όπου βρίσκονταν η μπάλα κατά τον χρόνο της διακοπής (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Αποβολή Τακτικών και Αναπληρωματικών Παικτών

Ένας παίκτης ο οποίος αποβάλλεται πριν από το εναρκτήριο λάκτισμα, επιτρέπεται να αντικατασταθεί μόνο από έναν από τους αναπληρωματικούς παίκτες.

Δεν επιτρέπεται η αντικατάσταση ενός παίκτη που έχει δηλωθεί ως αναπληρωματικός και αποβλήθηκε είτε πριν το εναρκτήριο λάκτισμα είτε αφού έχει ξεκινήσει το παιχνίδι.

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Κανόνα 3 (Ο αριθμός των παικτών)

Άρθρο 15

1. Για κάθε αγώνα πρωταθλήματος, συντάσσεται με στυλό μελάνης ή διαρκείας- και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού
 - α)
 - β)
 - γ)
 - δ) Το ονοματεπώνυμο και ο αριθμός του δελτίου αθλητικής ιδιότητας των διαγωνιζομένων -τακτικών και αναπληρωματικών- ποδοσφαιριστών και ο αριθμός της φανέλας του καθενός, ο οποίος και πρέπει να είναι ο ίδιος από την αρχή μέχρι την λήξη του αγώνα, απαγορευμένης της αλλαγής του στη διάρκεια του. Επίσης σημειώνεται ο ποδοσφαιριστής που εκτελεί χρέη αρχηγού σε κάθε ομάδα.
Στον ποδοσφαιριστή που τυχόν δεν συμμορφώνεται με την παραπάνω υποχρέωση, δεν επιτρέπεται η περαιτέρω συμμετοχή του στον αγώνα, από το διαιτητή, μέχρι να συμμορφωθεί.
Οι ποδοσφαιριστές που γράφονται στο Φ.Α., τακτικοί και αναπληρωματικοί, πρέπει να φοράνε την αθλητική τους στολή, όταν βρίσκονται στον αγωνιστικό χώρο.

Άρθρο 17

1.
2. Ομάδα που δεν κατέρχεται να αγωνισθεί ή παραιτηθεί από αγώνα ή αγώνες ή αποχωρήσει από το πρωτάθλημα ή παρουσιάζεται στον αγωνιστικό χώρο με λιγότερους του ελάχιστου επιτρεπομένου ορίου ποδοσφαιριστές για την έναρξή του, χωρίς να συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας, εκτός από την καταβολή κάθε σχετικής δαπάνης, τιμωρείται με απώλεια των αγώνων και χρηματική ποινή έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ για κάθε αγώνα. Αφαιρούνται επίσης δύο (2) βαθμοί από τον πίνακα βαθμολογίας της επομένης περιόδου για κάθε αγώνα που η ομάδα δεν παρουσιάζεται κανονικά, παραιτείται ή δηλώνει αποχώρηση από το πρωτάθλημα. Η αφαίρεση των δύο (2) βαθμών ισχύει για μέχρι τρεις (3) αγώνες σε κάθε πρωτάθλημα.

Άρθρο 18

**Δελτίο ατομικών στοιχείων και μεταβολών ποδοσφαιριστή –
Δελτίο πιστοποίησης προπονητή**

1. Οι ομάδες σε όλους τους αγώνες τους υποχρεούνται να έχουν μαζί τους και να παραδίδουν στο διαιτητή:
 - α) Το δελτίο ατομικών στοιχείων και μεταβολών ποδοσφαιριστή.
 - β) Δελτίο πιστοποίησης προπονητή ή προπονητών της ομάδας.

2. α) Το δελτίο ατομικών στοιχείων και μεταβολών ποδοσφαιριστή θα αναγράφει υποχρεωτικά τα πλήρη στοιχεία του ποδοσφαιριστή και του σωματείου στο οποίο ανήκει και θα φέρει βεβαίωση του "Κέντρου Προληπτικού Ελέγχου Αγωνιστικής Ικανότητας Ποδοσφαιριστών Ε.Π.Ο." ότι ο ποδοσφαιριστής υποβλήθηκε σ όλες τις προβλεπόμενες από την παρ. 2 εδ. β του παρόντος άρθρου υποχρεωτικές υγειονομικές εξετάσεις.
- β) Οι πρωτοεγγραφόμενοι και όλοι ανεξαιρέτως οι ερασιτέχνες ποδοσφαιριστές, που επιθυμούν να αποκτήσουν ή διατηρήσουν την δυνατότητα συμμετοχής των σε αγώνες τοπικών και εθνικών ερασιτεχνικών πρωταθλημάτων, υποχρεούνται κατά την πρώτη εγγραφή των και εν συνεχεία διαδοχικά εντός κάθε έτους από της ημερομηνίας της πρώτης εγγραφής των, να υποβάλλονται μέσω των οικείων Ε.Π.Σ. στις ακόλουθες εξετάσεις :
- Γενική αίματος
 - ΤΚΕ
 - Σάκχαρο αίματος
 - Ουρία αίματος
 - Ουρικό οξύ αίματος
 - Χοληστερίνη - τριγλυκερίδια
 - Αμυλάση
 - Κάλιο
 - γ-GT
 - Αλκαλική φωσφατάση
 - Κρεατινίνη
 - CK
 - SGOT
 - SGPT
 - Χολερυθρίνη
 - Γενική ούρων
 - Ηλεκτροκαρδιογράφημα
 - Υπερηχοκαρδιογράφημα

Τα αποτελέσματα των ανωτέρω υποχρεωτικών εξετάσεων διαβιβάζονται στο "Κέντρο Προληπτικού Ελέγχου Αγωνιστικής Ικανότητας Ποδοσφαιριστών Ε.Π.Ο." το οποίο καταχωρεί στο δελτίο ατομικών στοιχείων και μεταβολών ποδοσφαιριστή, τη βεβαίωση της παρ. 2 εδ. α του παρόντος άρθρου. Η βεβαίωση αυτή ισχύει για ένα μόνο έτος, καταχωρείται υποχρεωτικά κάθε χρόνο στην οικεία στήλη του δελτίου ατομικών στοιχείων και μεταβολών ποδοσφαιριστή και πρέπει να ισχύει κατά την ημέρα τέλεσης του αγώνα.

Οι ποδοσφαιριστές που επιθυμούν, εκτός των σταθμών προληπτικού ελέγχου που λειτουργούν στις Ε.Π.Σ., μπορούν να πραγματοποιούν τις προαναφερόμενες υποχρεωτικές προληπτικές εξετάσεις σε δημόσια ή ιδιωτικά ιατρικά κέντρα και να προσκομίζουν τις εξετάσεις και τα αποτελέσματα αυτών στην οικεία Ένωση Ποδοσφαιρικών Σωματείων.

Το δελτίο ατομικών στοιχείων και μεταβολών ποδοσφαιριστή, θα ανακαλείται προσωρινά για όσο χρόνο ο ποδοσφαιριστής αρνείται ή παραλείπει να υποβληθεί στις ανωτέρω εξετάσεις.

- γ) Στις Ενώσεις Ποδοσφαιρικών Σωματείων που δεν έχει ολοκληρωθεί το νέο αυτό σύστημα, εξακολουθεί για την αγωνιστική περίοδο να ισχύει η κατάσταση υγείας ποδοσφαιριστών. Στην κατάσταση υγείας των ποδοσφαιριστών θα αναγράφονται υποχρεωτικά τα πλήρη στοιχεία αυτών καθώς και του σωματείου

που ανήκουν, θα φέρει δε ιατρική θεώρηση, στην οποία θα αναγράφεται ότι οι περιλαμβανόμενοι στον πίνακα ποδοσφαιριστές είναι απολύτως υγιείς και ικανοί να αγωνίζονται σε αγώνες της ομάδας τους.

Η ως άνω ιατρική θεώρηση, πραγματοποιείται μόνο από αθίατρο ή ορθοπαιδικό ή παθολόγο ή καρδιολόγο ή αγροτικό ιατρό ή γενικής ιατρικής, πρέπει δε να παρέχεται υποχρεωτικά ανά έτος για κάθε ποδοσφαιριστή και να ισχύει κατά την ημέρα τέλεσης του αγώνα.

Η με οποιοδήποτε άλλο τρόπο απόδειξη της υγείας των ποδοσφαιριστών είναι απαράδεκτη. Αντίγραφο του πίνακα υγείας κατατίθεται υποχρεωτικά και εντός 24ώρου από της ιατρικής θεωρήσεώς του, στη διοργανώτρια με ευθύνη του σωματείου, αποτελεί δε το αδιαμφισβήτητο επίσημο έγγραφο σε περίπτωση ενστάσεων και προσφυγών. Η κατάθεση, στη διοργανώτρια, της κατάστασης υγείας των ποδοσφαιριστών, εφ' όσον έχει συντελεσθεί πέραν της 24ώρου προθεσμίας, δεν επιφέρει ακυρότητα ή κύρωση, με τη βασική πάντοτε προϋπόθεση, ότι η κατάθεση αυτή έχει πραγματοποιηθεί οπωσδήποτε πριν από τη τέλεση του αγώνα.

3. Το υπό στοιχεία 1 β αναφερόμενο δελτίο πιστοποίησης προπονητή εκδίδεται κατ' έτος για τα εθνικά πρωταθλήματα από την Ε.Π.Ο. για δε τη Δ' Εθνική και τις τοπικές κατηγορίες από τις οικείες Ε.Π.Σ.
4. Ο διαιτητής έχει την υποχρέωση να σημειώσει στην οικεία στήλη του Φ.Α. τις τυχόν ελλείψεις των πιο πάνω δικαιολογητικών.
5. Ο έλεγχος γίνεται από το διαιτητή και τους αρχηγούς των διαγωνιζομένων ομάδων υποχρεωτικά πριν από την έναρξη του αγώνα κατά την εκ μέρους του διαιτητή συμπλήρωση του Φ.Α.
6. Ο διαιτητής υποχρεούται να κρατήσει τα δικαιολογητικά των διαγωνιζομένων ποδοσφαιριστών μέχρι την υπογραφή του Φ.Α., οι δε αρχηγοί των ομάδων μπορούν να τα ζητήσουν σ' αυτό το διάστημα για να τα ελέγξουν μόνο για την περίπτωση διατύπωσης ένστασης πλαστοπροσωπίας.
7.
 - α) Απαγορεύεται η συμμετοχή ποδοσφαιριστή σε οποιοδήποτε αγώνα πρωταθλήματος ή Κυπέλλου χωρίς τα δικαιολογητικά της παρ. 1 του παρόντος, νομίμως εκδοθέντων, ο δε διαιτητής υποχρεούται να απαγορεύσει τη συμμετοχή ποδοσφαιριστή για τον οποίο δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές.
Εάν παρά ταύτα ποδοσφαιριστής μετάσχει στον αγώνα η συμμετοχή του θεωρείται αντικανονική, η υπαίτια δε ομάδα, σε περίπτωση παραδοχής ένστασης ή καταγγελίας υφίσταται τις προβλεπόμενες για την περίπτωση κυρώσεις.
 - β) Απαγορεύεται επίσης η είσοδος στον αγωνιστικό χώρο και στον πάγκο των αναπληρωματικών, του προπονητή που δεν παρέδωσε το δελτίο πιστοποίησης.
 - γ) Σε παράβαση των ως άνω ο διαιτητής τιμωρείται από το αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο με ποινή απαγόρευσης διεύθυνσης αγώνων για τρεις (3) τουλάχιστον μήνες.

8. α) Επιτρέπεται σε όλη τη διάρκεια του αγώνα η αντικατάσταση μέχρι τριών ποδοσφαιριστών από κάθε ομάδα και ανεξάρτητα από τις θέσεις στις οποίες αγωνίζονται, απαγορευμένης της επανασυμμετοχής οποιουδήποτε ποδοσφαιριστή που αντικαταστάθηκε στη διάρκεια του αγώνα.
- β) Απαγορεύεται η αντικατάσταση ποδοσφαιριστή, ο οποίος αποβλήθηκε από το διαιτητή.
- γ) Παράβαση των περιπτώσεων (α) και (β) της παρούσης παραγράφου συνιστά λόγο αντικανονικής συμμετοχής εξεταζόμενης κατόπιν ενστάσεως.

Άρθρο 19

Ειδικές περιπτώσεις απαγόρευσης συμμετοχής ποδοσφαιριστών σε αγώνες

-
2. α) Απαγορεύεται σε ποδοσφαιριστή να αγωνιστεί εντός εικοσιτετραώρου σε δύο αγώνες του σωματείου που ανήκει. Ο υπολογισμός του εικοσιτετραώρου αρχίζει από το τελευταίο λεπτό συμμετοχής του ποδοσφαιριστή στον πρώτο αγώνα και πρέπει να συμπληρώνεται πριν την έναρξη του δεύτερου αγώνα. Παράβαση της διάταξης αυτής συνεπάγεται απώλεια του δεύτερου αγώνα αν υποβληθεί ένσταση αντικανονικής συμμετοχής, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 23 του παρόντος Κανονισμού, ύστερα από απόφαση του αρμόδιου οργάνου.
- β) Απαγορεύεται σε οποιαδήποτε περίπτωση ένας ερασιτέχνης ποδοσφαιριστής να λάβει μέρος σε αγώνες οποιουδήποτε πρωταθλήματος του παρόντος Κανονισμού, κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου υπέρ δύο διαφορετικών ομάδων. Παράβαση της διάταξης αυτής, εκτός από την απώλεια του αγώνα αν υποβληθεί ένσταση αντικανονικής συμμετοχής, συνεπάγεται την επιβολή ποινής αποκλεισμού δύο ετών στον ποδοσφαιριστή. Η διάταξη δεν αφορά τους ποδοσφαιριστές που νόμιμα μετακινούνται από το σωματείο τους σε άλλο σωματείο κατά τη διάρκεια της ίδιας ποδοσφαιρικής περιόδου.
-
3. α) Απαγορεύεται η συμμετοχή γυναικών σε αγώνες που οι διαγωνιζόμενες ομάδες συγκροτούνται από άνδρες, καθώς και το αντίστροφο.
- β) Απαγορεύεται η συμμετοχή σε ομάδα ανδρών ποδοσφαιριστή που δεν έχει συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας του και σε ομάδα γυναικών που δεν έχει συμπληρώσει το 12ο έτος της ηλικίας. Ο διαιτητής υποχρεούται να μην επιτρέψει την συμμετοχή του, εάν όμως παρά ταύτα ο ποδοσφαιριστής μετάσχει στον αγώνα, πέραν της αντικανονικής συμμετοχής του, ο διαιτητής τιμωρείται από το αρμόδιο όργανο με ποινή απαγόρευσης διαιτησίας αγώνων για τρεις (3) τουλάχιστον μήνες.
- γ) Απαγορεύεται η συμμετοχή αλλοδαπών ποδοσφαιριστών σε αγώνες της Δ' Εθνικής Ερασιτεχνικής κατηγορίας. Κατ' εξαίρεση, σωματεία που υποβιβάστηκαν από την Γ' στην Δ' Εθνική κατηγορία έχουν το δικαίωμα να διατηρούν στη δύναμη τους και να χρησιμοποιούν για ένα (1) έτος στους αγώνες τους, μέχρι δύο (2) ποδοσφαιριστές, πολίτες υπηκόους Χωρών - Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (κοινοτικούς) των οποίων τα υφιστάμενα κατά τον υποβιβασμό συμβόλαια εξακολουθούν να έχουν συμβατική διάρκεια και με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι συναινεί προς τούτο και ο ποδοσφαιριστής, αποδεχόμενος εγγράφως, την αλλαγή ιδιότητας του (από επαγγελματία σε

ερασιτέχνη). Όμοια κατ' εξαίρεση επιτρέπεται σε ερασιτεχνικό σωματείο που ανέρχεται στην Δ' Εθνική Ερασιτεχνική Κατηγορία, να διατηρεί στην δύναμή του, με δικαίωμα να αγωνίζονται, μέχρι δύο (2) αλλοδαπούς ποδοσφαιριστές, εφόσον ανήκαν στην δύναμη του εν λόγω σωματείου την τελευταία τριετία.

- δ) Στους αγώνες των τοπικών πρωταθλημάτων και το περιφερειακό πρωτάθλημα γυναικών είναι υποχρεωτική η συμμετοχή στην ενδεκάδα κάθε ομάδας και καθ' όλη τη διάρκεια του αγώνα επτά (7) ποδοσφαιριστών που έχουν δικαίωμα να αγωνίζονται σε ελληνικές εθνικές ομάδες. Επιτρέπεται η αναγραφή στο Φ.Α. μέχρι δύο (2) κοινοτικών ποδοσφαιριστών και η συμμετοχή τους στον αγώνα. Όμοια επιτρέπεται η αναγραφή στο Φύλλο Αγώνα μέχρι δύο (2) αλλοδαπών ποδοσφαιριστών ανεξαρτήτως ηλικίας και η συμμετοχή τους στον αγώνα. Τέλος στην ενδεκάδα του αγώνα δύνανται να συμμετάσχουν έως τέσσερις (4) συνολικά κοινοτικοί ποδοσφαιριστές, εφόσον η αγωνιζόμενη ομάδα δεν διαθέτει για τη συμπλήρωση του Φ.Α. τον παραπάνω προβλεπόμενο αριθμό αλλοδαπών ποδοσφαιριστών. Αντίστροφα η έλλειψη κοινοτικών δεν συμπληρώνεται με αλλοδαπούς ποδοσφαιριστές.
- ε) Η παράβαση των απαγορεύσεων της παρούσης παραγράφου συνιστά αντικανονική συμμετοχή και σε περίπτωση ένστασης η υπαίτια ομάδα τιμωρείται με απώλεια του αγώνα και με χρηματική ποινή έως τρεις χιλιάδων (3.000) ευρώ. Ο αγώνας κατακυρώνεται υπέρ της αντίπαλης ομάδας με βαθμούς τρεις (3) και τέρματα 3-0 εκτός εάν το αποτέλεσμα ευνοεί την αντίπαλη ομάδα.
4. Στα πρωταθλήματα υποδομής επιτρέπεται να συμμετέχουν ποδοσφαιριστές που η ηλικία τους καθορίζεται από την προκήρυξη της διοργανώτριας. Για τον προσδιορισμό της ηλικίας των ποδοσφαιριστών της παραγράφου αυτής, ισχύουν τα αναφερόμενα στην παράγραφο 9δ.
5. α) Διαιτητές εν ενεργεία ή μη, εγγεγραμμένοι σε συνδέσμους, δεν έχουν δικαίωμα να μετέχουν σαν ποδοσφαιριστές σε αγώνες, τυχόν δε συμμετοχή τους είναι αντικανονική με τις προβλεπόμενες από τον παρόντα Κανονισμό κυρώσεις σε περίπτωση υποβολής σχετικής ένστασης.
- β) Διπλωματούχοι προπονητές, οι οποίοι κατά την έναρξη της αγωνιστικής περιόδου ή κατά τη διάρκεια αυτής συμβλήθηκαν με σωματεία και έλαβαν ταυτότητα προπονητή από την οικεία Ε.Π.Σ. ή την Ε.Π.Ο. δεν έχουν το δικαίωμα να μετέχουν ως ποδοσφαιριστές σε επίσημους αγώνες. Τυχόν συμμετοχή τους αποτελεί αντικανονική συμμετοχή, εφαρμοζόμενης της διάταξης του άρθρου 23 παρ. 11 του παρόντος Κανονισμού.
- γ) Δεν μπορεί να ανακληθεί η ταυτότητα του διπλωματούχου προπονητή, που έλαβε κατά τις προϋποθέσεις της περίπτωσης β, ύστερα από αίτησή του ή αίτηση της ομάδας με την οποία έχει συμβληθεί στην ίδια αγωνιστική περίοδο, για να μετέχει ως ποδοσφαιριστής σε αγώνες.
6. Απαγορεύεται η είσοδος στους αγωνιστικούς χώρους και η συμμετοχή στον αγώνα φυσικού προσώπου που έχει τιμωρηθεί με οποιαδήποτε άλλη ιδιότητα (εφόρου, προπονητή, φυσικοθεραπευτή κ.λπ.). Τυχόν συμμετοχή είναι αντικανονική και σε περίπτωση ένστασης εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 23 παρ. 11.

7. Απαγορεύεται σε ποδοσφαιριστή ερασιτεχνικού σωματείου να αγωνισθεί στην ομάδα του για μια αγωνιστική εφ' όσον κλήθηκε σε εκδήλωση κοινωνικού χαρακτήρα από την διοργανώτρια και δεν προσήλθε αδικαιολόγητα. Σε περίπτωση που θα αγωνισθεί η συμμετοχή θεωρείται αντικανονική.
-

9. α) Ειδικά για το πρωτάθλημα της Δ' Εθνικής Ερασιτεχνικής κατηγορίας είναι υποχρεωτική η συμμετοχή τεσσάρων (4) ποδοσφαιριστών ηλικίας κάτω των είκοσι ένα (21) ετών, οι οποίοι θα μετέχουν υποχρεωτικά στον διεξαγόμενο αγώνα, συνεχώς και καθ' όλη τη διάρκεια αυτού. Απαγορεύεται η συμμετοχή σε αγώνα περισσότερων των δύο (2) ποδοσφαιριστών ηλικίας άνω των τριάντα τριών (33) ετών.
- β) Εφόσον διαπιστωθεί παράβαση της διάταξης αυτής πριν από την έναρξη του αγώνα, ο διαιτητής υποχρεούται να μην τελέσει αυτόν, σε βάρος δε της υπαίτιας ή των υπαίτιων ομάδων επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από το άρθρο 21 του Κ.Α.Π. κυρώσεις, εφόσον όμως η ίδια παράβαση πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του αγώνα, λογίζεται ως αντικανονική συμμετοχή, στην υπαίτια δε ομάδα επιβάλλεται μετά από ένσταση, η προβλεπόμενη από το άρθρο 23 παρ. 11 του Κ.Α.Π. κύρωση. Σε κάθε περίπτωση ο διαιτητής που επιτρέπει την τέλεση του αγώνα χωρίς τη συμμετοχή των κάτω των είκοσι ένα (21) ετών ή περισσότερων των δύο (2) ποδοσφαιριστών άνω των τριάντα τριών (33), τιμωρείται με ποινή αποκλεισμού τουλάχιστον τριών (3) μηνών. Εκτός από τις ποινές του άρθρου 23 παρ. 11 του Κ.Α.Π., επιβάλλεται χρηματική ποινή έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ που εξοφλείται άμεσα άλλως το σωματείο δεν αγωνίζεται και σε περίπτωση υποτροπής του, αποβάλλεται από το πρωτάθλημα και υποβιβάζεται στην αμέσως κατώτερη κατηγορία.
- γ) Σε περίπτωση αποβολής των ποδοσφαιριστών αυτών, ο αγώνας συνεχίζεται χωρίς αυτούς. Το σωματείο δεν υποχρεούται, στην περίπτωση αυτή, να συμπληρώσει τον αριθμό των ποδοσφαιριστών της κατηγορίας αυτής.
- δ) Για τον προσδιορισμό της ηλικίας των ποδοσφαιριστών, ως χρονολογία γέννησής τους θεωρείται η 1^η Ιανουαρίου του έτους γέννησής τους. Οι ποδοσφαιριστές, οι οποίοι συμπληρώνουν το ως άνω όριο ηλικίας μετά την 1^η Ιανουαρίου, δύνανται να συμμετέχουν σε αγώνες κυπέλλου και πρωταθλήματος του σωματείου στο οποίο ανήκουν μέχρι το τέλος του πρωταθλήματος, που διεξάγεται την συγκεκριμένη ποδοσφαιρική περίοδο.

Άρθρο 21

.....

8. α) Δεν είναι δυνατή η συνέχιση ενός αγώνα σε οποιαδήποτε περίπτωση και για οποιοδήποτε λόγο αν η μια ή και οι δύο ομάδες παραμείνουν στον αγωνιστικό χώρο με λιγότερους από επτά (7) ποδοσφαιριστές.
- β) Αν συντρέξει τέτοια περίπτωση, ο διαιτητής έχει την υποχρέωση να διακόψει τον αγώνα ο οποίος και κατακυρώνεται υπέρ της ομάδας που δεν έχει ευθύνη για τη διακοπή με τέρματα 3-0, εκτός αν την ευνοεί το αποτέλεσμα του αγώνα τη στιγμή της διακοπής του. Σ' αυτή τη περίπτωση έχει εφαρμογή η διάταξη της παρ. 2α του παρόντος άρθρου.
- γ) Σε περίπτωση που και οι δύο ομάδες μείνουν με λιγότερους από επτά (7) ποδοσφαιριστές, ο διαιτητής υποχρεούται να διακόψει τον αγώνα. Στην

περίπτωση αυτή θεωρούνται και οι δύο ομάδες υπεύθυνες της διακοπής, μηδενίζονται και έχει εφαρμογή η διάταξη της παρ. 2α του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 22

-
5. Είναι υποχρεωτική για τη διοργανώτρια ύστερα από έγγραφο αίτημα η αναβολή του αγώνα πρωταθλήματος ή Κυπέλλου που ζητείται από ομάδα:
- α) της οποίας τουλάχιστον τρεις (3) ποδοσφαιριστές που ανήκουν στη δύναμή της συμμετέχουν στην Εθνική ομάδα της Ελλάδος.
 - β) Προκειμένου για ομάδες ερασιτεχνικές όταν τρεις (3) τουλάχιστον ποδοσφαιριστές συμμετέχουν σε αγώνες των Μικτών Ομάδων Παίδων και Νέων της Ε.Π.Σ.

Άρθρο 23 Υποβολή ενστάσεων

1. Ενστάσεις επιτρέπεται να υποβάλλονται μόνο από τις διαγωνιζόμενες ομάδες στους μεταξύ τους αγώνες, για τους παρακάτω αποκλειστικά λόγους:
- α) Για αντικανονικότητα του γηπέδου (μη τήρηση των διατάξεων του άρθρου 9 του παρόντος Κανονισμού).
 - β) Για παράβαση διατάξεων του άρθρου 12 του παρόντος Κανονισμού, σχετικά με τον ορισμό διαιτητών ή βοηθών διαιτητών ή την αντικατάσταση των ορισθέντων.
 - γ) Για αντικανονική διακοπή αγώνα, που οφείλεται σε αναιτιολόγητη και αντίθετη με τον παρόντα Κανονισμό απόφαση του διαιτητή.
 - δ) Για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων αυτού του Κανονισμού από το διαιτητή που σχετίζονται με τη συμπλήρωση των ομάδων, μετά την έναρξη του αγώνα.
 - ε) Για αντικανονική συμμετοχή ποδοσφαιριστή που, υποχρεωτικά, πρέπει να κατονομάζεται. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να αναφέρονται οι συγκεκριμένοι λόγοι στους οποίους στηρίζεται η ένσταση.
Η ένσταση αυτή μπορεί να στρέφεται κατά οποιουδήποτε ποδοσφαιριστή - τακτικού ή αναπληρωματικού- ο οποίος αγωνίστηκε, από τους αναγραφόμενους στο Φ.Α.
 - στ) Για πλαστοπροσωπία ποδοσφαιριστή, που πρέπει υποχρεωτικά να κατονομάζεται. Η ένσταση αυτή μπορεί να στρέφεται κατά ενός, περισσοτέρων ή και όλων των ποδοσφαιριστών που αγωνίστηκαν, που θα πρέπει να κατονομάζονται.
 - ζ) Για παράλειψη παρουσίας ιατρού κατά την διεξαγωγή του αγώνα, όπου απαιτείται.
 - η) Κατά του κύρους του αγώνος ο οποίος ετελέσθη μη νομίμως και κατά παράβασιν διατάξεως του Κ.Α.Π. ή της εγκριθείσης προκήρυξης.
2. α) Οι ενστάσεις των περιπτώσεων α', β' και στ' της προηγούμενης παραγράφου αυτού του άρθρου, καταχωρούνται στην οικεία στήλη στο Φ.Α. από τους αρχηγούς των ομάδων που ενίστανται, πριν από την έναρξη του αγώνα, με εξαίρεση την ένσταση πλαστοπροσωπίας ποδοσφαιριστή, η οποία υποβάλλεται μέχρι την υπογραφή του Φ.Α. και με την προϋπόθεση ότι ο διαιτητής θα έχει ειδοποιηθεί σχετικά -μέσα στον αγωνιστικό χώρο- από τον αρχηγό της

ενιστάμενης ομάδας μέχρι τη λήξη της διάρκειας του αγώνα και της τυχόν παράτασής του. Στην περίπτωση αυτή, ο διαιτητής, έχει την υποχρέωση να δώσει εντολή στον ποδοσφαιριστή (ή στους ποδοσφαιριστές) κατά του οποίου στρέφεται η ένσταση, να μη φύγει από το γήπεδο, μέχρις ότου συγκεντρώσει και καταχωρήσει στο Φ.Α. τα απαραίτητα στοιχεία που θα βοηθήσουν το αρμόδιο όργανο στην εκδίκαση της ένστασης (στοιχεία ταυτότητας, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, χρώμα μαλλιών και ματιών, άλλα εμφανή σημεία, δείγμα υπογραφής κ.λπ).

Επίσης ο διαιτητής έχει την υποχρέωση να κρατήσει την κατάσταση υγείας και τα δελτία αθλητικής ιδιότητας των αγωνιζομένων ποδοσφαιριστών κατά των οποίων στρέφεται η ένσταση και να τα παραδώσει στη διοργανώτρια μαζί με το Φ.Α.

- β) Τα προαναφερόμενα ισχύουν και για την περίπτωση αντικατάστασης, αποχώρησης ή αποβολής ποδοσφαιριστή, εφ' όσον η ένσταση πλαστοπροσωπίας που στρέφεται εναντίον του έγινε πριν ή κατά την αντικατάσταση, αποχώρηση ή αποβολή του.
- γ) Η άρνηση του ποδοσφαιριστή να συμμορφωθεί στην παραπάνω εντολή του διαιτητή -την οποία ο τελευταίος υποχρεούται να σημειώσει στις παρατηρήσεις του στο Φ.Α.- θεωρείται ως ομολογία του ιδίου και της ομάδας του για τη διάπραξη του παραπτώματος.
- δ) Οι ενστάσεις των περιπτώσεων α', β' και στ' της προηγούμενης παραγράφου αυτού του άρθρου, υποβάλλονται προς αποφυγή καθυστερήσεων, ως προς το χρόνο έναρξης και λήξης του αγώνα, στο διαιτητή με σημείωμα, που περιγράφει το είδος και τους λόγους της ένστασης, με υπογραφή του αρχηγού της ενιστάμενης ομάδας.

Το σημείωμα αυτό υποβάλλεται εις διπλούν, υπογράφεται από τον αρχηγό της αντίπαλης ομάδας, αντίγραφο δε αυτού παραλαμβάνει το αντίπαλο σωματείο. Ο διαιτητής κατά την κρίση του εφ' όσον δεν καθυστερεί η έναρξη του αγώνα κατά τον προβλεπόμενο χρόνο επιτρέπει την καταχώρησή της στο Φ.Α. διαφορετικά είναι υποχρεωμένος να προβεί στην καταχώρηση κατά τη διάρκεια του ημιχρόνου ή και μετά το τέλος του αγώνα.

- 3. Για τις ενστάσεις που υποχρεωτικά καταχωρούνται στο Φ.Α. κατατίθεται από την ενιστάμενη ομάδα επί ποινής απαραδέκτου - μέσα σε δύο (2) εργάσιμες ημέρες από τη διεξαγωγή του αγώνα- το ανάλογο χρηματικό παράβολο. Σε περίπτωση μη κατάθεσής του και μόνο για τις περιπτώσεις α' και στ' της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, κατατίθεται από τη διοργανώτρια η οποία με μέριμνά της, το εισπράττει από την υπόχρεη ομάδα.
- 4. Στις περιπτώσεις που οι ενστάσεις καταχωρούνται στο Φ.Α., ο διαιτητής έχει την υποχρέωση να γράψει τις σχετικές με το αντικείμενο της ένστασης παρατηρήσεις του στο Φ.Α., αμέσως μετά τη λήξη του αγώνα και πριν από την υπογραφή του Φ.Α. Παράβαση των διαιτητών για την υποχρέωση της παρούσης και της παραγράφου 2δ του ιδίου άρθρου συνεπάγεται την παραπομπή του στην Ε.Δ. με υποχρεωτική ποινή αποκλεισμού τουλάχιστον ενός (1) μηνός.
- 5. α) Οι ενστάσεις των περιπτώσεων γ', δ', ε', ζ' και η' της παρ. 1 αυτού του άρθρου, υποβάλλονται στη διοργανώτρια, με συστημένη επιστολή ή με αποδεικτικό επίδοσης, μέσα σε δύο (2) εργάσιμες ημέρες από την ημέρα που έγινε ο αγώνας, η οποία δεν υπολογίζεται. Όλες οι παραπάνω ενστάσεις που αποστέλλονται στη διοργανώτρια με συστημένη επιστολή, διαβιβάζονται υποχρεωτικά επί ποινής απαραδέκτου και μέσω FAX εντός της παραπάνω

- προθεσμίας.
- β) Κατ' εξαίρεση, είναι υποχρεωτική η καταχώρηση στο Φ.Α. της ένστασης αντικανονικής συμμετοχής που αφορά ποδοσφαιριστή που αγωνίστηκε ως αναπληρωματικός χωρίς να έχει αναγραφεί στο Φ.Α. πριν από την έναρξη του αγώνα και ποδοσφαιριστή που ξανασυμμετείχε σε αγώνα ενώ είχε αντικατασταθεί ή αποβληθεί από αυτόν.
- γ) Οι ενστάσεις αυτές πρέπει να συνοδεύονται από το ανάλογο τέλος λειτουργίας επιτροπής και χρηματικό παράβολο, επί ποινή απαραδέκτου.
6. α) Στις περιπτώσεις που δεν καταχωρούνται οι ενστάσεις στο Φ.Α., δηλαδή σε αυτές που αφορούν οι διατάξεις των περιπτώσεων γ', δ', ε', ζ' και η' της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, ο διαιτητής έχει την υποχρέωση να αναφέρει –εφ' όσον προσκληθεί για το σκοπό αυτό από τη διοργανώτρια του αγώνα- τις παρατηρήσεις του με έκθεσή του, μέσα σε 48 ώρες από την πρόσκλησή του. Αν ο διαιτητής δεν υποβάλλει τη σχετική έκθεση, μέσα στην παραπάνω προθεσμία, τιμωρείται από το αρμόδιο όργανο με αποκλεισμό από έξι (6) μήνες μέχρι ένα (1) χρόνο.
- β) Καθεμιά από τις παραπάνω ενστάσεις πρέπει να υποβάλλεται με χωριστό υπόμνημα στο οποίο να αναφέρονται συγκεκριμένα οι λόγοι υποβολής της - και μέσα στις προθεσμίες που προβλέπεται - διαφορετικά απορρίπτεται η ένσταση, κρινόμενη απαραδέκτη.
- γ) Τα ποσά αυτά καθορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. της διοργανώτριας στην αρχή κάθε αγωνιστικής περιόδου.
7. Η συζήτηση των ενστάσεων του παρόντος άρθρου είναι υποχρεωτική, τυχόν δε παραίτηση της ενιστάμενης ομάδας είναι ανίσχυρη και δεν λαμβάνεται υπόψη.
8. Καταγγελία επιτρέπεται να διατυπωθεί αποκλειστικά για αντικανονική συμμετοχή ποδοσφαιριστή σε αγώνα μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) ημερών από την τέλεσή του από τρίτο σωματείο με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι τούτο έχει άμεσο έννομο συμφέρον κατά το χρόνο άσκησης της καταγγελίας, το οποίο περιοριστικά προσδιορίζεται στη διαμόρφωση του βαθμολογικού πίνακα του πρωταθλήματος που μετέχει και έχει σχέση με το συγκεκριμένο σωματείο κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία. Οι παραπάνω καταγγελίες που αποστέλλονται στη διοργανώτρια με συστημένη επιστολή με ποινή απαραδέκτου της συζήτησης διαβιβάζονται υποχρεωτικά και μέσω FAX τόσο η καταγγελία όσο και το αποδεικτικό κατάθεσης του προβλεπόμενου για την αντίστοιχη ένσταση παραβόλου εντός της παραπάνω προθεσμίας.
Κατά την άσκηση της καταγγελίας και ταυτόχρονα με την υποβολή της στη διοργανώτρια πρέπει ο καταγγέλων να καταθέσει το προβλεπόμενο για την αντίστοιχη ένσταση παράβολο με ποινή απαραδέκτου της συζήτησης εφ' όσον δεν κατατεθεί παράβολο ή κατατεθεί ελλιπές ή εκπρόθεσμο.
9. Οι διαγωνιζόμενες ομάδες σε μεταξύ τους αγώνα δύνανται να υποβάλλουν αποκλειστικά και μόνο ένσταση μέσα στις προβλεπόμενες από το άρθρο αυτό προθεσμίες.
10. Μετά την πάροδο της προθεσμίας της παρ. 9 του παρόντος άρθρου το αρμόδιο όργανο της διοργανώτριας δεν έχει το δικαίωμα να επιληφθεί έστω και αυτεπάγγελα καταγγελίας τρίτης ομάδας για το κύρος αγώνα άλλων ομάδων του αυτού πρωταθλήματος.

11. Σε περίπτωση που γίνεται δεκτή ένσταση ή καταγγελία για οποιοδήποτε λόγο αντικανονικής συμμετοχής ποδοσφαιριστή για παράβαση του παρόντος Κανονισμού και των λοιπών κανονισμών της Ε.Π.Ο., η υπαίτια ομάδα που μετέχει ο ποδοσφαιριστής αυτός, χάνει τον αγώνα με τέρματα 3-0, εκτός αν το αποτέλεσμα ευνοεί την αντίπαλη ομάδα και της επιβάλλεται χρηματική ποινή έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.
12. Εφ' όσον γίνεται δεκτή ένσταση πλαστοπροσωπίας πέρα από την απώλεια του αγώνα, ο οποίος κατακυρώνεται υπέρ της αντίπαλης ομάδας, με τέρματα 3-0, εκτός αν το αποτέλεσμα ευνοεί την αντίπαλη ομάδα, αφαιρούνται από την υπαίτια ομάδα πέντε (5) βαθμοί και της επιβάλλεται χρηματική ποινή έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ. Ξέχωρα από τα παραπάνω, ο αναγραφόμενος στο Φ.Α. εκπρόσωπος της υπαίτιας ομάδας, που υποχρεωτικά πρέπει να είναι μέλος του Δ.Σ. της ομάδας τιμωρείται με ποινή απαγόρευσης εισόδου στους αγωνιστικούς χώρους για δύο (2) έτη που αρχίζουν από την επομένη της διεξαγωγής του αγώνα. Ο παραβάτης ποδοσφαιριστής εφ' όσον διαπιστωθεί η ταυτότητά του, με αποκλεισμό δύο (2) ετών και σε περίπτωση υποτροπής με διαγραφή από τα μητρώα ποδοσφαιριστών της Ε.Π.Ο., στον δε προπονητή επιβάλλεται ποινή απαγόρευσης στους αγωνιστικούς χώρους για τέσσερα τουλάχιστον έτη, εκτός αν αποδεδειγμένα έκαναν σχετική καταγγελία στο διαιτητή που αναγράφηκε στο Φ.Α.
13. Σε περίπτωση που γίνει δεκτή ένσταση αντικανονικής διακοπής του αγώνα, ο αγώνας επανορίζεται και συνεχίζεται.
14. Η ομάδα που, μέσα στην ίδια αγωνιστική περίοδο, γίνεται υπότροπος πλαστοπροσωπίας ποδοσφαιριστή, αποκλείεται των περαιτέρω αγώνων πρωταθλήματος, υποβιβάζεται στην αμέσως κατώτερη κατηγορία και αν δεν υπάρχει, δεν δικαιούται συμμετοχής στο πρωτάθλημα της αμέσως επόμενης περιόδου.

**Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν
τον Κανόνα 3 (Ο αριθμός των παικτών)**

Άρθρο 18

**Δελτίο ατομικών στοιχείων και μεταβολών ποδοσφαιριστή –
Κατάσταση υγείας αγωνιζομένων ποδοσφαιριστών –
Δελτίο πιστοποίησης Προπονητή**

1. Οι ομάδες Α', Β', Γ' Εθνικών κατηγοριών σε όλους τους αγώνες τους υποχρεούνται να έχουν μαζί τους και να παραδίδουν στο διαιτητή:
 - α) Τα δελτία αθλητικής ιδιότητας των ποδοσφαιριστών.
 - β) Κατάσταση υγείας ποδοσφαιριστών.
Οι καταστάσεις υγείας των ποδοσφαιριστών πρέπει να είναι θεωρημένες από τον ιατρό της ομάδας και από την οικεία επαγγελματική ένωση. Για τη νομότυπη συμμετοχή των ποδοσφαιριστών αρκεί η προσκόμιση στο διαιτητή του πρωτότυπου της κατάστασης υγείας και της βεβαίωσης (σε τηλεμοιοτυπία) της διοργανώτριας για την υποβολή (θεώρηση) της κατάστασης υγείας σε αυτήν. Η κατατεθείσα κατάσταση υγείας στη διοργανώτρια αποτελεί το μόνο αποδεικτικό μέσο σε περίπτωση υποβολής ενστάσεων για τυχόν αντικανονική συμμετοχή ποδοσφαιριστών.

42 ΚΑΝΟΝΑΣ 3 – Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΠΑΙΚΤΩΝ

- γ) Δελτίο πιστοποίησης προπονητή (ή των προπονητών) που έχει εκδοθεί από την Ε.Π.Ο. για την διανυόμενη αγωνιστική περίοδο.
2. α) Στην κατάσταση υγείας των ποδοσφαιριστών θα αναγράφονται υποχρεωτικά τα πλήρη στοιχεία αυτών καθώς και τις Π.Α.Ε. που ανήκουν, θα φέρει δε ιατρική θεώρηση, στην οποία θα αναγράφεται ότι οι περιλαμβανόμενοι στον πίνακα ποδοσφαιριστές είναι απολύτως υγιείς και ικανοί να αγωνίζονται σε αγώνες της ομάδας τους.
- β) Η ως άνω ιατρική θεώρηση πρέπει να παρέχεται υποχρεωτικά ανά έτος για κάθε ποδοσφαιριστή και να ισχύει κατά την ημέρα τέλεσης του αγώνα.
- γ) Η με οποιοδήποτε άλλο τρόπο απόδειξη της υγείας των ποδοσφαιριστών είναι απαράδεκτη. Αντίγραφο του πίνακα υγείας κατατίθεται υποχρεωτικά και εντός 24ώρου από της ιατρικής θεωρήσεώς του, στη διοργανώτρια και την Ε.Π.Ο., με ευθύνη της Π.Α.Ε., αποτελεί δε το αδιαμφισβήτητο επίσημο έγγραφο σε περίπτωση ενστάσεων και προσφυγών. Η κατάθεση, στη διοργανώτρια, της κατάστασης υγείας των ποδοσφαιριστών, εφ' όσον έχει συντελεσθεί πέραν της 24ώρου προθεσμίας, δεν επιφέρει ακυρότητα ή κύρωση, με τη βασική πάντοτε προϋπόθεση, ότι η κατάθεση αυτή έχει πραγματοποιηθεί οπωσδήποτε πριν από τη τέλεση του αγώνα.
3. Το υπό στοιχεία 1 γ αναφερόμενο δελτίο πιστοποίησης εκδίδεται κατ' έτος για τα εθνικά πρωταθλήματα από την Ε.Π.Ο.
4. Ο διαιτητής έχει την υποχρέωση να σημειώσει στην οικεία στήλη του Φ.Α. τις τυχόν ελλείψεις των πιο πάνω δικαιολογητικών.
5. Ο έλεγχος γίνεται από το διαιτητή και τους αρχηγούς των διαγωνιζομένων ομάδων υποχρεωτικά πριν από την έναρξη του αγώνα κατά την εκ μέρους του διαιτητή συμπλήρωση του Φ.Α.
6. Ο διαιτητής υποχρεούται να κρατήσει τα δικαιολογητικά των διαγωνιζομένων ποδοσφαιριστών μέχρι την υπογραφή του Φ.Α., οι δε αρχηγοί των ομάδων μπορούν να τα ζητήσουν σ' αυτό το διάστημα για να τα ελέγξουν μόνο για την περίπτωση διατύπωσης ένστασης πλαστοπροσωπίας.
7. α) Απαγορεύεται η συμμετοχή ποδοσφαιριστή σε οποιοδήποτε αγώνα πρωταθλήματος ή Κυπέλλου χωρίς τα δικαιολογητικά των εδαφίων α' και β' της παρ. 1 του παρόντος, νομίμως εκδοθέντων, ο δε διαιτητής υποχρεούται να απαγορεύσει τη συμμετοχή ποδοσφαιριστή για τον οποίο δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές.
Εάν παρά ταύτα ποδοσφαιριστής μετάσχει στον αγώνα η συμμετοχή του θεωρείται αντικανονική, η υπαίτια δε ομάδα, σε περίπτωση παραδοχής ένστασης ή καταγγελίας υφίσταται τις προβλεπόμενες για την περίπτωση κυρώσεις.
- β) Απαγορεύεται επίσης η είσοδος στον αγωνιστικό χώρο και στον πάγκο των αναπληρωματικών, του προπονητή που δεν παρέδωσε το δελτίο πιστοποίησης.
- γ) Σε παράβαση των ως άνω ο διαιτητής τιμωρείται από το αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο με ποινή απαγόρευσης διεύθυνσης αγώνων για τρεις (3) τουλάχιστον μήνες.
8. α) Επιτρέπεται σε όλη τη διάρκεια του αγώνα η αντικατάσταση μέχρι τριών ποδοσφαιριστών από κάθε ομάδα και ανεξάρτητα από τις θέσεις στις οποίες

αγωνίζονται, απαγορευμένης της επανασυμμετοχής οποιουδήποτε ποδοσφαιριστή που αντικαταστάθηκε στη διάρκεια του αγώνα.

- β) Απαγορεύεται η αντικατάσταση ποδοσφαιριστή, ο οποίος αποβλήθηκε από το διαιτητή.
- γ) Παράβαση των περιπτώσεων (α) και (β) της παρούσης παραγράφου συνιστά λόγο αντικανονικής συμμετοχής εξεταζόμενης κατόπιν ενστάσεως.

Άρθρο 19

Ειδικές περιπτώσεις απαγόρευσης συμμετοχής ποδοσφαιριστών σε αγώνες

1. Απαγορεύεται σε ομάδα να χρησιμοποιήσει σε φιλικό αγώνα της με ομάδα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, ποδοσφαιριστή που ανήκει στη δύναμη άλλης Ελληνικής ομάδας, χωρίς την έγγραφη συγκατάθεση της τελευταίας, η οποία πρέπει να κατατεθεί στην Ε.Π.Ο., οπωσδήποτε πριν από την τέλεση του αγώνα αυτού. Η παράβαση αυτής της διάταξης, εφ' όσον καταγγεληθεί στη διοργανώτρια αρχή μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 10 ημερών από οποιαδήποτε ομάδα που μετέχει στο οικείο πρωτάθλημα, τιμωρείται με απώλεια του πρώτου αγώνα της και χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου οργάνου της διοργανώτριας, ειδικά δε προκειμένου για ομάδες Α', Β' και Γ' Εθνικής κατηγορίας από το Δικαιοδοτικό Όργανο μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 10 ημερών από την καταγγελία.
2. Απαγορεύεται σε ποδοσφαιριστή να αγωνιστεί εντός εικοσιτετραώρου σε δύο αγώνες της Π.Α.Ε. που ανήκει. Ο υπολογισμός του εικοσιτετραώρου αρχίζει από το τελευταίο λεπτό συμμετοχής του ποδοσφαιριστή στον πρώτο αγώνα και πρέπει να συμπληρούται πριν την έναρξη του δεύτερου αγώνα. Παράβαση της διάταξης αυτής συνεπάγεται απώλεια του δεύτερου αγώνα αν υποβληθεί ένσταση αντικανονικής συμμετοχής, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 23 του παρόντος Κανονισμού, ύστερα από απόφαση του αρμόδιου οργάνου.
3. Στα πρωταθλήματα υποδομής επιτρέπεται να συμμετέχουν ποδοσφαιριστές που η ηλικία τους καθορίζεται από την προκήρυξη της διοργανώτριας. Για τον προσδιορισμό της ηλικίας των ποδοσφαιριστών της παραγράφου αυτής, ως χρονολογία γέννησής τους θεωρείται η 1^η Ιανουαρίου του έτους γέννησής τους και θα ισχύει μέχρι και το τέλος της αγωνιστικής περιόδου στην οποία θα συμμετέχουν.
4. Επίσημοι διαιτητές εν ενεργεία ή μη δεν έχουν δικαίωμα να μετέχουν σαν ποδοσφαιριστές σε αγώνες, τυχόν δε συμμετοχή τους είναι αντικανονική με τις προβλεπόμενες από τον παρόντα Κανονισμό κυρώσεις σε περιπτώσεις υποβολής σχετικής ένστασης.
5. Απαγορεύεται η είσοδος στους αγωνιστικούς χώρους και η συμμετοχή στον αγώνα φυσικού προσώπου που έχει τιμωρηθεί με οποιαδήποτε άλλη ιδιότητα (εφόρου, προπονητή, φυσικοθεραπευτή κ.λπ.). Τυχόν συμμετοχή είναι αντικανονική και σε περίπτωση ένστασης εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 23 παρ. 11. Τυχόν είσοδος άλλου τιμωρημένου προσώπου (εκτός ποδοσφαιριστών) έχει ως συνέπεια, σε περίπτωση ένστασης ή καταγγελίας, την απώλεια του αγώνα για την υπαίτια ομάδα.

44 ΚΑΝΟΝΑΣ 3 – Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΠΑΙΚΤΩΝ

6. Για το πρωτάθλημα της Γ' Εθνικής κατηγορίας είναι υποχρεωτική η συμμετοχή στην ενδεκάδα κάθε ομάδας καθ' όλη τη διάρκεια του αγώνα οκτώ (8) ποδοσφαιριστών που έχουν δικαίωμα να αγωνίζονται στις ελληνικές εθνικές ομάδες, εκ των οποίων οι τρεις (3) υποχρεωτικά θα είναι ηλικίας κάτω των είκοσι ένα (21) ετών. Οι αγωνιζόμενοι κοινοτικοί δεν θα έχουν ηλικία άνω των είκοσι πέντε (25) ετών. Στο πρωτάθλημα αυτό απαγορεύεται η συμμετοχή αλλοδαπών (μη κοινοτικών ποδοσφαιριστών).
7. Ειδικώς για το πρωτάθλημα Β' Εθνικής Κατηγορίας είναι υποχρεωτική η συμμετοχή στην ενδεκάδα κάθε ομάδας της κατηγορίας, καθ' όλη τη διάρκεια του αγώνα έξι (6) ποδοσφαιριστών που έχουν δικαίωμα να αγωνίζονται στις ελληνικές εθνικές ομάδες ή που έχουν την ελληνική ιθαγένεια (ελληνική ταυτότητα ή διαβατήριο). Ο ανώτατος επιτρεπόμενος αριθμός μη κοινοτικών ποδοσφαιριστών στην ενδεκάδα κάθε ομάδας είναι τρεις (3) ποδοσφαιριστές.
Κατ' εξαίρεση Π.Α.Ε. που υποβιβάστηκαν από την Α' στην Β' Εθνική Κατηγορία έχουν το δικαίωμα να διατηρούν στη δύναμη τους και για όσο χρόνο διαρκεί η υπαρχουσα κατά τον υποβιβασμό σύμβαση μέχρι πέντε (5) αλλοδαπούς ποδοσφαιριστές. Στην περίπτωση αυτή επιτρέπεται η αναγραφή στο Φ.Α. μέχρι τεσσάρων (4) αλλοδαπών ποδοσφαιριστών και η συμμετοχή στον αγώνα τριών (3) εξ αυτών, ο τέταρτος αλλοδαπός που αναγράφεται στο Φ.Α. μπορεί να αντικαταστήσει μόνον έναν (1) εκ των τριών (3) αλλοδαπών ποδοσφαιριστών που αγωνίζονται.
8. Τα ως άνω αναφερόμενα στις παραγράφους 6 και 7 ισχύουν αντίστοιχα και για το πρωτάθλημα Κυπέλλου Ελλάδος.
9. Όλες οι Π.Α.Ε. Α', Β', Γ' Εθνικής κατηγορίας (και τα Τ.Α.Π.) για να συμμετάσχουν στα οικεία πρωταθλήματα περιόδου 2008 - 2009 και επόμενα υποχρεωτικά συμμετέχουν με αντίστοιχες ομάδες και στα πρωταθλήματα Υποδομής που διεξάγονται με ευθύνη της διοργανώτριας αρχής, ή μετά από απόφαση της Ε.Π.Ο. από τις τοπικές ενώσεις. Σε αντίθετη περίπτωση απαγορεύεται η συμμετοχή των ομάδων στα επαγγελματικά πρωταθλήματα ή αποβάλλονται απ' αυτά.
10. Τα ως άνω αναφερόμενα στις παρ. 6, 7, 8, 9 υποχρεωτικά συμπεριλαμβάνονται στις οικείες προκηρύξεις των επαγγελματικών πρωταθλημάτων

Άρθρο 21

-
3. Αγώνας που δεν τελέστηκε ή που δεν έληξε με υπαιτιότητα της μιας ή και των δύο ομάδων, προσμετράτε για την έκτιση ποινών μόνον της ανυπαίτιας ομάδας και τιμωρείται ως εξής:
 - ββ)
 - γγ) Παρουσίαση στον αγωνιστικό χώρο με λιγότερους από εννέα (9) ποδοσφαιριστές, που πρέπει να ευρίσκονται μέσα στον αγωνιστικό χώρο τη στιγμή του εναρκτήριου λακτίσματος.
 - δδ)
 - β) Με αφαίρεση τριών (3) βαθμών καθώς επίσης και την αφαίρεση δύο (2) βαθμών από το επόμενο πρωτάθλημα από την υπαίτια ομάδα (ή ομάδες), αν ο αγώνας

διακοπεί πριν από την κανονική λήξη του, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παρ. 5 του Πειθαρχικού Κώδικα.

-
9. α) Δεν είναι δυνατή η συνέχιση ενός αγώνα σε οποιαδήποτε περίπτωση και για οποιοδήποτε λόγο αν η μια ή και οι δύο ομάδες παραμείνουν στον αγωνιστικό χώρο με λιγότερους από επτά (7) ποδοσφαιριστές.
- β) Αν συντρέξει τέτοια περίπτωση, ο διαιτητής έχει την υποχρέωση να διακόψει τον αγώνα ο οποίος και κατακυρώνεται υπέρ της ομάδας που δεν έχει ευθύνη για τη διακοπή με τέρματα 3-0, εκτός αν την ευνοεί το αποτέλεσμα του αγώνα τη στιγμή της διακοπής του. Σ' αυτή τη περίπτωση έχει εφαρμογή η διάταξη της παρ. 3 α' του παρόντος άρθρου.
- γ) Σε περίπτωση που και οι δύο ομάδες μείνουν με λιγότερους από επτά (7) ποδοσφαιριστές, ο διαιτητής υποχρεούται να διακόψει τον αγώνα. Στην περίπτωση αυτή θεωρούνται και οι δύο ομάδες υπεύθυνες της διακοπής, μηδενίζονται και έχει εφαρμογή η διάταξη της παρ. 3 α' του παρόντος άρθρου.
-

Άρθρο 23 Υποβολή ενστάσεων

1. Ενστάσεις επιτρέπεται να υποβάλλονται μόνο από τις διαγωνιζόμενες ομάδες στους μεταξύ τους αγώνες, για τους παρακάτω αποκλειστικά λόγους:
- α) Για αντικανονικότητα του γηπέδου (μη τήρηση των διατάξεων του άρθρου 9 του παρόντος Κανονισμού).
- β) Για παράβαση διατάξεων του άρθρου 12 του παρόντος Κανονισμού, σχετικά με τον ορισμό διαιτητών ή βοηθών διαιτητών ή την αντικατάσταση των ορισθέντων.
- γ) Για αντικανονική διακοπή αγώνα, που οφείλεται σε αναίτιολογητη και αντίθετη με τον παρόντα Κανονισμό απόφαση του διαιτητή.
- δ) Για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων αυτού του Κανονισμού από το διαιτητή που σχετίζονται με τη συμπλήρωση των ομάδων, μετά την έναρξη του αγώνα.
- ε) Για αντικανονική συμμετοχή ποδοσφαιριστή που, υποχρεωτικά, πρέπει να κατονομάζεται. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να αναφέρονται οι συγκεκριμένοι λόγοι στους οποίους στηρίζεται η ένσταση.
Η ένσταση αυτή μπορεί να στρέφεται κατά οποιουδήποτε ποδοσφαιριστή - τακτικού ή αναπληρωματικού- ο οποίος αγωνίστηκε, από τους αναγραφόμενους στο Φ.Α.
- στ) Για πλαστοπροσωπία ποδοσφαιριστή, που πρέπει υποχρεωτικά να κατονομάζεται. Η ένσταση αυτή μπορεί να στρέφεται κατά ενός, περισσοτέρων ή και όλων των ποδοσφαιριστών που αγωνίστηκαν, που θα πρέπει να κατονομάζονται.
- ζ) Για παράλειψη παρουσίας ιατρού για την διεξαγωγή του αγώνα.
- η) Κατά του κύρους του αγώνος ο οποίος ετελέσθη μη νομίμως και κατά παράβαση διατάξεως του Κ.Α.Π. ή της εγκριθείσης προκήρυξης.
2. α) Οι ενστάσεις των περιπτώσεων α', β' και στ' της προηγούμενης παραγράφου αυτού του άρθρου, καταχωρούνται στην οικεία στήλη στο Φ.Α. από τους αρχηγούς των ομάδων που ενίστανται, πριν από την έναρξη του αγώνα, με

εξαίρεση την ένσταση πλαστοπροσωπίας ποδοσφαιριστή, η οποία υποβάλλεται μέχρι την υπογραφή του Φ.Α. και με την προϋπόθεση ότι ο διαιτητής θα έχει ειδοποιηθεί σχετικά -μέσα στον αγωνιστικό χώρο- από τον αρχηγό της ενιστάμενης ομάδας μέχρι τη λήξη της διάρκειας του αγώνα και της τυχόν παράτασής του. Στην περίπτωση αυτή, ο διαιτητής, έχει την υποχρέωση να δώσει εντολή στον ποδοσφαιριστή (ή στους ποδοσφαιριστές) κατά του οποίου στρέφεται η ένσταση, να μη φύγει από το γήπεδο, μέχρις ότου συγκεντρώσει και καταχωρήσει στο Φ.Α. τα απαραίτητα στοιχεία που θα βοηθήσουν το αρμόδιο όργανο στην εκδίκαση της ένστασης (στοιχεία ταυτότητας, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, χρώμα μαλλιών και ματιών, άλλα εμφανή σημεία, δείγμα υπογραφής κ.λπ).

Επίσης ο διαιτητής έχει την υποχρέωση να κρατήσει την κατάσταση υγείας και τα δελτία αθλητικής ιδιότητας των αγωνιζομένων ποδοσφαιριστών κατά των οποίων στρέφεται η ένσταση και να τα παραδώσει στη διοργανώτρια μαζί με το Φ.Α.

- β) Τα προαναφερόμενα ισχύουν και για την περίπτωση αντικατάστασης, αποχώρησης ή αποβολής ποδοσφαιριστή, εφ' όσον η ένσταση πλαστοπροσωπίας που στρέφεται εναντίον του έγινε πριν ή κατά την αντικατάσταση, αποχώρηση ή αποβολή του.
- γ) Η άρνηση του ποδοσφαιριστή να συμμορφωθεί στην παραπάνω εντολή του διαιτητή -την οποία ο τελευταίος υποχρεούται να σημειώσει στις παρατηρήσεις του στο Φ.Α.- θεωρείται ως ομολογία του ίδιου και της ομάδας του για τη διάπραξη του παραπτώματος.
- δ) Οι ενστάσεις των περιπτώσεων α', β' και στ' της προηγούμενης παραγράφου αυτού του άρθρου, υποβάλλονται προς αποφυγή καθυστερήσεων, ως προς το χρόνο έναρξης και λήξης του αγώνα, στο διαιτητή με σημείωμα, που περιγράφει το είδος και τους λόγους της ένστασης, με υπογραφή του αρχηγού της ενιστάμενης ομάδας.

Το σημείωμα αυτό υποβάλλεται εις διπλούν, υπογράφεται από τον αρχηγό της αντίπαλης ομάδας, αντίγραφο δε αυτού παραλαμβάνει το αντίπαλο σωματείο. Ο διαιτητής κατά την κρίση του εφ' όσον δεν καθυστερεί η έναρξη του αγώνα κατά τον προβλεπόμενο χρόνο επιτρέπει την καταχώρησή της στο Φ.Α. διαφορετικά είναι υποχρεωμένος να προβεί στην καταχώρηση κατά τη διάρκεια του ημιχρόνου ή και μετά το τέλος του αγώνα.

3. Για τις ενστάσεις που υποχρεωτικά καταχωρούνται στο Φ.Α. κατατίθεται από την ενιστάμενη ομάδα επί ποινής απαραδέκτου -μέσα σε δύο (2) εργάσιμες ημέρες από τη διεξαγωγή του αγώνα- το ανάλογο χρηματικό παράβολο. Σε περίπτωση μη κατάθεσής του και μόνο για τις περιπτώσεις α' και στ' της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, κατατίθεται από τη διοργανώτρια η οποία με μέριμνά της, το εισπράττει από την υπόχρεη ομάδα.
4. Στις περιπτώσεις που οι ενστάσεις καταχωρούνται στο Φ.Α., ο διαιτητής έχει την υποχρέωση να γράψει τις σχετικές με το αντικείμενο της ένστασης παρατηρήσεις του στο Φ.Α., αμέσως μετά τη λήξη του αγώνα και πριν από την υπογραφή του Φ.Α. Παράβαση των διαιτητών για την υποχρέωση της παρούσης και της παραγράφου 2δ του παρόντος άρθρου συνεπάγεται την παραπομπή του στην Κ.Ε.Δ. με υποχρεωτική ποινή αποκλεισμού τουλάχιστον ενός (1) μηνός.
5. α) Οι ενστάσεις των περιπτώσεων γ', δ', ε', ζ' και η' της παρ. 1 αυτού του άρθρου, υποβάλλονται στη διοργανώτρια, με συστημένη επιστολή ή με αποδεικτικό επίδοσης, μέσα σε δύο (2) εργάσιμες ημέρες από την ημέρα που

έγινε ο αγώνας, η οποία δεν υπολογίζεται. Ειδικά για το επαγγελματικό ποδόσφαιρο κατατίθενται στο πρωτόκολλο της οικείας επαγγελματικής ένωσης υποχρεωτικά. Όλες οι παραπάνω ενστάσεις που αποστέλλονται στη διοργανώτρια με συστημένη επιστολή, διαβιβάζονται υποχρεωτικά επί ποινής απαραδέκτου και μέσω FAX εντός της παραπάνω προθεσμίας.

- β)** Κατ' εξαίρεση, είναι υποχρεωτική η καταχώρηση στο Φ.Α. της ένστασης αντικανονικής συμμετοχής που αφορά ποδοσφαιριστή που αγωνίστηκε ως αναπληρωματικός χωρίς να έχει αναγραφεί στο Φ.Α. πριν από την έναρξη του αγώνα και ποδοσφαιριστή που ξανασυμμετείχε σε αγώνα ενώ είχε αντικατασταθεί ή αποβληθεί από αυτόν.
- γ)** Οι ενστάσεις αυτές πρέπει να συνοδεύονται από το ανάλογο τέλος λειτουργίας επιτροπής και χρηματικό παράβολο, επί ποινή απαραδέκτου.
- 6. α)** Στις περιπτώσεις που δεν καταχωρούνται οι ενστάσεις στο Φ.Α., δηλαδή σε αυτές που αφορούν οι διατάξεις των περιπτώσεων γ', δ', ε', ζ' και η' της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, ο διαιτητής έχει την υποχρέωση να αναφέρει –εφ' όσον προσκληθεί για το σκοπό αυτό από τη διοργανώτρια του αγώνα- τις παρατηρήσεις του με έκθεσή του, μέσα σε 48 ώρες από την πρόσκλησή του. Αν ο διαιτητής δεν υποβάλλει τη σχετική έκθεση, μέσα στην παραπάνω προθεσμία, τιμωρείται από το αρμόδιο όργανο με αποκλεισμό από έξι (6) μήνες μέχρι ένα (1) χρόνο.
- β)** Καθεμιά από τις παραπάνω ενστάσεις πρέπει να υποβάλλεται με χωριστό υπόμνημα στο οποίο να αναφέρονται συγκεκριμένα οι λόγοι υποβολής της - και μέσα στις προθεσμίες που προβλέπεται - διαφορετικά απορρίπτεται η ένσταση, κρινόμενη απαραδέκτη.
- γ)** Τα ποσά αυτά καθορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. της διοργανώτριας στην αρχή κάθε αγωνιστικής περιόδου.
- 7.** Η συζήτηση των ενστάσεων του παρόντος άρθρου είναι υποχρεωτική, τυχόν δε παραίτηση της ενιστάμενης ομάδας είναι ανίσχυρη και δεν λαμβάνεται υπόψη.
- 8.** Καταγγελία επιτρέπεται να διατυπωθεί αποκλειστικά για αντικανονική συμμετοχή ποδοσφαιριστή σε αγώνα μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) ημερών από την τέλεσή του από τρίτο σωματείο με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι τούτο έχει άμεσο έννομο συμφέρον κατά το χρόνο άσκησης της καταγγελίας, το οποίο περιοριστικά προσδιορίζεται στη διαμόρφωση του βαθμολογικού πίνακα του πρωταθλήματος που μετέχει και έχει σχέση με το συγκεκριμένο σωματείο κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία. Οι παραπάνω καταγγελίες που αποστέλλονται στη διοργανώτρια με συστημένη επιστολή με ποινή απαραδέκτου της συζήτησης διαβιβάζονται υποχρεωτικά και μέσω FAX τόσο η καταγγελία όσο και το αποδεικτικό κατάθεσης του προβλεπόμενου για την αντίστοιχη ένσταση παραβόλου εντός της παραπάνω προθεσμίας.
Κατά την άσκηση της καταγγελίας και ταυτόχρονα με την υποβολή της στη διοργανώτρια πρέπει ο καταγγέλων να καταθέσει το προβλεπόμενο για την αντίστοιχη ένσταση παράβολο με ποινή απαραδέκτου της συζήτησης εφ' όσον δεν κατατεθεί παράβολο ή κατατεθεί ελλιπές ή εκπρόθεσμο.
- 9.** Οι διαγωνιζόμενες ομάδες σε μεταξύ τους αγώνα δύνανται να υποβάλλουν αποκλειστικά και μόνο ένσταση μέσα στις προβλεπόμενες από το άρθρο αυτό προθεσμίες.

48 ΚΑΝΟΝΑΣ 3 – Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΠΑΙΚΤΩΝ

10. Μετά την πάροδο της προθεσμίας της παρ. 9 του παρόντος άρθρου το αρμόδιο όργανο της διοργανώτριας δεν έχει το δικαίωμα να επιληφθεί έστω και αυτεπάγγελα καταγγελίας τρίτης ομάδας για το κύρος αγώνα άλλων ομάδων του αυτού πρωταθλήματος.
11. Σε περίπτωση που γίνεται δεκτή ένσταση ή καταγγελία για οποιοδήποτε λόγο αντικανονικής συμμετοχής ποδοσφαιριστή για παράβαση του παρόντος Κανονισμού και των λοιπών Κανονισμών της Ε.Π.Ο., η υπαίτια ομάδα που μετέχει ο ποδοσφαιριστής αυτός, χάνει τον αγώνα με τέρματα 3-0, εκτός αν το αποτέλεσμα ευνοεί την αντίπαλη ομάδα και επιβάλλεται χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ.
12. Εφ' όσον γίνεται δεκτή ένσταση πλαστοπροσωπίας πέρα από την απώλεια του αγώνα, ο οποίος κατακυρώνεται υπέρ της αντίπαλης ομάδας, με τέρματα 3-0, εκτός αν το αποτέλεσμα ευνοεί την αντίπαλη ομάδα, αφαιρούνται από την υπαίτια ομάδα πέντε (5) βαθμοί. Ξέχωρα από τα παραπάνω, ο αναγραφόμενος στο Φ.Α. εκπρόσωπος της υπαίτιας ομάδας, που υποχρεωτικά πρέπει να είναι μέλος του Δ.Σ. της ομάδας τιμωρείται με ποινή απαγόρευσης εισόδου στους αγωνιστικούς χώρους για δύο (2) έτη που αρχίζουν από την επομένη της διεξαγωγής του αγώνα. Ο παραβάτης ποδοσφαιριστής εφ' όσον διαπιστωθεί η ταυτότητά του, με αποκλεισμό δύο (2) ετών και σε περίπτωση υποτροπής με διαγραφή από τα μητρώα ποδοσφαιριστών της Ε.Π.Ο., στον δε προπονητή επιβάλλεται ποινή απαγόρευσης στους αγωνιστικούς χώρους για τέσσερα τουλάχιστον έτη, εκτός αν αποδεδειγμένα έκαναν σχετική καταγγελία στο διαιτητή που αναγράφηκε στο Φ.Α.
13. Σε περίπτωση που γίνει δεκτή ένσταση αντικανονικής διακοπής του αγώνα, ο αγώνας επανορίζεται και συνεχίζεται.
14. Η ομάδα που, μέσα στην ίδια αγωνιστική περίοδο γίνεται υπότροπος πλαστοπροσωπίας ποδοσφαιριστή, υποβιβάζεται στην αμέσως κατώτερη κατηγορία και αν δεν υπάρχει, δεν δικαιούται συμμετοχής στο πρωτάθλημα της αμέσως επόμενης περιόδου.

Ασφάλεια

Ένας παίκτης δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιεί ή φέρει εξοπλισμό που είναι επικίνδυνος για τον ίδιο ή τους άλλους παίκτες (συμπεριλαμβανομένων των κοσμημάτων οποιασδήποτε μορφής).

Βασικός Εξοπλισμός

Ο βασικός υποχρεωτικός εξοπλισμός ενός παίκτη αποτελείται από τα ακόλουθα ξεχωριστά είδη:

- φανέλα ή κοντομάνικη φανέλα – εάν χρησιμοποιηθούν εσώρουχα, το χρώμα στο μανίκι πρέπει να έχει το ίδιο χρώμα με το μανίκι της φανέλας ή της κοντομάνικης φανέλας.
- παντελονάκι – εάν χρησιμοποιηθούν παντελονάκια (κολάν), πρέπει να έχουν το ίδιο χρώμα με το βασικό χρώμα στο παντελονάκι
- κάλτσες
- επικαλαμίδες
- υποδήματα

Επικαλαμίδες

- καλύπτονται πλήρως από τις κάλτσες
- πρέπει να έχουν κατασκευασθεί από κατάλληλο υλικό
- πρέπει να παρέχουν εύλογο βαθμό προστασίας

Χρώματα

- Οι δύο ομάδες πρέπει να φέρουν χρώματα που τις διαφοροποιούν μεταξύ τους, αλλά και από τον διαιτητή και τους βοηθούς διαιτητές.
- Κάθε τερματοφύλακας πρέπει να φέρει χρώματα το οποία θα τον ξεχωρίζουν από τους υπόλοιπους παίκτες, τον διαιτητή και τους βοηθούς διαιτητές

Παραβάσεις και Ποινές

Σε περίπτωση οποιασδήποτε παράβασης του παρόντα Κανόνα:

- δεν απαιτείται η διακοπή του παιχνιδιού
- ο διαιτητής υποδεικνύει στον παραβάτη παίκτη να αποχωρήσει από τον αγωνιστικό χώρο προκειμένου να διορθώσει τον εξοπλισμό του
- ο παίκτης αποχωρεί από τον αγωνιστικό χώρο μόλις διακοπεί το παιχνίδι (όταν η μπάλα "δεν παίζει"), εκτός εάν έχει ήδη τακτοποιήσει τον εξοπλισμό του
- ο παίκτης που πρέπει να εγκαταλείψει τον αγωνιστικό χώρο προκειμένου να τακτοποιήσει τον εξοπλισμό του, δεν επιτρέπεται να επιστρέψει χωρίς την άδεια του διαιτητή
- ο διαιτητής ελέγχει εάν ο εξοπλισμός του παίκτη είναι κανονικός πριν να επιτρέψει την επιστροφή του στον αγωνιστικό χώρο
- ο παίκτης επιτρέπεται να επιστρέψει στον αγωνιστικό χώρο όταν η μπάλα "δεν παίζει"

Ένας παίκτης που εγκατέλειψε τον αγωνιστικό χώρο εξαιτίας παράβασης του παρόντα Κανόνα και επανέρχεται στον αγωνιστικό χώρο χωρίς την άδεια του διαιτητή πρέπει να παρατηρείται.

Επανάραξη του Παιχνιδιού

Εάν το παιχνίδι διακοπεί από τον διαιτητή προκειμένου να απευθύνει μία παρατήρηση:

- ο αγώνας ξαναρχίζει με έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα το οποίο θα εκτελέσει ένας παίκτης που ανήκει στην αντίπαλη ομάδα, από το σημείο όπου βρίσκονταν η μπάλα όταν ο διαιτητής διέκοψε τον αγώνα (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Αποφάσεις του Διεθνούς Ποδοσφαιρικού Συμβουλίου (IFAB)**Απόφαση 1**

Οι παίκτες δεν πρέπει να αποκαλύπτουν φανελάκια κάτω από την φανέλα τα οποία φέρουν συνθήματα ή διαφημίσεις. Ο βασικός υποχρεωτικός εξοπλισμός δεν πρέπει να φέρει καμία πολιτική, θρησκευτική ή προσωπική δήλωση.

Ένας παίκτης ο οποίος βγάζει την φανέλα του προκειμένου να αποκαλύψει ένα σύνθημα ή μία διαφήμιση, θα τιμωρείται από την διοργανώτρια. Η ομάδα του παίκτη του οποίου ο υποχρεωτικός εξοπλισμός φέρει πολιτικά, θρησκευτικά ή προσωπικά συνθήματα ή δηλώσεις, θα τιμωρείται από την διοργανώτρια ή από την FIFA.

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Κανόνα 4 (Στολή παικτών)**Άρθρο 14
Στολές ομάδων****1. ΣΤΟΛΕΣ**

Απαραίτητη προϋπόθεση συμμετοχής ποδοσφαιριστών στους αγώνες είναι να φορούν σε όλη τη διάρκεια αυτών τη στολή τους, η οποία υποχρεωτικά περιλαμβάνει: ΦΑΝΕΛΑ - ΠΑΝΤΕΛΟΝΑΚΙ - ΚΑΛΤΣΕΣ - ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΑ ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ και ΕΠΙΚΑΛΑΜΙΔΕΣ.

- α) Οι ομάδες που μετέχουν στα πρωταθλήματα δηλώνουν στη διοργανώτρια τα χρώματά τους, καθώς επίσης και τις εναλλακτικές περιπτώσεις στις στολές των ποδοσφαιριστών (φανέλες - παντελονάκια - κάλτσες). Η δήλωση αυτή γίνεται συγχρόνως με τη δήλωση συμμετοχής τους στο πρωτάθλημα.
- β) Οι ομάδες έχουν το έμβλημά τους, που αποτυπώνεται στο επάνω αριστερό σημείο της φανέλας των ποδοσφαιριστών.
- γ) Οι τερματοφύλακες έχουν διαφορετικό χρώμα στολής από τους άλλους συμπαίκτες τους.
- δ) Οι αρχηγοί των ομάδων έχουν ειδικό διακριτικό περιβραχιόνιο, στο αριστερό τους χέρι.

2. ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Ομάδες που επιθυμούν να διαφημίσουν πάνω στις στολές των ποδοσφαιριστών διάφορα προϊόντα αφού τύχουν της σχετικής έγκρισης από την διοργανώτρια, οφείλουν να τηρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) Η διαφήμιση αποτυπώνεται στο εμπρόσθιο και στο οπίσθιο μέρος της φανέλας και του παντελονιού του ποδοσφαιριστή, εφ' όσον κριθεί αναγκαίο από τις ομάδες.
- β) Η διαφήμιση δεν έχει φόντο, δεν τονίζεται και δεν περικλείεται σε πλαίσιο.
- γ) Η διαφήμιση έχει το όνομα ή το έμβλημα του προϊόντος. Είναι επιτρεπτή η διαφήμιση κάθε προϊόντος εφ' όσον αυτό επιτρέπεται για τις διοργανώσεις της FIFA και της UEFA .
- δ) Η διαφήμιση, άμεση ή έμμεση, προϊόντων που είναι αντίθετα με την αθλητική ιδέα απαγορεύεται.
- ε) Η διαφήμιση κατασκευαστών αθλητικών στολών αποτυπώνεται στο επάνω δεξιό μέρος της φανέλας των ποδοσφαιριστών, δεν έχει φόντο και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 15 τετραγωνικά εκατοστά.

52 ΚΑΝΟΝΑΣ 4 – Ο ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΑΙΚΤΩΝ

στ) Τα αναφερόμενα στην παρούσα παράγραφο ισχύουν και για την διαφήμιση στις στολές των διαιτητών. Η άδεια για τα τοπικά πρωταθλήματα δίνεται από την οικεία Ε.Π.Σ.

3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ

- α) Ο διαιτητής του αγώνα μετά από αίτηση της ενδιαφερόμενης ομάδας αναγράφει στο Φ.Α. τις τυχόν ελλείψεις. Το σωματείο που δεν εφαρμόζει τις διατάξεις της παρ. 2 μετά από διαπίστωση της διοργανώτριας παραπέμπεται στα αρμόδια δικαιοδοτικά όργανα μετά από έγγραφη αίτηση της διοργανώτριας.
- β) Ο διαιτητής του αγώνα υποχρεώνει την γηπεδούχο ομάδα να αλλάξει στολή, όταν τα χρώματα των δύο αγωνιζομένων ομάδων είναι όμοια ή παρεμφερή και ματαιώνει την ποδοσφαιρική συνάντηση όταν η γηπεδούχος ομάδα αρνείται να εφαρμόσει την υπόδειξή του. Η υπαίτια της ματαίωσης του αγώνα ομάδα τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 2α.

4. Στην περίπτωση που ποδοσφαιριστής ή ποδοσφαιριστές μιας ομάδας φοράνε διαφορετική στολή με διαφορετικό χρώμα απ' αυτό που έχουν οι στολές των συμπαικτών τους, ή φανέλα χωρίς αριθμό, κατ' αρχήν δεν επιτρέπεται η συμμετοχή τους στον αγώνα, ύστερα από απόφαση του διαιτητή που αναγράφεται στο Φ.Α. και γνωστοποιείται στον αρχηγό της ομάδας. Όταν ο ποδοσφαιριστής ή ποδοσφαιριστές αρνούνται να συμμορφωθούν με την υπόδειξη του διαιτητή, τότε αυτός, αφού αναγράψει τούτο στο Φ.Α., αν ο αγώνας δεν έχει αρχίσει, διατάσσει την ματαίωσή του ή αν ο αγώνας έχει αρχίσει διατάσσει τη διακοπή του. Στην τελευταία περίπτωση στην υπαίτια ομάδα επιβάλλονται οι ποινές του άρθρου 21 παρ. 2α του παρόντος κανονισμού.

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Κανόνα 4 (Στολή παικτών)

Άρθρο 14 Στολές ομάδων

1. ΣΤΟΛΕΣ

Απαραίτητη προϋπόθεση συμμετοχής ποδοσφαιριστών στους αγώνες είναι να φορούν σε όλη τη διάρκεια αυτών τη στολή τους, η οποία υποχρεωτικά περιλαμβάνει: ΦΑΝΕΛΑ - ΠΑΝΤΕΛΟΝΑΚΙ - ΚΑΛΤΣΕΣ - ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΑ ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ και ΕΠΙΚΑΛΑΜΙΔΕΣ.

- α) Οι ομάδες που μετέχουν στα πρωταθλήματα δηλώνουν στη διοργανώτρια τα χρώματά τους, καθώς επίσης και τις εναλλακτικές περιπτώσεις στις στολές των ποδοσφαιριστών (φανέλες - παντελονάκια - κάλτσες). Η δήλωση αυτή γίνεται συγχρόνως με τη δήλωση συμμετοχής τους στο πρωτάθλημα.
- β) Οι ομάδες έχουν το έμβλημά τους, που αποτυπώνεται στο επάνω αριστερό σημείο της φανέλας των ποδοσφαιριστών.
- γ)
- δ) Οι αρχηγοί των ομάδων έχουν ειδικό διακριτικό περιβραχιόνιο, στο αριστερό τους χέρι.

2. Για τις ομάδες που αγωνίζονται στα πρωταθλήματα Α΄, Β΄, Γ΄ Εθνικών κατηγοριών και το Κύπελλο επαγγελματιών υποχρεωτικά ο αριθμός του παίκτη στην πλάτη της φανέλας πρέπει να βρίσκεται στο κέντρο και να έχει ύψος τουλάχιστον 25 εκατοστά. Όλοι οι αριθμοί πρέπει να είναι ευδιάκριτοι. Μόνο ένας αριθμός πρέπει να υπάρχει στο μπροστινό μέρος του παντελονιού σε εμφανή θέση, ο οποίος πρέπει να είναι τουλάχιστον δέκα εκατοστά και ευδιάκριτος. Το χρώμα αυτών των αριθμών πρέπει να είναι διάφορο από τα χρώματα της φανέλας των παικτών και να είναι σκούρο αν βρίσκεται σε ανοικτό φόντο και αντίστροφα. Οι αριθμοί πρέπει να κυμαίνονται από το 01 έως το 99, να έχουν μόνο ένα χρώμα και να μην περιέχουν ούτε διαφημιστικά, ούτε διακοσμητικά στοιχεία.
3. α) Οι ομάδες που αγωνίζονται στα επαγγελματικά πρωταθλήματα Α΄, Β΄, Γ΄ Εθνικών κατηγοριών είναι υποχρεωμένες να δηλώνουν εγγράφως στη διοργανώτρια προ της ενάρξεως των πρωταθλημάτων τον αριθμό της φανέλας με τον οποίο οι ποδοσφαιριστές τους θα αγωνίζονται καθ' όλη τη διάρκεια του πρωταθλήματος.
- β) Επίσης, πέραν του αριθμού, ο οποίος θα παραμένει σταθερός κατά τη διάρκεια του πρωταθλήματος ή της αγωνιστικής περιόδου για τον ποδοσφαιριστή που έχει δηλωθεί, στην πλάτη της φανέλας και πάνω από τον αριθμό θα αναγράφεται το επώνυμο του ποδοσφαιριστή στα ελληνικά για τους Έλληνες και στα λατινικά για τους αλλοδαπούς με στοιχεία ύψους 10 εκατοστών το καθένα. Αλλαγή της παραπάνω δήλωσης επιτρέπεται μόνο κατά τη διάρκεια της μεταγραφικής περιόδου και σε περίπτωση απόκτησης ή αποχώρησης ποδοσφαιριστή.
- γ) Επιτρέπεται η χρησιμοποίηση από ποδοσφαιριστή, που αποκτήθηκε από την ομάδα στην μεταγραφική περίοδο του Ιανουαρίου, του αριθμού της φανέλας που έχει δηλωθεί για ποδοσφαιριστή που αποχώρησε από την ομάδα κατά την ίδια μεταγραφική περίοδο, με την υποβολή νέας δήλωσης εκ μέρους της ομάδας για τους ποδοσφαιριστές που ανήκουν στις ως άνω περιπτώσεις.
- δ) Ειδικότερα για την Α΄ και Β΄ Εθνική κατηγορία υποχρεωτικά στο άνω μέρος της χειρός και πριν από το τέλος του βραχίονα, αποτυπώνεται έμβλημα που περιέχει το όνομα της διοργανώτριας, σύμφωνα με ειδικό έγγραφο ή εγκύκλιο της διοργανώτριας.
- ε) Ποδοσφαιριστής που χρησιμοποιεί σε αγώνα αριθμό φανέλας διαφορετικό από αυτόν με τον οποίο έχει επίσημα δηλωθεί, τιμωρείται με χρηματική ποινή ύψους δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ.

4. ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Ομάδες που επιθυμούν να διαφημίσουν πάνω στις στολές των ποδοσφαιριστών διάφορα προϊόντα αφού τύχουν της σχετικής έγκρισης από την διοργανώτρια, οφείλουν να τηρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) Η διαφήμιση αποτυπώνεται στο εμπρόσθιο και στο οπίσθιο μέρος της φανέλας και του παντελονιού του ποδοσφαιριστή, εφ' όσον κριθεί αναγκαίο από τις ομάδες.
- β) Η διαφήμιση δεν έχει φόντο, δεν τονίζεται και δεν περικλείεται σε πλαίσιο.
- γ) Η διαφήμιση έχει το όνομα ή το έμβλημα του προϊόντος. Είναι επιτρεπτή η διαφήμιση κάθε προϊόντος εφ' όσον αυτό επιτρέπεται για τις διοργανώσεις της FIFA και της UEFA.
- δ) Η διαφήμιση, άμεση ή έμμεση, προϊόντων που είναι αντίθετα με την αθλητική ιδέα απαγορεύεται.
- ε) Η διαφήμιση κατασκευαστών αθλητικών στολών αποτυπώνεται στο επάνω δεξιό μέρος της φανέλας των ποδοσφαιριστών, δεν έχει φόντο και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 15 τετραγωνικά εκατοστά.

54 ΚΑΝΟΝΑΣ 4 – Ο ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΑΙΚΤΩΝ

- στ) Τα αναφερόμενα στην παρούσα παράγραφο ισχύουν και για την διαφήμιση στις στολές των διαιτητών. Η άδεια δίνεται για τα εθνικά πρωταθλήματα από την Ε.Π.Ο.
5. α) Για την Α', Β' και Γ' Εθνική κατηγορία οι όροι και οι προϋποθέσεις της διαφήμισης στις στολές των ποδοσφαιριστών καθορίζονται με εγκύκλιο της διοργανώτριας, με την επιφύλαξη των διατάξεων των κανονισμών των Διεθνών Συνομοσπονδιών και του παρόντος.
- β) Οι επαγγελματίες ποδοσφαιριστές που με αποκάλυψη του εσωτερικού της φανέλας τους διαφημίζουν προϊόντα ή αποκαλύπτουν ρατσιστικά ή υβριστικά συνθήματα τιμωρούνται με χρηματική ποινή τεσσάρων χιλιάδων ευρώ (4.000), εφ' όσον η παράβαση τους αυτή δεν τιμωρείται βαρύτερα κατά τον Πειθαρχικό Κώδικα.

6. ΕΦΑΡΜΟΓΗ

- α) Ο διαιτητής του αγώνα μετά από αίτηση της ενδιαφερόμενης ομάδας αναγράφει στο Φ.Α. τις τυχόν ελλείψεις. Το σωματείο που δεν εφαρμόζει τις διατάξεις της παρ. 4 μετά από διαπίστωση της διοργανώτριας παραπέμπεται στα αρμόδια δικαιοδοτικά όργανα μετά από έγγραφη αίτηση της διοργανώτριας.
- β) Ο διαιτητής του αγώνα υποχρεώνει την γηπεδούχο ομάδα να αλλάξει στολή, όταν τα χρώματα των δύο αγωνιζομένων ομάδων είναι όμοια ή παρεμφερή και ματαιώνει την ποδοσφαιρική συνάντηση όταν η γηπεδούχος ομάδα αρνείται να εφαρμόσει την υπόδειξή του. Η υπαίτια της ματαίωσης του αγώνα ομάδα τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 3 α) του Κ.Α.Π.
- γ) Σε περίπτωση που τα χρώματα της ομάδας είναι όμοια ή παρεμφερή, η φιλοξενούμενη ομάδα υποχρεούται να εμφανιστεί με την εναλλακτική στολή της. Εφ' όσον όμως δεν υπάρχει αυτή, τότε η γηπεδούχος ομάδα υποχρεούται να εμφανιστεί με την εναλλακτική της στολή. Η φιλοξενούμενη ομάδα τιμωρείται για τη παράβαση αυτή με χρηματική ποινή είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.
7. Στην περίπτωση που ποδοσφαιριστής ή ποδοσφαιριστές μιας ομάδας φοράνε διαφορετική στολή με διαφορετικό χρώμα απ' αυτό που έχουν οι στολές των συμπαικτών τους, ή φανέλα χωρίς αριθμό, κατ' αρχήν δεν επιτρέπεται η συμμετοχή τους στον αγώνα, ύστερα από απόφαση του διαιτητή που αναγράφεται στο Φ.Α. και γνωστοποιείται στον αρχηγό της ομάδας. Όταν ο ποδοσφαιριστής ή ποδοσφαιριστές αρνούνται να συμμορφωθούν με την υπόδειξη του διαιτητή, τότε αυτός, αφού αναγράψει τούτο στο Φ.Α., αν ο αγώνας δεν έχει αρχίσει, διατάσσει την ματαίωσή του ή αν ο αγώνας έχει αρχίσει διατάσσει τη διακοπή του. Στην τελευταία περίπτωση στην υπαίτια ομάδα επιβάλλονται οι ποινές του άρθρου 21 παρ.3 α του παρόντος κανονισμού.

Η Εξουσία του Διαιτητή

Κάθε αγώνας ελέγχεται από ένα διαιτητή ο οποίος έχει πλήρη εξουσία εφαρμογής των Κανόνων Παιχνιδιού σε σχέση με τον αγώνα για τον οποίο έχει ορισθεί.

Αρμοδιότητες και Καθήκοντα

Ο Διαιτητής:

- εφαρμόζει τους Κανόνες Παιχνιδιού
- ελέγχει τον αγώνα σε συνεργασία με τους βοηθούς διαιτητές και, όπου ισχύει, με τον τέταρτο διαιτητή
- διασφαλίζει ότι οποιαδήποτε μπάλα χρησιμοποιείται, πληροί τις προδιαγραφές του Κανόνα 2
- διασφαλίζει ότι ο εξοπλισμός των παικτών, πληροί τις προδιαγραφές του Κανόνα 4
- εκτελεί χρέη χρονομέτρη και καταγράφει τα συμβάντα του αγώνα
- σταματά τον αγώνα, τον διακόπτει προσωρινά ή οριστικά, κατά την διακριτική του ευχέρεια, για οποιαδήποτε παράβαση των Κανόνων
- σταματά τον αγώνα, τον διακόπτει προσωρινά ή οριστικά, εξαιτίας εξωτερικής επέμβασης οποιασδήποτε μορφής
- διακόπτει τον αγώνα εάν κατά την άποψή του, ένας παίκτης έχει τραυματιστεί σοβαρά και διασφαλίζει ότι ο παίκτης αυτός απομακρύνεται από τον αγωνιστικό χώρο. Ένας παίκτης που έχει τραυματιστεί επιτρέπεται να επιστρέψει στον αγωνιστικό χώρο μόνο αφού ξαναρχίσει ο αγώνας
- επιτρέπει τη συνέχεια του αγώνα μέχρις ότου η μπάλα "δεν παίζει" εάν κατά την άποψή του, ένας παίκτης έχει τραυματιστεί μόνο ελαφρά
- διασφαλίζει την αποχώρηση οποιουδήποτε παίκτη αιμορραγεί από τον αγωνιστικό χώρο. Ο παίκτης επιτρέπεται να επιστρέψει μόνο αφού λάβει "σήμα" από τον διαιτητή, ο οποίος πρέπει να βεβαιωθεί ότι έχει σταματήσει η αιμορραγία
- επιτρέπει τη συνέχεια του αγώνα όταν η ομάδα σε βάρος της οποίας διαπράχθηκε ένα παράπτωμα, ωφελείται από ένα τέτοιο πλεονέκτημα και τιμωρεί το αρχικό παράπτωμα, εάν το προσδοκώμενο πλεονέκτημα δεν αξιοποιείται κατά τον χρόνο εκείνο
- όταν ένας παίκτης διαπράξει περισσότερα από ένα παραπτώματα ταυτοχρόνως, τιμωρεί το πιο σοβαρό παράπτωμα
- λαμβάνει πειθαρχικά μέτρα κατά παικτών που υποπίπτουν σε παραπτώματα που τιμωρούνται με παρατήρηση ή αποβολή. Δεν είναι υποχρεωμένος να λάβει αυτά τα μέτρα άμεσα, πρέπει όμως να το πράξει στην επόμενη διακοπή του παιχνιδιού (όταν η μπάλα "δεν παίζει")

- λαμβάνει μέτρα κατά αξιωματούχων ομάδας οι οποίοι δεν συμπεριφέρονται με υπεύθυνο τρόπο και δύναται, κατά την διακριτική του ευχέρεια, να τους αποβάλλει από τον αγωνιστικό χώρο και τους παρακείμενους αυτού χώρους
- ενεργεί κατόπιν πληροφόρησης από τους βοηθούς διαιτητές αναφορικά με περιπτώσεις τις οποίες δεν είδε
- διασφαλίζει ότι στον αγωνιστικό χώρο δεν εισέρχονται μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα
- δίνει το σήμα για να ξαναρχίσει ο αγώνας, όταν έχει διακοπεί
- δίνει στις οικείες αρχές την έκθεση του αγώνα (φύλλο αγώνα), η οποία περιλαμβάνει πληροφορίες για κάθε πειθαρχική κύρωση που επιβλήθηκε σε παίκτες και/ή αξιωματούχους ομάδων, καθώς και οποιαδήποτε άλλα περιστατικά τα οποία έλαβαν χώρα προ, κατά την διάρκεια ή μετά τον αγώνα

Αποφάσεις του Διαιτητή

Οι αποφάσεις του διαιτητή που αφορούν γεγονότα που έχουν σχέση με το παιχνίδι, συμπεριλαμβανομένης αυτής του εάν ένα τέρμα σημειώθηκε και του αποτελέσματος του αγώνα, είναι οριστικές.

Ο διαιτητής δύναται να αλλάξει μία απόφασή του εάν αντιληφθεί ότι δεν είναι ορθή, ή κατά την διακριτική του ευχέρεια, ύστερα από πληροφορίες από έναν βοηθό διαιτητή ή τον τέταρτο διαιτητή, με την προϋπόθεση ότι δεν ξανάρχισε το παιχνίδι ή ότι δεν τελείωσε ο αγώνας.

Αποφάσεις του Διεθνούς Ποδοσφαιρικού Συμβουλίου (IFAB)

Απόφαση 1

Ένας διαιτητής (ή κατά περίπτωση, ένας βοηθός διαιτητή ή τέταρτος διαιτητής) δεν υπέχει ευθύνη για:

οποιοδήποτε είδους τραυματισμό υπέστη ένας παίκτης, αξιωματούχος ή θεατής

οποιαδήποτε ζημία σε περιουσιακό στοιχείο οποιασδήποτε μορφής

οποιαδήποτε άλλη ζημία υπέστη οποιοδήποτε άτομο, ομάδα, εταιρεία, ομοσπονδία ή άλλο όργανο, που οφείλεται ή ενδεχόμενα να οφείλεται σε οποιαδήποτε απόφαση που ενδεχόμενα λάβει σύμφωνα με τους όρους των Κανόνων Παιχνιδιού ή αναφορικά με τις πάγιες διαδικασίες που απαιτούνται προκειμένου να λάβει χώρα, διεξαχθεί και ελεγχθεί ένας αγώνας.

Οι αποφάσεις αυτές μπορεί να συμπεριλαμβάνουν:

- μία απόφαση ότι η κατάσταση του αγωνιστικού χώρου ή του περιβάλλοντος χώρου ή οι καιρικές συνθήκες είναι τέτοια ή τέτοιες που δεν επιτρέπουν την διεξαγωγή ενός αγώνα
- μία απόφαση διακοπής του αγώνα για οποιονδήποτε λόγο
- μία απόφαση αναφορικά με την καταλληλότητα του αγωνιστικού εξοπλισμού και της μπάλας που χρησιμοποιείται κατά την διάρκεια ενός αγώνα
- μία απόφαση διακοπής ή μη ενός αγώνα εξαιτίας παρέμβασης των θεατών ή οποιουδήποτε προβλήματος στον χώρο των θεατών
- μία απόφαση διακοπής ή μη του παιχνιδιού προκειμένου να επιτραπεί σε ένα τραυματισμένο παίκτη να απομακρυνθεί από τον αγωνιστικό χώρο για περίθαλψη
- μία απόφαση να απαιτήσει από έναν τραυματισμένο παίκτη να απομακρυνθεί από τον αγωνιστικό χώρο για περίθαλψη
- μία απόφαση να επιτραπεί ή μη σε ένα παίκτη να φέρει ορισμένα ενδύματα ή εξοπλισμό
- μία απόφαση (στις περιπτώσεις που αυτό αποτελεί ευθύνη του) να επιτρέψει ή μη σε οποιαδήποτε πρόσωπα (συμπεριλαμβανομένων αξιωματούχων ομάδας ή του σταδίου, αξιωματούχων ασφαλείας, φωτογράφων ή άλλων εκπροσώπων των μέσων ενημέρωσης) να παρευρίσκονται κοντά στον αγωνιστικό χώρο
- οποιαδήποτε άλλη απόφαση που ενδέχεται να λάβει σύμφωνα με τους Κανόνες Παιχνιδιού ή σε συμμόρφωση με τα καθήκοντα που προβλέπονται για τον ίδιο από τους κανόνες ή τους κανονισμούς της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Ποδοσφαίρου (FIFA), της συνομοσπονδίας, της ομοσπονδίας μέλους ή της λίγκας, σύμφωνα με τους οποίους διεξάγεται ο αγώνας.

Απόφαση 2

Σε τουρνουά ή διοργανώσεις όπου διορίζεται τέταρτος διαιτητής, ο ρόλος και τα καθήκοντά του πρέπει να είναι σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν εγκριθεί από το Διεθνές Ποδοσφαιρικό Συμβούλιο (IFAB) και περιέχονται στην παρούσα έκδοση.

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Κανόνα 5 (Ο Διαιτητής)

Άρθρο 12 Διαιτητής αγώνα

1. Επίσημοι διαιτητές για όλα τα πρωταθλήματα, θεωρούνται όσοι υπέβαλαν στην οικεία επιτροπή διαιτησίας Ε.Π.Σ αίτηση διορισμού τους και έγινε δεκτή με την υπογραφή του σχετικού διοριστηρίου του Κανονισμού Διαιτησίας.
2. Ο ορισμός των διαιτητών και βοηθών διαιτητών στους επίσημους αγώνες, εάν γίνει με όποιον άλλο τρόπο και όχι από το αρμόδιο όργανο, καθιστά τους αγώνες άκυρους.
3. Η κατά περίπτωση διοργανώτρια δεν έχει υποχρέωση να ανακοινώσει στις διαγωνιζόμενες ομάδες τους διαιτητές και βοηθούς διαιτητές που κάθε φορά ορίζονται από το αρμόδιο όργανο για να διευθύνουν τους αγώνες.
4. Διαιτητές αξιολογημένοι από τα αρμόδια όργανα για τη διεύθυνση αγώνων Εθνικών πρωταθλημάτων οπωσδήποτε διευθύνουν και αγώνες τοπικών πρωταθλημάτων.
5. Απαγορεύεται η είσοδος στο χώρο αποδυτηρίων, διαιτητών οποιουδήποτε διοικητικού μέλους σωματείου πλην του αρχηγού της ομάδος και μόνο για την υποβολή ενστάσεων κατά τις κείμενες διατάξεις.
6. Οι Ε.Π.Σ. με την προκήρυξη κάθε πρωταθλήματος καθορίζουν τα θέματα που αφορούν την διαιτησία των αγώνων, τον τρόπο ορισμού των διαιτητών, τον τρόπο πληρωμής της διαιτησίας των αγώνων κλπ.
7. Το όργανο διαιτησίας που λειτουργεί στις Ε.Π.Σ., υποχρεωτικά τηρεί τους πίνακες αξιολόγησης των διαιτητών που καταρτίζονται από τις αρμόδιες Επιτροπές διαιτησίας της Ε.Π.Ο. καθώς επίσης και τους πίνακες που το ίδιο καταρτίζει, όπως προβλέπεται από τον ισχύοντα κάθε φορά Κανονισμό Διαιτησίας.
Στην περίπτωση που δεν επαρκούν οι αξιολογηθέντες διαιτητές ανώτερης κατηγορίας να καλύψουν τους αγώνες της αντίστοιχης κατηγορίας, η κάλυψη των αγώνων θα γίνεται με διαιτητές που περιλαμβάνονται στον πίνακα αξιολόγησης των διαιτητών της αμέσως κατώτερης κατηγορίας.
8. Εφ' όσον έχει προβλεφθεί και συμπεριλαμβάνεται στην προκήρυξη οι κάθε είδους αγώνες μπορούν να διεξαχθούν με ένα διαιτητή και ένα βοηθό ή και μόνο με ένα διαιτητή ανάλογα με την κρισιμότητα του αγώνα κατά την κρίση της διοργανώτριας.

9. Στην περίπτωση που δεν προσέλθει ο διαιτητής που έχει ορισθεί ούτε οι αναπληρωτές του, τότε οι δύο ομάδες έχουν υποχρέωση να υποδείξουν έναν επίσημο διαιτητή από εκείνους που τυχόν παρευρίσκονται στο γήπεδο για να διευθύνει τον αγώνα.
Αν οι δύο ομάδες δεν συμφωνήσουν για την υπόδειξη διαιτητή, τότε διαιτητής του αγώνα ορίζεται με κλήρωση μεταξύ των τυχόν δύο τουλάχιστον παρευρισκομένων στο γήπεδο επισήμων διαιτητών.
10. Οι αγώνες ερασιτεχνικών πρωταθλημάτων Α΄, Β΄ και Γ΄ κατηγορίας των Ενώσεων διεξάγονται, εφ' όσον υπάρχει σχετικός όρος στην προκήρυξη από τη διοργανώτρια, με την υποχρέωση των αντιπάλων ομάδων να υποδείξουν ένα πρόσωπο κοινής αποδοχής ως διαιτητή, διαφορετικά ο αγώνας αναβάλλεται και αν τυχόν μολαταύτα διεξαχθεί, θεωρείται άκυρος και επαναλαμβάνεται, εφ' όσον διατυπωθεί ένσταση πριν από τον αγώνα.
Η πιο πάνω διαδικασία εφαρμόζεται και για τον ορισμό του βοηθού διαιτητή ή και των δύο βοηθών διαιτητών, στην περίπτωση που δεν θα εμφανιστούν στο γήπεδο ο βοηθός διαιτητή ή και οι δύο βοηθοί διαιτητές κάθε αγώνα τους οποίους όρισε το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο της διοργανώτριας.
11. Στα τοπικά πρωταθλήματα εφ' όσον υπάρχει αποχή διαιτητών για οποιοδήποτε λόγο, μερική ή ολική ή εφ' όσον ο αριθμός των εν ενεργεία διαιτητών δεν επαρκεί για την κάλυψη όλων των αγώνων του προγράμματος της Ένωσης, το Δ.Σ. αυτής μπορεί κατά τη διακριτική του ευχέρεια:
- α) Να ζητά δια της Ε.Δ. της Ε.Π.Σ. τον ορισμό διαιτητών, από άλλη ένωση, για την κάλυψη όλων ή ορισμένου αριθμού αγώνων. Σε περίπτωση άρνησης των τοπικών Ε.Δ. να ορίσουν διαιτητές, τον ορισμό διενεργεί υποχρεωτικά η Κ.Ε.Δ./Ε.Π.Ο.
- β) Να χρησιμοποιεί, κατ' εξαίρεση, φιλάθλους σαν διαιτητές και βοηθούς διαιτητές για τη διεξαγωγή των αγώνων του πρωταθλήματός της με την προϋπόθεση είτε της έγγραφης ανεπιφύλακτης συμφωνίας της πλειοψηφίας των 2/3 των ανά κατηγορία διαγωνιζομένων σωματείων, είτε της αναφοράς του ως άνω τρόπου στην προκήρυξη.
Ο παραπάνω τρόπος χρησιμοποίησης φιλάθλων σαν διαιτητών και βοηθών διαιτητών είναι καθ' όλα έγκυρος και η τυχόν άρνηση του σωματείου να κατέλθει να αγωνισθεί σε αγώνα με φιλάθλους- διαιτητές επιφέρει τις προβλεπόμενες από το άρθρο 21 παρ. 2α του παρόντος συνέπειες.
- γ) Σε περίπτωση αποχής διαιτητών ή ομαδικών ή πολλαπλών ατομικών κωλυμάτων από αγώνες τοπικών πρωταθλημάτων οι απέχοντες διαιτητές, τίθενται αυτοδικαίως εκτός ορισμού ή κλήρωσης από κάθε αγώνα Εθνικού ή Τοπικού Πρωταθλήματος και δεν μπορούν να αξιολογηθούν από την Επιτροπή Διαιτησίας της Ε.Π.Ο. για την αμέσως επόμενη ποδοσφαιρική περίοδο.
Παράβαση της διάταξης αυτής συνεπάγεται ακυρότητα του αγώνα και παραπομπή των υπαιτίων διαιτητών καθώς και των μελών των επιτροπών που τους όρισαν για πειθαρχικό έλεγχο.
12. Ο κατά την ως άνω διαδικασία τυχόν ορισμός διαιτητή ή βοηθού διαιτητή πρέπει να σημειωθεί στο Φ.Α. πριν από την έναρξη, είτε στο επίσημο είτε σε εκείνο το Φ.Α. το οποίο θα συντάξει το πρόσωπο το οποίο θα αναλάβει να διευθύνει τον αγώνα.
13. Αν η μια ομάδα που θα αγωνιστεί δεν θελήσει να υποδείξει, κατά τη διαδικασία της παρ. 9 του παρόντος άρθρου, διαιτητή, τότε θα διευθύνει υποχρεωτικά τον αγώνα εκείνος τον οποίο υπέδειξε η αντίπαλη ομάδα. Καμιά ένσταση δεν επιτρέπεται κατά

ορισμού διαιτητή ή βοηθού διαιτητή που έγινε σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις.

14. Οι ομάδες έχουν υποχρέωση να καταγγέλλουν αμέσως τους διαιτητές οι οποίοι στις πιο πάνω περιπτώσεις αρνούνται να αναλάβουν να διευθύνουν αγώνες (αν και είναι επίσημοι διαιτητές) στην αρμόδια επιτροπή διαιτησίας της διοργανώτριας, για να τιμωρηθούν επειδή αρνήθηκαν την προσφορά των υπηρεσιών τους. Η ποινή η οποία θα επιβληθεί σε αυτή την περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δύο (2) μηνών.
- α) Εφ' όσον ο διαιτητής, μετά την έναρξη του αγώνα, ασθενήσει ή τραυματιστεί και αδυνατεί να συνεχίσει τον αγώνα, χωρίς υπαιτιότητα των διαγωνιζομένων ομάδων, των παραγόντων ή των φιλάθλων τους, ο αγώνας θα συνεχιστεί και καθήκοντα του διαιτητή θα αναλάβει από τους βοηθούς διαιτητές ο αξιολογημένος να αγωνίζεται σαν διαιτητής σε μεγαλύτερη κατηγορία, σε ισότητα ο αρχαιότερος και σε ισότητα ο πρεσβύτερος σε ηλικία. Η με αυτόν τον τρόπο αναπλήρωση του διαιτητή είναι υποχρεωτική για το βοηθό διαιτητή. Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται και στην περίπτωση που ο διαιτητής δεν προσέλθει από την αρχή του αγώνα.
- β) Εάν προ ή μετά την έναρξη του αγώνα ο διαιτητής ή βοηθός διαιτητής αδυνατεί να αρχίσει ή να συνεχίσει τον αγώνα λόγω τραυματισμού του ή ασκήσεως σωματικής βίας, οφειλόμενη σε υπαιτιότητα των προσώπων της μιας ή και των δύο ομάδων, αποτελεί λόγο μη έναρξης ή διακοπής του αγώνα και εφαρμόζονται οι κυρώσεις που ορίζει το άρθρο 21 παρ. 2α του Κ.Α.Π.
15. Στα ερασιτεχνικά πρωταθλήματα (τοπικά, Πανελλήνια) εάν το γηπεδούχο σωματείο δεν εξοφλήσει πριν την έναρξη του αγώνα το σύνολο της δαπάνης διαιτησίας (αποζημίωση - έξοδα μετακίνησης και διαμονής), ο διαιτητής δεν διεξάγει τον αγώνα. Ο αγώνας αυτός κατακυρώνεται υπέρ της αντιπάλου ομάδας. Μέχρι την εξόφληση της ως άνω δαπάνης στην διοργανώτρια, δεν ορίζονται αγώνες της ομάδας αυτής, κατακυρώνονται δε υπέρ της αντιπάλου ομάδας.

Άρθρο 13 **Παρατηρητής αγώνα**

1. Για κάθε αγώνα της αρμοδιότητάς της, η διοργανώτρια έχει την υποχρέωση να ορίζει έναν εκπρόσωπο της (ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗ), από πίνακα που καταρτίζεται κατά την απόλυτη κρίση της. Η υπόδειξη παρατηρητών από τα σωματεία που μετέχουν στα πρωταθλήματα απαγορεύεται. Στη διοργανώτρια παρέχεται η δυνατότητα ορισμού βοηθού ή βοηθών παρατηρητή, ο οποίος δεν έχει δικαίωμα υποβολής έκθεσης. Ο Παρατηρητής δεν δεσμεύεται να αποδεχτεί τις απόψεις του βοηθού ή βοηθών παρατηρητή.
2. Με ειδικό κανονισμό, που εγκρίνεται από το Δ.Σ. της Ε.Π.Ο., καθορίζονται τα προσόντα, τα κωλύματα και τα ειδικότερα καθήκοντα των παρατηρητών αγώνων.
3. Για τους επίσημους και φιλικούς αγώνες ελληνικών ομάδων -ανεξάρτητα από την κατηγορία στην οποία ανήκουν- με ομάδες του εξωτερικού, οι παρατηρητές ορίζονται από την Ε.Π.Ο.

4. Αν, για οποιοδήποτε λόγο, απουσιάσει ο παρατηρητής που όρισε η διοργανώτρια, καθήκοντα αναλαμβάνει ο βοηθός του (εφ' όσον έχει οριστεί από τη διοργανώτρια), ο οποίος και συντάσσει τη σχετική έκθεση. Σε περίπτωση που δεν έχει οριστεί βοηθός παρατηρητή ή απουσιάσουν και οι δύο, τότε οι διαγωνιζόμενες ομάδες έχουν υποχρέωση να υποδείξουν από ένα πρόσωπο η καθεμιά και ο διαιτητής διενεργεί κλήρωση για να αναδειχτεί ο παρατηρητής του αγώνα. Σ' αυτή την περίπτωση ο διαιτητής έχει υποχρέωση να κάνει σχετική σημείωση στο Φ.Α.
5. Ο παρατηρητής έχει ως έργο του την μέριμνα για τη διασφάλιση των προϋποθέσεων ομαλής διεξαγωγής του αγώνα, μέσα στο χώρο που περιβάλλεται από την εσωτερική περίφραξη του γηπέδου, με εξαίρεση τον εσωτερικό χώρο εντός των αποδυτηρίων ομάδων και διαιτητών και τον κυρίως αγωνιστικό χώρο. Επίσης ο παρατηρητής έχει υποχρέωση να περιγράφει λεπτομερώς στην έκθεσή του τυχόν ενέργειες ή πράξεις βίας των οπαδών των ομάδων στον εν γένει χώρο του γηπέδου. Επίσης ο παρατηρητής υποχρεούται να ασκεί όσα καθήκοντα του ανατίθενται με κανονιστικές πράξεις ή με αποφάσεις της κατά περίπτωση διοργανώτριας.
6. Μέσα στον χώρο που περιβάλλεται από την εσωτερική περίφραξη, ο παρατηρητής επιτρέπει, βάσει καταστάσεων που του παραδίδουν τα διαγωνιζόμενα σωματεία, να εισέρχονται και να παραμένουν, εφ' όσον του επιδείξουν την ταυτότητά τους (αστυνομική ή επαγγελματική) μόνο τα εξής πρόσωπα:
 - α) Ο γιατρός του αγώνα κι ένας γιατρός κάθε ομάδας
 - β) Ένας εκπρόσωπος της κάθε ομάδας
 - γ) Ο φυσικοθεραπευτής της κάθε ομάδας
 - δ) Ο προπονητής κάθε ομάδας και ο τυχόν βοηθός του.
 - ε) Δύο τραυματιοφορείς
7. Πλέον των ανωτέρω προσώπων ο παρατηρητής επιτρέπει την είσοδο και παραμονή στον ίδιο χώρο και των παρακάτω προσώπων: **α)** Φωτογράφων των επίσημων πρακτορείων τύπου και μελών των τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών συνεργείων, για την εκτέλεση των καθηκόντων τους, εφ' όσον τα μέλη των τελευταίων έχουν τη σχετική άδεια από τη διοργανώτρια. **β)** Νεαρών ατόμων για την επαναφορά της μπάλας όταν βγαίνει από τα όρια του γηπέδου παιχνιδιού.
8. Ο παρατηρητής υποχρεούται να ζητήσει από τον επικεφαλής της αστυνομικής δύναμης που βρίσκεται στο γήπεδο την απομάκρυνση από τον χώρο αυτό, οποιοδήποτε προσώπου που εμποδίζει -κατά την κρίση του- την ομαλή διεξαγωγή του αγώνα.
9. Στο χώρο της αρμοδιότητας του παρατηρητή ανήκουν: ο χώρος που βρίσκεται μπροστά από τα αποδυτήρια των διαιτητών, το προαύλιο, οι διάδρομοι, η καταπακτή και οι τυχόν άλλοι συναφείς χώροι.
10. Μέσα σ' αυτούς τους χώρους επιτρέπεται η είσοδος και παραμονή μόνο κατά την αναγραφή των ονομάτων των ποδοσφαιριστών στο Φ.Α., την καταχώρηση ενστάσεων και την υπογραφή του Φ.Α. των εξής προσώπων: α) Του παρατηρητή του αγώνα β) Των αρχηγών (ποδοσφαιριστών) των διαγωνιζόμενων ομάδων.

11. Ο παρατηρητής οφείλει να συντάξει σε οποιαδήποτε περίπτωση αμέσως μετά την λήξη του αγώνα έκθεση σε ειδικό έντυπο της διοργανώτριας που απευθύνεται προς αυτήν.
12. Οι διαγωνιζόμενες ομάδες και τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παρ. 6 και 7 του παρόντος άρθρου οφείλουν να συμμορφώνονται στις υποδείξεις και στις εντολές του παρατηρητή. Κατά των ομάδων ή των προσώπων που δεν συμμορφώνονται με τις εντολές του παρατηρητή, επιβάλλεται χρηματική ποινή τουλάχιστον πενήντα (50) ευρώ.
13. Παρατηρητής ο οποίος δεν αποδίδει επακριβώς τα γεγονότα του χώρου ευθύνης του, δυσχεραίνοντας έτσι τον πειθαρχικό έλεγχο των υπαιτίων παραβάσεων του παρόντος κανονισμού, διαγράφεται από τον πίνακα παρατηρητών με απόφαση του Δ.Σ. της διοργανώτριας.

Άρθρο 15 Φύλλο Αγώνα

1. Για κάθε αγώνα πρωταθλήματος, συντάσσεται με στυλό μελάνης ή διαρκείας -και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού- σχετικό Φ.Α. (σε τέσσερα αντίγραφα), το οποίο είναι έντυπο της διοργανώτριας του αγώνα. Υποχρεωτικά στο Φ.Α. πρέπει να γράφονται:
 - α) Η ημερομηνία, ή ώρα έναρξης και το γήπεδο του αγώνα, όπως έχουν ορισθεί από τη διοργανώτρια.
 - β) Το πρωτάθλημα το οποίο αφορά ο αγώνας, καθώς και τη διάρκειά του, αν αυτή έχει καθορισθεί μικρότερη από 90΄ λεπτά ή πρόκειται για αγώνα με παράταση.
 - γ) Ο τίτλος (επωνυμία) των διαγωνιζομένων ομάδων και ποια απ' αυτές έχει την ιδιότητα της γηπεδούχου.
 - δ) Το ονοματεπώνυμο και ο αριθμός του δελτίου αθλητικής ιδιότητας των διαγωνιζομένων -τακτικών και αναπληρωματικών- ποδοσφαιριστών και ο αριθμός της φανέλας του καθενός, ο οποίος και πρέπει να είναι ο ίδιος από την αρχή μέχρι την λήξη του αγώνα, απαγορευμένης της αλλαγής του στη διάρκειά του. Επίσης σημειώνεται ο ποδοσφαιριστής που εκτελεί χρέη αρχηγού σε κάθε ομάδα.

Στον ποδοσφαιριστή που τυχόν δεν συμμορφώνεται με την παραπάνω υποχρέωση, δεν επιτρέπεται η περαιτέρω συμμετοχή του στον αγώνα, από το διαιτητή, μέχρι να συμμορφωθεί.

Οι ποδοσφαιριστές που γράφονται στο Φ.Α., τακτικοί και αναπληρωματικοί, πρέπει να φοράνε την αθλητική τους στολή, όταν βρίσκονται στον αγωνιστικό χώρο.
 - ε) Το ονοματεπώνυμο του διαιτητή, των βοηθών διαιτητών, του παρατηρητή και του βοηθού παρατηρητή που έχουν ορισθεί, καθώς και του γιατρού του αγώνα. Ο διαιτητής και οι βοηθοί διαιτητές υποχρεούνται σε ειδική μνεία αναφορικά με τον τρόπο ορισμού τους (π.χ. τακτικός - αναπληρωματικός).
 - στ) Ο αριθμός των τερμάτων που πέτυχε ή δέχθηκε καθεμιά από τις ομάδες που βεβαιώνεται με τις υπογραφές διαιτητή, βοηθών διαιτητών και αρχηγών των ομάδων.
 - ζ) Οι τυχόν σημειώσεις του διαιτητή (ονοματεπώνυμο, αριθμός δελτίου και φανέλας των παρατηρηθέντων και αποβληθέντων ποδοσφαιριστών από τον αγώνα και το παράπτωμα στο οποίο υπέπεσαν) και τις τυχόν σημειώσεις του ενός ή και των δύο αρχηγών των ομάδων. Η τυχόν παράλειψη του διαιτητή να

σημειώσει στο Φ.Α. το ονοματεπώνυμο ή τον αριθμό δελτίου και φανέλας του παρατηρηθέντος ή αποβληθέντος ποδοσφαιριστή δεν συνεπάγεται ακυρότητα του Φ.Α. ή ακυρότητα της επιβληθείσας απ' αυτόν πειθαρχικής ποινής ή αδυναμία επιβολής της από το αρμόδιο όργανο, εφ' όσον με οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό μέσο αποδεικνύεται η ταυτότητα του αποβληθέντος ή παρατηρηθέντος ποδοσφαιριστή.

Δεν είναι υποχρεωτική η καταχώρηση στο Φ.Α. των υποκειμενικών στοιχείων του αποδιδόμενου παραπτώματος.

- η) Τα ονοματεπώνυμα και η ιδιότητα των αξιωματούχων των διαγωνιζομένων ομάδων, οι οποίοι έχουν το δικαίωμα -σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 13 του παρόντος Κανονισμού- να βρίσκονται στον αγωνιστικό χώρο.
- θ) Μνεία αναφορικά με την ώρα παράδοσης των δελτίων ατομικών στοιχείων και μεταβολών ποδοσφαιριστή καθώς και την κατάσταση υγείας αγωνιζομένων ποδοσφαιριστών στο διαιτητή βεβαιουμένη ενυπόγραφα από τους αρχηγούς των ομάδων.
Μνεία αναφορικά με τον έλεγχο των καταστάσεων υγείας των αγωνιζομένων ποδοσφαιριστών των διαγωνιζομένων ομάδων.
- ι) Τα στοιχεία των περιπτώσεων α' μέχρι και ε', καθώς και των περιπτώσεων η' και θ', πρέπει απαραίτητα να γράφονται πριν από την έναρξη του αγώνα.
- ια) Ο διαιτητής του αγώνα οφείλει να είναι εφοδιασμένος με την προκήρυξη Πρωταθλήματος του αγώνα που θα διευθύνει. Σε περίπτωση όπου, υποχρεούται στην προσεκτική παρατήρηση της έναρξης και λήξης ισχύος των αθλητικών δελτίων τους και εφ' όσον εξ αυτών δεν καλύπτεται η συμμετοχή τους, απαγορεύει την αναγραφή τους στο Φ. Α. ενημερώνοντας σχετικά την ομάδα τους.

2. Το Φ.Α. πρέπει να συντάσσεται και στην περίπτωση που ο αγώνας ματαιώνεται για οποιονδήποτε λόγο.
3. Αντίγραφο του Φ.Α. παραδίδεται υποχρεωτικά από το διαιτητή στους αρχηγούς των διαγωνιζομένων ομάδων. Ο διαιτητής έχει την υποχρέωση να στείλει την ίδια ημέρα που έγινε ο αγώνας στη διοργανώτρια και στο αρμόδιο όργανο διαιτησίας από ένα αντίγραφο του Φ.Α. Ειδικά για τα Πανελλήνια ερασιτεχνικά πρωταθλήματα, ο διαιτητής έχει την υποχρέωση την ίδια ημέρα, να διαβιβάσει στη διοργανώτρια και στην Κ.Ε.Δ. μέσω FAX το Φ.Α.
4. Οι σημειώσεις των διαιτητών στο Φ.Α. πρέπει να είναι σαφείς και ευανάγνωστες. Όταν συντρέχει σοβαρός λόγος κάποιας προσθήκης ή διαγραφής, πρέπει απαραίτητα να λαμβάνουν γνώση και να την μονογράφουν οι αρχηγοί των διαγωνιζομένων ομάδων, καθώς και οι βοηθοί διαιτητές διαφορετικά η προσθήκη ή η διαγραφή δεν λαμβάνεται υπόψη. Μετά τα ανωτέρω ο διαιτητής κλείνει το Φ.Α. αναγράφοντας αναλόγως τις φράσεις “ουδεμία άλλη παρατήρηση” ή σε περίπτωση που δεν αναγράφονται παρατηρήσεις “ουδεμία παρατήρηση”.
5. Η υπογραφή του Φ.Α. είναι υποχρεωτική για τους αρχηγούς των διαγωνιζομένων ομάδων ή τους αντικαταστάτες τους, οι οποίοι όμως, έχουν δικαίωμα να διατυπώνουν τυχόν διαφωνίες ή επιφυλάξεις τους. Οι λόγοι των διαφωνιών ή των επιφυλάξεων θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να αναγράφονται στο Φ.Α. Σε περίπτωση άρνησής τους να συμμορφωθούν σ' αυτή την υποχρέωση και ανεξάρτητα από τις κυρώσεις που προβλέπονται σε βάρος τους, το Φ.Α. θεωρείται ισχυρό. Η κατά τα ανωτέρω υπογραφή (ή η άρνηση υπογραφής) του Φ.Α. επέχει υποχρεωτικά θέση γνωστοποίησης του περιεχομένου του, καθώς και των

πραγματικών γεγονότων που αναγράφονται σ' αυτό, για τις διαγωνιζόμενες ομάδες. Η υπογραφή του Φ.Α. είναι υποχρεωτική για το διαιτητή και τους βοηθούς διαιτητές.

6. Οι διατάξεις αυτού του άρθρου αναφορικά με το Φ.Α., εφαρμόζονται και στους φιλικούς αγώνες.
7. Παράβαση του διαιτητή σε ότι αφορά τις επιβαλλόμενες σ' αυτόν υποχρεώσεις από το παρόν άρθρο, συνεπάγεται την παραπομπή του από το Δ.Σ. της διοργανώτριας στην αρμόδια Επιτροπή και τιμωρείται με ποινή αποκλεισμού, τουλάχιστον ενός (1) μηνός.
Κατ' εξαίρεση στις περιπτώσεις που ο διαιτητής αρνείται στους αρχηγούς των ομάδων να υποβάλλουν στο Φ.Α. τις κατά την κρίση τους ενστάσεις, της άρνησης βεβαιουμένης ύστερα από αίτηση του αρχηγού της οικείας ομάδας από τον παρατηρητή του αγώνα, διαγράφεται των πινάκων αξιολόγησης διαιτητών. Στην ίδια ποινή υπόκειται και ο βοηθός διαιτητή του αγώνα που ορίζεται ως αναπληρωτής και παραλείπει να ενημερώσει σχετικά με τον τρόπο ορισμού του τις διαγωνιζόμενες ομάδες πριν την έναρξη του αγώνα.
8. Το Φ.Α. αποτελεί μέσο απόδειξης, τόσο για το κύρος αγώνα, όσο και για τον πειθαρχικό έλεγχο. Επιτρέπεται ανταπόδειξη των λοιπών παρατηρήσεων του διαιτητή με βάση τα στοιχεία και μόνο που προκύπτουν από τις εκθέσεις εντεταλμένων, σχετικά με τη διεξαγωγή του αγώνα, προσώπων (εκθέσεις παρατηρητών αγώνα, παρατηρητών διαιτησίας). Η χρήση οπτικών μέσων (π.χ. βίντεο, φωτογραφίες), ως αποδεικτικού υλικού, επιτρέπεται αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας αποκλειστικά και μόνο στις εξής περιπτώσεις: α) διαπίστωση λανθασμένης αναγραφής υπαίτιου ποδοσφαιριστή (ταυτότητας προσώπου παραβάτη), β) παράβαση η οποία διεπράχθη και δεν τιμωρήθηκε από τον διαιτητή διότι διέλαθε της προσοχής του διαιτητή. Στις περιπτώσεις αυτές είναι υποχρεωτική η κλήση σε απολογία.
Οι ακολουθούσες τη σύνταξη του Φ.Α. εκθέσεις των διαιτητών, σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να ανταποδείξουν το Φ.Α. στο σύνολό του, παρά μόνο να χρησιμεύσουν ως στοιχεία διευκρίνισης ή συμπλήρωσης των αναγραφόμενων στο Φ.Α. παρατηρήσεων του διαιτητή.
9. Σε περίπτωση που το Φ.Α. που προσκομίζει ο διαιτητής στη διοργανώτρια διαφέρει από το αντίγραφο των ομάδων, η διοργανώτρια διεξάγει έλεγχο. Εφ' όσον αποδειχθεί ότι ο διαιτητής προσέθεσε ή διέγραψε λέξεις ή υπογραφές αρχηγών ή βοηθών διαιτητών ή οτιδήποτε άλλο στοιχείο σε οποιοδήποτε σημείο του Φ.Α. μετά το κλείσιμό του, αυτά δεν λαμβάνονται υπόψη. Ο παραβάτης διαιτητής παραπέμπεται στο οικείο όργανο και τιμωρείται με αποκλεισμό έξι (6) μηνών τουλάχιστον μέχρι και οριστική διαγραφή.
10. Οι διαιτητές των Πανελληνίων ερασιτεχνικών πρωταθλημάτων θα αποστέλλουν μετά τη λήξη κάθε αγώνα το Φ.Α. στην διοργανώτρια και την Κ.Ε.Δ. με τηλεομοιοτυπία (FAX). Για τον λόγο αυτό πριν την έναρξη των αγώνων πρωταθλήματος οι ομάδες έχουν την υποχρέωση να τοποθετήσουν στα αποδυτήρια των διαιτητών συσκευή τηλεομοιοτυπίας (FAX).
Τυχόν αδικαιολόγητη παράλειψη της υποχρέωσης αυτής των ομάδων, σε κάθε αγώνα, συνεπάγεται χρηματική ποινή τουλάχιστον τριακοσίων ευρώ (300).
11. Οι διαιτητές των αγώνων της προηγούμενης παραγράφου, οι οποίοι δεν θα αποστέλλουν το Φ.Α. εντός δύο (2) ωρών, θα παραπέμπονται για πειθαρχικό έλεγχο.

Σε περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο δεν λειτουργεί FAX στα αποδυτήρια των γηπέδων, οι δαιτητές έχουν την υποχρέωση εντός της ίδιας ημέρας που τελείται ο αγώνας, να αποστέλλουν το Φ.Α. από οποιοδήποτε άλλο FAX.

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Κανόνα 5 (Ο Δαιτητής)

Άρθρο 12 Δαιτητής αγώνα

1. Επίσημοι δαιτητές για όλα τα πρωταθλήματα, θεωρούνται όσοι υπέβαλαν στην οικία επιτροπή δαιτησίας Ε. Π. Σ. και την ΚΕΔ – Ε.Π.Ο. αίτηση διορισμού τους και έγινε δεκτή με την υπογραφή του σχετικού διοριστήριου του Κανονισμού Δαιτησίας.
2. Ο ορισμός των δαιτητών και βοηθών δαιτητών στους επίσημους αγώνες, εάν γίνει με όποιον άλλο τρόπο και όχι από το αρμόδιο όργανο, καθιστά τους αγώνες άκυρους.
3.
 - α) Στους αγώνες Α΄, Β΄, Γ΄ Εθνικής κατηγορίας σε περίπτωση μη προσέλευσης, τραυματισμού ή εν γένει αδυναμίας του δαιτητή του αγώνα, είτε των βοηθών του, χρέη δαιτητή αγώνα ή βοηθού αγώνα αναλαμβάνει ο ορισμένος τέταρτος δαιτητής.
Ο τέταρτος δαιτητής αναλαμβάνει κατά σειρά προτεραιότητας χρέη δαιτητή αγώνα ή βοηθού δαιτητή.
 - β) Η κατά την ανωτέρω παράγραφο 3 α, μετά την έναρξη του αγώνα ή και προ, εμφανισθείσα αδυναμία του δαιτητή ή βοηθού δαιτητή να συνεχίσει τον αγώνα λόγω τραυματισμού του ή ασκήσεως σωματικής βίας, οφειλόμενη σε υπαιτιότητα των προσώπων της μιας ή και των δύο ομάδων, αποτελεί λόγο διακοπής ή μη έναρξης του αγώνα και εφαρμόζονται οι κυρώσεις που ορίζει το άρθρο 21 παρ. 3 α του Κ.Α.Π. Η κατά περίπτωση διοργανώτρια δεν έχει υποχρέωση να ανακοινώσει στις διαγωνιζόμενες ομάδες τους δαιτητές και βοηθούς δαιτητές που κάθε φορά ορίζονται από το αρμόδιο όργανο για να διευθύνουν τους αγώνες.
4. Η κατά περίπτωση διοργανώτρια δεν έχει υποχρέωση να ανακοινώσει στις διαγωνιζόμενες ομάδες τους δαιτητές και βοηθούς δαιτητές που κάθε φορά ορίζονται από το αρμόδιο όργανο για να διευθύνουν τους αγώνες.
5. Δαιτητές αξιολογημένοι από τα αρμόδια όργανα για τη διεύθυνση αγώνων Εθνικών πρωταθλημάτων οπωσδήποτε διευθύνουν και αγώνες τοπικών πρωταθλημάτων.

6. Απαγορεύεται η είσοδος στο χώρο αποδυτηρίων διαιτητών οποιουδήποτε διοικητικού μέλους Π.Α.Ε. πλην του αρχηγού της ομάδος ή/και του μοναδικού- αρμοδίου δηλωθέντος εκπροσώπου της ομάδος και μόνο για την υποβολή ενστάσεων κατά τις κείμενες διατάξεις. Σε περίπτωση παράβασης, επιβάλλεται χρηματική ποινή πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

Άρθρο 13 Παρατηρητής αγώνα

1. Για κάθε αγώνα της αρμοδιότητάς της, η διοργανώτρια έχει την υποχρέωση να ορίζει έναν εκπρόσωπο της (ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗ), από πίνακα που καταρτίζεται κατά την απόλυτη κρίση της. Η υπόδειξη παρατηρητών από τα σωματεία και τις Π.Α.Ε. που μετέχουν στα πρωταθλήματα απαγορεύεται. Στη διοργανώτρια παρέχεται η δυνατότητα ορισμού βοηθού ή βοηθών παρατηρητή, ο οποίος δεν έχει δικαίωμα υποβολής έκθεσης. Ο Παρατηρητής δεν δεσμεύεται να αποδεχτεί τις απόψεις του βοηθού ή βοηθών παρατηρητή.
2. Με ειδική κανονιστική πράξη που εγκρίνεται από το Δ.Σ. της Ε.Π.Ο., η οικεία επαγγελματική ένωση δύναται να καθορίζει αναλυτικότερα: το έργο των παρατηρητών, προσόντα και κωλύματα αυτών, τον αριθμό των παρατηρητών για κάθε πρωτάθλημα και κάθε άλλο θέμα που αφορά τους παρατηρητές των αγώνων αρμοδιότητάς της.
3. Για τους επίσημους και φιλικούς αγώνες ελληνικών ομάδων -ανεξάρτητα από την κατηγορία στην οποία ανήκουν- με ομάδες του εξωτερικού, οι παρατηρητές ορίζονται από την Ε.Π.Ο.
4. Αν, για οποιοδήποτε λόγο, απουσιάσει ο παρατηρητής που όρισε η διοργανώτρια, καθήκοντα αναλαμβάνει ο βοηθός του (εφ' όσον έχει οριστεί από τη διοργανώτρια), ο οποίος και συντάσσει τη σχετική έκθεση. Σε περίπτωση που δεν έχει οριστεί βοηθός παρατηρητή ή απουσιάσουν και οι δύο, τότε οι διαγωνιζόμενες ομάδες έχουν υποχρέωση να υποδείξουν από ένα πρόσωπο η καθεμιά και ο διαιτητής διενεργεί κλήρωση για να αναδειχτεί ο παρατηρητής του αγώνα. Σ' αυτή την περίπτωση ο διαιτητής έχει υποχρέωση να κάνει σχετική σημείωση στο Φ.Α.
5. Ο παρατηρητής έχει ως έργο του την μέριμνα για τη διασφάλιση των προϋποθέσεων ομαλής διεξαγωγής του αγώνα, μέσα στο χώρο που περιβάλλεται από την εσωτερική περίφραξη του γηπέδου, με εξαίρεση τον εσωτερικό χώρο των αποδυτηρίων ομάδων και διαιτητών και τον κυρίως αγωνιστικό χώρο. Επίσης ο παρατηρητής έχει υποχρέωση να περιγράφει λεπτομερώς στην έκθεσή του τυχόν ενέργειες ή πράξεις βίας των οπαδών των ομάδων στον εν γένει χώρο του γηπέδου. Επίσης ο παρατηρητής υποχρεούται να ασκεί όσα καθήκοντα του ανατίθενται με κανονιστικές πράξεις ή με αποφάσεις της κατά περίπτωση διοργανώτριας.
Ο παρατηρητής το πρωί της ημέρας του αγώνα συγκαλεί την σύσκεψη προετοιμασίας - ασφαλείας του αγώνα, στην οποία οφείλουν να παραβρίσκονται εκπρόσωποι όλων των εμπλεκόμενων φορέων, συμπεριλαμβανομένων του αρμοδίου- επισήμου εκπροσώπου και του υπεύθυνου ασφαλείας της κάθε ομάδας, μη επιτρεπόμενης της εκπροσώπησης από άλλα πρόσωπα. Σε περίπτωση παράβασης- μη εμφάνισης των ανωτέρω προσώπων των ομάδων, επιβάλλεται χρηματική ποινή πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

6. Μέσα στον χώρο που περιβάλλεται από την εσωτερική περίφραξη, ο παρατηρητής επιτρέπει, βάσει καταστάσεων που του παραδίδουν τα διαγωνιζόμενα σωματεία, να εισέρχονται και να παραμένουν, εφ' όσον του επιδείξουν την ταυτότητά τους (αστυνομική ή επαγγελματική) μόνο τα εξής πρόσωπα:
- α) Ο γιατρός του αγώνα κι ένας γιατρός κάθε ομάδας
 - β) Ένας εκπρόσωπος της κάθε ομάδας
 - γ) Ο φυσικοθεραπευτής της κάθε ομάδας
 - δ) Ο προπονητής κάθε ομάδας και ο τυχόν βοηθός του.
 - ε) Ο γυμναστής της ομάδας
 - στ) Ο προπονητής τερματοφυλάκων της ομάδας
 - ζ) Ο διερμηνέας της ομάδας
 - η) Δύο τραυματιοφορείς
- Προκειμένου για αγώνες Π.Α.Ε. Α' Β' και Γ' Εθνικής κατηγορίας η διοργανώτρια με την προκήρυξη της καθορίζει τον αριθμό των δικαιούμενων προσώπων σε συμφωνία με τα επιτρεπόμενα και τηρούμενα σε διεθνείς διασυλλογικούς αγώνες.
7. Πλέον των ανωτέρω προσώπων ο παρατηρητής επιτρέπει την είσοδο και παραμονή στον ίδιο χώρο και των παρακάτω προσώπων: α) Φωτογράφων των επίσημων πρακτορείων τύπου και μελών των τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών συνεργείων, για την εκτέλεση των καθηκόντων τους, εφ' όσον τα μέλη των τελευταίων έχουν τη σχετική άδεια από τη διοργανώτρια. β) Νεαρών ατόμων για την επαναφορά της μπάλας όταν βγαίνει από τα όρια του γηπέδου παιχνιδιού.
8. Ο παρατηρητής υποχρεούται να ζητήσει από τον επικεφαλής της αστυνομικής δύναμης που βρίσκεται στο γήπεδο την απομάκρυνση από τον χώρο αυτό, οποιουδήποτε προσώπου που εμποδίζει -κατά την κρίση του- την ομαλή διεξαγωγή του αγώνα.
9. Στο χώρο της αρμοδιότητας του παρατηρητή ανήκουν: ο χώρος που βρίσκεται μπροστά από τα αποδυτήρια των διαιτητών, το προαύλιο, οι διάδρομοι, η καταπακτή και οι τυχόν άλλοι συναφείς χώροι.
Εντός του διαδρόμου των αποδυτηρίων των ομάδων και των διαιτητών απαγορεύεται να βρίσκονται άτομα- φροντιστές ασφαλείας (security) των δύο ομάδων, πλην των αρμόδια πιστοποιημένων φροντιστών ασφαλείας του γηπέδου. Σε περίπτωση παράβασης, επιβάλλεται χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.
10. Μέσα σ' αυτούς τους χώρους επιτρέπεται η είσοδος και παραμονή μόνο κατά την αναγραφή των ονομάτων των ποδοσφαιριστών στο Φ.Α., την καταχώρηση ενστάσεων και την υπογραφή του Φ.Α. των εξής προσώπων: α) Του παρατηρητή του αγώνα β) Των αρχηγών (ποδοσφαιριστών) των διαγωνιζόμενων ομάδων. γ) Του συνοδού του τυχόν αλλοδαπού διαιτητή.
11. Ο παρατηρητής οφείλει να συντάξει σε οποιαδήποτε περίπτωση αμέσως μετά την λήξη του αγώνα έκθεση σε ειδικό έντυπο της διοργανώτριας που απευθύνεται προς αυτήν.
12. Οι διαγωνιζόμενες ομάδες και τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παρ. 6 και 7 του παρόντος άρθρου οφείλουν να συμμορφώνονται στις υποδείξεις και στις εντολές του παρατηρητή, ή του τέταρτου διαιτητή όπου υπάρχει. Κατά των ομάδων ή των προσώπων που δεν συμμορφώνονται με τις εντολές του παρατηρητή ή του τέταρτου διαιτητή, επιβάλλεται χρηματική ποινή τουλάχιστον τριακοσίων (300) ευρώ.

13. Παρατηρητής ο οποίος δεν αποδίδει επακριβώς τα γεγονότα του χώρου ευθύνης του, δυσχεραίνοντας έτσι τον πειθαρχικό έλεγχο των υπαιτίων παραβάσεων του παρόντος κανονισμού, διαγράφεται από τον πίνακα παρατηρητών με απόφαση του Δ.Σ. της διοργανώτριας.
14. Στα πρωταθλήματα στα οποία ορίζεται τέταρτος διαιτητής, τα καθήκοντα των παρ. 6, 7 και 8 ασκούνται αποκλειστικά απ' αυτόν, απαγορευμένης κάθε πρόσβασης ή ανάμειξης του ορισθέντος παρατηρητή.

Άρθρο 15 **Φύλλο Αγώνα**

1. Για κάθε αγώνα πρωταθλήματος, συντάσσεται με στυλό μελάνης ή διάρκειας -και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού- σχετικό Φ.Α. (σε τέσσερα αντίγραφα), το οποίο είναι έντυπο της διοργανώτριας του αγώνα. Υποχρεωτικά στο Φ.Α. πρέπει να γράφονται:
 - α) Η ημερομηνία, ή ώρα έναρξης και το γήπεδο του αγώνα, όπως έχουν ορισθεί από τη διοργανώτρια.
 - β) Το πρωτάθλημα το οποίο αφορά ο αγώνας, καθώς και τη διάρκειά του, αν αυτή έχει καθορισθεί μικρότερη από 90' λεπτά ή πρόκειται για αγώνα με παράταση.
 - γ) Ο τίτλος (επωνυμία) των διαγωνιζομένων ομάδων και ποια απ' αυτές έχει την ιδιότητα της γηπεδούχου.
 - δ) Το ονοματεπώνυμο και ο αριθμός του δελτίου αθλητικής ιδιότητας των διαγωνιζομένων -τακτικών και αναπληρωματικών- ποδοσφαιριστών και ο αριθμός της φανέλας του καθενός, ο οποίος και πρέπει να είναι ο ίδιος από την αρχή μέχρι την λήξη του αγώνα, απαγορευμένης της αλλαγής του στη διάρκειά του. Επίσης σημειώνεται ο ποδοσφαιριστής που εκτελεί χρέη αρχηγού σε κάθε ομάδα.

Στον ποδοσφαιριστή που τυχόν δεν συμμορφώνεται με την παραπάνω υποχρέωση, δεν επιτρέπεται η περαιτέρω συμμετοχή του στον αγώνα, από το διαιτητή, μέχρι να συμμορφωθεί.

Οι ποδοσφαιριστές που γράφονται στο Φ.Α., τακτικοί και αναπληρωματικοί, πρέπει να φοράνε την αθλητική τους στολή, όταν βρίσκονται στον αγωνιστικό χώρο.
 - ε) Το ονοματεπώνυμο του διαιτητή, τέταρτου διαιτητή εφ' όσον υπάρχει, των βοηθών διαιτητών, του παρατηρητή και του βοηθού παρατηρητή που έχουν ορισθεί, καθώς και του γιατρού του αγώνα με τον αριθμό μητρώου αυτού.

Ο διαιτητής και οι βοηθοί διαιτητές υποχρεούνται σε ειδική μνεία αναφορικά με τον τρόπο ορισμού τους (π.χ. τακτικός - αναπληρωματικός).
 - στ) Ο αριθμός των τερμάτων που πέτυχε ή δέχθηκε καθεμιά από τις ομάδες που βεβαιώνεται με τις υπογραφές διαιτητή, βοηθών διαιτητών και αρχηγών των ομάδων.
 - ζ) Οι τυχόν σημειώσεις του διαιτητή (ονοματεπώνυμο, αριθμός δελτίου και φανέλας των παρατηρηθέντων και αποβληθέντων ποδοσφαιριστών από τον αγώνα και το παράπτωμα στο οποίο υπέπεσαν) και τις τυχόν σημειώσεις του ενός ή και των δύο αρχηγών των ομάδων. Η τυχόν παράλειψη του διαιτητή να σημειώσει στο Φ.Α. το ονοματεπώνυμο ή τον αριθμό δελτίου και φανέλας του παρατηρηθέντος ή αποβληθέντος ποδοσφαιριστή δεν συνεπάγεται ακυρότητα του Φ.Α. ή ακυρότητα της επιβληθείσας απ' αυτόν πειθαρχικής ποινής ή αδυναμία επιβολής της από το αρμόδιο όργανο, εφ' όσον με οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό μέσο αποδεικνύεται η ταυτότητα του αποβληθέντος ή

παρατηρηθέντος ποδοσφαιριστή.

Δεν είναι υποχρεωτική η καταχώρηση στο Φ.Α. των υποκειμενικών στοιχείων του αποδιδόμενου παραπτώματος.

Οι βοηθοί διαιτητές (και ο τέταρτος εάν υπάρχει) θα βεβαιώνουν ενυπόγραφα ότι έλαβαν γνώση αυτών των σημειώσεων.

- η) Τα ονοματεπώνυμα και η ιδιότητα των αξιωματούχων των αγωνιζομένων ομάδων, οι οποίοι έχουν το δικαίωμα -σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 13 του παρόντος Κανονισμού- να βρίσκονται στον αγωνιστικό χώρο.
- θ) Μνεία αναφορικά με τον έλεγχο των καταστάσεων υγείας των αγωνιζομένων ποδοσφαιριστών των αγωνιζομένων ομάδων.
- ι) Μνεία αναφορικά με την παράδοση από τον παρατηρητή της έκθεσής του στο διαιτητή -ή περί του αντιθέτου- καθώς και υπογραφή του παρατηρητή με την οποία θα επιβεβαιώνει τα ανωτέρω.
Τα στοιχεία των περιπτώσεων α΄ μέχρι και ε΄, καθώς και των περιπτώσεων η΄, θ΄ και ιβ΄, πρέπει απαραίτητα να γράφονται πριν από την έναρξη του αγώνα.
- ια) Επίσης ο διαιτητής αναγράφει στο Φ.Α. τους ποδοσφαιριστές των ομάδων που κληρώνονται για να υποβληθούν σε έλεγχο ντόπινγκ.
- ιβ) Μνεία αναφορικά με την ώρα παράδοσης των δελτίων ατομικών στοιχείων και μεταβολών ποδοσφαιριστή καθώς και την κατάσταση υγείας αγωνιζομένων ποδοσφαιριστών στο διαιτητή βεβαιουμένη ενυπόγραφα από τους αρχηγούς των ομάδων.

2. Το Φ.Α. πρέπει να συντάσσεται και στην περίπτωση που ο αγώνας ματαιώνεται για οποιονδήποτε λόγο.
3. Αντίγραφο του Φ.Α. παραδίδεται υποχρεωτικά από το διαιτητή στους αρχηγούς των αγωνιζομένων ομάδων. Ο διαιτητής έχει την υποχρέωση να στείλει την ίδια ημέρα που έγινε ο αγώνας στη διοργανώτρια και στο αρμόδιο όργανο διαιτησίας από ένα αντίγραφο του Φ.Α. Ειδικά για τα πρωταθλήματα Α΄, Β΄, Γ΄ Εθνικών κατηγοριών ο διαιτητής έχει την υποχρέωση την ίδια ημέρα, να διαβιβάσει στη διοργανώτρια και στην ΚΕΔ μέσω FAX το Φ.Α.
4. Οι σημειώσεις των διαιτητών στο Φ.Α. πρέπει να είναι σαφείς και ευανάγνωστες. Όταν συντρέχει σοβαρός λόγος κάποιας προσθήκης ή διαγραφής, πρέπει απαραίτητα να λαμβάνουν γνώση και να την μονογράφουν οι αρχηγοί των αγωνιζομένων ομάδων, καθώς και οι βοηθοί διαιτητές διαφορετικά η προσθήκη ή η διαγραφή δεν λαμβάνεται υπόψη. Μετά τα ανωτέρω ο διαιτητής κλείνει το Φ.Α. αναγράφοντας αναλόγως τις φράσεις “ουδεμία άλλη παρατήρηση” ή σε περίπτωση που δεν αναγράφονται παρατηρήσεις “ουδεμία παρατήρηση”.
5. Η υπογραφή του Φ.Α. είναι υποχρεωτική για τους αρχηγούς των αγωνιζομένων ομάδων ή τους αντικαταστάτες τους, οι οποίοι όμως, έχουν δικαίωμα να διατυπώνουν τυχόν διαφωνίες ή επιφυλάξεις τους. Οι λόγοι των διαφωνιών ή των επιφυλάξεων θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να αναγράφονται στο Φ.Α. Σε περίπτωση άρνησής τους να συμμορφωθούν σ΄ αυτή την υποχρέωση και ανεξάρτητα από τις κυρώσεις που προβλέπονται σε βάρος τους, το Φ.Α. θεωρείται ισχυρό. Η κατά τα ανωτέρω υπογραφή (ή η άρνηση υπογραφής) του Φ.Α. επέχει υποχρεωτικά θέση γνωστοποίησης του περιεχομένου του, καθώς και των πραγματικών γεγονότων που αναγράφονται σ΄ αυτό, για τις αγωνιζόμενες ομάδες. Η υπογραφή του Φ.Α. είναι υποχρεωτική για το διαιτητή και τους βοηθούς διαιτητές.

70 ΚΑΝΟΝΑΣ 5 – Ο ΔΙΑΙΤΗΤΗΣ

6. Οι διατάξεις αυτού του άρθρου αναφορικά με το Φ.Α., εφαρμόζονται και στους φιλικούς αγώνες.
7. Παράβαση του διαιτητή σε ότι αφορά τις επιβαλλόμενες σ' αυτόν υποχρεώσεις από το παρόν άρθρο, συνεπάγεται την παραπομπή του από το Δ.Σ. της διοργανώτριας στην αρμόδια Επιτροπή και τιμωρείται με ποινή αποκλεισμού, τουλάχιστον ενός (1) μηνός.
Κατ' εξαίρεση στις περιπτώσεις που ο διαιτητής αρνείται στους αρχηγούς των ομάδων να υποβάλλουν στο Φ.Α. τις κατά την κρίση τους ενστάσεις, της άρνησης βεβαιουμένης ύστερα από αίτηση του αρχηγού της οικείας ομάδας από τον παρατηρητή του αγώνα, διαγράφεται των πινάκων αξιολόγησης διαιτητών. Στην ίδια ποινή υπόκειται και ο διαιτητής ή βοηθός διαιτητή του αγώνα που ορίζεται ως αναπληρωτής και παραλείπει να ενημερώσει σχετικά με τον τρόπο ορισμού του τις διαγωνιζόμενες ομάδες πριν την έναρξη του αγώνα.
8. Το Φ.Α. αποτελεί μέσο απόδειξης, τόσο για το κύρος αγώνα, όσο και για τον πειθαρχικό έλεγχο. Επιτρέπεται ανταπόδειξη των λοιπών παρατηρήσεων του διαιτητή με βάση τα στοιχεία και μόνο που προκύπτουν από τις εκθέσεις εντεταλμένων, σχετικά με τη διεξαγωγή του αγώνα, προσώπων (εκθέσεις παρατηρητών αγώνα, παρατηρητών διαιτησίας). Η χρήση οπτικών μέσων (π.χ. βίντεο, φωτογραφίες), ως αποδεικτικού υλικού, επιτρέπεται αυτεπάγγελτα ή κατόπιν καταγγελίας αποκλειστικά και μόνο στις εξής περιπτώσεις: α) διαπίστωση λανθασμένης αναγραφής υπαίτιου ποδοσφαιριστή (ταυτότητας προσώπου παραβάτη), β) παράβαση η οποία διεπράχθη και δεν τιμωρήθηκε από τον διαιτητή διότι διέλαθε της προσοχής του διαιτητή. Στις περιπτώσεις αυτές είναι υποχρεωτική η κλήση σε απολογία.
Οι ακολουθούσες τη σύνταξη του Φ.Α. εκθέσεις των διαιτητών, σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να ανταποδείξουν το Φ.Α. στο σύνολό του, παρά μόνο να χρησιμεύσουν ως στοιχεία διευκρίνισης ή συμπλήρωσης των αναγραφόμενων στο Φ.Α. παρατηρήσεων του διαιτητή.
9. Σε περίπτωση που το Φ.Α. που προσκομίζει ο διαιτητής στη διοργανώτρια διαφέρει από το αντίγραφο των ομάδων, η διοργανώτρια διεξάγει έλεγχο. Εφ' όσον αποδειχθεί ότι ο διαιτητής προσέθεσε ή διέγραψε λέξεις ή υπογραφές αρχηγών ή βοηθών διαιτητών ή οτιδήποτε άλλο στοιχείο σε οποιοδήποτε σημείο του Φ.Α. μετά το κλείσιμό του, αυτά δεν λαμβάνονται υπόψη. Ο παραβάτης διαιτητής παραπέμπεται στο οικείο όργανο και τιμωρείται με αποκλεισμό έξι (6) μηνών τουλάχιστον μέχρι και οριστική διαγραφή.
10. Οι διαιτητές θα αποστέλλουν μετά τη λήξη κάθε αγώνα το Φ.Α. στην διοργανώτρια και την Κ.Ε.Δ. με τηλεομοιοτυπία (FAX). Για τον λόγο αυτό πριν την έναρξη των αγώνων πρωταθλήματος οι ομάδες της Α', Β' και Γ' Εθνικής κατηγορίας έχουν την υποχρέωση να τοποθετήσουν στα αποδυτήρια των διαιτητών συσκευή τηλεομοιοτυπίας (FAX).
Τυχόν αδικαιολόγητη παράλειψη της υποχρέωσης αυτής των ομάδων, σε κάθε αγώνα, συνεπάγεται χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε χιλιάδων ευρώ (5.000).

11. Διαιτητές οι οποίοι δεν θα αποστέλλουν το Φ.Α. εντός δύο (2) ωρών, θα παραπέμπονται για πειθαρχικό έλεγχο. Σε περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο δεν λειτουργεί FAX στα αποδυτήρια των γηπέδων, οι διαιτητές έχουν την υποχρέωση εντός της ίδιας ημέρας που τελείται ο αγώνας, να αποστέλλουν το Φ.Α. από οποιοδήποτε άλλο FAX.

Καθήκοντα

Μπορούν να διοριστούν δύο βοηθοί διαιτητή τα καθήκοντα των οποίων, με την επιφύλαξη της απόφασης του διαιτητή, είναι να σημειώνουν:

- εάν ολόκληρη η μπάλα έχει βγει έξω από τον αγωνιστικό χώρο
- ποια ομάδα δικαιούται να εκτελέσει το γωνιακό λάκτισμα (κόρνερ), το από τέρματος λάκτισμα ή την επαναφορά της μπάλας
- εάν ένας παίκτης πρέπει να τιμωρηθεί επειδή βρίσκεται σε αντικανονική θέση (οφσάιντ)
- εάν ζητείται αντικατάσταση παίκτη
- εάν υπήρξε ανάρμοστη συμπεριφορά ή οποιοδήποτε άλλο επεισόδιο που δεν αντελήφθη ο διαιτητής
- εάν διαπράχθηκαν παραβάσεις όταν οι βοηθοί διαιτητές έχουν καλύτερο οπτικό πεδίο από τον διαιτητή (αυτό συμπεριλαμβάνει σε ειδικές περιπτώσεις, παραπτώματα που διαπράχθηκαν στην περιοχή πέναλτι)
- εάν κατά την εκτέλεση πέναλτι, ο τερματοφύλακας κινήθηκε εκτός της γραμμής τέρματος πριν το λάκτισμα της μπάλας και εάν η μπάλα πέρασε την γραμμή τέρματος

Συνδρομή

Οι βοηθοί διαιτητές βοηθούν τον διαιτητή να ελέγξει τον αγώνα σύμφωνα με τους Κανόνες Παιχνιδιού. Ειδικότερα, οι βοηθοί διαιτητές επιτρέπεται να εισέλθουν στον αγωνιστικό χώρο προκειμένου να βοηθήσουν στον έλεγχο της απόστασης των 9,15 μέτρων (10 γιάρδες).

Σε περίπτωση αδικαιολόγητης παρέμβασης ή απρεπούς συμπεριφοράς, ο διαιτητής θα απαλλάξει τον βοηθό διαιτητή από τα καθήκοντά του και θα υποβάλλει την αναφορά του στις οικείες αρχές.

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Κανόνα 6 (Οι Βοηθοί Διαιτητές)

**Άρθρο 12
Διαιτητής αγώνα**

1.
2. Ο ορισμός των διαιτητών και βοηθών διαιτητών στους επίσημους αγώνες, εάν γίνει με όποιον άλλο τρόπο και όχι από το αρμόδιο όργανο, καθιστά τους αγώνες άκυρους.
3. Η κατά περίπτωση διοργανώτρια δεν έχει υποχρέωση να ανακοινώσει στις διαγωνιζόμενες ομάδες τους διαιτητές και βοηθούς διαιτητές που κάθε φορά ορίζονται από το αρμόδιο όργανο για να διευθύνουν τους αγώνες.
4. Διαιτητές αξιολογημένοι από τα αρμόδια όργανα για τη διεύθυνση αγώνων Εθνικών πρωταθλημάτων οπωσδήποτε διευθύνουν και αγώνες τοπικών πρωταθλημάτων.
.....
7. Το όργανο διαιτησίας που λειτουργεί στις Ε.Π.Σ., υποχρεωτικά τηρεί τους πίνακες αξιολόγησης των διαιτητών που καταρτίζονται από τις αρμόδιες Επιτροπές διαιτησίας της Ε.Π.Ο. καθώς επίσης και τους πίνακες που το ίδιο καταρτίζει, όπως προβλέπεται από τον ισχύοντα κάθε φορά Κανονισμό Διαιτησίας.
Στην περίπτωση που δεν επαρκούν οι αξιολογηθέντες διαιτητές ανώτερης κατηγορίας να καλύψουν τους αγώνες της αντίστοιχης κατηγορίας, η κάλυψη των αγώνων θα γίνεται με διαιτητές που περιλαμβάνονται στον πίνακα αξιολόγησης των διαιτητών της αμέσως κατώτερης κατηγορίας.
8. Εφ' όσον έχει προβλεφθεί και συμπεριλαμβάνεται στην προκήρυξη οι κάθε είδους αγώνες μπορούν να διεξαχθούν με ένα διαιτητή και ένα βοηθό ή και μόνο με ένα διαιτητή ανάλογα με την κρισιμότητα του αγώνα κατά την κρίση της διοργανώτριας.
9. Στην περίπτωση που δεν προσέλθει ο διαιτητής που έχει ορισθεί ούτε οι αναπληρωτές του, τότε οι δύο ομάδες έχουν υποχρέωση να υποδείξουν έναν επίσημο διαιτητή από εκείνους που τυχόν παρευρίσκονται στο γήπεδο για να διευθύνει τον αγώνα.
Αν οι δύο ομάδες δεν συμφωνήσουν για την υπόδειξη διαιτητή, τότε διαιτητής του αγώνα ορίζεται με κλήρωση μεταξύ των τυχόν δύο τουλάχιστον παρευρισκομένων στο γήπεδο επισήμων διαιτητών.
10. Οι αγώνες ερασιτεχνικών πρωταθλημάτων Α', Β' και Γ' κατηγορίας των Ενώσεων διεξάγονται, εφ' όσον υπάρχει σχετικός όρος στην προκήρυξη από τη διοργανώτρια, με την υποχρέωση των αντιπάλων ομάδων να υποδείξουν ένα πρόσωπο κοινής αποδοχής ως διαιτητή, διαφορετικά ο αγώνας αναβάλλεται και αν τυχόν μολαταύτα διεξαχθεί, θεωρείται άκυρος και επαναλαμβάνεται, εφ' όσον διατυπωθεί ένσταση πριν από τον αγώνα. Η πιο πάνω διαδικασία εφαρμόζεται και για τον ορισμό του βοηθού διαιτητή ή και των δύο βοηθών διαιτητών, στην περίπτωση που δεν θα εμφανιστούν στο γήπεδο ο βοηθός διαιτητή ή και οι δύο βοηθοί διαιτητές κάθε αγώνα τους οποίους όρισε το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο της διοργανώτριας.

11. Στα τοπικά πρωταθλήματα εφ' όσον υπάρχει αποχή διαιτητών για οποιοδήποτε λόγο, μερική ή ολική ή εφ' όσον ο αριθμός των εν ενεργεία διαιτητών δεν επαρκεί για την κάλυψη όλων των αγώνων του προγράμματος της Ένωσης, το Δ.Σ. αυτής μπορεί κατά τη διακριτική του ευχέρεια:
- α) Να ζητά δια της Ε.Δ. της Ε.Π.Σ. τον ορισμό διαιτητών, από άλλη ένωση, για την κάλυψη όλων ή ορισμένου αριθμού αγώνων. Σε περίπτωση άρνησης των τοπικών Ε.Δ. να ορίσουν διαιτητές, τον ορισμό διενεργεί υποχρεωτικά η Κ.Ε.Δ./Ε.Π.Ο.
 - β) Να χρησιμοποιεί, κατ' εξαίρεση, φιλάθλους σαν διαιτητές και βοηθούς διαιτητές για τη διεξαγωγή των αγώνων του πρωταθλήματός της με την προϋπόθεση είτε της έγγραφης ανεπιφύλακτης συμφωνίας της πλειοψηφίας των 2/3 των ανά κατηγορία διαγωνιζομένων σωματείων, είτε της αναφοράς του ως άνω τρόπου στην προκήρυξη.
Ο παραπάνω τρόπος χρησιμοποίησης φιλάθλων σαν διαιτητών και βοηθών διαιτητών είναι καθ' όλα έγκυρος και η τυχόν άρνηση του σωματείου να κατέλθει να αγωνισθεί σε αγώνα με φιλάθλους- διαιτητές επιφέρει τις προβλεπόμενες από το άρθρο 21 παρ. 2α του παρόντος συνέπειες.
 - γ) Σε περίπτωση αποχής διαιτητών ή ομαδικών ή πολλαπλών ατομικών κωλυμάτων από αγώνες τοπικών πρωταθλημάτων οι απέχοντες διαιτητές, τίθενται αυτοδικαίως εκτός ορισμού ή κλήρωσης από κάθε αγώνα Εθνικού ή Τοπικού Πρωταθλήματος και δεν μπορούν να αξιολογηθούν από την Επιτροπή Διαιτησίας της Ε.Π.Ο. για την αμέσως επόμενη ποδοσφαιρική περίοδο.
Παράβαση της διάταξης αυτής συνεπάγεται ακυρότητα του αγώνα και παραπομπή των υπαιτίων διαιτητών καθώς και των μελών των επιτροπών που τους όρισαν για πειθαρχικό έλεγχο.
12. Ο κατά την ως άνω διαδικασία τυχόν ορισμός διαιτητή ή βοηθού διαιτητή πρέπει να σημειωθεί στο Φ.Α. πριν από την έναρξη, είτε στο επίσημο είτε σε εκείνο το Φ.Α. το οποίο θα συντάξει το πρόσωπο το οποίο θα αναλάβει να διευθύνει τον αγώνα.
13. Αν η μια ομάδα που θα αγωνιστεί δεν θελήσει να υποδείξει, κατά τη διαδικασία της παρ. 9 του παρόντος άρθρου, διαιτητή, τότε θα διευθύνει υποχρεωτικά τον αγώνα εκείνος τον οποίο υπέδειξε η αντίπαλη ομάδα. Καμιά ένσταση δεν επιτρέπεται κατά ορισμού διαιτητή ή βοηθού διαιτητή που έγινε σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις.
14. Οι ομάδες έχουν υποχρέωση να καταγγέλλουν αμέσως τους διαιτητές οι οποίοι στις πιο πάνω περιπτώσεις αρνούνται να αναλάβουν να διευθύνουν αγώνες (αν και είναι επίσημοι διαιτητές) στην αρμόδια επιτροπή διαιτησίας της διοργανώτριας, για να τιμωρηθούν επειδή αρνήθηκαν την προσφορά των υπηρεσιών τους.
Η ποινή η οποία θα επιβληθεί σε αυτή την περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δύο (2) μηνών.
- α) Εφ' όσον ο διαιτητής, μετά την έναρξη του αγώνα, ασθενήσει ή τραυματιστεί και αδυνατεί να συνεχίσει τον αγώνα, χωρίς υπαιτιότητα των διαγωνιζομένων ομάδων, των παραγόντων ή των φιλάθλων τους, ο αγώνας θα συνεχιστεί και καθήκοντα του διαιτητή θα αναλάβει από τους βοηθούς διαιτητές ο αξιολογημένος να αγωνίζεται σαν διαιτητής σε μεγαλύτερη κατηγορία, σε ισότητα ο αρχαιότερος και σε ισότητα ο πρεσβύτερος σε ηλικία. Η με αυτόν τον τρόπο αναπλήρωση του διαιτητή είναι υποχρεωτική για το βοηθό διαιτητή.
Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται και στην περίπτωση που ο διαιτητής δεν προσέλθει από την αρχή του αγώνα.
 - β) Εάν προ ή μετά την έναρξη του αγώνα ο διαιτητής ή βοηθός διαιτητής αδυνατεί να αρχίσει ή να συνεχίσει τον αγώνα λόγω τραυματισμού του ή ασκήσεως

σωματικής βίας, οφειλόμενη σε υπαιτιότητα των προσώπων της μιας ή και των δύο ομάδων, αποτελεί λόγο μη έναρξης ή διακοπής του αγώνα και εφαρμόζονται οι κυρώσεις που ορίζει το άρθρο 21 παρ. 2α του Κ.Α.Π.
Ένας αγώνας που έχει διακοπεί οριστικά επαναλαμβάνεται, εκτός εάν οι κανόνες της διοργάνωσης καθορίζουν διαφορετικά.

Περίοδοι του Παιχνιδιού

Ο αγώνας διαρκεί δύο ίσες χρονικές περιόδους διάρκειας 45 λεπτών η κάθε μία, εκτός εάν συμφωνηθεί διαφορετικά από κοινού μεταξύ του διαιτητή και των δύο ομάδων. Κάθε συμφωνία για την τροποποίηση της διάρκειας των περιόδων του παιχνιδιού (για παράδειγμα την μείωση κάθε ημιχρόνου σε 40 λεπτά εξαιτίας ανεπαρκούς φωτισμού) πρέπει να γίνει πριν από την έναρξη του παιχνιδιού, πρέπει δε να είναι σύμφωνη με τους κανονισμούς της διοργάνωσης.

Διακοπή του Ημίχρονου

Οι παίκτες έχουν το δικαίωμα μίας διακοπής στο ημίχρονο.

Η διακοπή του ημίχρονου δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 15 λεπτά.

Οι κανόνες της διοργάνωσης θα πρέπει να καθορίζουν την διάρκεια της διακοπής του ημίχρονου. Η διάρκεια της διακοπής του ημίχρονου επιτρέπεται να τροποποιηθεί μόνο με την συγκατάθεση του διαιτητή.

Υπολογισμός Χαμένου Χρόνου

Ο χρόνος που χάνεται σε κάθε περίοδο υπολογίζεται για:

- αντικαταστάσεις παικτών
- αξιολόγηση του τραυματισμού παικτών
- απομάκρυνση τραυματισμένων παικτών από τον αγωνιστικό χώρο για περίθαλψη
- καθυστερήσεις
- οποιαδήποτε άλλη αιτία

Ο υπολογισμός του χαμένου χρόνου επαφίεται στην διακριτική ευχέρεια του διαιτητή.

Λάκτισμα πέναλτι

Εάν πρέπει να εκτελεστεί ή επαναληφθεί ένα λάκτισμα πέναλτι, η διάρκεια κάθε ημιχρόνου παρατείνεται μέχρις ότου ολοκληρωθεί το λάκτισμα πέναλτι.

Οριστική Διακοπή Αγώνα

Ένας αγώνας που έχει διακοπεί οριστικά επαναλαμβάνεται, εκτός εάν οι κανόνες της διοργάνωσης καθορίζουν διαφορετικά.

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Κανόνα 7 (Η Διάρκεια του αγώνα)

Άρθρο 8

-
7. Όσες φορές ορίζεται να διεξαχθούν στο ίδιο γήπεδο δύο αγώνες πρωταθλήματος, η ώρα έναρξης του δεύτερου απ' αυτούς πρέπει να καθορίζεται 30 λεπτά τουλάχιστον, μετά την ώρα που κανονικά θα έληγε ο πρώτος αγώνας. Αν όμως, η ώρα έναρξης που έχει ορισθεί να διεξαχθεί ο δεύτερος αγώνας δεν είναι δυνατόν να τηρηθεί, λόγω παράτασης, για οποιοδήποτε λόγο της διάρκειας του πρώτου αγώνα, οι ομάδες που θα αγωνισθούν έχουν υποχρέωση να περιμένουν τη λήξη του.

Άρθρο 11

Διάρκεια, ημέρα και ώρα τέλεσης αγώνα

1. Η διάρκεια όλων των αγώνων πρωταθλημάτων είναι 90 λεπτά της ώρας, σε δύο ημίχρονα, από 45 λεπτά το καθένα. Η διάρκεια της ανάπαυλας (ημίχρονο) δεν θα ξεπερνά τα 15 λεπτά. Σε περίπτωση παρουσίασης της ομάδας στον αγωνιστικό χώρο πέραν αυτού του χρονικού ορίου, ο διαιτητής επιβάλλει αντίστοιχες πειθαρχικές ποινές και η υπαίτια ομάδα τιμωρείται κατά το άρθρο 22 παρ. 2 του Πειθαρχικού Κώδικα.
2. Κατ' εξαίρεση οι αγώνες των Παιδικών και Εφηβικών πρωταθλημάτων έχουν διάρκεια 80 λεπτών της ώρας, σε δύο ημίχρονα από 40 λεπτά το καθένα. Σε μια τέτοια όμως περίπτωση, πρέπει απαραίτητα να καθορίζεται αυτό από την προκήρυξη που εκδίδει η διοργανώτρια και να σημειώνεται ανάλογα στα Φ.Α., πριν αυτά δοθούν στους διαιτητές.
3. Όλοι οι αγώνες των πρωταθλημάτων θα διεξάγονται Σάββατο και Κυριακή. Επιτρέπεται η διεξαγωγή αγώνα ή αγώνων και άλλες ημέρες, για ειδικούς λόγους και ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση της κατά περίπτωση διοργανώτριας. Η ώρα έναρξης των αγώνων είναι εκείνη που έχει ορίσει από πριν η διοργανώτρια, για την τήρηση της οποίας μόνος υπεύθυνος και αρμόδιος είναι ο διαιτητής.
4. Οι παραπάνω αγώνες μπορούν να διεξάγονται και βραδινές ώρες, όπως ορίζουν οι Διεθνείς Κανονισμοί.
5. Από την 1^η Ιουνίου μέχρι και τη λήξη της αγωνιστικής περιόδου, απαγορεύεται η έναρξη οποιουδήποτε αγώνα από τις 10:00 έως 17:00 ώρα.

Άρθρο 21

-
8. α) Δεν είναι δυνατή η συνέχιση ενός αγώνα σε οποιαδήποτε περίπτωση και για οποιοδήποτε λόγο αν η μια ή και οι δύο ομάδες παραμείνουν στον αγωνιστικό χώρο με λιγότερους από επτά (7) ποδοσφαιριστές.
- β) Αν συντρέξει τέτοια περίπτωση, ο διαιτητής έχει την υποχρέωση να διακόψει τον αγώνα ο οποίος και κατακυρώνεται υπέρ της ομάδας που δεν έχει ευθύνη για τη διακοπή με τέρματα 3-0, εκτός αν την ευνοεί το αποτέλεσμα του αγώνα τη στιγμή της διακοπής του. Σ' αυτή τη περίπτωση έχει εφαρμογή η διάταξη της παρ. 2α του παρόντος άρθρου.
- γ) Σε περίπτωση που και οι δύο ομάδες μείνουν με λιγότερους από επτά (7) ποδοσφαιριστές, ο διαιτητής υποχρεούται να διακόψει τον αγώνα. Στην περίπτωση αυτή θεωρούνται και οι δύο ομάδες υπεύθυνες της διακοπής, μηδενίζονται και έχει εφαρμογή η διάταξη της παρ. 2α του παρόντος άρθρου.

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Κανόνα 7 (Η Διάρκεια του αγώνα)

Άρθρο 11

Διάρκεια, ημέρα και ώρα τέλεσης αγώνα

1. Η διάρκεια όλων των αγώνων πρωταθλημάτων είναι 90 λεπτά της ώρας, σε δύο ημίχρονα, από 45 λεπτά το καθένα. Η διάρκεια της ανάπαυλας (ημίχρονο) δεν θα ξεπερνά τα 15 λεπτά. Σε περίπτωση καθυστέρησης παρουσίασης της ομάδας στον αγωνιστικό χώρο πέραν αυτού του χρονικού ορίου ο διαιτητής υποχρεούται να αναγράψει το γεγονός στο Φύλλο Αγώνος προκειμένου να επιβληθούν στην υπαίτια ομάδα οι αντίστοιχες ποινές του άρθρου 22 παρ. 2 του Πειθαρχικού Κώδικα. Σε διαφορετική περίπτωση ο διαιτητής παραπέμπεται για πλημμελή σύνταξη του Φύλλου Αγώνα και του επιβάλλονται οι αντίστοιχες πειθαρχικές ποινές.
2. Κατ' εξαίρεση οι αγώνες των Παιδικών και Εφηβικών πρωταθλημάτων έχουν διάρκεια 80 λεπτών της ώρας, σε δύο ημίχρονα από 40 λεπτά το καθένα. Σε μια τέτοια όμως περίπτωση, πρέπει απαραίτητα να καθορίζεται αυτό από την προκήρυξη που εκδίδει η διοργανώτρια και να σημειώνεται ανάλογα στα Φ.Α., πριν αυτά δοθούν στους διαιτητές.
3. Όλοι οι αγώνες των πρωταθλημάτων θα διεξάγονται Σάββατο και Κυριακή. Επιτρέπεται η διεξαγωγή αγώνα ή αγώνων και άλλες ημέρες, για ειδικούς λόγους και ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση της κατά περίπτωση διοργανώτριας. Η ώρα έναρξης των αγώνων είναι εκείνη που έχει ορίσει από πριν η διοργανώτρια, για την τήρηση της οποίας μόνος υπεύθυνος και αρμόδιος είναι ο διαιτητής.
4. Οι παραπάνω αγώνες μπορούν να διεξάγονται και βραδινές ώρες, όπως ορίζουν οι Διεθνείς Κανονισμοί.

5. Από την 1η Ιουνίου μέχρι και την λήξη της αγωνιστικής περιόδου, απαγορεύεται η έναρξη οποιοδήποτε αγώνα από τις 10:00 έως 17:00 ώρα.
6. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις η διοργανώτρια μπορεί να αλλάξει την ώρα και το γήπεδο τέλεσης αγώνα, υποχρεούται όμως να ειδοποιήσει όλους τους ενδιαφερόμενους και το αρμόδιο Τμήμα Τάξης τουλάχιστον 48 ώρες πριν από την έναρξη του αγώνα. Το 48ωρο αρχίζει από την αποστολή του τηλεγραφήματος ή ΦΑΞ ή της με οποιοδήποτε άλλο τρόπο ειδοποίησης από τη διοργανώτρια.

Άρθρο 21

-
9.
 - α) Δεν είναι δυνατή η συνέχιση ενός αγώνα σε οποιαδήποτε περίπτωση και για οποιοδήποτε λόγο αν η μια ή και οι δύο ομάδες παραμείνουν στον αγωνιστικό χώρο με λιγότερους από επτά (7) ποδοσφαιριστές.
 - β) Αν συντρέξει τέτοια περίπτωση, ο διαιτητής έχει την υποχρέωση να διακόψει τον αγώνα ο οποίος και κατακυρώνεται υπέρ της ομάδας που δεν έχει ευθύνη για τη διακοπή με τέρματα 3-0, εκτός αν την ευνοεί το αποτέλεσμα του αγώνα τη στιγμή της διακοπής του. Σ' αυτή τη περίπτωση έχει εφαρμογή η διάταξη της παρ. 3 α' του παρόντος άρθρου.
 - γ) Σε περίπτωση που και οι δύο ομάδες μείνουν με λιγότερους από επτά (7) ποδοσφαιριστές, ο διαιτητής υποχρεούται να διακόψει τον αγώνα. Στην περίπτωση αυτή θεωρούνται και οι δύο ομάδες υπεύθυνες της διακοπής, μηδενίζονται και έχει εφαρμογή η διάταξη της παρ. 3 α' του παρόντος άρθρου.

Προκαταρκτικά

Με το στρίψιμο ενός κέρματος η ομάδα η οποία ευνοείται αποφασίζει το τέρμα προς το οποίο θα επιτίθεται στο πρώτο ημίχρονο του αγώνα.

Η άλλη ομάδα εκτελεί το εναρκτήριο λάκτισμα προκειμένου να αρχίσει ο αγώνας.

Η ομάδα που ευνοείται από το στρίψιμο του κέρματος, εκτελεί το εναρκτήριο λάκτισμα προκειμένου να αρχίσει το δεύτερο ημίχρονο.

Κατά το δεύτερο ημίχρονο του αγώνα, οι ομάδες αλλάζουν τέρματα και επιτίθενται στον αντίθετο τέρμα.

Εναρκτήριο λάκτισμα

Το εναρκτήριο λάκτισμα αποτελεί έναν τρόπο έναρξης ή επανέναρξης του παιχνιδιού:

- κατά την έναρξη του αγώνα
- μετά την επίτευξη ενός τέρματος
- κατά την έναρξη του δεύτερου ημίχρονου του αγώνα
- κατά την έναρξη κάθε περιόδου της παράτασης του αγώνα, όπου προβλέπεται

Ένα τέρμα μπορεί να σημειωθεί απευθείας από την εκτέλεση του εναρκτήριου λακτίσματος.

Διαδικασία

- όλοι οι παίκτες πρέπει να βρίσκονται στο μισό του γηπέδου που υπερασπίζονται
- οι αντίπαλοι της ομάδας που εκτελεί το εναρκτήριο λάκτισμα βρίσκονται σε απόσταση το λιγότερο 9,15 μέτρα (10 γιάρδες) από τη μπάλα μέχρι αυτή να "παίξει"
- η μπάλα πρέπει να είναι τοποθετημένη (ακίνητη) στο σημείο του κέντρου
- ο διαιτητής δίνει ένα "σήμα"
- η μπάλα θεωρείται ότι "παίξει" όταν εκτελεστεί το λάκτισμα και κινηθεί προς τα εμπρός
- ο εκτελεστής δεν πρέπει να αγγίξει τη μπάλα ξανά, πριν την αγγίξει άλλος παίκτης

Όταν μία ομάδα σημειώσει ένα τέρμα, το εναρκτήριο λάκτισμα εκτελείται από την αντίπαλη ομάδα.

Παραβάσεις και Ποινές

Εάν ο παίκτης που εκτελεί το λάκτισμα αγγίξει την μπάλα ξανά, πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης:

- καταλογίζεται ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο όπου βρίσκονταν η μπάλα όταν διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Σε περίπτωση οποιασδήποτε άλλης παράβασης της διαδικασίας του εναρκτήριου λακτίσματος:

- το λάκτισμα επαναλαμβάνεται

Ελεύθερο του διαιτητή

Εάν ο διαιτητής και ενώ η μπάλα παίζεται ακόμη, πρέπει να σταματήσει το παιχνίδι προσωρινά για οποιονδήποτε λόγο που δεν ορίζεται σε κάποιο άλλο σημείο των Κανόνων του Παιχνιδιού, τότε ο αγώνας ξαναρχίζει με ελεύθερο του διαιτητή.

Διαδικασία

Ο διαιτητής αφήνει τη μπάλα να πέσει από τα χέρια του στο σημείο όπου αυτή βρίσκονταν όταν διακόπηκε το παιχνίδι, εκτός εάν το παιχνίδι διακόπηκε μέσα στην περιοχή του τέρματος, περίπτωση κατά την οποία ο διαιτητής αφήνει την μπάλα να πέσει στην γραμμή της περιοχής του τέρματος που είναι παράλληλη με την γραμμή τέρματος στο πλησιέστερο σημείο όπου βρίσκονταν η μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι.

Το παιχνίδι ξαναρχίζει μόλις η μπάλα αγγίξει το έδαφος.

Παραβάσεις και Ποινές

Το ελεύθερο του διαιτητή εκτελείται ξανά στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- εάν την αγγίξει ένας παίκτης πριν αυτή αγγίξει το έδαφος
- εάν βγει έξω από τον αγωνιστικό χώρο αφού έλθει σε επαφή με το έδαφος, χωρίς να την έχει αγγίξει παίκτης

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Κανόνα 8 (Η Έναρξη και Επανεναρξη του παιχνιδιού)

**Άρθρο 6
Αγωνιστική περίοδος**

1. Αγωνιστική περίοδος είναι το διάστημα μεταξύ του πρώτου και τελευταίου αγώνα του οικείου πρωταθλήματος.
2. Η περίοδος μέσα στην οποία επιτρέπεται η διεξαγωγή πρωταθλημάτων αρχίζει την 1^η Αυγούστου και λήγει την 15^η Ιουνίου του επόμενου έτους.
3. Σε περίπτωση που αγώνες πρωταθλήματος δεν τελειώσουν μέχρι τις 15 Ιουνίου κάθε χρόνου, λόγω εκκρεμοδικίας ενώπιον των αρμοδίων οργάνων, επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, η διεξαγωγή των υπολοίπων αγώνων του πρωταθλήματος με παράταση της αγωνιστικής περιόδου όχι πέραν της 5ης Ιουλίου, μετά από απόφαση του Δ.Σ. της Ε.Π.Ο.
4. Εάν λόγω εκκρεμοδικίας διεξαχθούν αγώνες μέχρι την 5^η Ιουλίου ή μετά την 1^η Αυγούστου, οι ομάδες αγωνίζονται με τους ποδοσφαιριστές που είχαν στην δύναμή τους την 30^η Ιουνίου.

**Άρθρο 9
Αγωνιστικός χώρος – Αντικανονικότητα γηπέδου**

1. α) Ο αγωνιστικός χώρος πρέπει να πληροί τις προδιαγραφές που.....
.....
5. Η ματαίωση της διεξαγωγής ενός αγώνα, λόγω αντικανονικότητας του γηπέδου, συνεπάγεται σε βάρος της υπεύθυνης ομάδας που είναι γηπεδούχος, εκτός από τις άλλες συνέπειες (δηλ. του άρθρου 21 παρ.2α του Κ.Α.Π.) και την υποχρέωση καταβολής των εξόδων του αγώνα (έξοδα μετακίνησης, διαιτησίας κ.λπ.) που προσδιορίζονται από τη διοργανώτρια.

**Άρθρο 10
Ακατάλληλο γήπεδο**

1.
2. Για τη δυνατότητα της διεξαγωγής ή της συνέχισης ενός αγώνα από την άποψη της καταλληλότητας ή όχι του γηπέδου μόνος αρμόδιος να αποφασίσει είναι ο διαιτητής, οι δε ομάδες που αγωνίζονται έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται σε οποιαδήποτε απόφασή του χωρίς να έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν ένσταση.

3. Απαγορεύεται η διεξαγωγή φιλικού αγώνα την ίδια ημέρα στο γήπεδο που χαρακτηρίστηκε ακατάλληλο γι' αγώνες πρωταθλήματος από το διαιτητή.
-

5. Εάν το γήπεδο καταστεί ακατάλληλο από υπαιτιότητα της γηπεδούχου ή της αντίπαλης ομάδας ή από τους οπαδούς τους με αποτέλεσμα να είναι αδύνατος η διεξαγωγή του προγραμματισμένου αγώνα, ο διαιτητής αναγράφει λεπτομερώς στο Φ.Α. τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε το γήπεδο ακατάλληλο, στη δε υπαίτια ομάδα ή στις υπαίτιες ομάδες επιβάλλονται οι ποινές του άρθρου 21 παρ. 2 του παρόντος.

Άρθρο 12 **Διαιτητής αγώνα**

15. Στα ερασιτεχνικά πρωταθλήματα (τοπικά, Πανελλήνια) εάν το γηπεδούχο σωματείο δεν εξοφλήσει πριν την έναρξη του αγώνα το σύνολο της δαπάνης διαιτησίας (αποζημίωση - έξοδα μετακίνησης και διαμονής), ο διαιτητής δεν διεξάγει τον αγώνα. Ο αγώνας αυτός κατακυρώνεται υπέρ της αντιπάλου ομάδας. Μέχρι την εξόφληση της ως άνω δαπάνης στην διοργανώτρια, δεν ορίζονται αγώνες της ομάδας αυτής, κατακυρώνονται δε υπέρ της αντιπάλου ομάδας.

Άρθρο 14 **Στολές ομάδων**

.....

3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ

- α) Ο διαιτητής του αγώνα μετά από αίτηση της ενδιαφερόμενης ομάδας αναγράφει στο Φ.Α. τις τυχόν ελλείψεις. Το σωματείο που δεν εφαρμόζει τις διατάξεις της παρ. 2 μετά από διαπίστωση της διοργανώτριας παραπέμπεται στα αρμόδια δικαιοδοτικά όργανα μετά από έγγραφη αίτηση της διοργανώτριας.
- β) Ο διαιτητής του αγώνα υποχρεώνει την γηπεδούχο ομάδα να αλλάξει στολή, όταν τα χρώματα των δύο αγωνιζομένων ομάδων είναι όμοια ή παρεμφερή και ματαιώνει την ποδοσφαιρική συνάντηση όταν η γηπεδούχος ομάδα αρνείται να εφαρμόσει την υπόδειξή του. Η υπαίτια της ματαίωσης του αγώνα ομάδα τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 2α.
4. Στην περίπτωση που ποδοσφαιριστής ή ποδοσφαιριστές μιας ομάδας φοράνε διαφορετική στολή με διαφορετικό χρώμα απ' αυτό που έχουν οι στολές των συμπαικτών τους, ή φανέλα χωρίς αριθμό, κατ' αρχήν δεν επιτρέπεται η συμμετοχή τους στον αγώνα, ύστερα από απόφαση του διαιτητή που αναγράφεται στο Φ.Α. και γνωστοποιείται στον αρχηγό της ομάδας. Όταν ο ποδοσφαιριστής ή ποδοσφαιριστές αρνούνται να συμμορφωθούν με την υπόδειξη του διαιτητή, τότε αυτός, αφού αναγράψει τούτο στο Φ.Α., αν ο αγώνας δεν έχει αρχίσει, διατάσσει την ματαίωσή του ή αν ο αγώνας έχει αρχίσει διατάσσει τη διακοπή του. Στην τελευταία περίπτωση στην υπαίτια ομάδα επιβάλλονται οι ποινές του άρθρου 21 παρ. 2α του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 16**Ωρα προσέλευσης ομάδας – Μπάλες αγώνα**

1. Καθεμιά από τις διαγωνιζόμενες ομάδες είναι υποχρεωμένη:
 - α) Να προσέρχεται στο γήπεδο του αγώνα έγκαιρα πριν από την καθορισμένη έναρξή του, ανεξάρτητα από τις τυχόν δυσμενείς συνθήκες που επικρατούν, ώστε να είναι έτοιμη να αγωνιστεί πέντε τουλάχιστον λεπτά πριν την προκαθορισμένη ώρα έναρξης του αγώνα.
 - β) Να είναι εφοδιασμένη με το κατάλληλο φαρμακευτικό υλικό, για την χρησιμοποίησή του από τους ποδοσφαιριστές.
2. Η γηπεδούχος ομάδα είναι υπεύθυνη για την προσκόμιση στον διαιτητή ικανού αριθμού μπαλών για την διεξαγωγή του αγώνα. Οι προσκομιζόμενες μπάλες που ο τύπος τους ορίζεται από την διοργανώτρια είναι υποχρεωτικές για τις διαγωνιζόμενες ομάδες και τον διαιτητή με την προϋπόθεση ότι πληρούν τις βασικές προδιαγραφές των Κανόνων του Παιχνιδιού.
3. Στους αγώνες κατάταξης (μπαράζ) κάθε ομάδα υποχρεούται να έχει στη διάθεση του διαιτητή από την έναρξη μέχρι την λήξη του αγώνα οκτώ (8) μπάλες κανονικές και σε καλή κατάσταση.
4. Σε περίπτωση μη έναρξης ή διακοπής του αγώνα ελλείψει μπάλας, η τυχόν υπαιτιότητα μιας ή και των δύο από τις διαγωνιζόμενες ομάδες κρίνεται από το αρμόδιο όργανο, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στο Φ.Α. και στην έκθεση του παρατηρητή.

Άρθρο 19**Ειδικές περιπτώσεις απαγόρευσης συμμετοχής ποδοσφαιριστών σε αγώνες**

-
8. Οι Ενώσεις μπορούν με απόφαση του Δ.Σ. τους να υποχρεώνουν τα σωματεία της δύναμής τους να χρησιμοποιούν συγκεκριμένο αριθμό νεαρών ποδοσφαιριστών στους αγώνες τους. Ο αριθμός και η ηλικία των ποδοσφαιριστών αυτών υποχρεωτικά θα προβλέπεται και θα καθορίζεται στη σχετική προκήρυξη, εφαρμοζόμενης της παρ.9δ του παρόντος. Σε περίπτωση παράβασης της παραπάνω υποχρέωσης των σωματείων, καθώς και σε περίπτωση παράβασης της παρ.4 του παρόντος, ο διαιτητής είναι υποχρεωμένος να μην τελέσει τον αγώνα και για την υπαίτια ή τις υπαίτιες ομάδες θα εφαρμόζονται οι διατάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 21 παρ.2α του Κ.Α.Π. Σε περίπτωση δε που ο διαιτητής επιτρέψει την τέλεση του αγώνα, παραπέμπεται και τιμωρείται με ποινή αποκλεισμού τουλάχιστον τριών (3) μηνών, η δε ομάδα ή ομάδες υπόκεινται στις κυρώσεις του άρθρου 21 παρ.2α του Κ.Α.Π.
 9.
 - α) Ειδικά για το πρωτάθλημα της Δ΄ Εθνικής Ερασιτεχνικής κατηγορίας είναι υποχρεωτική η συμμετοχή τεσσάρων (4) ποδοσφαιριστών ηλικίας κάτω των είκοσι ένα (21) ετών, οι οποίοι θα μετέχουν υποχρεωτικά στον διεξαγόμενο αγώνα, συνεχώς και καθ' όλη τη διάρκεια αυτού. Απαγορεύεται η συμμετοχή σε αγώνα περισσότερων των δύο (2) ποδοσφαιριστών ηλικίας άνω των τριάντα τριών (33) ετών.
 - β) Εφόσον διαπιστωθεί παράβαση της διάταξης αυτής πριν από την έναρξη του

αγώνα, ο διαιτητής υποχρεούται να μην τελέσει αυτόν, σε βάρος δε της υπαίτιας ή των υπαίτιων ομάδων επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από το άρθρο 21 του Κ.Α.Π. κυρώσεις, εφόσον όμως η ίδια παράβαση πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του αγώνα, λογίζεται ως αντικανονική συμμετοχή, στην υπαίτια δε ομάδα επιβάλλεται μετά από ένσταση, η προβλεπόμενη από το άρθρο 23 παρ. 11 του Κ.Α.Π. κύρωση. Σε κάθε περίπτωση ο διαιτητής που επιτρέπει την τέλεση του αγώνα χωρίς τη συμμετοχή των κάτω των είκοσι ένα (21) ετών ή περισσότερων των δύο (2) ποδοσφαιριστών άνω των τριάντα τριών (33) ετών, τιμωρείται με ποινή αποκλεισμού τουλάχιστον τριών (3) μηνών.

Εκτός από τις ποινές του άρθρου 23 παρ. 11 του Κ.Α.Π., επιβάλλεται χρηματική ποινή έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ που εξοφλείται άμεσα άλλως το σωματείο δεν αγωνίζεται και σε περίπτωση υποτροπής του, αποβάλλεται από το πρωτάθλημα και υποβιβάζεται στην αμέσως κατώτερη κατηγορία.

- γ) Σε περίπτωση αποβολής των ποδοσφαιριστών αυτών, ο αγώνας συνεχίζεται χωρίς αυτούς. Το σωματείο δεν υποχρεούται, στην περίπτωση αυτή, να συμπληρώσει τον αριθμό των ποδοσφαιριστών της κατηγορίας αυτής.
- δ) Για τον προσδιορισμό της ηλικίας των ποδοσφαιριστών, ως χρονολογία γέννησής τους θεωρείται η 1^η Ιανουαρίου του έτους γέννησής τους. Οι ποδοσφαιριστές, οι οποίοι συμπληρώνουν το ως άνω όριο ηλικίας μετά την 1^η Ιανουαρίου, δύνανται να συμμετέχουν σε αγώνες κυπέλλου και πρωταθλήματος του σωματείου στο οποίο ανήκουν μέχρι το τέλος του πρωταθλήματος, που διεξάγεται την συγκεκριμένη ποδοσφαιρική περίοδο.

Άρθρο 21

Μη τέλεση ή διακοπή αγώνα

1. α) Αγώνας που δεν τελέσθηκε, χωρίς να ευθύνονται και οι δύο διαγωνιζόμενες ομάδες, επανορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε χρονικό διάστημα δεκαπέντε (15) ημερών από την έκδοση αποφάσεως.
- β) Το Φ.Α. που συντάχθηκε σε αυτές τις περιπτώσεις είναι άκυρο και τυχόν υπάρχουσες ποινές δεν εκτίονται.
- γ) Αντίθετα, το παραπάνω Φ.Α. είναι ισχυρό για τα πραγματικά περιστατικά και τις παραβάσεις που τιμωρούνται με τις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού ή του Πειθαρχικού Κώδικα.
- δ) Αγώνας που αναβάλλεται ή διακόπτεται, εξ αιτίας των καιρικών συνθηκών, διεξάγεται ή συνεχίζεται υποχρεωτικά για τα Πανελλήνια ερασιτεχνικά πρωταθλήματα την επόμενη ημέρα, στο ίδιο γήπεδο και την ίδια ώρα, χωρίς άλλη ειδοποίηση των ομάδων, οι οποίες υποχρεούνται να εμφανισθούν για την διεξαγωγή ή συνέχιση του αγώνα.
Εάν αγώνας ή αγώνες έχουν ορισθεί να διεξαχθούν πρωινή ώρα Κυριακής και λόγω καιρικών συνθηκών αναβληθούν ή διακοπούν, διεξάγονται την επόμενη ημέρα στο αυτό γήπεδο απογευματινή ώρα και ειδικότερα τη συνήθη ώρα διεξαγωγής των υπολοίπων αγώνων του οικείου πρωταθλήματος της αυτής αγωνιστικής ημέρας.
Αν ο διαιτητής δεν προσέλθει την επόμενη ημέρα, παραπέμπεται για τον πειθαρχικό του έλεγχο, κατά τις κείμενες διατάξεις. Στην περίπτωση που αναβληθεί ή διακοπεί και την επόμενη ημέρα για τον ίδιο λόγο που προαναφέρεται, διεξάγεται υποχρεωτικά μέσα σε χρονικό διάστημα 15 ημερών από την πρώτη αναβολή ή διακοπή του, ύστερα από σχετική απόφαση της διοργανώτριας.
- ε) Αγώνας που δεν έληξε χωρίς υπαιτιότητα των διαγωνιζόμενων ομάδων

επανορίζεται και συνεχίζεται για το υπολειπόμενο της διακοπής χρονικό διάστημα με τους ίδιους όρους που υπήρχαν κατά τη διακοπή (π.χ. αριθμός τερμάτων, αριθμός ποδοσφαιριστών).

Στην περίπτωση αυτή, για τον ποδοσφαιριστή που αποβλήθηκε στον διακοπέντα αγώνα, η συνέχιση του αγώνα αυτού, εντός δεκαπέντε ημερών, δεν προσμετράται για την έκτιση της ποινής που του επιβλήθηκε στον διακοπέντα αγώνα. Στην περίπτωση όμως που στο ενδιάμεσο των δύο αυτών αγώνων, ο ίδιος ποδοσφαιριστής αποβληθεί σε άλλον αγώνα, η συνέχιση του διακοπέντα αγώνα προσμετράται για την έκτιση της ποινής του.

2. Αγώνας που δεν τελέστηκε ή που δεν έληξε με υπαιτιότητα της μιας ή και των δύο ομάδων, προσμετράται για την έκτιση ποινών μόνον της ανυπαίτιας ομάδας και τιμωρείται ως εξής:
 - α) Με απώλεια του αγώνα, αφαίρεση δύο (2) βαθμών από το επόμενο πρωτάθλημα και χρηματική ποινή έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ σε βάρος της υπαίτιας ομάδας αν ο αγώνας δεν αρχίσει. Οι λόγοι για τους οποίους μια ομάδα θεωρείται υπαίτια για την ματαίωση αγώνα ενδεικτικά είναι:
 - αα) Παρουσίαση στον αγωνιστικό χώρο μετά την καθορισμένη, από τη διοργανώτρια ώρα έναρξης του αγώνα. Οι ομάδες υποχρεούνται να είναι στη διάθεση του διαιτητή - έτοιμες για τη διεξαγωγή του αγώνα - πέντε (5) λεπτά πριν από την έναρξή του.
Εκτός του παραπάνω, λόγοι καθυστέρησης έναρξης αγώνα για τους οποίους θεωρείται υπαίτια ομάδα είναι η μη έγκαιρη προσκόμιση των δελτίων ατομικών στοιχείων και μεταβολών ποδοσφαιριστή της κατάστασης υγείας διαγωνιζομένων ποδοσφαιριστών και της ταυτότητας προπονητή (ή προπονητών) που πρέπει να παραδοθούν στο διαιτητή μισή ώρα, τουλάχιστον, πριν από την έναρξη αγώνα, καθώς και οποιοσδήποτε άλλος λόγος, εκτός αυτών που συνιστούν ανωτέρα βία.
 - ββ) Μη εκπλήρωση της υποχρέωσης που επιβάλλει να υπάρχουν στη διάθεση του διαιτητή μπάλες κανονικές και σε καλή κατάσταση, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 16 του παρόντος κανονισμού.
 - γγ) Παρουσίαση στον αγωνιστικό χώρο με λιγότερους από εννέα (9) ποδοσφαιριστές, που πρέπει να ευρίσκονται μέσα στον αγωνιστικό χώρο τη στιγμή του εναρκτήριου λακτίσματος.
 - δδ) Μη τήρηση της υποχρέωσης για την έκδοση της άδειας τέλεσης του αγώνα από τη γηπεδούχο ομάδα.
 - εε) Μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων που επιτάσσουν για την ομάδα που είναι γηπεδούχος οι διατάξεις του άρθρου 9.
 - στστ) Μη τήρηση από τη γηπεδούχο ομάδα της υποχρέωσης που προβλέπεται από το άρθρο 14 παρ. 3β.
 - β) Με αφαίρεση τριών (3) βαθμών από το τρέχον και δύο (2) βαθμών από το επόμενο πρωτάθλημα από την υπαίτια ομάδα, αν ο αγώνας διακοπεί πριν από την κανονική λήξη του.
 - γ) Με αφαίρεση δέκα (10) βαθμών από το τρέχον και πέντε (5) βαθμών από το επόμενο πρωτάθλημα, καθώς και χρηματική ποινή έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ για την ομάδα που θα αποχωρήσει από τον αγώνα μετά την έναρξή του.
3. Σε όλες τις περιπτώσεις της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, η υπαίτια ομάδα θεωρείται ότι ηττήθηκε με τέρματα 0-3, εκτός αν το αποτέλεσμα ευνοεί την ανυπαίτια ομάδα, οπότε υπολογίζεται το αποτέλεσμα που πραγματικά σημειώθηκε, μέχρι τη διακοπή ή την αποχώρηση.

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Κανόνα 8 (Η Έναρξη και Επανάναρξη του παιχνιδιού)

**Άρθρο 8
Γήπεδα τέλεσης αγώνων**

-
9. Σε αγώνες Α', Β', Γ' και Κυπέλλου Ελλάδος Επαγγελματιών είναι υποχρεωτική η παρουσία ιατρού αγώνα. Σε αντίθετη περίπτωση ο αγώνας δεν διεξάγεται με ευθύνη της γηπεδούχου ομάδας, η οποία χάνει τον αγώνα και της επιβάλλεται χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ.

-
12. α)
β)
γ) Οι γηπεδούχες ομάδες που χρησιμοποιούν γήπεδο που ανήκει σε άλλη αρχή παραλαμβάνουν κανονικά το γήπεδο και έχουν όλες τις απορρέουσες από τον Κανονισμό υποχρεώσεις έξι (6), τουλάχιστον, ώρες πριν τη διεξαγωγή του αγώνα. Σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο το γήπεδο καταστεί, μετά την παραλαβή, αντικανονικό η ευθύνη ανήκει αποκλειστικά στη γηπεδούχο ομάδα.

**Άρθρο 9
Αγωνιστικός χώρος – Αντικανονικότητα γηπέδου**

-
4. Μετά την άφιξή του στο γήπεδο και τουλάχιστον μισή ώρα πριν την έναρξη του αγώνα, ο διαιτητής, επιθεωρεί τον αγωνιστικό χώρο. Σε περίπτωση που διαπιστώσει ελλείψεις που καθιστούν το γήπεδο αντικανονικό καλεί αμέσως τον αρχηγό της γηπεδούχου ομάδας και ζητά τη λήψη κάθε ενδεικνυόμενου μέτρου για την κανονική διάθεση του γηπέδου, εφ' όσον κατά την κρίση του διαιτητή, αυτό δεν θα έχει επακόλουθο την καθυστέρηση έναρξης του αγώνα. Η γηπεδούχος ομάδα είναι υποχρεωμένη να συμμορφώνεται και να εκτελεί κάθε σχετική υπόδειξη του διαιτητή.
5. Η ματαίωση της διεξαγωγής ενός αγώνα, λόγω αντικανονικότητας του γηπέδου, συνεπάγεται σε βάρος της υπεύθυνης ομάδας που είναι γηπεδούχος, εκτός από τις άλλες συνέπειες (δηλ. του άρθρου 21 παρ. 3α του ΚΑΠ) και την υποχρέωση καταβολής των εξόδων του αγώνα (έξοδα μετακίνησης, διαιτησίας κ.λπ.) που προσδιορίζονται από τη διοργανώτρια.

Άρθρο 10
Ακατάλληλο γήπεδο

-
2. Για τη δυνατότητα της διεξαγωγής ή της συνέχισης ενός αγώνα από την άποψη της καταλληλότητας ή όχι του γηπέδου μόνος αρμόδιος να αποφασίσει είναι ο διαιτητής, οι δε ομάδες που αγωνίζονται έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται σε οποιαδήποτε απόφασή του χωρίς να έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν ένσταση.
 3. Απαγορεύεται η διεξαγωγή φιλικού αγώνα ή προπόνησης την ίδια ημέρα στο γήπεδο που χαρακτηρίστηκε ακατάλληλο γι' αγώνες πρωταθλήματος από το διαιτητή. Σε περίπτωση παράβασης, επιβάλλεται χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.
-

5. Εάν το γήπεδο καταστεί ακατάλληλο από υπαιτιότητα της γηπεδούχου ή της αντίπαλης ομάδας ή από τους οπαδούς τους με αποτέλεσμα να είναι αδύνατος η διεξαγωγή του προγραμματισμένου αγώνα, ο διαιτητής αναγράφει λεπτομερώς στο Φ.Α. τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε το γήπεδο ακατάλληλο, στη δε υπαίτια ομάδα ή στις υπαίτιες ομάδες επιβάλλονται οι ποινές του άρθρου 21 παρ. 3 του παρόντος.

Άρθρο 14
Στολές ομάδων

1. ΣΤΟΛΕΣ

4. ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

6. ΕΦΑΡΜΟΓΗ

α)

β) Ο διαιτητής του αγώνα υποχρεώνει την γηπεδούχο ομάδα να αλλάξει στολή, όταν τα χρώματα των δύο αγωνιζομένων ομάδων είναι όμοια ή παρεμφερή και ματαιώνει την ποδοσφαιρική συνάντηση όταν η γηπεδούχος ομάδα αρνείται να εφαρμόσει την υπόδειξή του. Η υπαίτια της ματαίωσης του αγώνα ομάδα τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 3 α) του Κ.Α.Π.

γ) Σε περίπτωση που τα χρώματα της ομάδας είναι όμοια ή παρεμφερή, η φιλοξενούμενη ομάδα υποχρεούται να εμφανιστεί με την εναλλακτική στολή της. Εφ' όσον όμως δεν υπάρχει αυτή, τότε η γηπεδούχος ομάδα υποχρεούται να εμφανιστεί με την εναλλακτική της στολή. Η φιλοξενούμενη ομάδα τιμωρείται για τη παράβαση αυτή με χρηματική ποινή είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.

7. Στην περίπτωση που ποδοσφαιριστής ή ποδοσφαιριστές μιας ομάδας φοράνε διαφορετική στολή με διαφορετικό χρώμα απ' αυτό που έχουν οι στολές των συμπαίκτων τους, ή φανέλα χωρίς αριθμό, κατ' αρχήν δεν επιτρέπεται η συμμετοχή τους στον αγώνα, ύστερα από απόφαση του διαιτητή που αναγράφεται στο Φ.Α. και γνωστοποιείται στον αρχηγό της ομάδας. Όταν ο ποδοσφαιριστής ή ποδοσφαιριστές αρνούνται να συμμορφωθούν με την υπόδειξη του διαιτητή, τότε αυτός, αφού αναγράψει τούτο στο Φ.Α., αν ο αγώνας δεν έχει αρχίσει, διατάσσει την ματαίωσή του ή αν ο αγώνας έχει αρχίσει διατάσσει τη διακοπή του. Στην τελευταία περίπτωση

στην υπαίτια ομάδα επιβάλλονται οι ποινές του άρθρου 21 παρ.3 α του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 16 **Ώρα προσέλευσης ομάδας – Μπάλες αγώνα**

1. Καθεμιά από τις διαγωνιζόμενες ομάδες είναι υποχρεωμένη:
 - α) Να προσέρχεται στο γήπεδο του αγώνα έγκαιρα πριν από την καθορισμένη έναρξή του, ανεξάρτητα από τις τυχόν δυσμενείς συνθήκες που επικρατούν, ώστε να είναι έτοιμη να αγωνιστεί πέντε τουλάχιστον λεπτά πριν την προκαθορισμένη ώρα έναρξης του αγώνα.
 - β) Να είναι εφοδιασμένη με το κατάλληλο φαρμακευτικό υλικό, για την χρησιμοποίησή του από τους ποδοσφαιριστές.
2. Η γηπεδούχος ομάδα είναι υπεύθυνη για την προσκόμιση στον διαιτητή ικανού αριθμού μπαλών για την διεξαγωγή του αγώνα. Οι προσκομιζόμενες μπάλες που ο τύπος τους ορίζεται από την διοργανώτρια είναι υποχρεωτικές για τις διαγωνιζόμενες ομάδες και τον διαιτητή με την προϋπόθεση ότι πληρούν τις βασικές προδιαγραφές των Κανόνων του Παιχνιδιού.
3. Στους αγώνες κατάταξης (μπαράζ) και στους τελικούς των Κυπέλλων Ελλάδος η καθεμιά ομάδα υποχρεούται να έχει στη διάθεση του διαιτητή από την έναρξη μέχρι την λήξη του αγώνα οκτώ (8) μπάλες κανονικές και σε καλή κατάσταση.
4. Σε περίπτωση μη έναρξης ή διακοπής του αγώνα ελλείψει μπάλας, η τυχόν υπαιτιότητα μιας ή και των δύο από τις διαγωνιζόμενες ομάδες κρίνεται από το αρμόδιο όργανο, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στο Φ.Α. και στην έκθεση του παρατηρητή.

Άρθρο 21 **Μη τέλεση ή διακοπή αγώνα**

1. α) Αγώνας που αναβάλλεται ή διακόπτεται, εξ αιτίας των καιρικών συνθηκών, διεξάγεται υποχρεωτικά την επόμενη ημέρα, στο ίδιο γήπεδο και την ίδια ώρα, χωρίς άλλη ειδοποίηση. Εάν αγώνας ή αγώνες έχουν ορισθεί να διεξαχθούν πρωινή ώρα Κυριακής και λόγω καιρικών συνθηκών αναβληθούν ή διακοπούν, διεξάγονται την επόμενη ημέρα στο αυτό γήπεδο απογευματινή ώρα και ειδικότερα τη συνήθη ώρα διεξαγωγής των υπολοίπων αγώνων του οικείου πρωταθλήματος της αυτής αγωνιστικής ημέρας.
Αν ο διαιτητής δεν προσέλθει την επόμενη ημέρα, παραπέμπεται για τον πειθαρχικό του έλεγχο, κατά τις κείμενες διατάξεις. Στην περίπτωση που αναβληθεί ή διακοπεί και την επόμενη ημέρα για τον ίδιο λόγο που προαναφέρεται, διεξάγεται υποχρεωτικά μέσα σε χρονικό διάστημα 15 ημερών από την πρώτη αναβολή ή διακοπή του, ύστερα από σχετική απόφαση της διοργανώτριας χωρίς να απαιτείται απόφαση του Πειθαρχικού Οργάνου. Στην περίπτωση αυτή, οι ομάδες ειδοποιούνται τρεις (3) ημέρες τουλάχιστον πριν από την τέλεση του αγώνα.
- β) Τα παραπάνω ισχύουν μόνο για τους αγώνες πρωταθλήματος Α΄, Β΄ και Γ΄ Εθνικών κατηγοριών, καθώς επίσης και του Κυπέλλου Ελλάδος επαγγελματιών ποδοσφαιριστών και του αγώνα Κυπέλλου πρωταθλητών (SUPER CUP) μεταξύ

πρωταθλητού Α΄ Εθνικής και κυπελλούχου Ελλάδος.

- γ)** Στις προαναφερόμενες περιπτώσεις αγώνων Α΄, Β΄ και Γ΄ Εθνικών κατηγοριών και Κυπέλλου Ελλάδος επαγγελματιών ποδοσφαιριστών και Κυπέλλου πρωταθλητών (SUPER CUP) μεταξύ πρωταθλητού Α΄ Εθνικής και κυπελλούχου Ελλάδος οι μετακινούμενες ομάδες είναι υποχρεωμένες να παραμείνουν στον τόπο της διεξαγωγής του αγώνα. Αν μετακινηθούν και δεν εμφανιστούν την επόμενη ημέρα στον αγώνα, θεωρείται ότι δεν προσήλθαν και υφίστανται τις προβλεπόμενες από τον παρόντα Κανονισμό κυρώσεις.

- 2. α)** Αγώνας που δεν τελέσθηκε, χωρίς να ευθύνονται και οι δύο διαγωνιζόμενες ομάδες, επανορίζεται να διεξαχθεί υποχρεωτικά μέσα σε χρονικό διάστημα δεκαπέντε (15) ημερών από την έκδοση της τελεσίδικης αποφάσεως.
- β)** Το Φ.Α. που συντάχθηκε σε αυτές τις περιπτώσεις είναι άκυρο και τυχόν υπάρχουσες ποινές δεν εκτίονται.
- γ)** Αντίθετα, το παραπάνω Φ.Α. είναι ισχυρό για τα πραγματικά περιστατικά και τις παραβάσεις που τιμωρούνται με τις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού.
- δ)** Αγώνας που δεν έληξε χωρίς υπαιτιότητα των διαγωνιζόμενων ομάδων επανορίζεται αυτοδίκαια για τα επαγγελματικά πρωταθλήματα και συνεχίζεται για το υπολειπόμενο της διακοπής χρονικό διάστημα με τους ίδιους όρους που υπήρχαν κατά τη διακοπή (π.χ. αριθμός τερμάτων, αριθμός ποδοσφαιριστών), την επόμενη ημέρα στο ίδιο γήπεδο και την ίδια ώρα που αρχικά είχε ορισθεί.
- 3.** Αγώνας που δεν τελέστηκε ή που δεν έληξε με υπαιτιότητα της μιας ή και των δύο ομάδων, προσμετράται για την έκτιση ποινών μόνον της ανυπαίτιας ομάδας και τιμωρείται ως εξής:
- α)** με απώλεια του αγώνα και χρηματική ποινή από δέκα χιλιάδες (10.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ αν ο αγώνας δεν αρχίσει. Οι λόγοι για τους οποίους μια ομάδα θεωρείται υπαίτια για την ματαίωση αγώνα ενδεικτικά είναι:
- αα)** Παρουσίαση στον αγωνιστικό χώρο μετά την καθορισμένη, από τη διοργανώτρια ώρα έναρξης του αγώνα. Οι ομάδες υποχρεούνται να είναι στη διάθεση του διαιτητή - έτοιμες για τη διεξαγωγή του αγώνα - πέντε (5) λεπτά πριν από την έναρξή του.
Εκτός του παραπάνω, λόγοι καθυστέρησης έναρξης αγώνα για τους οποίους θεωρείται υπαίτια ομάδα είναι η μη έγκαιρη προσκόμιση των δελτίων ατομικών στοιχείων και μεταβολών ποδοσφαιριστή της κατάστασης υγείας διαγωνιζόμενων ποδοσφαιριστών και της ταυτότητας προπονητή (ή προπονητών) που πρέπει να παραδοθούν στο διαιτητή μισή ώρα, τουλάχιστον, πριν από την έναρξη αγώνα, καθώς και οποιοσδήποτε άλλος λόγος, εκτός αυτών που συνιστούν ανωτέρα βία.
- ββ)** Μη εκπλήρωση της υποχρέωσης που επιβάλλει να υπάρχουν στη διάθεση του διαιτητή μπάλες κανονικές και σε καλή κατάσταση, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 16 του παρόντος Κανονισμού.
- γγ)** Παρουσίαση στον αγωνιστικό χώρο με λιγότερους από εννέα (9) ποδοσφαιριστές, που πρέπει να ευρίσκονται μέσα στον αγωνιστικό χώρο τη στιγμή του εναρκτήριου λακτίσματος.
- δδ)** Μη τήρηση της υποχρέωσης για την έκδοση της άδειας τέλεσης του αγώνα από τη γηπεδούχο ομάδα.
- εε)** Μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων που επιτάσσουν για την ομάδα που είναι γηπεδούχος οι διατάξεις του άρθρου 9.
- στστ)** Μη τήρηση από τη γηπεδούχο ομάδα της υποχρέωσης που προβλέπεται από το άρθρο 14 παρ. 3β.
- β)** Με αφαίρεση τριών (3) βαθμών καθώς επίσης και την αφαίρεση δύο (2) βαθμών

από το επόμενο πρωτάθλημα από την υπαίτια ομάδα (ή ομάδες), αν ο αγώνας διακοπεί πριν από την κανονική λήξη του, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παρ. 5 του Πειθαρχικού Κώδικα.

γ) Με αφαίρεση δέκα (10) βαθμών από την ομάδα (ή ομάδες) που θα αποχωρήσει από τον αγώνα μετά την έναρξή του. Σε αυτή την περίπτωση η υπαίτια ομάδα δεν δικαιούται μερίδιο από τις εισπράξεις του αγώνα, το οποίο περιέρχεται στη διοργανώτρια.

4. Σε όλες τις περιπτώσεις της παρ. 3 του παρόντος άρθρου, η υπαίτια ομάδα θεωρείται ότι ηττήθηκε με τέρματα 0-3, εκτός αν το αποτέλεσμα ευνοεί την ανυπαίτια ομάδα, οπότε υπολογίζεται το αποτέλεσμα που πραγματικά σημειώθηκε, μέχρι τη διακοπή ή την αποχώρηση.

Η μπάλα είναι εκτός παιχνιδιού "δεν παίζει"

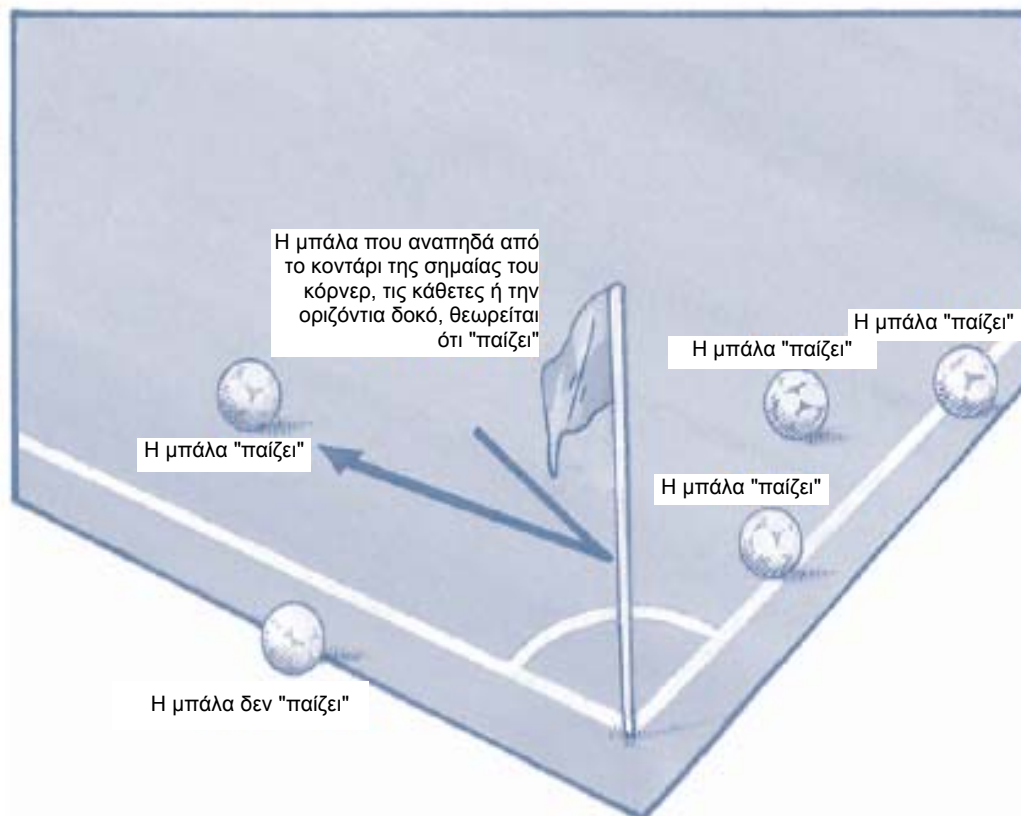
Η μπάλα "δεν παίζει" όταν:

- έχει περάσει ολόκληρη έξω από την γραμμή τέρματος ή την πλάγια γραμμή, είτε στο έδαφος είτε στον αέρα
- το παιχνίδι έχει διακοπεί από τον διαιτητή

Η μπάλα είναι εντός παιχνιδιού "παίζει"

Η μπάλα "παίζει" σε όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων:

- όταν αναπηδήσει από ένα κάθετο δοκάρι, οριζόντιο δοκάρι ή το κοντάρι με την σημαία και παραμείνει μέσα στον αγωνιστικό χώρο
- όταν αναπηδήσει είτε επάνω στο διαιτητή ή έναν βοηθό διαιτητή όταν βρίσκονται μέσα στον αγωνιστικό χώρο

Παίκτης σε Θέση Οφσάιντ

Το γεγονός και μόνο ότι ένας παίκτης βρίσκεται σε θέση οφσάιντ, δεν αποτελεί παράπτωμα. Ένας παίκτης βρίσκεται σε θέση οφσάιντ εάν:

- είναι πλησιέστερα στην αντίπαλη γραμμή τέρματος από τη μπάλα και τον προτελευταίο αντίπαλο

Ένας παίκτης δεν βρίσκεται σε θέση οφσάιντ εάν:

- βρίσκεται στο δικό του μισό του γηπέδου ή
- βρίσκεται στην ίδια ευθεία με τον προτελευταίο αντίπαλο ή
- βρίσκεται στην ίδια ευθεία με τους δύο τελευταίους αντιπάλους

Παράβαση οφσάιντ που τιμωρείται

Ένας παίκτης που βρίσκεται σε θέση οφσάιντ τιμωρείται μόνο εάν την στιγμή που η μπάλα αγγίξει ή μεταβιβαστεί από έναν συμπαίκτη του, αυτός συμμετέχει ενεργά στο παιχνίδι, κατά την άποψη του διαιτητή, με το να:

- επηρεάζει το παιχνίδι ή
- επηρεάζει έναν αντίπαλό του ή
- αποκτά πλεονέκτημα ευρισκόμενος στην θέση αυτή

Παράβαση οφσάιντ που δεν τιμωρείται

Ένας παίκτης που βρίσκεται σε θέση οφσάιντ δεν τιμωρείται εάν δεχθεί τη μπάλα απευθείας:

- από τέρματος λάκτισμα
- από επαναφορά της μπάλας από τα πλάγια
- από γωνιακό λάκτισμα (κόρνερ)

Παραβάσεις και Ποινές

Σε περίπτωση παράβασης οφσάιντ, ο διαιτητής καταλογίζει ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα υπέρ της αντίπαλης ομάδας το οποίο εκτελείται από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Οι παραβάσεις και η ανάρμοστη συμπεριφορά τιμωρούνται ως εξής:

Άμεσο Ελεύθερο Λάκτισμα

Εάν ένας παίκτης διαπράξει οποιαδήποτε από τις επτά παραβάσεις που ακολουθούν στη συνέχεια κατά τρόπο ο οποίος θεωρείται από το διαιτητή ως απρόσεκτος, ριψοκίνδυνος, ή με την χρήση υπερβολικής δύναμης, καταλογίζεται ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα υπέρ της αντίπαλης ομάδας:

- λακτίζει ή επιχειρεί να λακτίσει έναν αντίπαλο
- ανατρέπει με το πόδι ή αποπειραθεί να ανατρέψει με το πόδι έναν αντίπαλο
- πηδήξει κατά αντιπάλου
- μαρκάρει έναν αντίπαλο
- χτυπά ή αποπειραθεί να χτυπήσει έναν αντίπαλο
- σπρώχνει έναν αντίπαλο
- κάνει τάκλιν σε έναν αντίπαλο

Εάν ένας παίκτης διαπράξει οποιαδήποτε από τις τρεις παραβάσεις που ακολουθούν στη συνέχεια, καταλογίζεται επίσης ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα:

- κρατά έναν αντίπαλο
- φτύνει προς έναν αντίπαλο
- αγγίζει τη μπάλα από πρόθεση με το χέρι (εκτός του τερματοφύλακα όταν βρίσκεται μέσα στην δική του περιοχή πέναλτι)

Το άμεσο ελεύθερο λάκτισμα εκτελείται από το σημείο όπου έγινε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Πέναλτι

Ένα πέναλτι καταλογίζεται εάν ένας παίκτης υποπέσει στα προαναφερθέντα δέκα παραπτώματα μέσα στην δική του περιοχή πέναλτι, ανεξάρτητα από την θέση της μπάλας, με την προϋπόθεση όμως ότι αυτή είναι μέσα στο παιχνίδι ("παίζεται").

Έμμεσο Ελεύθερο Λάκτισμα

Εάν ένας τερματοφύλακας μέσα στη δική του περιοχή πέναλτι διαπράξει οποιαδήποτε από τις τέσσερις ακόλουθες παραβάσεις, καταλογίζεται ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα:

- ενώ ελέγχει τη μπάλα με τα χέρια του κάνει περισσότερα από έξι δευτερόλεπτα πριν να τη διώξει από τη κατοχή του
- αγγίζει ξανά τη μπάλα με τα χέρια του αφού την έχει διώξει από την κατοχή του πριν να την αγγίξει κάποιος άλλος παίκτης
- αγγίζει τη μπάλα με τα χέρια του, αφού αυτή έχει λακτισθεί προς αυτόν εσκεμμένα, από ένα συμπαίκτη του
- αγγίζει τη μπάλα με τα χέρια του, όταν τη δεχθεί απευθείας από επαναφορά της μπάλας από τα πλάγια από ένα συμπαίκτη του

Εάν ένας παίκτης διαπράξει οποιαδήποτε από τις παραβάσεις που ακολουθούν στην συνέχεια, καταλογίζεται επίσης ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα υπέρ της αντίπαλης ομάδας, αν κατά την γνώμη του διαιτητή:

- παίζει κατά επικίνδυνο τρόπο
- παρεμποδίζει την προώθηση ενός αντιπάλου
- εμποδίζει τον τερματοφύλακα από το να διώξει τη μπάλα από τη κατοχή του
- διαπράξει οποιαδήποτε άλλη παράβαση που δεν αναφέρεται παραπάνω στον Κανόνα 12, εξαιτίας της οποίας διακόπτεται το παιχνίδι προκειμένου να υπάρξει παρατήρηση ή αποβολή ενός παίκτη

Το έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα εκτελείται από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Πειθαρχικές Ποινές

Η κίτρινη κάρτα χρησιμοποιείται προκειμένου να γνωστοποιηθεί ότι παρατηρείται ένας παίκτης, αναπληρωματικός παίκτης ή παίκτης που έχει αντικατασταθεί.

Η κόκκινη κάρτα χρησιμοποιείται προκειμένου να γνωστοποιηθεί ότι αποβάλλεται ένας παίκτης, αναπληρωματικός παίκτης ή παίκτης που έχει αντικατασταθεί.

Μόνον ένας παίκτης, ένας αναπληρωματικός ή ένας αντικατασταθείς παίκτης επιτρέπεται να δεχθούν κόκκινη ή κίτρινη κάρτα.

Ο διαιτητής έχει την εξουσία να επιβάλλει πειθαρχικές ποινές, από το χρονικό σημείο της εισόδου του στον αγωνιστικό χώρο, μέχρις ότου αποχωρήσει από τον αγωνιστικό χώρο μετά το τελευταίο σφύριγμα.

Ένας παίκτης ο οποίος διαπράττει ένα παράπτωμα που μπορεί να τιμωρηθεί με παρατήρηση ή αποβολή, είτε εντός είτε εκτός του αγωνιστικού χώρου, ανεξαρτήτως του εάν αυτό στρέφεται κατά αντιπάλου, συμπαίκτη, του διαιτητή, ενός βοηθού διαιτητή ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου, τιμωρείται ανάλογα με την φύση της παραβάσεως που διέπραξε.

Παραβάσεις που τιμωρούνται με παρατήρηση (κίτρινη κάρτα)

Ένας παίκτης παρατηρείται και του δείχνεται η κίτρινη κάρτα εάν διαπράξει οποιαδήποτε από τις επτά παραβάσεις που ακολουθούν στη συνέχεια:

- αντιαθλητική συμπεριφορά
- διαφωνία λεκτικά ή με τις κινήσεις
- κατ' εξακολούθηση παραβίαση των Κανόνων του Παιχνιδιού
- καθυστέρηση της επανέναρξης του παιχνιδιού
- μη τήρηση της απαιτούμενης απόστασης όταν πρόκειται να ξαναρχίσει το παιχνίδι με γωνιακό λάκτισμα (κόρνερ), ελεύθερο λάκτισμα ή επαναφορά της μπάλας από τα πλάγια
- είσοδος ή επανείσοδος στον αγωνιστικό χώρο χωρίς την άδεια του διαιτητή
- από πρόθεση εγκατάλειψη του αγωνιστικού χώρου χωρίς την άδεια του διαιτητή

Ένας αναπληρωματικός παίκτης ή ένας παίκτης που αντικαταστάθηκε παρατηρείται εάν διαπράξει οποιαδήποτε από τις παραβάσεις που ακολουθούν στην συνέχεια:

- αντιαθλητική συμπεριφορά
- διαφωνία λεκτικά ή με τις κινήσεις
- καθυστέρηση της επανέναρξης του παιχνιδιού

Παραβάσεις που τιμωρούνται με αποβολή (κόκκινη κάρτα)

Ένας παίκτης ή ένας αναπληρωματικός παίκτης ή ένας παίκτης που αντικαταστάθηκε, αποβάλλεται εάν διαπράξει οποιαδήποτε από τις επτά παραβάσεις που ακολουθούν στην συνέχεια:

- σοβαρό επικίνδυνο παιχνίδι
- βίαιη συμπεριφορά
- φτύσιμο αντιπάλου ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου
- εμποδίζει την αντίπαλη ομάδα από το να σημειώσει τέρμα ή από μία προφανή ευκαιρία να σημειώσει τέρμα, αγγίζοντας από πρόθεση τη μπάλα με τα χέρια (αυτό δεν ισχύει για τον τερματοφύλακα μέσα στην δική του περιοχή πέναλτι)
- εμποδίζει μία προφανή ευκαιρία να σημειώσει τέρμα σε έναν αντίπαλο που κινείται προς το τέρμα του παίκτη, διαπράττοντας παράβαση η οποία τιμωρείται με ελεύθερο λάκτισμα ή λάκτισμα πέναλτι
- χρησιμοποιεί επιθετική, προσβλητική ή υβριστική γλώσσα και/ή χειρονομίες
- δέχεται δεύτερη παρατήρηση (κίτρινη κάρτα) στον ίδιο αγώνα

Ένας παίκτης, ένας αναπληρωματικός παίκτης ή ένας παίκτης που αντικαταστάθηκε και αποβλήθηκε, είναι υποχρεωμένος να εγκαταλείψει τον αγωνιστικό χώρο και την τεχνική περιοχή.

Κατηγορίες Ελεύθερου Λακτίσματος

Τα ελεύθερα λακτίσματα είναι είτε άμεσα είτε έμμεσα.

Το Άμεσο Ελεύθερο Λάκτισμα

Η Μπάλα Μπαίνει στο Τέρμα

- Εάν εκτελεστεί ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα απευθείας μέσα στο αντίπαλο τέρμα, το τέρμα κατακυρώνεται
- Εάν εκτελεστεί ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα απευθείας μέσα στο τέρμα της ίδιας ομάδας (που το εκτελεί), καταλογίζεται γωνιακό λάκτισμα (κόρνερ) υπέρ της αντίπαλης ομάδας

Το Έμμεσο Ελεύθερο Λάκτισμα

Σήμα

Ο διαιτητής σημειώνει ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα, υψώνοντας τον βραχίονά του πάνω από το κεφάλι του. Διατηρεί τον βραχίονά του σε αυτή την θέση μέχρις ότου εκτελεστεί το λάκτισμα και η μπάλα αγγίξει έναν άλλο παίκτη ή βγει έξω από το παιχνίδι ("δεν παίζει").

Η Μπάλα Μπαίνει στο Τέρμα

Ένα τέρμα επιτρέπεται να σημειωθεί μόνον εάν η μπάλα αγγίξει έναν άλλο παίκτη πριν μπει στο τέρμα.

- Εάν εκτελεστεί ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα απευθείας μέσα στο αντίπαλο τέρμα, καταλογίζεται από τέρματος λάκτισμα
- Εάν εκτελεστεί ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα απευθείας μέσα στο τέρμα της ίδιας ομάδας (που το εκτελεί), καταλογίζεται γωνιακό λάκτισμα (κόρνερ) υπέρ της αντίπαλης ομάδας

Διαδικασία

Τόσο για τα άμεσα όσο και για τα έμμεσα ελεύθερα λακτίσματα, η μπάλα πρέπει να είναι ακίνητη όταν εκτελείται το λάκτισμα και ο εκτελεστής δεν επιτρέπεται να αγγίξει την μπάλα ξανά πριν την αγγίξει άλλος παίκτης.

Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος

Ελεύθερο Λάκτισμα μέσα στην Περιοχή πέναλτι

Άμεσο ή έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα υπέρ της αμυνόμενης ομάδας:

- όλοι οι αντίπαλοι παίκτες πρέπει να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 9,15 μέτρα (10 γιάρδες) από τη μπάλα
- όλοι οι αντίπαλοι πρέπει να παραμένουν έξω από την περιοχή πέναλτι μέχρις ότου η μπάλα "παίζεται"
- η μπάλα θεωρείται ότι "παίζει" όταν λακτίζεται απευθείας έξω από την περιοχή πέναλτι
- ένα ελεύθερο λάκτισμα καταλογίζεται μέσα στην περιοχή τέρματος, μπορεί να εκτελεστεί από οποιοδήποτε σημείο μέσα στην περιοχή τέρματος

Έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα υπέρ της επιτιθέμενης ομάδας:

- όλοι οι αντίπαλοι παίκτες πρέπει να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 9,15 μέτρα (10 γιάρδες) από τη μπάλα μέχρι αυτή να "παίζει", εκτός εάν παραμένουν στην δική τους γραμμή τέρματος μεταξύ των κάθετων δοκαριών
- η μπάλα θεωρείται ότι "παίζει" όταν εκτελεστεί το λάκτισμα και κινείται
- ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα καταλογίζεται μέσα στην περιοχή τέρματος, πρέπει να εκτελείται από την γραμμή της περιοχής τέρματος που είναι παράλληλα με την γραμμή τέρματος στο σημείο που βρίσκεται πλησιέστερα στο σημείο όπου διαπράχθηκε η παράβαση

Ελεύθερο Λάκτισμα (άμεσο ή έμμεσο) έξω από την Περιοχή πέναλτι

- όλοι οι αντίπαλοι παίκτες πρέπει να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 9,15 μέτρα (10 γιάρδες) από τη μπάλα μέχρι αυτή να "παίζει"
- η μπάλα θεωρείται ότι "παίζει" όταν εκτελεστεί το λάκτισμα και κινείται
- το ελεύθερο λάκτισμα εκτελείται από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση ή το σημείο όπου βρίσκονταν η μπάλα όταν διαπράχθηκε η παράβαση (σύμφωνα με την παράβαση).

Παραβάσεις και Ποινές

Εάν κατά την εκτέλεση ενός ελεύθερου λακτίσματος, ένας αντίπαλος πλησιάσει στη μπάλα πιο κοντά από την απαιτούμενη απόσταση τότε:

- το λάκτισμα επαναλαμβάνεται

Εάν κατά την εκτέλεση ενός ελεύθερου λακτίσματος από την αμυνόμενη ομάδα μέσα από την δική της περιοχή πέναλτι, η μπάλα δεν λακτίζεται απευθείας εκτός της περιοχής πέναλτι:

- το λάκτισμα επαναλαμβάνεται

Ελεύθερο λάκτισμα από ένα παίκτη εκτός του τερματοφύλακα

Εάν αφού η μπάλα "παίζεται", ο εκτελεστής αγγίξει τη μπάλα ξανά (όχι με τα χέρια του) πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης τότε:

- καταλογίζεται ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Εάν αφού η μπάλα "παίζεται", ο εκτελεστής αγγίξει με τα χέρια τη μπάλα από πρόθεση πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης τότε:

- καταλογίζεται ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).
- καταλογίζεται ένα λάκτισμα πέναλτι εάν η παράβαση έγινε μέσα στην περιοχή πέναλτι του εκτελεστή

Ελεύθερο λάκτισμα από τον τερματοφύλακα

Εάν αφού η μπάλα "παίζεται", ο τερματοφύλακας αγγίξει τη μπάλα ξανά (όχι με τα χέρια του) πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης τότε:

- καταλογίζεται ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Εάν αφού η μπάλα "παίζεται", ο τερματοφύλακας αγγίξει τη μπάλα από πρόθεση με τα χέρια του πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης τότε:

- καταλογίζεται ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα, εάν η παράβαση έγινε έξω από την περιοχή πέναλτι του τερματοφύλακα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).
- καταλογίζεται ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα, εάν η παράβαση έγινε μέσα στην περιοχή πέναλτι του τερματοφύλακα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Πέναλτι καταλογίζεται σε βάρος μίας ομάδας η οποία διαπράττει μία από τις δέκα παραβάσεις για τις οποίες καταλογίζεται ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα, εντός της δικής της περιοχής πέναλτι και ενώ η μπάλα είναι στο παιχνίδι..

Ένα τέρμα μπορεί να σημειωθεί απευθείας από την εκτέλεση του λακτίσματος πέναλτι.

Ο αγώνας θα παρατείνεται προκειμένου να γίνει η εκτέλεση ενός λακτίσματος πέναλτι που καταλογίζεται στο τέλος κάθε ημιχρόνου, ή στο τέλος της κάθε περιόδου της παράτασής του.

Θέση της Μπάλας και των Παικτών

Η μπάλα:

- πρέπει να τοποθετείται στο σημείο του πέναλτι

Ο παίκτης που εκτελεί το λάκτισμα από το σημείο του πέναλτι:

- πρέπει να έχει προσδιοριστεί σωστά

Ο αμυνόμενος τερματοφύλακας:

- πρέπει να παραμένει στην δική του γραμμή τέρματος, με μέτωπο προς τον εκτελεστή και μεταξύ των κάθετων δοκαριών, μέχρις ότου λακτισθεί η μπάλα

Οι υπόλοιποι παίκτες εκτός από τον εκτελεστή πρέπει να βρίσκονται:

- μέσα στον αγωνιστικό χώρο
- έξω από την περιοχή πέναλτι
- πίσω από το σημείο του πέναλτι
- σε απόσταση τουλάχιστον 9,15 μέτρα (10 γιάρδες) από το σημείο του πέναλτι

Διαδικασία

- Αφού οι παίκτες λάβουν τις θέσεις που προβλέπονται από τον παρόντα κανόνα, ο διαιτητής δίνει το σήμα για την εκτέλεση του πέναλτι
- Ο παίκτης που εκτελεί το λάκτισμα πέναλτι πρέπει να λακτίσει τη μπάλα προς τα εμπρός
- Δεν επιτρέπεται να "παίξει" τη μπάλα ξανά, πριν την αγγίξει άλλος παίκτης
- Η μπάλα θεωρείται ότι "παίξει" όταν λακτισθεί και κινηθεί προς τα εμπρός

Όταν εκτελείται ένα λάκτισμα πέναλτι κατά την κανονική διάρκεια του αγώνα, ή όταν ο χρόνος παρατείνεται στο πρώτο ημίχρονο ή δεύτερο ημίχρονο του αγώνα προκειμένου να καταστεί δυνατή η εκτέλεση ή η επανάληψη ενός λακτίσματος πέναλτι, το τέρμα κατακυρώνεται εάν η μπάλα, πριν να περάσει από τα κάθετα δοκάρια και κάτω από το οριζόντιο δοκάρι:

- αγγίξει είτε και τα δύο κάθετα δοκάρια ή το οριζόντιο δοκάρι ή τον τερματοφύλακα

Ο διαιτητής αποφασίζει τότε έχει ολοκληρωθεί ένα λάκτισμα πέναλτι.

Παραβάσεις και Ποινές

Εάν ο διαιτητής δώσει το σήμα για την εκτέλεση ενός λακτίσματος πέναλτι και πριν να "παίξει" η μπάλα, συμβεί ένα από τα ακόλουθα:

ο παίκτης που εκτελεί το πέναλτι παραβεί τους Κανόνες Παιχνιδιού:

- ο διαιτητής επιτρέπει την εκτέλεση του πέναλτι
- εάν η μπάλα εισέλθει στο τέρμα, το πέναλτι επαναλαμβάνεται
- εάν η μπάλα δεν εισέλθει στο τέρμα, ο διαιτητής διακόπτει τον αγώνα και τον επαναρχίζει με έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα υπέρ της αμυνόμενης ομάδας, το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση.

ο τερματοφύλακας παραβιάζει τους Κανόνες Παιχνιδιού:

- ο διαιτητής επιτρέπει την εκτέλεση του πέναλτι
- εάν η μπάλα εισέλθει στο τέρμα, το τέρμα καταλογίζεται
- εάν η μπάλα δεν εισέλθει στο τέρμα, το πέναλτι επαναλαμβάνεται.

εάν ένας συμπαίκτης του εκτελεστή παραβιάζει τους Κανόνες Παιχνιδιού:

- ο διαιτητής επιτρέπει την εκτέλεση του πέναλτι
- εάν η μπάλα εισέλθει στο τέρμα, το πέναλτι επαναλαμβάνεται
- εάν η μπάλα δεν εισέλθει στο τέρμα, ο διαιτητής διακόπτει τον αγώνα και τον επαναρχίζει με έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα υπέρ της αμυνόμενης ομάδας, το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση.

εάν ένας συμπαίκτης του τερματοφύλακα παραβιάζει τους Κανόνες Παιχνιδιού:

- ο διαιτητής επιτρέπει την εκτέλεση του πέναλτι
- εάν η μπάλα εισέλθει στο τέρμα, το τέρμα καταλογίζεται
- εάν η μπάλα δεν εισέλθει στο τέρμα, το πέναλτι επαναλαμβάνεται

εάν ένας παίκτης της επιτιθέμενης και ένας παίκτης της αμυνόμενης ομάδας παραβιάζουν τους Κανόνες Παιχνιδιού:

- το πέναλτι επαναλαμβάνεται

Εάν μετά την εκτέλεση του λακτίσματος πέναλτι:

ο εκτελεστής αγγίζει τη μπάλα ξανά (όχι με τα χέρια του) πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης τότε:

- καταλογίζεται ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

ο εκτελεστής αγγίζει τη μπάλα από πρόθεση με τα χέρια του πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης:

- καταλογίζεται ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

η μπάλα αγγιχτεί από "ξένο σώμα" καθώς κινείται προς τα εμπρός:

- το λάκτισμα επαναλαμβάνεται

η μπάλα αναπηδήσει στον αγωνιστικό χώρο προσκρούοντας στον τερματοφύλακα, το κάθετο δοκάρι ή τα οριζόντια δοκάρια και εν συνεχεία την αγγίξει ένα "ξένο σώμα":

- ο διαιτητής διακόπτει το παιχνίδι
- το παιχνίδι συνεχίζεται με ελεύθερο του διαιτητή, στο σημείο όπου βρίσκονταν η μπάλα κατά τον χρόνο που την άγγιξε το "ξένο σώμα", εκτός εάν άγγιξε το "ξένο σώμα" μέσα στην περιοχή του τέρματος, περίπτωση κατά την οποία ο διαιτητής αφήνει την μπάλα να πέσει στην γραμμή της περιοχής του τέρματος που είναι παράλληλη με την γραμμή τέρματος στο πλησιέστερο σημείο όπου βρίσκονταν η μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι.

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Κανόνα 14 (Το Πέναλτι)

**Άρθρο 20
Βαθμολογική κατάταξη ομάδων**

1. Στους αγώνες πρωταθλημάτων οι αγωνιζόμενες ομάδες βαθμολογούνται σε περίπτωση νίκης με τρεις (3) βαθμούς, σε περίπτωση ισοπαλίας με ένα (1) βαθμό και σε περίπτωση ήττας με μηδέν (0) βαθμούς.
-
9. Στην περίπτωση κατά την οποία αυτός ο αγώνας κατάταξης τελειώσει ισόπαλος, δίνεται στη συνέχεια παράταση μισής ώρας σε δύο ημίχρονα από 15΄ το καθένα, αν δε και μετά την παράταση το αποτέλεσμα είναι ισόπαλο, τότε η νικήτρια ομάδα ανακηρύσσεται μετά από εκτέλεση επανορθωτικών λακτισμάτων (πέναλτι) με την εξής διαδικασία:
- α) Ο διαιτητής κάνει την επιλογή του τέρματος προς το οποίο θα κτυπηθούν τα πέναλτι.
- β)
- γ) Καθεμιά από τις δύο ομάδες θα εκτελέσει σε βάρος της αντίπαλης ομάδας πέντε (5) πέναλτι, αφού τηρήσει τις διατάξεις των παραγράφων ε΄ και ζ΄ που ακολουθούν.
- δ) Τα πέναλτι θα εκτελούνται ανά ένα για κάθε ομάδα.
- ε) Η εκτέλεση των πέναλτι θα σταματήσει αν, πριν εκτελεσθούν και τα πέντε (5) πέναλτι από κάθε ομάδα υπάρχει τόση διαφορά μεταξύ των ομάδων αυτών ώστε εκείνη που έχει πετύχει (κτυπώντας πέναλτι) τα λιγότερα τέρματα να μην μπορεί να καλύψει τη διαφορά έστω και αν ακόμη εκτελέσει τα υπολοιπούμενα για τη συμπλήρωση του αριθμού πέντε (5) πέναλτι.
- ζ) Αν μετά την εκτέλεση των πέντε (5) πέναλτι από κάθε ομάδα ο αριθμός των τερμάτων παραμένει ο ίδιος ή δεν σημειώθηκαν τέρματα και από τις δύο ομάδες, τότε η εκτέλεση των πέναλτι θα συνεχιστεί με την ίδια σειρά ως εξής: Καθεμιά ομάδα θα κτυπά από ένα πέναλτι και αν από το κτύπημα του πέναλτι αναδειχτεί νικήτρια, ο αγώνας τελειώνει, αλλιώς επαναλαμβάνεται από ένα πέναλτι από κάθε ομάδα, κατά την παραπάνω διαδικασία, μέχρι να αποδειχθεί νικήτρια.
10. Η ομάδα η οποία σημειώνει το μεγαλύτερο αριθμό τερμάτων ανακηρύσσεται νικήτρια.
11. Δικαίωμα να κτυπήσουν πέναλτι έχουν μόνο οι εξής παίκτες:
- α) Όλοι όσοι βρίσκονται μέσα στον αγωνιστικό χώρο στη λήξη του αγώνα, δηλαδή στο δεύτερο ημίχρονο της παράτασης. Στην περίπτωση όμως που μία ομάδα τελειώνει τον αγώνα με μεγαλύτερο αριθμό παικτών από την αντίπαλη ομάδα, πρέπει να μειώσει τον αριθμό τους, ώστε να εξισωθούν με τον αριθμό των αντιπάλων τους και να ενημερώσουν τον διαιτητή για το όνομα και τον αριθμό φανέλας του κάθε παίκτη τους που αποκλείεται. Αυτή την ευθύνη έχει ο αρχηγός της ομάδος. Πριν από την έναρξη των λακτισμάτων από το σημείο του πέναλτι, ο διαιτητής θα βεβαιώνεται ότι μόνο ένας ίδιος αριθμός παικτών από κάθε ομάδα παραμένει μέσα στον κύκλο της σέντρας που θα εκτελέσουν τα λακτίσματα».
- β) Επίσης ο ποδοσφαιριστής (ή οι ποδοσφαιριστές) ο οποίος είχε εγκαταλείψει

προσωρινά τον αγωνιστικό χώρο με την άδεια ή χωρίς την άδεια του διαιτητή και ο οποίος δεν βρίσκεται μέσα στον αγωνιστικό χώρο με την πιο πάνω λήξη του αγώνα.

- γ) Κατά το κτύπημα των πέναλτι δεν επιτρέπεται η αντικατάσταση ποδοσφαιριστή ή ποδοσφαιριστών, εκτός αν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης αυτών των πέναλτι τραυματισθεί ο τερματοφύλακας, οπότε επιτρέπεται να αντικατασταθεί αυτός με έναν ποδοσφαιριστή από τους αναπληρωματικούς της ομάδας του, ο οποίος έχει το δικαίωμα να λάβει μέρος στη διαδικασία εκτέλεσης των πέναλτι. Η αντικατάσταση όμως αυτή του τερματοφύλακα επιτρέπεται αν η ομάδα μέχρι και την λήξη της παράτασης, δεν έχει προβεί σε αντικατάσταση τριών ποδοσφαιριστών της, όπως επιτρέπουν οι ισχύουσες διατάξεις.
- δ) Η εκτέλεση των πέναλτι θα γίνεται από ένα διαφορετικό ποδοσφαιριστή κάθε φορά, σε καμιά δε περίπτωση δεν μπορεί ο ίδιος ποδοσφαιριστής μιας ομάδας να εκτελέσει περισσότερα από ένα πέναλτι πριν οι υπόλοιποι συμπαίκτες του που έχουν επιλεγεί για την εκτέλεση των πέναλτι κτυπήσουν από ένα πέναλτι, περιλαμβανομένου σ' αυτούς και του τερματοφύλακα της ομάδας του (ή του αναγραφόμενου στο Φ.Α. αναπληρωματικού), ο οποίος θα είχε αντικατασταθεί σύμφωνα με τη διάταξη του εδ. γ' αυτής της παραγράφου.
- ε) Σύμφωνα με τη διάταξη αυτής της παραγράφου, κάθε ποδοσφαιριστής μπορεί να αλλάξει την θέση του με τον τερματοφύλακα οποιαδήποτε στιγμή κατά τη διάρκεια που εκτελούνται τα πέναλτι.

12. Εάν μολαταύτα δεν είναι δυνατή η επανάληψη των κτυπημάτων πέναλτι, επειδή εν τω μεταξύ επήλθε σκοτάδι, τότε νικήτρια ομάδα θα αναδειχθεί μετά από κλήρωση την οποία θα κάνει ο διαιτητής μέσα στον αγωνιστικό χώρο, το αποτέλεσμα δε αυτής της κλήρωσης σημειώνει υποχρεωτικά ο διαιτητής στο Φ.Α. Στην περίπτωση κατά την οποία το γήπεδο στο οποίο διεξάγεται ο αγώνας έχει ηλεκτροφωτισμό, η εκτέλεση των πέναλτι, θα συνεχισθεί με το φως των προβολέων μέχρι να αναδειχθεί η νικήτρια ομάδα.
13. Η εκτέλεση των πέναλτι δεν αποτελεί συνέχεια του αγώνα, αλλά διαδικαστικό τρόπο για την ανάδειξη του νικητή.

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Κανόνα 14 (Το Πέναλτι)

Άρθρο 20 Βαθμολογική κατάταξη ομάδων

1. Στους αγώνες πρωταθλημάτων οι αγωνιζόμενες ομάδες βαθμολογούνται σε περίπτωση νίκης με τρεις (3) βαθμούς, σε περίπτωση ισοπαλίας με ένα (1) βαθμό και σε περίπτωση ήττας με μηδέν (0) βαθμούς.
-
9. Στην περίπτωση κατά την οποία αυτός ο αγώνας κατάταξης τελειώσει ισόπαλος, δίνεται στη συνέχεια παράταση μισής ώρας σε δύο ημίχρονα από 15' το καθένα, αν δε και μετά την παράταση το αποτέλεσμα είναι ισόπαλο, τότε η νικήτρια ομάδα ανακηρύσσεται μετά από εκτέλεση επανορθωτικών λακτισμάτων (πέναλτι) με την εξής διαδικασία:

- α) Ο διαιτητής κάνει την επιλογή του τέρματος προς το οποίο θα κτυπηθούν τα πέναλτι.
- β)
- γ) Καθεμιά από τις δύο ομάδες θα εκτελέσει σε βάρος της αντίπαλης ομάδας πέντε (5) πέναλτι, αφού τηρήσει τις διατάξεις των παραγράφων ε' και ζ' που ακολουθούν.
- δ) Τα πέναλτι θα εκτελούνται ανά ένα για κάθε ομάδα.
- ε) Η εκτέλεση των πέναλτι θα σταματήσει αν, πριν εκτελεσθούν και τα πέντε (5) πέναλτι από κάθε ομάδα υπάρχει τόση διαφορά μεταξύ των ομάδων αυτών ώστε εκείνη που έχει πετύχει (κτυπώντας πέναλτι) τα λιγότερα τέρματα να μην μπορεί να καλύψει τη διαφορά έστω και αν ακόμη εκτελέσει τα υπολειπόμενα για τη συμπλήρωση του αριθμού πέντε (5) πέναλτι.
- ζ) Αν μετά την εκτέλεση των πέντε (5) πέναλτι από κάθε ομάδα ο αριθμός των τερμάτων παραμένει ο ίδιος ή δεν σημειώθηκαν τέρματα και από τις δύο ομάδες, τότε η εκτέλεση των πέναλτι θα συνεχιστεί με την ίδια σειρά ως εξής: Καθεμιά ομάδα θα κτυπά από ένα πέναλτι και αν από το κτύπημα του πέναλτι αναδειχτεί νικήτρια, ο αγώνας τελειώνει, αλλιώς επαναλαμβάνεται από ένα πέναλτι από κάθε ομάδα, κατά την παραπάνω διαδικασία, μέχρι να αποδειχθεί νικήτρια.
10. Η ομάδα η οποία σημειώνει το μεγαλύτερο αριθμό τερμάτων ανακηρύσσεται νικήτρια.
11. Δικαίωμα να κτυπήσουν πέναλτι έχουν μόνο οι εξής παίκτες:
- α) Όλοι όσοι βρίσκονται μέσα στον αγωνιστικό χώρο στη λήξη του αγώνα, δηλαδή στο δεύτερο ημίχρονο της παράτασης. Στην περίπτωση όμως που μία ομάδα τελειώνει τον αγώνα με μεγαλύτερο αριθμό παικτών από την αντίπαλη ομάδα, πρέπει να μειώσει τον αριθμό τους, ώστε να εξισωθούν με τον αριθμό των αντιπάλων τους και να ενημερώσουν τον διαιτητή για το όνομα και τον αριθμό φανέλας του κάθε παίκτη τους που αποκλείεται. Αυτή την ευθύνη έχει ο αρχηγός της ομάδος. Πριν από την έναρξη των λακτισμάτων από το σημείο του πέναλτι, ο διαιτητής θα βεβαιώνεται ότι μόνο ένας ίδιος αριθμός παικτών από κάθε ομάδα παραμένει μέσα στον κύκλο της σέντρας που θα εκτελέσουν τα λακτίσματα».
- β) Επίσης ο ποδοσφαιριστής (ή οι ποδοσφαιριστές) ο οποίος είχε εγκαταλείψει προσωρινά τον αγωνιστικό χώρο με την άδεια ή χωρίς την άδεια του διαιτητή και ο οποίος δεν βρίσκεται μέσα στον αγωνιστικό χώρο με την πιο πάνω λήξη του αγώνα.
- γ) Κατά το κτύπημα των πέναλτι δεν επιτρέπεται η αντικατάσταση ποδοσφαιριστή ή ποδοσφαιριστών, εκτός αν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης αυτών των πέναλτι τραυματισθεί ο τερματοφύλακας, οπότε επιτρέπεται να αντικατασταθεί αυτός με έναν ποδοσφαιριστή από τους αναπληρωματικούς της ομάδας του, ο οποίος έχει το δικαίωμα να λάβει μέρος στη διαδικασία εκτέλεσης των πέναλτι. Η αντικατάσταση όμως αυτή του τερματοφύλακα επιτρέπεται αν η ομάδα μέχρι και την λήξη της παράτασης, δεν έχει προβεί σε αντικατάσταση τριών ποδοσφαιριστών της, όπως επιτρέπουν οι ισχύουσες διατάξεις.
- δ) Η εκτέλεση των πέναλτι θα γίνεται από ένα διαφορετικό ποδοσφαιριστή κάθε φορά, σε καμιά δε περίπτωση δεν μπορεί ο ίδιος ποδοσφαιριστής μιας ομάδας να εκτελέσει περισσότερα από ένα πέναλτι πριν οι υπόλοιποι συμπαίκτες του που έχουν επιλεγεί για την εκτέλεση των πέναλτι κτυπήσουν από ένα πέναλτι, περιλαμβανομένου σ' αυτούς και του τερματοφύλακα της ομάδας του (ή του αναγραφόμενου στο Φ.Α. αναπληρωματικού), ο οποίος θα είχε αντικατασταθεί σύμφωνα με τη διάταξη του εδ. γ' αυτής της παραγράφου.

110 ΚΑΝΟΝΑΣ 14 – ΤΟ ΠΕΝΑΛΤΙ

- ε) Σύμφωνα με τη διάταξη αυτής της παραγράφου, κάθε ποδοσφαιριστής μπορεί να αλλάξει την θέση του με τον τερματοφύλακα οποιαδήποτε στιγμή κατά τη διάρκεια που εκτελούνται τα πέναλτι.
12. Εάν μολαταύτα δεν είναι δυνατή η επανάληψη των κτυπημάτων πέναλτι, επειδή εν τω μεταξύ επήλθε σκοτάδι, τότε νικήτρια ομάδα θα αναδειχθεί μετά από κλήρωση την οποία θα κάνει ο διαιτητής μέσα στον αγωνιστικό χώρο, το αποτέλεσμα δε αυτής της κλήρωσης σημειώνει υποχρεωτικά ο διαιτητής στο Φ.Α.
Στην περίπτωση κατά την οποία το γήπεδο στο οποίο διεξάγεται ο αγώνας έχει ηλεκτροφωτισμό, η εκτέλεση των πέναλτι, θα συνεχισθεί με το φως των προβολέων μέχρι να αναδειχθεί η νικήτρια ομάδα.
13. Η εκτέλεση των πέναλτι δεν αποτελεί συνέχεια του αγώνα, αλλά διαδικαστικό τρόπο για την ανάδειξη του νικητή.

Η επαναφορά της μπάλας από τα πλάγια αποτελεί διαδικασία επανέναρξης του παιχνιδιού.

Η επαναφορά της μπάλας από τα πλάγια καταλογίζεται υπέρ των αντιπάλων του παίκτη ο οποίος άγγιξε την μπάλα τελευταίος όταν η μπάλα πέρασε την πλάγια γραμμή, είτε στο έδαφος είτε στον αέρα.

Ένα τέρμα δεν μπορεί να σημειωθεί απευθείας από την εκτέλεση επαναφοράς της μπάλας από τα πλάγια.

Διαδικασία

Κατά τον χρόνο εκτέλεσης της πλάγιας επαναφοράς ο παίκτης:

- έχει μέτωπο προς τον αγωνιστικό χώρο
- έχει μέρος του κάθε ποδιού του είτε πάνω στην πλάγια γραμμή είτε στο έδαφος έξω από την πλάγια γραμμή
- κρατά την μπάλα και με τα δύο χέρια
- επαναφέρει τη μπάλα από πίσω και επάνω από το κεφάλι του
- επαναφέρει την μπάλα από το σημείο όπου βγήκε από τον αγωνιστικό χώρο

Όλοι οι αντίπαλοι πρέπει να βρίσκονται τουλάχιστον 2 μέτρα (2 γιάρδες) μακριά από το σημείο από το οποίο εκτελείται η επαναφορά της μπάλας από τα πλάγια.

Η μπάλα θεωρείται ότι "παίζεται" όταν μπει στον αγωνιστικό χώρο.

Μετά την επαναφορά της μπάλας, ο εκτελεστής δεν πρέπει να αγγίξει την μπάλα ξανά πριν την αγγίξει άλλος παίκτης.

Παραβάσεις και Ποινές

Επαναφορά της μπάλας από τα πλάγια που εκτελείται από ένα παίκτη εκτός του τερματοφύλακα

Εάν αφού η μπάλα "παίζεται", ο εκτελών αγγίξει τη μπάλα ξανά (όχι με τα χέρια του) πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης τότε:

- καταλογίζεται ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

112 ΚΑΝΟΝΑΣ 15 – ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΤΗΣ ΜΠΑΛΑΣ ΑΠΟ ΤΑ ΠΛΑΓΙΑ

Εάν αφού η μπάλα "παίζεται", ο εκτελών αγγίζει τη μπάλα από πρόθεση με τα χέρια πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης τότε:

- καταλογίζεται ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).
- καταλογίζεται ένα λάκτισμα πέναλτι εάν η παράβαση έγινε μέσα στην περιοχή πέναλτι του εκτελεστή

Επαναφορά της μπάλας από τα πλάγια που εκτελείται από τον τερματοφύλακα

Εάν αφού η μπάλα "παίζεται", ο τερματοφύλακας αγγίζει τη μπάλα ξανά (όχι με τα χέρια του) πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης τότε:

- καταλογίζεται ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Εάν αφού η μπάλα "παίζεται", ο τερματοφύλακας αγγίζει τη μπάλα από πρόθεση με τα χέρια του πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης τότε:

- καταλογίζεται ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα, εάν η παράβαση έγινε έξω από την περιοχή πέναλτι του τερματοφύλακα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).
- καταλογίζεται ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα, εάν η παράβαση έγινε μέσα στην περιοχή πέναλτι του τερματοφύλακα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Εάν ένας αντίπαλος παρενοχλήσει ή παρεμποδίσει αντικανονικά τον παίκτη που εκτελεί την επαναφορά:

- παρατηρείται για αντιαθλητική συμπεριφορά

Για οποιαδήποτε άλλη παράβαση του παρόντα Κανόνα:

- η επαναφορά της μπάλας από τα πλάγια εκτελείται εκ νέου από ένα παίκτη της αντίπαλης ομάδας

Το από τέρματος λάκτισμα αποτελεί διαδικασία επανέναρξης του παιχνιδιού.

Ένα από τέρματος λάκτισμα καταλογίζεται όταν ολόκληρη η μπάλα περάσει την γραμμή τέρματος, είτε στο έδαφος είτε στον αέρα, αφού την έχει αγγίξει τελευταία φορά ένας παίκτης της επιτιθέμενης ομάδας και δεν σημειώθηκε τέρμα σύμφωνα με τον Κανόνα 10.

Ένα τέρμα μπορεί να σημειωθεί απευθείας από την εκτέλεση του λακτίσματος αυτού, αλλά μόνο κατά της αντίπαλης ομάδας.

Διαδικασία

- η μπάλα λακτίζεται από οποιοδήποτε σημείο μέσα στην περιοχή τέρματος από ένα παίκτη της αμυνόμενης ομάδας
- οι αντίπαλοι παραμένουν έξω από την περιοχή πέναλτι μέχρις ότου η μπάλα "παίζεται"
- ο εκτελεστής δεν επιτρέπεται να "παίξει" τη μπάλα ξανά, πριν την αγγίξει άλλος παίκτης
- η μπάλα θεωρείται ότι "παίζεται" όταν λακτίζεται απευθείας έξω από την περιοχή πέναλτι

Παραβάσεις και Ποινές

Εάν η μπάλα δεν λακτίζεται απευθείας εκτός της περιοχής πέναλτι από ένα από τέρματος λάκτισμα:

- το λάκτισμα επαναλαμβάνεται

Από τέρματος λάκτισμα που εκτελείται από ένα παίκτη εκτός του τερματοφύλακα

Εάν αφού η μπάλα "παίζεται", ο εκτελεστής αγγίξει τη μπάλα ξανά (όχι με τα χέρια του) πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης τότε:

- καταλογίζεται ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Εάν αφού η μπάλα "παίζεται", ο εκτελεστής αγγίξει τη μπάλα από πρόθεση με τα χέρια του πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης τότε:

- καταλογίζεται ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).
- καταλογίζεται ένα λάκτισμα πέναλτι εάν η παράβαση έγινε μέσα στην περιοχή πέναλτι του εκτελεστή

114 ΚΑΝΟΝΑΣ 16 – ΤΟ ΑΠΟ ΤΕΡΜΑΤΟΣ ΛΑΚΤΙΣΜΑ (ΑΟΥΤ)

Από τέρματος λάκτισμα που εκτελείται από τον τερματοφύλακα

Εάν αφού η μπάλα "παίζεται", ο τερματοφύλακας αγγίξει τη μπάλα ξανά (όχι με τα χέρια του) πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης τότε:

- καταλογίζεται ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Εάν αφού η μπάλα "παίζεται", ο τερματοφύλακας αγγίξει τη μπάλα από πρόθεση με τα χέρια του πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης τότε:

- καταλογίζεται ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα, εάν η παράβαση έγινε έξω από την περιοχή πέναλτι του τερματοφύλακα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).
- καταλογίζεται ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα, εάν η παράβαση έγινε μέσα στην περιοχή πέναλτι του τερματοφύλακα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Σε περίπτωση οποιασδήποτε άλλης παράβασης του παρόντα Κανόνα:

- το λάκτισμα επαναλαμβάνεται

Το γωνιακό λάκτισμα (κόρνερ) αποτελεί διαδικασία επανέναρξης του παιχνιδιού.

Ένα λάκτισμα από το κόρνερ καταλογίζεται όταν ολόκληρη η μπάλα περάσει την γραμμή τέρματος είτε στο έδαφος είτε στον αέρα, αφού την έχει αγγίξει τελευταία φορά ένας παίκτης της αμυνόμενης ομάδας και δεν σημειώθηκε τέρμα σύμφωνα με τον Κανόνα 10.

Ένα τέρμα θέλει να σημειωθεί απευθείας από την εκτέλεση του γωνιακού λακτίσματος, αλλά μόνο κατά της αντίπαλης ομάδας.

Διαδικασία

- Η μπάλα πρέπει να τοποθετείται μέσα στο γωνιακό τόξο που είναι πλησιέστερα στο σημείο όπου η μπάλα πέρασε τη γραμμή του τέρματος
- Το κοντάρι με την σημαία του κόρνερ δεν επιτρέπεται να μετακινηθεί
- Οι αντίπαλοι πρέπει να βρίσκονται σε απόσταση τουλάχιστον 9,15 μέτρα (10 γιάρδες) από το γωνιακό τόξο μέχρις ότου η μπάλα να "παίξει"
- Η μπάλα πρέπει να λακτίζεται από έναν παίκτη της επιτιθέμενης ομάδας
- Η μπάλα θεωρείται ότι "παίξει" όταν λακτισθεί και κινηθεί
- Ο εκτελεστής δεν επιτρέπεται να "παίξει" τη μπάλα ξανά, πριν την αγγίξει άλλος παίκτης

Παραβάσεις και Ποινές

Γωνιακό λάκτισμα (κόρνερ) που εκτελείται από ένα παίκτη εκτός του τερματοφύλακα

Εάν αφού η μπάλα "παίζεται", ο εκτελεστής αγγίξει τη μπάλα ξανά (όχι με τα χέρια του) πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης τότε:

- καταλογίζεται ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Εάν αφού η μπάλα "παίζεται", ο εκτελεστής αγγίξει τη μπάλα από πρόθεση με τα χέρια του πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης τότε:

- καταλογίζεται ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).
- καταλογίζεται ένα λάκτισμα πέναλτι εάν η παράβαση έγινε μέσα στην περιοχή πέναλτι του εκτελεστή

Γωνιακό λάκτισμα (κόρνερ) που εκτελείται από τον τερματοφύλακα

Εάν αφού η μπάλα "παίζεται", ο τερματοφύλακας αγγίξει τη μπάλα ξανά (όχι με τα χέρια του) πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης τότε:

- καταλογίζεται ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Εάν αφού η μπάλα "παίζεται", ο τερματοφύλακας αγγίξει τη μπάλα από πρόθεση με τα χέρια του πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης τότε:

- καταλογίζεται ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα, εάν η παράβαση έγινε έξω από την περιοχή πέναλτι του τερματοφύλακα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).
- καταλογίζεται ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα στην αντίπαλη ομάδα, εάν η παράβαση έγινε μέσα στην περιοχή πέναλτι του τερματοφύλακα το οποίο θα εκτελεστεί από το σημείο στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Σε περίπτωση οποιασδήποτε άλλης παράβασης:

- το λάκτισμα επαναλαμβάνεται

Τα εκτός έδρας τέρματα, η παράταση και η εκτέλεση λακτισμάτων πέναλτι αποτελούν τους τρεις εγκεκριμένους τρόπους για τον καθορισμό της νικήτριας ομάδας όταν οι κανόνες της διοργάνωσης απαιτούν να υπάρξει νικήτρια ομάδα μετά την λήξη ενός αγώνα σε ισόπαλο αποτέλεσμα.

Τέρματα Εκτός Έδρας

Στις περιπτώσεις όπου οι ομάδες παίζουν η κάθε μία εντός και εκτός έδρας ενδέχεται οι κανόνες της διοργάνωσης να προβλέπουν τυχόν τέρματα που σημειώθηκαν στην έδρα της αντίπαλης ομάδας να μετρούν διπλά, εάν το συνολικό αποτέλεσμα είναι ισόπαλο μετά τον δεύτερο αγώνα.

Παράταση

Οι κανόνες της διοργάνωσης ενδέχεται να προβλέπουν να παιχθούν δύο ίσες χρονικές περίοδοι, που δεν θα υπερβαίνουν τα 15 λεπτά η κάθε μία. Θα ισχύουν οι προβλέψεις του Κανόνα 8.

Λακτίσματα από το Σημείο του Πέναλτι

Διαδικασία

- Ο διαιτητής επιλέγει το τέρμα προς το οποίο θα εκτελεστούν τα λακτίσματα
- Ο διαιτητής στρίβει ένα νόμισμα και η ομάδα της οποίας ο αρχηγός ευνοηθεί είναι αυτή που θα αποφασίσει εάν θα εκτελέσει το πρώτο ή το δεύτερο λάκτισμα
- Ο διαιτητής σημειώνει τα λακτίσματα που εκτελούνται
- Και οι δύο ομάδες εκτελούν πέντε λακτίσματα, με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων που εξηγούνται στην συνέχεια
- Τα λακτίσματα εκτελούνται εναλλάξ από τις ομάδες
- Εάν, πριν και οι δύο ομάδες εκτελέσουν πέντε λακτίσματα, μια από αυτές έχει σημειώσει περισσότερα τέρματα απ' ότι θα μπορούσε η άλλη να σημειώσει, ακόμη και εάν ολοκλήρωνε τα πέντε λακτίσματά της, τότε δεν εκτελούνται άλλα λακτίσματα
- Εάν, αφού και οι δύο ομάδες έχουν εκτελέσει πέντε λακτίσματα και αφού και οι δύο έχουν σημειώσει τον ίδιο αριθμό τερμάτων, ή δεν έχουν σημειώσει τέρματα, τα λακτίσματα συνεχίζουν να εκτελούνται, με την ίδια σειρά, μέχρις ότου μία από αυτές σημειώσει ένα τέρμα παραπάνω από την άλλη με τον ίδιο αριθμό λακτισμάτων
- Ένας τερματοφύλακας ο οποίος τραυματίζεται κατά την διάρκεια της εκτέλεσης των λακτισμάτων πέναλτι και δεν είναι σε θέση να συνεχίσει σαν τερματοφύλακας, δύναται να αντικατασταθεί από έναν δηλωμένο αναπληρωματικό, με την προϋπόθεση ότι η ομάδα του δεν έχει κάνει τον μέγιστο αριθμό αντικαταστάσεων που επιτρέπονται από τους κανόνες της διοργάνωσης
- Με την εξαίρεση της προηγούμενης περίπτωσης, μόνο οι παίκτες που βρίσκονται στον αγωνιστικό χώρο στο τέλος του αγώνα, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου της παράτασης εάν υπάρχει, επιτρέπεται να εκτελέσουν λακτίσματα πέναλτι

- Κάθε λάκτισμα εκτελείται από ένα διαφορετικό παίκτη, και όλοι οι παίκτες που έχουν δικαίωμα να εκτελέσουν ένα λάκτισμα θα πρέπει να το έχουν κάνει πριν κάποιος να εκτελέσει δεύτερο λάκτισμα
- Ένας παίκτης που έχει δικαίωμα εκτέλεσης λακτίσματος πέναλτι μπορεί να αλλάξει θέση με τον τερματοφύλακα οποτεδήποτε, όταν εκτελούνται λακτίσματα πέναλτι
- Μόνο οι παίκτες που έχουν δικαίωμα εκτέλεσης και οι αξιωματούχοι του αγώνα (διαιτητές) έχουν δικαίωμα παραμονής στον αγωνιστικό χώρο κατά την διάρκεια της εκτέλεσης λακτισμάτων πέναλτι
- Όλοι οι παίκτες που έχουν δικαίωμα εκτέλεσης, εκτός του παίκτη που εκτελεί το λάκτισμα και των δύο τερματοφυλάκων, πρέπει να παραμένουν μέσα στον κύκλο του κέντρου
- Ο τερματοφύλακας ο οποίος είναι συμπαίκτης αυτού που εκτελεί το λάκτισμα, πρέπει να παραμένει στον αγωνιστικό χώρο, έξω από την περιοχή πέναλτι στην οποία εκτελούνται τα λακτίσματα, επάνω στην γραμμή τέρματος και στο σημείο που αυτή συναντά την γραμμή οριοθέτησης της περιοχής πέναλτι
- Εκτός εάν καθορίζεται διαφορετικά, κατά την διάρκεια της εκτέλεσης των λακτισμάτων πέναλτι ισχύουν οι οικείοι Κανόνες Παιχνιδιού και οι αποφάσεις του Διεθνούς Ποδοσφαιρικού Συμβουλίου (IFAB)
- Εάν μετά το τέλος του αγώνα και πριν από την εκτέλεση λακτισμάτων από το σημείο του πέναλτι, μία ομάδα έχει μεγαλύτερο αριθμό παικτών από την αντίπαλό της, πρέπει να μειώσει τον αριθμό τους ώστε να είναι ίσος με αυτόν της αντιπάλου της, ο δε αρχηγός της ομάδας πρέπει να γνωστοποιήσει στον διαιτητή το όνομα και τον αριθμό κάθε παίκτη που παραλείφθηκε. Όποιος ποδοσφαιριστής αποκλειστεί με αυτό τον τρόπο, δεν επιτρέπεται να συμμετάσχει σε λακτίσματα από το σημείο του πέναλτι.
- Πριν την εκκίνηση των λακτισμάτων πέναλτι, ο διαιτητής πρέπει να βεβαιωθεί ότι μέσα στον κεντρικό κύκλο παραμένει μόνο ίσος αριθμός παικτών για κάθε ομάδα και ότι αυτοί θα εκτελέσουν τα λακτίσματα.

ΛΑΚΤΙΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΠΕΝΑΛΤΙ

Η τεχνική περιοχή αφορά αγώνες που διεξάγονται σε γήπεδα με προκαθορισμένη περιοχή με καθίσματα για το τεχνικό προσωπικό και τους αναπληρωματικούς παίκτες, όπως φαίνεται ακολούθως.

Παρότι οι διαστάσεις και η θέση των τεχνικών περιοχών μπορεί να διαφέρουν μεταξύ διαφόρων γηπέδων, οι επισημάνσεις που ακολουθούν διατυπώνονται ως γενικές οδηγίες:

- Η τεχνική περιοχή εκτείνεται σε απόσταση 1 μέτρου (1 γιάρδα) από κάθε πλευρά της καθορισμένης περιοχής των καθισμάτων και προς τα εμπρός σε απόσταση 1 μέτρου (1 γιάρδα) από την πλάγια γραμμή
- Προκειμένου να προσδιορίζεται η περιοχή αυτή, συστήνεται να γίνεται ειδική χάραξη
- Ο αριθμός των προσώπων που επιτρέπεται να παραμένουν στην Τεχνική Περιοχή ορίζεται από τους κανόνες της διοργάνωσης
- Τα πρόσωπα που επιτρέπεται να παραμένουν στην Τεχνική Περιοχή προσδιορίζονται πριν από την έναρξη του αγώνα, όπως ορίζεται από τους κανόνες της διοργάνωσης
- Μόνο ένα πρόσωπο κάθε φορά έχει το δικαίωμα να μεταφέρει οδηγίες τακτικής από την τεχνική περιοχή
- Ο προπονητής και οι υπόλοιποι αξιωματούχοι, παραμένουν μέσα στα όρια της Τεχνικής Περιοχής, εκτός ειδικών περιστάσεων, για παράδειγμα, όταν ένας φυσιοθεραπευτής ή ιατρός εισέρχεται στον αγωνιστικό χώρο με την άδεια του διαιτητή, προκειμένου να περιθάλψουν έναν τραυματισμένο παίκτη
- Ο προπονητής και τα υπόλοιπα πρόσωπα που βρίσκονται στην Τεχνική Περιοχή πρέπει να συμπεριφέρονται με κόσμιο τρόπο

- Ο διορισμός του τέταρτου διαιτητή πρέπει να προβλέπεται από τους κανόνες της διοργάνωσης και αφορά στην αντικατάσταση οποιουδήποτε από τους τρεις διαιτητές δεν είναι σε θέση να συνεχίσει, εκτός εάν έχει οριστεί αναπληρωματικός βοηθός διαιτητή. Ο τέταρτος διαιτητής συνδράμει τον διαιτητή πάντοτε.
- Πριν από την έναρξη της διοργάνωσης, η διοργανώτρια καθορίζει με σαφήνεια εάν στην περίπτωση που ο διαιτητής δεν είναι σε θέση να συνεχίσει, ο τέταρτος διαιτητής αναλαμβάνει τα καθήκοντα του διαιτητή ή εάν ο πρώτος βοηθός διαιτητή θα αναλάβει τα καθήκοντα του διαιτητή και ο τέταρτος διαιτητής τα καθήκοντα του βοηθού διαιτητή
- Πριν, κατά την διάρκεια και μετά τον αγώνα, ο τέταρτος διαιτητής συνδράμει μόνο σε διοικητικά καθήκοντα που του αναθέτει ο διαιτητής
- Είναι υπεύθυνος για την συνδρομή στην διαδικασία αντικατάστασης παικτών κατά την διάρκεια του αγώνα
- Έχει την αρμοδιότητα του ελέγχου του εξοπλισμού των αναπληρωματικών παικτών πριν αυτοί να εισέλθουν στον αγωνιστικό χώρο. Εάν ο εξοπλισμός τους δεν είναι σύμφωνος με τους Κανόνες Παιχνιδιού, ενημερώνει τον διαιτητή αναλόγως
- Επιτηρεί την αντικατάσταση της μπάλας, εάν χρειάζεται. Εάν η μπάλα του αγώνα πρέπει να αντικατασταθεί κατά την διάρκεια του αγώνα, ο τέταρτος διαιτητής παρέχει μία άλλη μπάλα, σύμφωνα με τις οδηγίες του διαιτητή, ώστε ο χρόνος καθυστέρησης να περιοριστεί στο ελάχιστο
- **Βοηθά τον διαιτητή στον έλεγχο του αγώνα σύμφωνα με τους κανόνες Παιχνιδιού. Μολαταύτα, ο διαιτητής διατηρεί την εξουσία να αποφασίζει σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με το παιχνίδι**
- Μετά τον αγώνα, ο τέταρτος διαιτητής πρέπει να υποβάλλει στην αρμόδια αρχή μία έκθεση σχετικά με τυχόν ανάρμοστη διαγωγή ή οποιοδήποτε άλλο επεισόδιο που υπέπεσε στην αντίληψή του χωρίς να το έχει αντιληφθεί ο διαιτητής και οι βοηθοί διαιτητές. Ο τέταρτος διαιτητής πρέπει να ενημερώνει τον διαιτητή του αγώνα και τους βοηθούς του για το περιεχόμενο οποιασδήποτε έκθεσης συντάσσει
- Έχει την αρμοδιότητα να ενημερώνει τον διαιτητή για τυχόν ανεπίτρεπτη συμπεριφορά από οποιοδήποτε πρόσωπο βρίσκεται στην τεχνική περιοχή.
- Ο αναπληρωματικός βοηθός διαιτητή μπορεί επίσης να προβλέπεται από τους κανόνες της διοργάνωσης. Το μοναδικό του καθήκον θα είναι να αντικαταστήσει ένα βοηθό διαιτητή ο οποίος δεν είναι σε θέση να συνεχίσει, ή να αντικαταστήσει τον τέταρτο διαιτητή, όπως απαιτηθεί.

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Τέταρτο και τον αναπληρωματικό Βοηθό Διαιτητή

**Άρθρο 13
Παρατηρητής αγώνα**

1.
2.
3.

.....

5. Ο παρατηρητής έχει ως έργο του την μέριμνα για τη διασφάλιση των προϋποθέσεων ομαλής διεξαγωγής του αγώνα, μέσα στο χώρο που περιβάλλεται από την εσωτερική περίφραξη του γηπέδου, με εξαίρεση τον εσωτερικό χώρο των αποδυτηρίων ομάδων και διαιτητών και τον κυρίως αγωνιστικό χώρο. Επίσης ο παρατηρητής έχει υποχρέωση να περιγράφει λεπτομερώς στην έκθεσή του τυχόν ενέργειες ή πράξεις βίας των οπαδών των ομάδων στον εν γένει χώρο του γηπέδου. Επίσης ο παρατηρητής υποχρεούται να ασκεί όσα καθήκοντα του ανατίθενται με κανονιστικές πράξεις ή με αποφάσεις της κατά περίπτωση διοργανώτριας.
Ο παρατηρητής το πρωί της ημέρας του αγώνα συγκαλεί την σύσκεψη προετοιμασίας- ασφάλειας του αγώνα, στην οποία οφείλουν να παρευρίσκονται εκπρόσωποι όλων των εμπλεκομένων φορέων, συμπεριλαμβανομένων του αρμοδίου- επίσημου εκπροσώπου και του υπεύθυνου ασφαλείας της κάθε ομάδας, μη επιτρεπομένης της εκπροσώπησης από άλλα πρόσωπα. Σε περίπτωση παράβασης- μη εμφάνισης των ανωτέρω προσώπων των ομάδων, επιβάλλεται χρηματική ποινή πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.
6. Μέσα στον χώρο που περιβάλλεται από την εσωτερική περίφραξη, ο παρατηρητής επιτρέπει, βάσει καταστάσεων που του παραδίδουν τα διαγωνιζόμενα σωματεία, να εισέρχονται και να παραμένουν, εφ' όσον του επιδείξουν την ταυτότητά τους (αστυνομική ή επαγγελματική) μόνο τα εξής πρόσωπα:
 - α) Ο γιατρός του αγώνα κι ένας γιατρός κάθε ομάδας
 - β) Ένας εκπρόσωπος της κάθε ομάδας
 - γ) Ο φυσικοθεραπευτής της κάθε ομάδας
 - δ) Ο προπονητής κάθε ομάδας και ο τυχόν βοηθός του.
 - ε) Ο γυμναστής της ομάδας
 - στ) Ο προπονητής των τερματοφυλάκων της ομάδας
 - ζ) Ο διερμηνέας της ομάδας
 - η) Δύο τραυματιοφορείς
 Προκειμένου για αγώνες Π.Α.Ε. Α', Β' και Γ' Εθνικής κατηγορίας η διοργανώτρια με την προκήρυξη της καθορίζει τον αριθμό των δικαιούμενων προσώπων σε συμφωνία με τα επιτρεπόμενα και τηρούμενα σε διεθνείς διασυλλογικούς αγώνες.
7. Πλέον των ανωτέρω προσώπων ο παρατηρητής επιτρέπει την είσοδο και παραμονή στον ίδιο χώρο και των παρακάτω προσώπων: α) Φωτογράφων των επίσημων πρακτορείων τύπου και μελών των τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών συνεργείων, για την εκτέλεση των καθηκόντων τους, εφ' όσον τα μέλη των τελευταίων έχουν τη σχετική άδεια από τη διοργανώτρια. β) Νεαρών ατόμων για την επαναφορά της μπάλας όταν βγαίνει από τα όρια του γηπέδου παιχνιδιού.

122 Ο ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΔΙΑΙΤΗΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΒΟΗΘΟΣ ΔΙΑΙΤΗΤΗ

8. Ο παρατηρητής υποχρεούται να ζητήσει από τον επικεφαλής της αστυνομικής δύναμης που βρίσκεται στο γήπεδο την απομάκρυνση από τον χώρο αυτό, οποιοδήποτε προσώπου που εμποδίζει -κατά την κρίση του- την ομαλή διεξαγωγή του αγώνα.
9. Στο χώρο αρμοδιότητας του παρατηρητή ανήκουν: ο χώρος που βρίσκεται μπροστά από τα αποδυτήρια των διαιτητών, το προαύλιο, οι διάδρομοι, η καταπακτή και οι τυχόν άλλοιθ συναφείς χώροι.
Εντός του διαδρόμου των αποδυτηρίων των ομάδων και των διαιτητών απαγορεύεται να βρίσκονται άτομα- φροντιστές ασφαλείας (security) των δύο ομάδων, πλην των αρμόδια πιστοποιημένων φροντιστών ασφαλείας του γηπέδου. Σε περίπτωση παράβασης, επιβάλλεται χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.
10.
11.
12. Οι διαγωνιζόμενες ομάδες και τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παρ. 6 και 7 του παρόντος άρθρου οφείλουν να συμμορφώνονται στις υποδείξεις και στις εντολές του παρατηρητή, ή του τέταρτου διαιτητή όπου υπάρχει. Κατά των ομάδων ή των προσώπων που δεν συμμορφώνονται με τις εντολές του παρατηρητή ή του τέταρτου διαιτητή, επιβάλλεται χρηματική ποινή τουλάχιστον τριακοσίων (300) ευρώ.
13.
14. Στα πρωταθλήματα στα οποία ορίζεται τέταρτος διαιτητής, τα καθήκοντα των παρ. 6, 7 και 8 ασκούνται αποκλειστικά απ' αυτόν, απαγορευμένης κάθε πρόσβασης ή ανάμειξης του ορισθέντος παρατηρητή.

**ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΟΥΣ
ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ
ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΙΤΗΤΕΣ**

Χάραξη του αγωνιστικού χώρου

Δεν επιτρέπεται η σήμανση του αγωνιστικού χώρου με διακεκομμένες γραμμές ή αυλακώσεις.

Εάν ένας ποδοσφαιριστής χαράσσει σημάδια, που δεν είναι εγκεκριμένα, στον αγωνιστικό χώρο με το πόδι του, πρέπει να τιμωρηθεί για αντιαθλητική συμπεριφορά. Εάν ο διαιτητής αντιληφθεί να γίνεται κατά την διάρκεια του αγώνα, ο παραβάτης πρέπει να παρατηρείται για αντιαθλητική συμπεριφορά, αμέσως μόλις η μπάλα βγει έξω από το παιχνίδι.

Στον αγωνιστικό χώρο επιτρέπεται μόνον η χάραξη των γραμμών που απαιτούνται από τον Κανόνα 1.

Τέρματα

Εάν το οριζόντιο δοκάρι του τέρματος μετατοπιστεί ή σπάσει, το παιχνίδι σταματάει μέχρις ότου επισκευαστεί ή τοποθετηθεί στη θέση του. Εάν δεν είναι δυνατή η επισκευή, ο αγώνας πρέπει να διακοπεί οριστικά. Δεν επιτρέπεται η χρήση σχοινού σε αντικατάσταση του οριζόντιου δοκαριού. Εάν επισκευαστεί το οριζόντιο δοκάρι, ο αγώνας ξαναρχίζει με ελεύθερο του διαιτητή, από το σημείο όπου βρισκόταν η μπάλα όταν σταμάτησε το παιχνίδι, εκτός εάν το παιχνίδι διακόπηκε μέσα στην περιοχή του τέρματος, περίπτωση κατά την οποία ο διαιτητής αφήνει την μπάλα να πέσει στην γραμμή της περιοχής του τέρματος που είναι παράλληλη με την γραμμή τέρματος στο πλησιέστερο σημείο όπου βρίσκονταν η μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι.

Εμπορικές διαφημίσεις

Οι εμπορικές διαφημίσεις θα απέχουν τουλάχιστον 1 μέτρο (1 γιάρδα) από τις πλάγιες γραμμές του αγωνιστικού χώρου.

Στον χώρο που βρίσκεται μέσα στην επιφάνεια που περικλείεται από τα δίχτυα του τέρματος ή στην τεχνική περιοχή ή σε απόσταση 1 μέτρου (1 γιάρδα) από την πλάγια γραμμή, δεν επιτρέπεται καμία μορφή εμπορικής διαφήμισης, ανεξαρτήτως του εάν πρόκειται για πραγματική ή εικονική, από τον χρόνο εισόδου των ομάδων στον αγωνιστικό χώρο και μέχρι την αποχώρησή τους από αυτόν κατά την ανάπαυλα του ημιχρόνου και από τον χρόνο της επανεισόδου των ομάδων στον αγωνιστικό χώρο και μέχρι το τέλος του αγώνα. Ομοίως δεν επιτρέπεται η ανάρτηση καμίας διαφήμισης στα τέρματα, τα δίχτυα, τα κοντάρια ή τις σημαίες τους και σε κανένα εξωτερικό εξοπλισμό (μηχανές λήψης, μικρόφωνα, κλπ.).

Λογότυπα και εμβλήματα

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή πραγματικών ή εικονικών αντιπροσωπευτικών λογοτύπων ή εμβλημάτων της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Ποδοσφαίρου (FIFA), των συνομοσπονδιών, των ομοσπονδιών μελών, των ενώσεων, των ομάδων ή άλλων οργάνων στον αγωνιστικό χώρο, τα δίκτυα και τις επιφάνειες που περικλείουν, τα τέρματα, τις σημαίες και τα κοντάρια κατά την διάρκεια του παιχνιδιού.

Πρόσθετες μπάλες

Πρόσθετες μπάλες επιτρέπεται να τοποθετηθούν περιμετρικά του αγωνιστικού χώρου, για χρήση κατά την διάρκεια ενός αγώνα, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τις προδιαγραφές του Κανόνα 2 και η χρήση τους γίνεται υπό τον έλεγχο του διαιτητή.

Πρόσθετες μπάλες στον αγωνιστικό χώρο

Εάν μια πρόσθετη μπάλα εισέλθει στον αγωνιστικό χώρο κατά την διάρκεια του αγώνα, ο διαιτητής πρέπει να σταματά τον αγώνα μόνον εάν αυτό επηρεάζει την διεξαγωγή του παιχνιδιού. Το παιχνίδι πρέπει να αρχίζει εκ νέου με ελεύθερο διαιτητή, από την θέση στην οποία βρίσκονταν η μπάλα του αγώνα κατά τον χρόνο που διακόπηκε το παιχνίδι, εκτός εάν το παιχνίδι διακόπηκε μέσα στην περιοχή του τέρματος, περίπτωση κατά την οποία ο διαιτητής αφήνει την μπάλα να πέσει στην γραμμή της περιοχής του τέρματος που είναι παράλληλη με την γραμμή τέρματος στο πλησιέστερο σημείο όπου βρίσκονταν η μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι.

Εάν μια πρόσθετη μπάλα εισέλθει στον αγωνιστικό χώρο κατά την διάρκεια ενός αγώνα χωρίς όμως να επηρεάζει το παιχνίδι, ο διαιτητής πρέπει να διατάζει την απομάκρυνσή της στην συντομότερη δυνατή ευκαιρία.

Διαδικασία αντικατάστασης παίκτη

- Η αντικατάσταση ενός παίκτη επιτρέπεται μόνον κατά την διάρκεια μιας διακοπής του παιχνιδιού
- Ο βοηθός διαιτητή δίνει σήμα ότι έχει ζητηθεί μία αντικατάσταση
- Ο παίκτης που αντικαθίσταται λαμβάνει την άδεια του διαιτητή να αποχωρήσει από τον αγωνιστικό χώρο, εκτός εάν βρίσκεται ήδη εκτός του αγωνιστικού χώρου για λόγους που προβλέπονται από τους Κανόνες του Παιχνιδιού
- Ο διαιτητής επιτρέπει στον αναπληρωματικό να εισέλθει στον αγωνιστικό χώρο
- Πριν την είσοδό του στον αγωνιστικό χώρο, ο αναπληρωματικός περιμένει την αποχώρηση από τον αγωνιστικό χώρο του παίκτη που αντικαθιστά
- Ο παίκτης που αντικαθίσταται δεν είναι υποχρεωμένος να αποχωρήσει από τον αγωνιστικό χώρο από την μεσαία γραμμή
- Η άδεια να συνεχιστεί η διαδικασία της αντικατάστασης μπορεί να μην δοθεί κάτω από ορισμένες περιπτώσεις, π.χ. εάν ο αναπληρωματικός παίκτης δεν είναι έτοιμος να εισέλθει στον αγωνιστικό χώρο
- Ένας αναπληρωματικός παίκτης που δεν έχει ολοκληρώσει την διαδικασία της αντικατάστασης εισερχόμενος στον αγωνιστικό χώρο, δεν επιτρέπεται να δώσει συνέχεια στον αγώνα με επαναφορά της μπάλας από τα πλάγια ή με γωνιακό λάκτισμα
- Εάν ένας παίκτης ο οποίος πρόκειται να αντικατασταθεί, αρνηθεί να εγκαταλείψει τον αγωνιστικό χώρο, ο αγώνας συνεχίζεται
- Εάν μία αντικατάσταση γίνεται κατά την διάρκεια της ανάπαυλας του ημιχρόνου ή πριν την παράταση, η διαδικασία θα ολοκληρώνεται πριν από το εναρκτήριο λάκτισμα του δεύτερου ημιχρόνου ή της παράτασης

Πρόσθετα πρόσωπα στον αγωνιστικό χώρο

Εξωτερικοί παράγοντες

Οποιοσδήποτε δεν εμφανίζεται στην λίστα της ομάδας ως παίκτης, αναπληρωματικός ή αξιωματούχος ομάδας, θεωρείται ως εξωτερικός παράγοντας, όπως και ένας παίκτης που έχει αποβληθεί.

Εάν ένας εξωτερικός παράγοντας εισέλθει στον αγωνιστικό χώρο:

- ο διαιτητής πρέπει να διακόψει το παιχνίδι (όχι αμέσως ωστόσο, εάν ο εξωτερικός παράγοντας δεν επηρεάζει το παιχνίδι)
- ο διαιτητής πρέπει να διατάξει την απομάκρυνσή του από τον αγωνιστικό χώρο και τους παρακείμενους χώρους σε αυτόν
- εάν ο διαιτητής διακόψει τον αγώνα, πρέπει να ξεκινήσει εκ νέου τον αγώνα με ελεύθερο διαιτητή, από την θέση στην οποία βρισκόταν η μπάλα κατά τον χρόνο που διακόπηκε το παιχνίδι, εκτός εάν το παιχνίδι διακόπηκε μέσα στην περιοχή του τέρματος, περίπτωση κατά την οποία ο διαιτητής αφήνει την μπάλα να πέσει στην γραμμή της περιοχής του τέρματος που είναι παράλληλη με την γραμμή τέρματος στο πλησιέστερο σημείο όπου βρισκόταν η μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι.

Αξιωματούχοι ομάδων

Εάν ένας αξιωματούχος ομάδας εισέλθει στον αγωνιστικό χώρο:

- ο διαιτητής πρέπει να διακόψει το παιχνίδι (όχι αμέσως ωστόσο, εάν ο αξιωματούχος της ομάδας δεν επηρεάζει το παιχνίδι ή εάν είναι δυνατή η εφαρμογή του πλεονεκτήματος)
- ο διαιτητής πρέπει να διατάξει την απομάκρυνσή του από τον αγωνιστικό χώρο και εάν η συμπεριφορά του είναι ανεύθυνη, ο διαιτητής πρέπει να τον αποβάλλει από τον αγωνιστικό χώρο και τους παρακείμενους χώρους σε αυτόν
- εάν ο διαιτητής διακόψει τον αγώνα, πρέπει να ξεκινήσει εκ νέου τον αγώνα με ελεύθερο διαιτητή, από την θέση στην οποία βρισκόταν η μπάλα κατά τον χρόνο που διακόπηκε το παιχνίδι, εκτός εάν το παιχνίδι διακόπηκε μέσα στην περιοχή του τέρματος, περίπτωση κατά την οποία ο διαιτητής αφήνει την μπάλα να πέσει στην γραμμή της περιοχής του τέρματος που είναι παράλληλη με την γραμμή τέρματος στο πλησιέστερο σημείο όπου βρισκόταν η μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι.

Παίκτης εκτός του αγωνιστικού χώρου

Εάν ένας παίκτης, μετά την αποχώρησή του από τον αγωνιστικό χώρο για να διορθώσει απαγορευμένα είδη εξοπλισμού ή εμφάνισης, να του παρασχεθεί ιατρική φροντίδα για τραυματισμό ή αιμορραγία, επειδή έχει αίμα στην στολή του ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο με άδεια του διαιτητή, επανέρχεται στον αγωνιστικό χώρο χωρίς άδεια του διαιτητή, ο διαιτητής πρέπει:

- να διακόπτει το παιχνίδι (όχι άμεσα ωστόσο, εάν ο παίκτης δεν επηρεάζει το παιχνίδι ή εάν είναι δυνατή η εφαρμογή του πλεονεκτήματος)
- να παρατηρεί (κίτρινη κάρτα) τον παίκτη για είσοδο στον αγωνιστικό χώρο χωρίς άδεια
- να διατάζει τον παίκτη να αποχωρήσει από τον αγωνιστικό χώρο εάν απαιτείται (παραβίαση του Κανόνα 4)

Εάν ο διαιτητής διακόψει το παιχνίδι, ο αγώνας πρέπει να επαναρχίσει:

- με έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα για την αντίπαλη ομάδα από την θέση στην οποία βρισκόταν η μπάλα την στιγμή που διακόπηκε το παιχνίδι (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος) εάν δεν υπάρχει άλλη παράβαση
- σύμφωνα με τον Κανόνα 12, εάν ο παίκτης παραβιάσει τον Κανόνα αυτόν

Εάν ένας παίκτης τυχαία περάσει μία από τις γραμμές οριοθέτησης του αγωνιστικού χώρου, δεν θεωρείται ότι έχει διαπράξει μία παράβαση. Η έξοδος από τον αγωνιστικό χώρο μπορεί να θεωρηθεί ως μέρος μίας αγωνιστικής κίνησης.

Αναπληρωματικός παίκτης ή παίκτης που αντικαταστάθηκε

Εάν ένας αναπληρωματικός παίκτης ή ένας παίκτης που αντικαταστάθηκε εισέλθει στον αγωνιστικό χώρο χωρίς άδεια:

- ο διαιτητής πρέπει να διακόπτει το παιχνίδι (όχι άμεσα ωστόσο, εάν ο εν λόγω παίκτης δεν επηρεάζει το παιχνίδι ή εάν είναι δυνατή η εφαρμογή του πλεονεκτήματος)
- ο διαιτητής πρέπει να τον παρατηρήσει (κίτρινη κάρτα) για αντιαθλητική συμπεριφορά
- ο παίκτης πρέπει να αποχωρεί από τον αγωνιστικό χώρο

Εάν ο διαιτητής διακόψει το παιχνίδι, ο αγώνας πρέπει να επαναρχίσει με έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα για την αντίπαλη ομάδα από την θέση στην οποία βρισκόνταν η μπάλα την στιγμή που διακόπηκε το παιχνίδι (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Επίτευξη τέρματος ενώ βρίσκεται πρόσθετο πρόσωπο στον αγωνιστικό χώρο

Εάν μετά την επίτευξη ενός τέρματος, ο διαιτητής αντιληφθεί, πριν επαναρχίσει το παιχνίδι, ότι υπήρχε πρόσθετο πρόσωπο στον αγωνιστικό χώρο κατά την επίτευξη του τέρματος:

- ο διαιτητής πρέπει να ακυρώσει το τέρμα εάν:
 - το πρόσθετο πρόσωπο ήταν εξωτερικός παράγοντας και επηρέαζε το παιχνίδι
 - το πρόσθετο πρόσωπο ήταν ένας παίκτης, αναπληρωματικός παίκτης, παίκτης που αντικαταστάθηκε ή αξιωματούχος της ομάδας, η οποία σημείωσε το τέρμα
- ο διαιτητής πρέπει να κατακυρώσει το τέρμα εάν:
 - το πρόσθετο πρόσωπο ήταν εξωτερικός παράγοντας, ο οποίος δεν επηρέαζε το παιχνίδι
 - το πρόσθετο πρόσωπο ήταν ένας παίκτης, αναπληρωματικός παίκτης, παίκτης που αντικαταστάθηκε ή αξιωματούχος της ομάδας, η οποία δέχθηκε το τέρμα

Ελάχιστος αριθμός παικτών

Εάν οι κανόνες μιας διοργάνωσης προβλέπουν ότι όλοι οι παίκτες και οι αναπληρωματικοί πρέπει να αναγράφονται (καθορίζονται) πριν από το εναρκτήριο λάκτισμα, και μία ομάδα ξεκινήσει έναν αγώνα με λιγότερους από 11 παίκτες, μόνον οι παίκτες που έχουν αναγραφεί αρχικά, επιτρέπεται να συμπληρώσουν την ενδεκάδα μόλις φθάσουν.

Παρόλο που ένας αγώνας δεν επιτρέπεται να ΞΕΚΙΝΗΣΕΙ εάν κάποια ομάδα αποτελείται από λιγότερους από επτά παίκτες, ο ελάχιστος αριθμός παικτών που απαιτείται για να ΣΥΝΕΧΙΣΤΕΙ ένας αγώνας επαφίεται στην διακριτική ευχέρεια των ομοσπονδιών μελών. Μολαταύτα, κατά την άποψη του Διεθνούς Ποδοσφαιρικού Συμβουλίου (IFAB), ένας αγώνας δεν μπορεί να συνεχισθεί εάν υπάρχουν λιγότεροι από επτά παίκτες σε κάθε ομάδα.

Εάν μία ομάδα έχει λιγότερους από επτά παίκτες γιατί ένας ή περισσότεροι παίκτες εγκατέλειψαν τον αγωνιστικό χώρο εκ προθέσεως, ο διαιτητής δεν είναι υποχρεωμένος να διακόψει τον αγώνα και μπορεί να αφήσει το πλεονέκτημα. Στις περιπτώσεις αυτές, ο διαιτητής δεν πρέπει να επιτρέψει την συνέχεια του αγώνα αφού η μπάλα έχει πάψει να παίζει, εάν μία ομάδα δεν διαθέτει τον ελάχιστο αριθμό των επτά παικτών.

Βασικός εξοπλισμός

Χρώματα:

- Εάν οι φανέλες των δύο τερματοφυλάκων έχουν το ίδιο χρώμα και κανείς τους δεν έχει να αλλάξει φανέλα, ο διαιτητής θα επιτρέψει την έναρξη του παιχνιδιού

Εάν ο παίκτης χάσει τυχαία τα αθλητικά του υποδήματα και άμεσα παίξει την μπάλα και/ή σημειώσει ένα τέρμα, δεν υφίσταται παράβαση και το τέρμα κατακυρώνεται επειδή έχασε τυχαία τα αθλητικά του υποδήματα.

Οι τερματοφύλακες επιτρέπεται να φορούν παντελόνια φόρμας ως τμήμα του βασικού τους εξοπλισμού.

Λοιπά είδη εξοπλισμού

Ένας παίκτης επιτρέπεται να χρησιμοποιεί άλλα είδη εξοπλισμού, εκτός του βασικού εξοπλισμού, με την προϋπόθεση ότι ο αποκλειστικός σκοπός τους είναι η σωματική του προστασία και ότι δεν είναι επικίνδυνα για τον ίδιο ή για οποιονδήποτε άλλο παίκτη.

Όλα τα είδη ένδυσης ή εξοπλισμού, εκτός του βασικού εξοπλισμού, πρέπει να επιθεωρούνται από τον διαιτητή και να εγκριθούν ως μη επικίνδυνα.

Ο σύγχρονος προστατευτικός εξοπλισμός, όπως είδη κάλυψης της κεφαλής, μάσκες προσώπου, επιγονατίδες και επαγκωνίδες που είναι κατασκευασμένα από μαλακό, ελαφρύ ή επικαλυμμένο υλικό, δεν θεωρείται ως επικίνδυνος και ως εκ τούτου επιτρέπεται.

Εν όψει του γεγονότος ότι η σύγχρονη τεχνολογία έχει καταστήσει τα θεάματα αθλητικού περιεχομένου πολύ πιο ασφαλή, τόσο για τον φέροντα τον εξοπλισμό όσο και για τους άλλους παίκτες, οι διαιτητές οφείλουν να επιδεικνύουν ανοχή κατά την έγκριση της χρήσης του, ιδιαίτερος δε όταν πρόκειται για νεαρούς παίκτες. Εάν ένα είδος της ένδυσης ή του εξοπλισμού, το οποίο έχει επιθεωρηθεί κατά την έναρξη ενός αγώνα και εγκριθεί ως μη επικίνδυνο, αλλά καταστεί επικίνδυνο ή χρησιμοποιηθεί κατά την διάρκεια του αγώνα με επικίνδυνο τρόπο, δεν θα πρέπει να επιτρέπεται η χρήση του περαιτέρω.

Η χρήση συστημάτων ραδιοεπικοινωνιών μεταξύ παικτών και/ή τεχνικού προσωπικού δεν επιτρέπεται.

Κοσμήματα

Όλα τα είδη κοσμημάτων (κολιέ, δακτυλίδια, μπρασελέ, σκουλαρίκια, δερμάτινα ή ελαστικά βραχιόλια κλπ.) απαγορεύονται αυστηρά και πρέπει να αφαιρούνται. Η χρήση κολλητικής ταινίας για να καλυφθούν κοσμήματα, δεν είναι αποδεκτή.

Επίσης, απαγορεύεται στους διαιτητές να φορούν κοσμήματα (εκτός ενός ρολογιού χειρός ή παρόμοιας συσκευής προκειμένου να χρονομετρούν τον αγώνα).

Πειθαρχικές κυρώσεις

Πριν την έναρξη του αγώνα, πρέπει να γίνεται έλεγχος των παικτών, οι δε αναπληρωματικοί παίκτες πρέπει να ελέγχονται πριν την είσοδό τους στον αγωνιστικό χώρο. Εάν κάποιος παίκτης βρεθεί να φέρει απαγορευμένα είδη ένδυσης ή κοσμήματα κατά την διάρκεια του αγώνα, ο διαιτητής πρέπει:

- να πληροφορεί τον παίκτη ότι το εν λόγω αντικείμενο πρέπει να αφαιρεθεί
- να διατάζει τον παίκτη να αποχωρήσει από τον αγωνιστικό χώρο στην επόμενη διακοπή του αγώνα εάν δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμεί να συμμορφωθεί
- να παρατηρεί (κίτρινη κάρτα) τον παίκτη εάν αυτός εκ προθέσεως αρνηθεί να συμμορφωθεί ή, αφού έχει ήδη διαταχθεί να αφαιρέσει το αντικείμενο, βρεθεί να το φοράει πάλι.

Εάν ο αγώνας διακοπεί προκειμένου να παρατηρηθεί ο παίκτης, πρέπει να καταλογίζεται έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα για την αντίπαλη ομάδα από την θέση στην οποία βρίσκονταν η μπάλα την στιγμή που διακόπηκε το παιχνίδι (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Εξουσίες και Καθήκοντα

Ο διαιτητής έχει την εξουσία να διακόψει το παιχνίδι εάν, κατά την άποψή του, ο φωτισμός είναι ανεπαρκής.

Εάν ριφθεί ένα αντικείμενο από έναν θεατή και κτυπήσει τον διαιτητή ή έναν από τους βοηθούς διαιτητές ή έναν παίκτη ή αξιωματούχο ομάδας, ο διαιτητής μπορεί να επιτρέψει την συνέχεια του αγώνα, να διακόψει τον αγώνα προσωρινά ή οριστικά, ανάλογα με την σοβαρότητα του περιστατικού. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να αναφέρει το περιστατικό(-ά) στις αρμόδιες αρχές.

Ο διαιτητής έχει την εξουσία να δείξει κίτρινες ή κόκκινες κάρτες κατά την διάρκεια της ανάπαυλας του ημιχρόνου και μετά την λήξη του αγώνα, όπως επίσης και κατά την διάρκεια της παράτασης και των λακτισμάτων από το σημείο του πέναλτι, αφού ο αγώνας σε αυτές τις περιπτώσεις παραμένει στην δικαιοδοσία του.

Εάν ένας διαιτητής είναι προσωρινά εκτός δράσης για οποιονδήποτε λόγο, το παιχνίδι μπορεί να συνεχιστεί υπό την εποπτεία των βοηθών διαιτητών μέχρι η μπάλα να βρεθεί εκτός αγωνιστικού χώρου.

Εάν ένας θεατής σφυρίξει με μία σφυρίχτρα και ο διαιτητής θεωρήσει ότι το σφύριγμα επηρέασε το παιχνίδι (παραδείγματος χάριν ένας παίκτης πιάσει την μπάλα με τα χέρια του, θεωρώντας ότι το παιχνίδι έχει διακοπεί), ο διαιτητής πρέπει να διακόπτει τον αγώνα και θα επαναρχίζει με ελεύθερο διαιτητή, από την θέση στην οποία βρίσκονταν η μπάλα την στιγμή που διακόπηκε το παιχνίδι, εκτός εάν το παιχνίδι διακόπηκε μέσα στην περιοχή του τέρματος, περίπτωση κατά την οποία ο διαιτητής αφήνει την μπάλα να πέσει στην γραμμή της περιοχής του τέρματος που είναι παράλληλη με την γραμμή τέρματος στο πλησιέστερο σημείο όπου βρίσκονταν η μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι.

Πλεονέκτημα

Ο διαιτητής μπορεί να αφήσει το πλεονέκτημα όποτε προκύπτει μία παράβαση ή ένα παράπτωμα.

Ο διαιτητής θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ακόλουθες περιπτώσεις κατά την απόφαση τους, εάν θα εφαρμοστεί το πλεονέκτημα ή θα διακοπεί το παιχνίδι:

- την σοβαρότητα του παραπτώματος: εάν η παράβαση τιμωρείται με αποβολή, ο διαιτητής πρέπει να διακόπτει το παιχνίδι και αποβάλλει τον παίκτη, εκτός εάν υφίσταται συνεχόμενη ευκαιρία να σημειωθεί τέρμα.
- την θέση όπου διαπράχθηκε το παράπτωμα: όσο πλησιέστερα στο αντίπαλο τέρμα, τόσο αποτελεσματικότερο μπορεί να είναι.
- τις πιθανότητες μίας άμεσης, επικίνδυνης επίθεσης στο αντίπαλο τέρμα.
- την ατμόσφαιρα του αγώνα.

Η απόφαση για την τιμωρία του αρχικού παραπτώματος πρέπει να λαμβάνεται σε λίγα δευτερόλεπτα.

Εάν το παράπτωμα επισύρει μια παρατήρηση, αυτή πρέπει να δίδεται στην επόμενη διακοπή. Ωστόσο, εάν υφίσταται σαφές πλεονέκτημα, συστήνεται στον διαιτητή να διακόψει το παιχνίδι και να παρατηρήσει τον παίκτη άμεσα. Εάν η παρατήρηση ΔΕΝ δοθεί στην επόμενη διακοπή, δεν επιτρέπεται να δοθεί αργότερα.

Τραυματισμένοι παίκτες

Ο διαιτητής πρέπει να ακολουθεί την εξής διαδικασία σε ότι έχει σχέση με τραυματισμένους παίκτες:

- επιτρέπεται η συνέχεια του παιχνιδιού μέχρις ότου η μπάλα βρεθεί εκτός αγωνιστικού χώρου, εάν ένας παίκτης, κατά την άποψη του διαιτητή, έχει τραυματιστεί ελαφρά
- ο αγώνας διακόπτεται εάν, κατά την άποψη του διαιτητή, ένας παίκτης τραυματιστεί σοβαρά
- αφού ερωτηθεί ο παίκτης, ο διαιτητής μπορεί να επιτρέψει σε έναν ή το πολύ δύο ιατρούς, να εισέλθουν στον αγωνιστικό χώρο για να εκτιμήσουν τον τραυματισμό και φροντίσουν την ασφαλή και σύντομη απομάκρυνσή του από τον αγωνιστικό χώρο
- **οι τραυματιοφορείς θα πρέπει να εισέρχονται στον αγωνιστικό χώρο με ένα φορείο, ακολουθώντας μόνο το σήμα του διαιτητή**
- ο διαιτητής πρέπει να διασφαλίζει την ασφαλή μετακίνηση του τραυματισμένου παίκτη από τον αγωνιστικό χώρο
- δεν επιτρέπεται η παροχή ιατρικής φροντίδας στον παίκτη μέσα στον αγωνιστικό χώρο
- κάθε παίκτης, ο οποίος αιμορραγεί από ένα τραύμα, οφείλει να εγκαταλείψει τον αγωνιστικό χώρο. Δεν επιτρέπεται να επιστρέψει μέχρις ότου ο διαιτητής είναι βέβαιος ότι έχει σταματήσει η αιμορραγία. Ένας παίκτης δεν επιτρέπεται να φέρει ενδύματα τα οποία είναι ματωμένα
- μόλις ο διαιτητής επιτρέψει στους ιατρούς να εισέλθουν στον αγωνιστικό χώρο, ο παίκτης οφείλει να εγκαταλείψει τον αγωνιστικό χώρο, είτε με φορείο είτε με τα πόδια. Εάν ένας παίκτης δεν συμμορφωθεί, πρέπει να παρατηρείται για αντιαθλητική συμπεριφορά
- ένας τραυματισμένος παίκτης επιτρέπεται να επανέλθει στον αγωνιστικό χώρο αφού ο αγώνας έχει επαναρχίσει
- όταν παίζεται η μπάλα, ένας τραυματισμένος παίκτης πρέπει να επανέλθει στον αγωνιστικό χώρο από την πλάγια γραμμή. Όταν η μπάλα βρίσκεται εκτός του αγωνιστικού χώρου, ο τραυματισμένος παίκτης μπορεί να επανέλθει από οποιοδήποτε σημείο των γραμμών οριοθέτησης του αγωνιστικού χώρου
- ανεξάρτητα του εάν η μπάλα παίζεται ή όχι, μόνον ο διαιτητής έχει το δικαίωμα να επιτρέψει σε έναν τραυματισμένο παίκτη να επανέλθει στον αγωνιστικό χώρο
- ο διαιτητής μπορεί να δώσει άδεια σε έναν τραυματισμένο παίκτη να επανέλθει στον αγωνιστικό χώρο εάν ένας βοηθός διαιτητή ή ο τέταρτος διαιτητής βεβαιώσει ότι ο παίκτης είναι έτοιμος

- εάν κατά τα άλλα, το παιχνίδι δεν έχει διακοπεί για κάποιον άλλο λόγο, ή εάν ένας τραυματισμός που υπέστη ένας παίκτης δεν είναι αποτέλεσμα παράβασης των "Κανόνων του Παιχνιδιού", ο διαιτητής πρέπει να επαναρχίζει το παιχνίδι με ελεύθερο διαιτητή από το σημείο που βρίσκονταν η μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι, εκτός εάν το παιχνίδι διακόπηκε μέσα στην περιοχή του τέρματος, περίπτωση κατά την οποία ο διαιτητής αφήνει την μπάλα να πέσει στην γραμμή της περιοχής του τέρματος που είναι παράλληλη με την γραμμή τέρματος στο πλησιέστερο σημείο όπου βρίσκονταν η μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι
- ο διαιτητής πρέπει να υπολογίζει όλο τον χαμένο χρόνο που δεν παίχτηκε λόγω του τραυματισμού στο τέλος κάθε περιόδου του παιχνιδιού
- όταν ο διαιτητής έχει αποφασίσει να δώσει μία κάρτα σε έναν παίκτη, ο οποίος έχει τραυματιστεί και πρέπει να αποχωρήσει από τον αγωνιστικό χώρο, προκειμένου να δεχθεί ιατρική φροντίδα, ο διαιτητής πρέπει να δίνει την κάρτα πριν την αποχώρηση του παίκτη από τον αγωνιστικό χώρο

Εξαιρέσεις σε αυτόν τον κανόνα γίνονται μόνο όταν:

- ένας τερματοφύλακας τραυματίζεται
- ένας τερματοφύλακας και ένας παίκτης εκτός παιχνιδιού, συγκρουσθούν και χρήζουν άμεσης φροντίδας
- **παίκτης της ίδιας ομάδας συγκρουσθούν και χρήζουν άμεσης φροντίδας**
- όταν υπάρξει σοβαρός τραυματισμός, π.χ. "γύρισμα" της γλώσσας, διάσειση, κάταγμα κάτω άκρων

Πολλαπλά παραπτώματα που συμβαίνουν ταυτόχρονα

- Παραπτώματα που διαπράχθηκαν από δύο παίκτες της ίδιας ομάδας:
 - ο διαιτητής πρέπει να τιμωρεί το πιο σοβαρό παράπτωμα όταν οι παίκτες διαπράττουν περισσότερα του ενός παραπτώματα ταυτόχρονα.
 - το παιχνίδι πρέπει να επαναρχίζει σύμφωνα με βάση το πιο σοβαρό παράπτωμα που διαπράχθηκε
- Παραπτώματα που διαπράχθηκαν από παίκτες διαφορετικών ομάδων:
 - ο διαιτητής πρέπει να διακόπτει το παιχνίδι και να το επαναρχίζει με ελεύθερο διαιτητή, από την θέση στην οποία βρίσκονταν η μπάλα την στιγμή της διακοπής, εκτός εάν το παιχνίδι διακόπηκε μέσα στην περιοχή του τέρματος, περίπτωση κατά την οποία ο διαιτητής αφήνει την μπάλα να πέσει στην γραμμή της περιοχής του τέρματος που είναι παράλληλη με την γραμμή τέρματος στο πλησιέστερο σημείο όπου βρίσκονταν η μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι

Θέση ενώ παίζεται η μπάλα

Συστάσεις

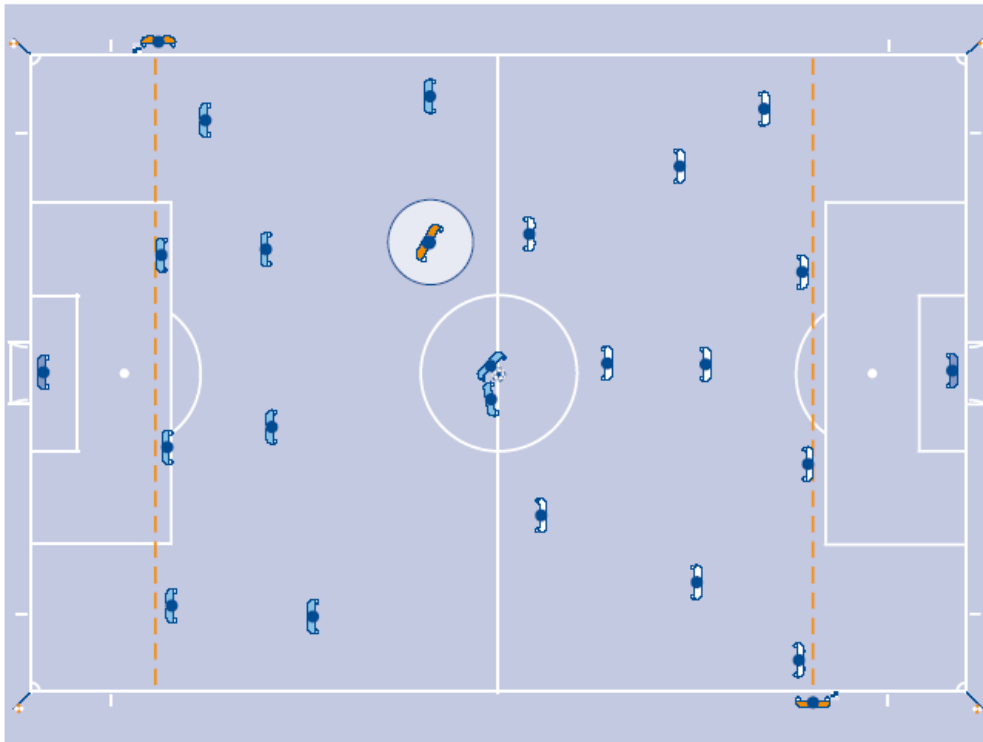
- Το παιχνίδι θα πρέπει να μοιράζεται μεταξύ του διαιτητή και του πρώτου βοηθού διαιτητή
- Ο πρώτος βοηθός διαιτητή θα πρέπει να βρίσκεται μέσα στο οπτικό πεδίο του διαιτητή. Ο διαιτητής θα πρέπει να χρησιμοποιεί ένα σύστημα ευρείας διαγωνίου
- Η παραμονή κοντά στο εξωτερικό τμήμα όπου διεξάγεται το παιχνίδι διευκολύνει τον διαιτητή να διατηρεί την εποπτεία του παιχνιδιού και τον βοηθό διαιτητή μέσα στο οπτικό του πεδίο
- Ο διαιτητής θα πρέπει να είναι αρκετά κοντά ώστε να βλέπει το παιχνίδι χωρίς όμως να το επηρεάζει
- "Όσα πρέπει να παρατηρούνται" δεν είναι πάντοτε κοντά στο σημείο όπου βρίσκεται η μπάλα. Ο διαιτητής θα πρέπει επίσης να προσέχει:
 - επιθετικές αντιπαραθέσεις μεμονωμένων παικτών μακριά από την μπάλα
 - ενδεχόμενα παραπτώματα στην περιοχή προς την οποία κατευθύνεται η μπάλα
 - παραπτώματα τα οποία συμβαίνουν μετά την απομάκρυνση της μπάλας

Θέση σε περιπτώσεις που η μπάλα δεν "παίζει"

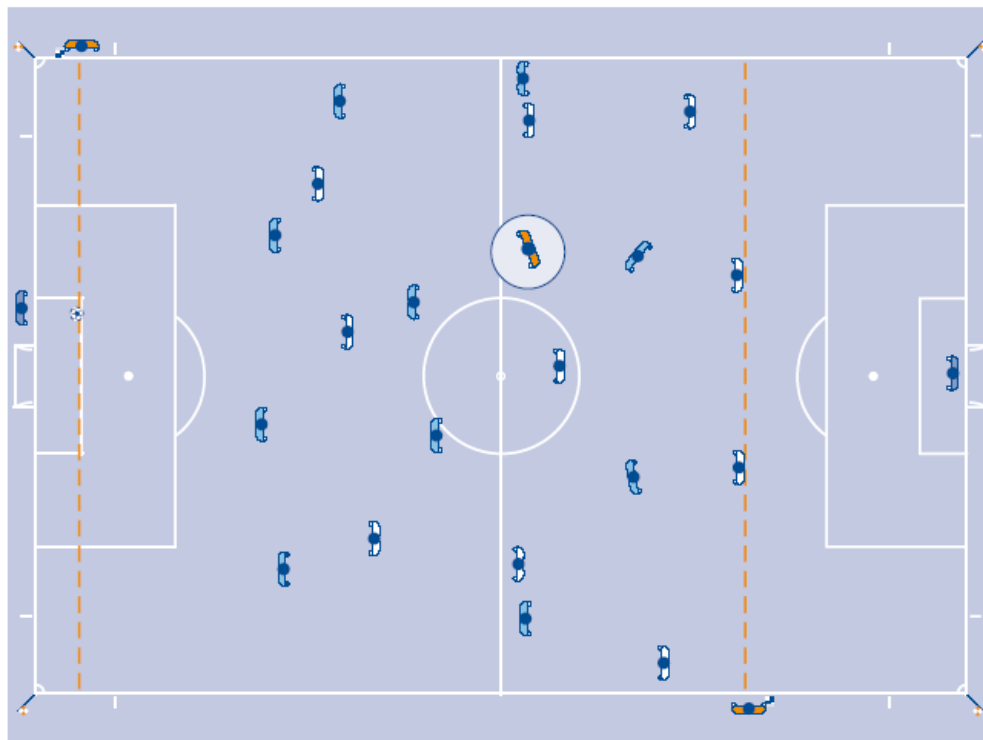
Η καλύτερη θέση είναι αυτή από την οποία ο διαιτητής μπορεί να λάβει την ορθή απόφαση. Όλες οι υποδείξεις σχετικά με την θέση βασίζονται σε πιθανότητες και πρέπει να προσαρμόζονται χρησιμοποιώντας συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τις ομάδες, τους παίκτες και τα συμβάντα του αγώνα μέχρι εκείνο το χρονικό σημείο.

Οι θέσεις που προτείνονται στις γραφικές απεικονίσεις που ακολουθούν, είναι βασικές και συστήνονται στους διαιτητές. Η μνεία στην "ζώνη" αποσκοπεί στο να τονίσει ότι κάθε προτεινόμενη θέση, ουσιαστικά αποτελεί μία περιοχή μέσα στην οποία ο διαιτητής έχει τις καλύτερες πιθανότητες να βελτιστοποιήσει την αποτελεσματικότητά του. Η ζώνη μπορεί να είναι μεγαλύτερη, μικρότερη ή με διαφορετικό σχήμα, ανάλογα με τις περιστάσεις της εν λόγω στιγμής.

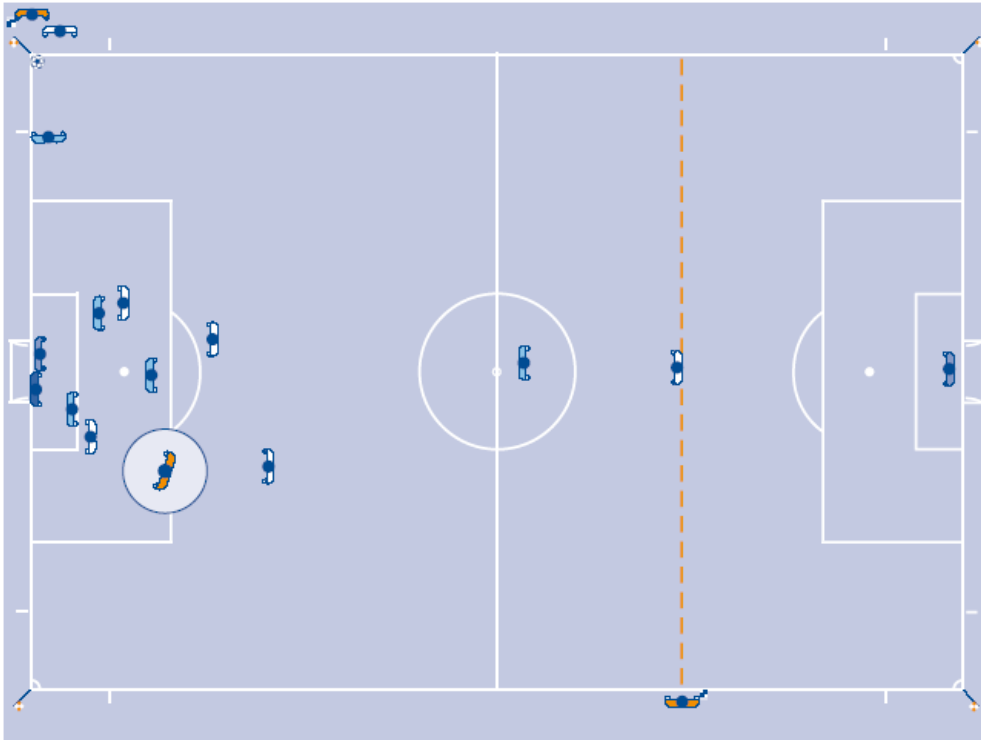
1. Θέση για το εναρκτήριο λάκτισμα

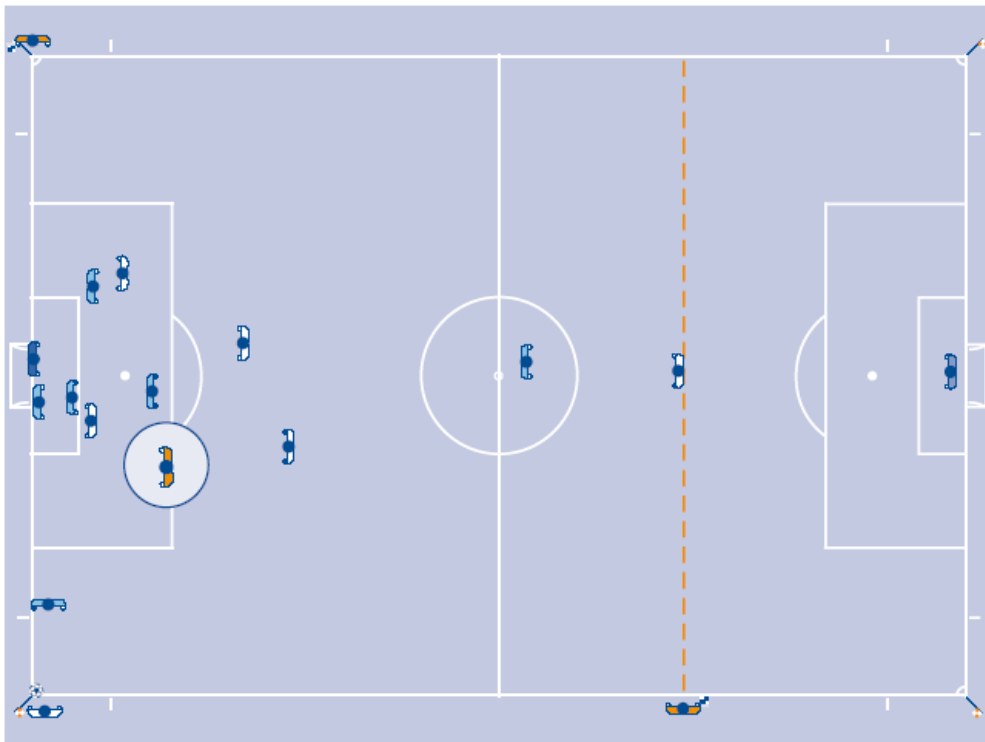
2. Θέση για ένα από τέρματος λάκτισμα

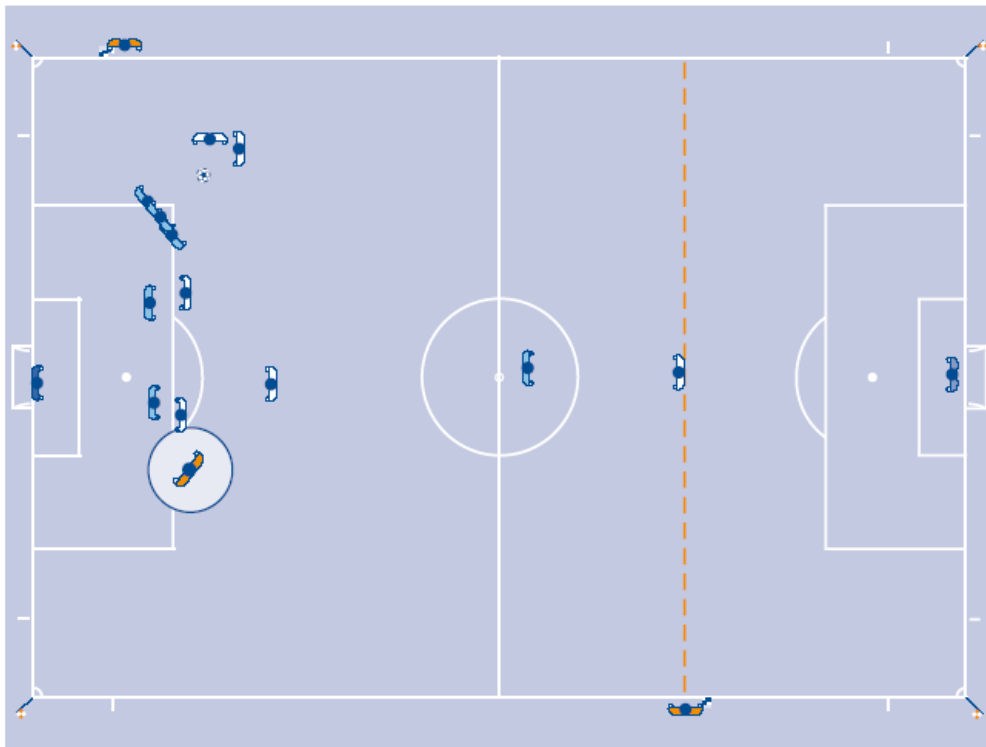
3. Θέση για ένα γωνιακό λάκτισμα (ΚΟΡΝΕΡ) (1)

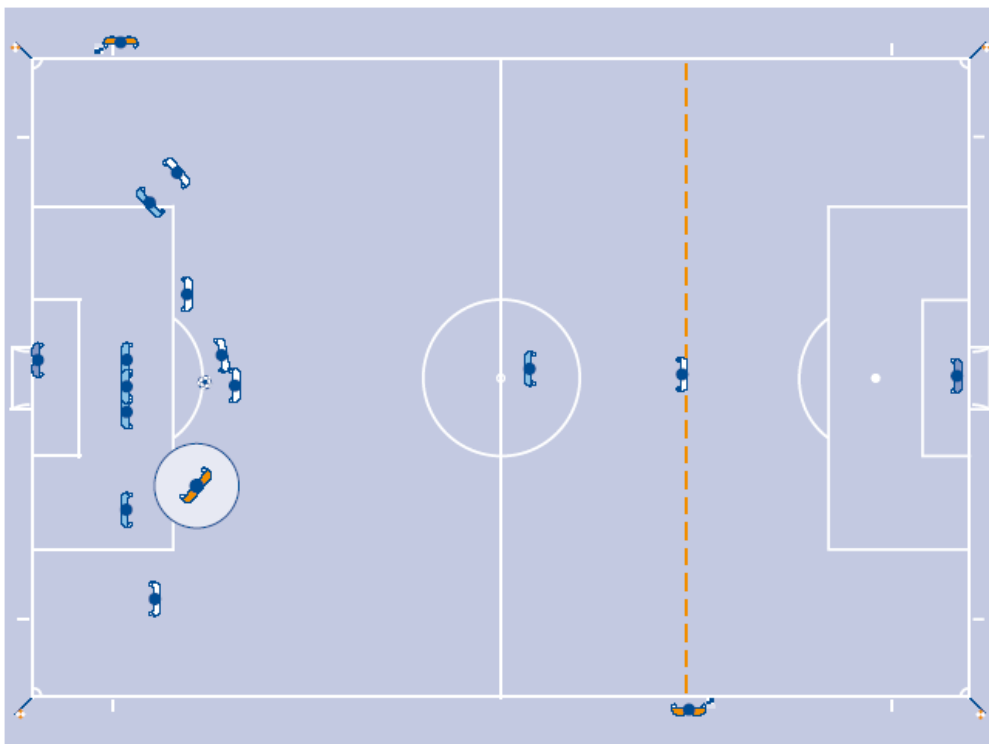
4. Θέση για ένα γωνιακό λάκτισμα (ΚΟΡΝΕΡ) (2)

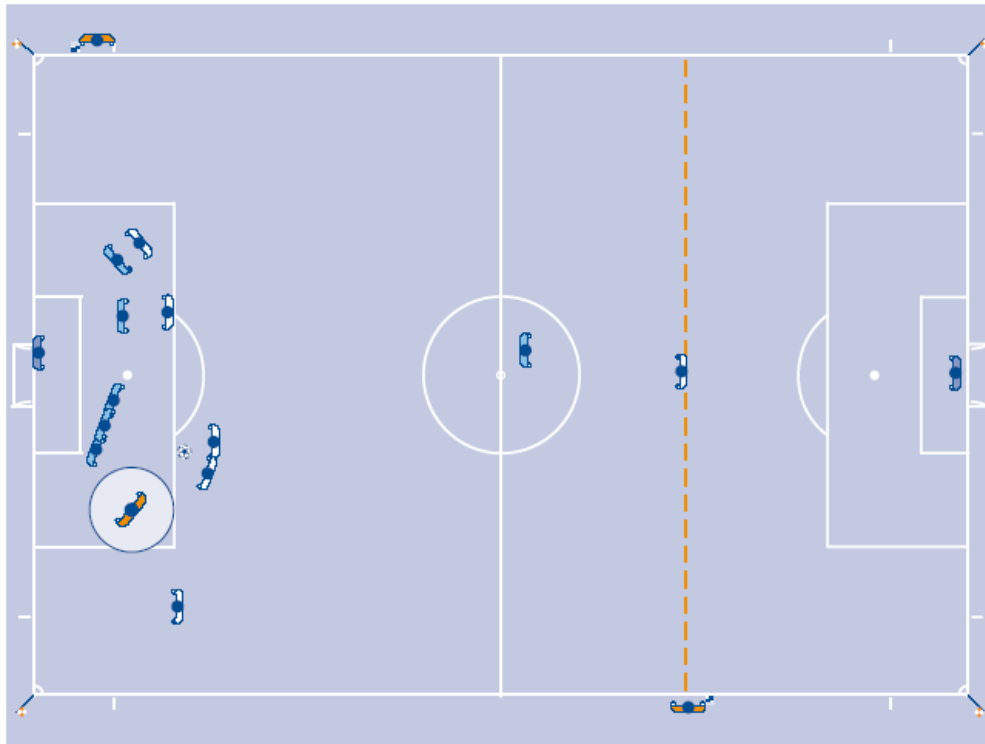
5. Θέση για ένα ελεύθερο λάκτισμα (1)

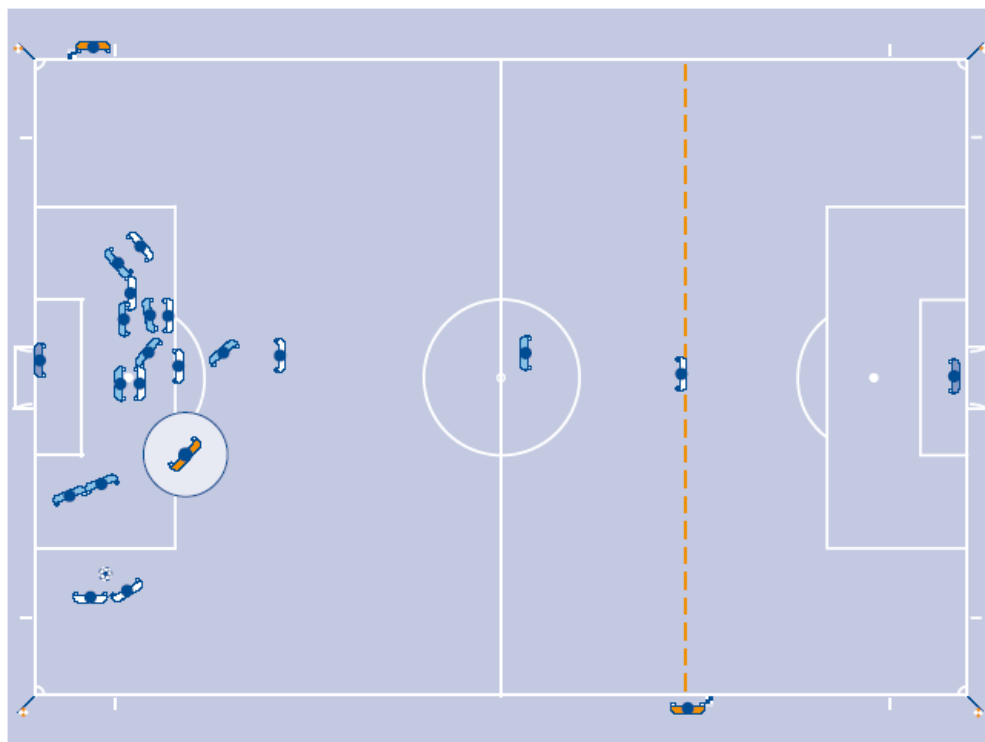
6. Θέση για ένα ελεύθερο λάκτισμα (2)

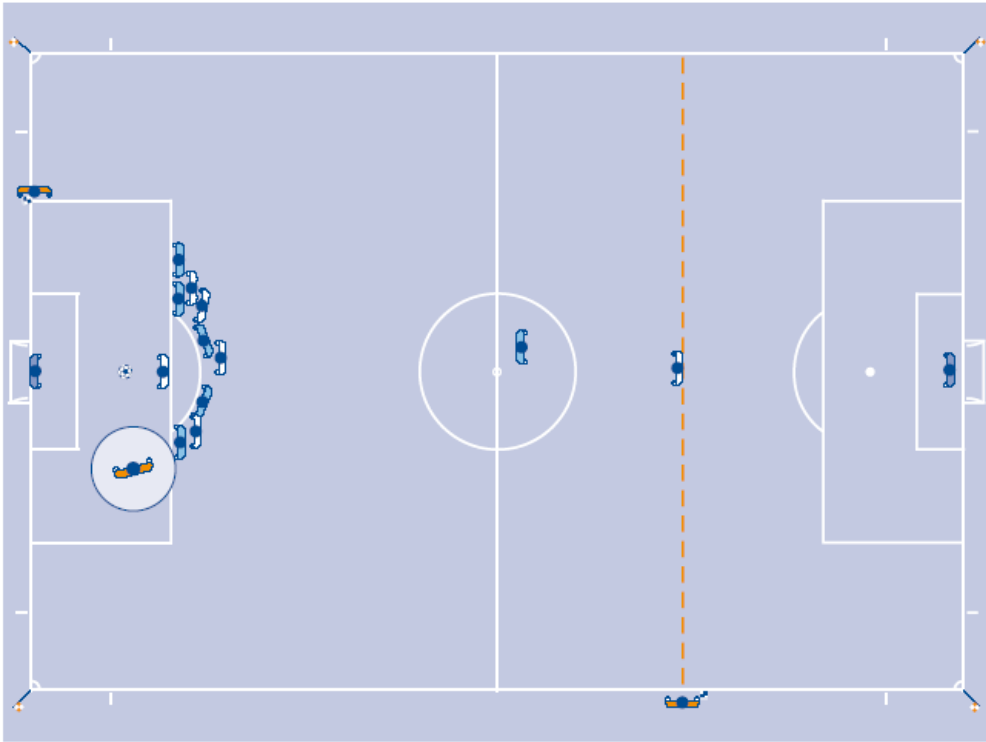
7. Θέση για ένα ελεύθερο λάκτισμα (3)

8. Θέση για ένα ελεύθερο λάκτισμα (4)

9. Θέση για ένα λάκτισμα πέναλτι

Άμεσο ελεύθερο λάκτισμα

Πλεονέκτημα

Έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα

Κίτρινη κάρτα

Κόκκινη κάρτα

Χρήση της σφυρίχτρας

Το σφύριγμα *είναι* απαραίτητο ώστε:

- να αρχίσει το παιχνίδι (1^ο, 2^ο ημίχρονο), μετά από επίτευξη τέρματος
- να σταματήσει το παιχνίδι
 - για ελεύθερο λάκτισμα ή λάκτισμα πέναλτι
 - εάν ο αγώνας έχει αναβληθεί ή διακοπεί
 - όταν ένα ημίχρονο έχει τελειώσει λόγω λήξης του χρόνου
- επανέναρξη παιχνιδιού σε
 - ελεύθερα λακτίσματα όταν το τείχος διατάσσεται να επιστρέψει στην σωστή απόσταση
 - λακτίσματα πέναλτι
- επανέναρξη παιχνιδιού αφού έχει σταματήσει λόγω
 - επίδειξης κίτρινης ή κόκκινης κάρτας για ανάρμοστη συμπεριφορά
 - τραυματισμού
 - αλλαγής

Το σφύριγμα ΔΕΝ είναι απαραίτητο ώστε:

- να σταματήσει το παιχνίδι για:
 - από τέρματος λάκτισμα, γωνιακό λάκτισμα ή πλάγια επαναφορά
 - επίτευξη τέρματος
- για την επανέναρξη του παιχνιδιού από
 - ελεύθερο λάκτισμα, από τέρματος λάκτισμα, γωνιακό λάκτισμα ή πλάγια επαναφορά

Μια σφυρίχτρα που χρησιμοποιείται πολύ συχνά άσκοπα, θα έχει λιγότερο αντίκτυπο όταν χρειαστεί. Όταν ένα διακριτικό σφύριγμα χρειάζεται για την έναρξη του παιχνιδιού, ο διαιτητής θα πρέπει καθαρά να ανακοινώσει στους παίκτες ότι η επανέναρξη δεν θα λάβει χώρα πριν το σήμα αυτό.

Γλώσσα σώματος

Η γλώσσα του σώματος είναι ένα μέσο που χρησιμοποιεί ο διαιτητής ώστε:

- να τον βοηθήσει στον έλεγχο του παιχνιδιού
- να επιδείξει εξουσία και αυτοέλεγχο

Η γλώσσα του σώματος δεν είναι:

- εξήγηση μιας απόφασης

Καθήκοντα και ευθύνες

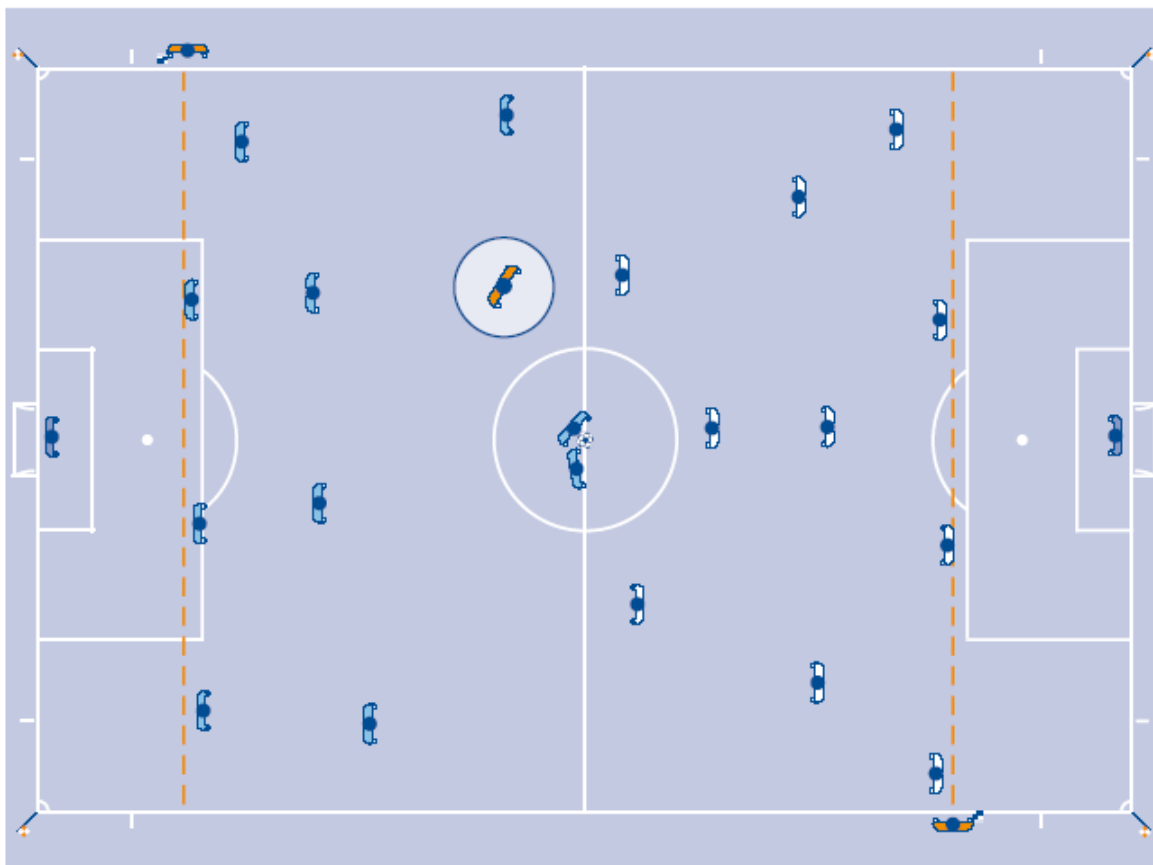
Οι βοηθοί διαιτητές βοηθούν τον διαιτητή να ελέγχει τον αγώνα σύμφωνα με τους "Κανόνες του Παιχνιδιού". Επίσης βοηθούν τον διαιτητή σε όλα τα υπόλοιπα θέματα που σχετίζονται με την εξέλιξη του αγώνα καθ' υπόδειξη και επιθυμία του διαιτητή. Αυτό συνήθως περιλαμβάνει θέματα όπως:

- την επιθεώρηση του αγωνιστικού χώρου, τις χρησιμοποιούμενες μπάλες, και τον εξοπλισμό των παικτών
- τον καθορισμό του εάν τα προβλήματα εξοπλισμού ή αιμορραγίας έχουν επιλυθεί
- την επίβλεψη της διαδικασίας αντικατάστασης
- την τήρηση σημειώσεων χρόνου, τερμάτων και απρεπούς συμπεριφοράς

Θέση και ομαδική δουλειά

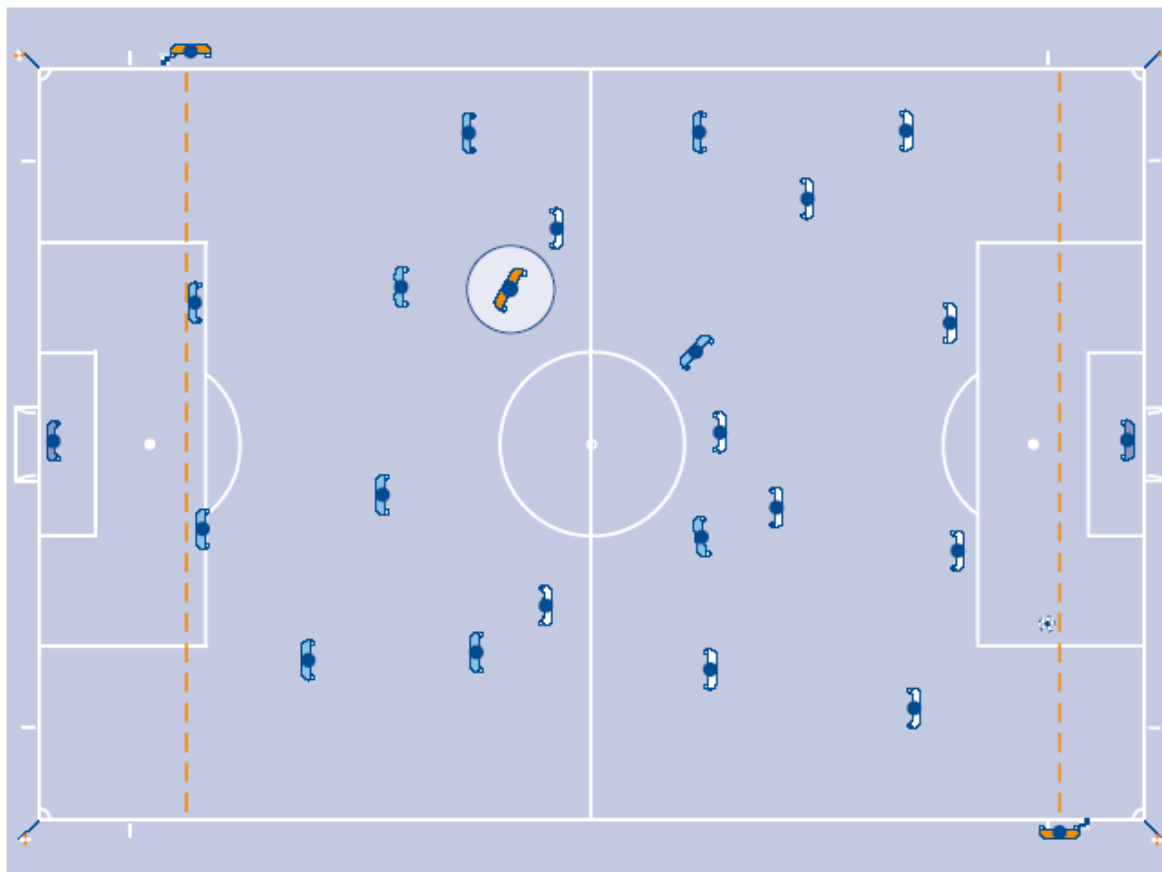
1. Εναρκτήριο λάκτισμα

Οι βοηθοί διαιτητές πρέπει να είναι σε ευθεία γραμμή με τον δεύτερο τελευταίο αμυντικό.

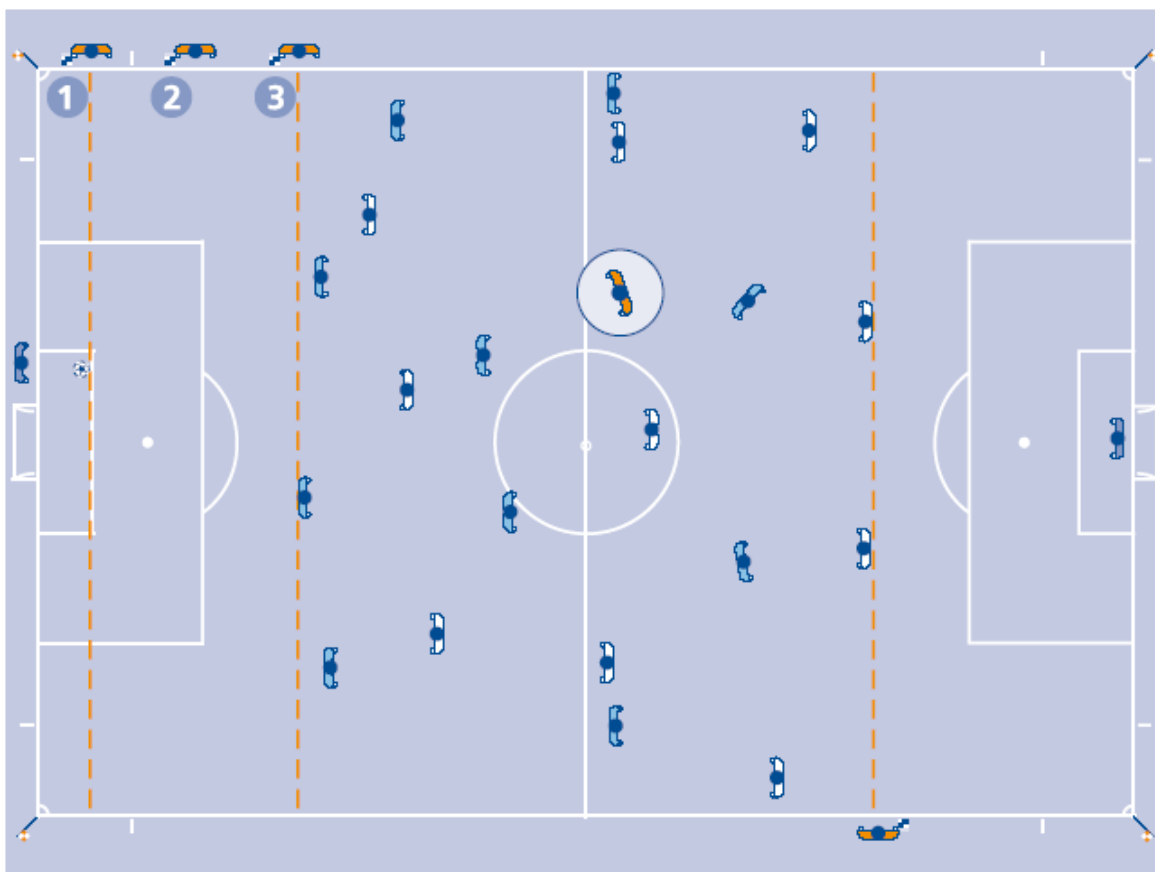
2. Γενική θέση κατά την διάρκεια του αγώνα

Οι βοηθοί διαιτητές πρέπει να είναι στην ευθεία με τον δεύτερο τελευταίο αμυντικό ή την μπάλα, εάν αυτή είναι πλησιέστερα στην γραμμή τέρματος από τον δεύτερο τελευταίο αμυντικό. Οι βοηθοί διαιτητές πρέπει πάντοτε να βλέπουν προς τον αγωνιστικό χώρο

3. Από τέρματος λάκτισμα

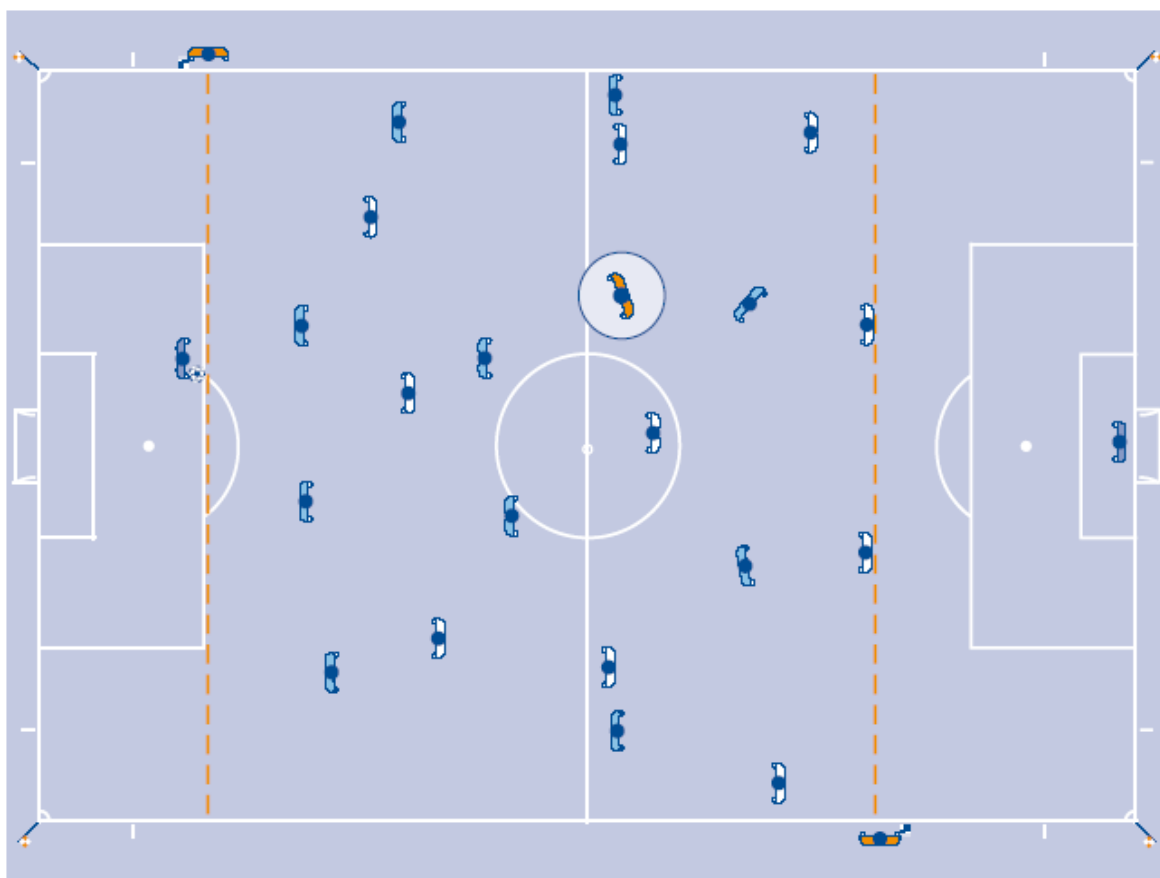
1. Οι βοηθοί διαιτητές πρέπει πρώτα να ελέγχουν εάν η μπάλα είναι εντός της περιοχής του τέρματος:
 - Εάν η μπάλα δεν έχει τοποθετηθεί σωστά, ο βοηθός διαιτητή δεν πρέπει να μετακινηθεί από την θέση του, να έχει οπτική επικοινωνία με τον διαιτητή και να σηκώσει την σημαία του
2. Εφόσον η μπάλα τοποθετηθεί σωστά εντός της περιοχής του τέρματος, ο βοηθός διαιτητή πρέπει να μετακινηθεί στο ύψος της περιοχής πέναλτι ώστε να ελέγξει ότι η μπάλα απομακρύνεται από την περιοχή πέναλτι (η μπάλα παίζεται) και οι επιτιθέμενοι είναι εκτός:
 - Εάν ο δεύτερος τελευταίος αμυντικός εκτελέσει το από τέρματος λάκτισμα, ο βοηθός διαιτητή πρέπει να μετακινηθεί απευθείας στο ύψος της περιοχής πέναλτι.
3. Τέλος, ο βοηθός διαιτητή πρέπει να λάβει θέση ώστε να ελέγξει την γραμμή οφσάιντ, που αποτελεί προτεραιότητα σε κάθε περίπτωση.

4. Διώξιμο μπάλας από τον τερματοφύλακα

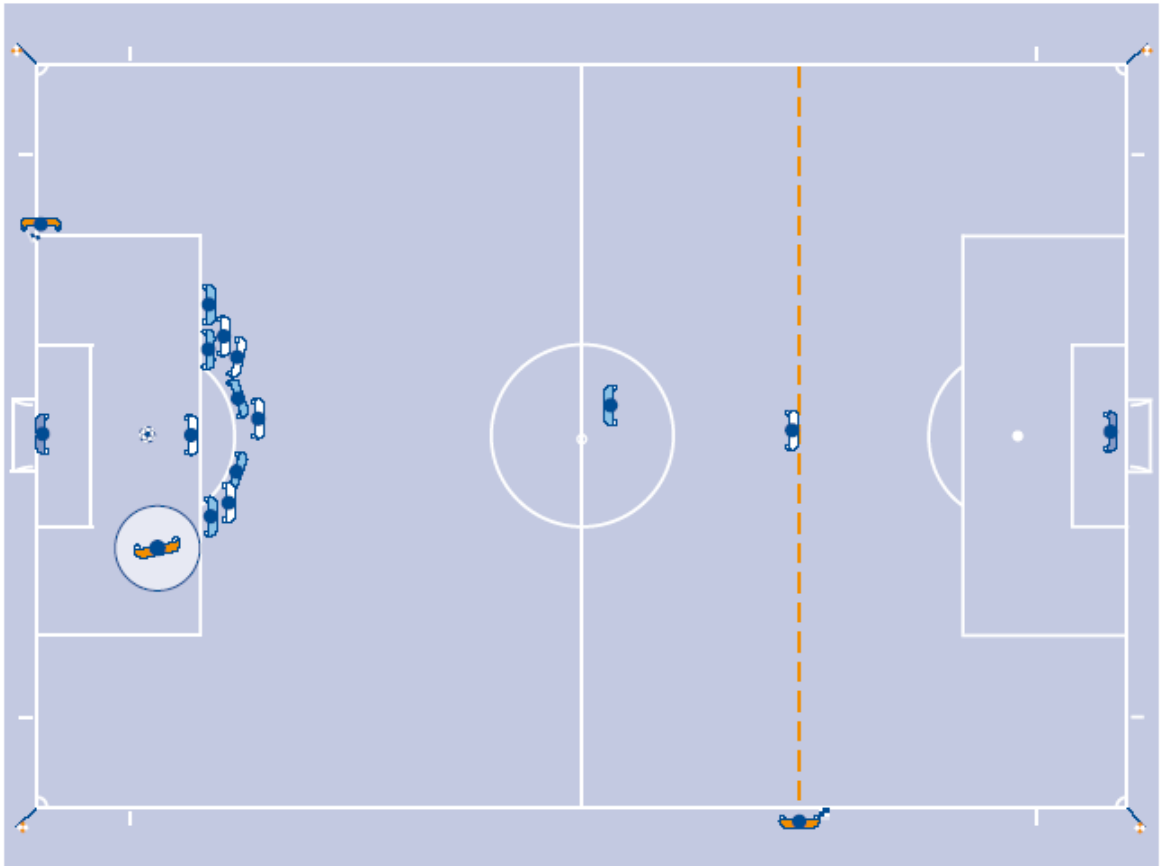
Οι βοηθοί διαιτητές πρέπει να παίρνουν θέση σε ευθεία με το ύψος της περιοχής πέναλτι και να ελέγχουν ότι ο τερματοφύλακας δεν αγγίζει την μπάλα με τα χέρια του έξω από την περιοχή πέναλτι.

Μόλις ο τερματοφύλακας διώξει την μπάλα, οι βοηθοί διαιτητές πρέπει να παίρνουν θέση για να ελέγχουν την γραμμή οφσάιντ, που είναι προτεραιότητα σε κάθε περίπτωση.

5. Λάκτισμα πέναλτι

Ο βοηθός διαιτητή πρέπει να παίρνει θέση στο σημείο τομής της γραμμής τέρματος και της περιοχής πέναλτι. Εάν ο τερματοφύλακας κινηθεί καταφανώς από την γραμμή τέρματος προτού η μπάλα λακτιστεί και δεν επιτευχθεί τέρμα, ο βοηθός διαιτητής πρέπει να σηκώσει την σημαία του.

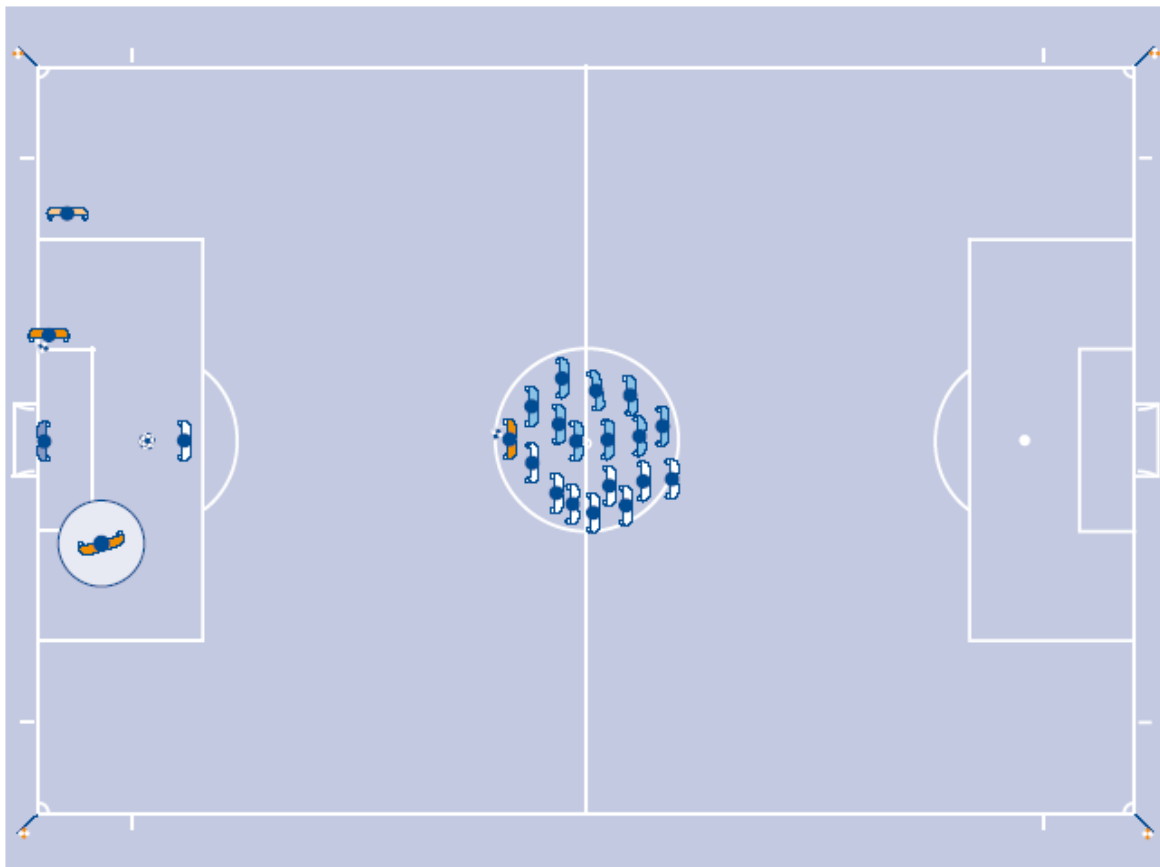

6. Λακτίσματα από το σημείο πέναλτι

Ένας βοηθός διαιτητή πρέπει να παίρνει θέση στο σημείο τομής της γραμμής τέρματος και της περιοχής τέρματος. Κύρια ευθύνη του είναι να ελέγχει εάν η μπάλα περάσει την γραμμή:

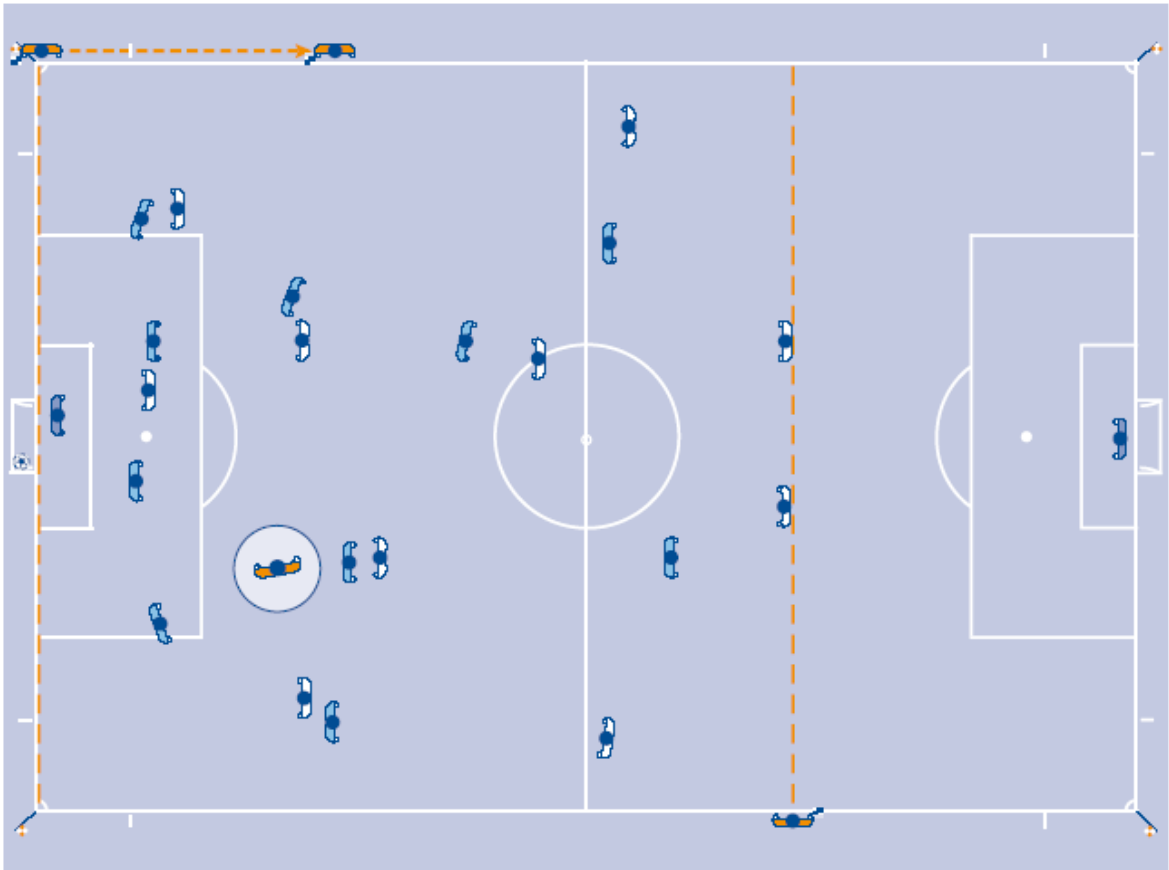
- εάν είναι ξεκάθαρο ότι η μπάλα έχει περάσει την γραμμή τέρματος, ο βοηθός διαιτητή πρέπει να έχει οπτική επικοινωνία με τον διαιτητή χωρίς να κάνει κανένα άλλο επιπρόσθετο σήμα.
- εάν έχει επιτευχθεί ένα τέρμα, αλλά δεν είναι ξεκάθαρο εάν η μπάλα έχει περάσει την γραμμή, ο βοηθός διαιτητή πρέπει να σηκώσει πρώτα την σημαία του για να προσελκύσει την προσοχή του διαιτητή και κατόπιν θα επιβεβαιώσει την επίτευξη τέρματος.

Ο άλλος βοηθός διαιτητή πρέπει να τοποθετηθεί στον κύκλο του κέντρου για να ελέγχει τους υπόλοιπους παίκτες και των δύο ομάδων.

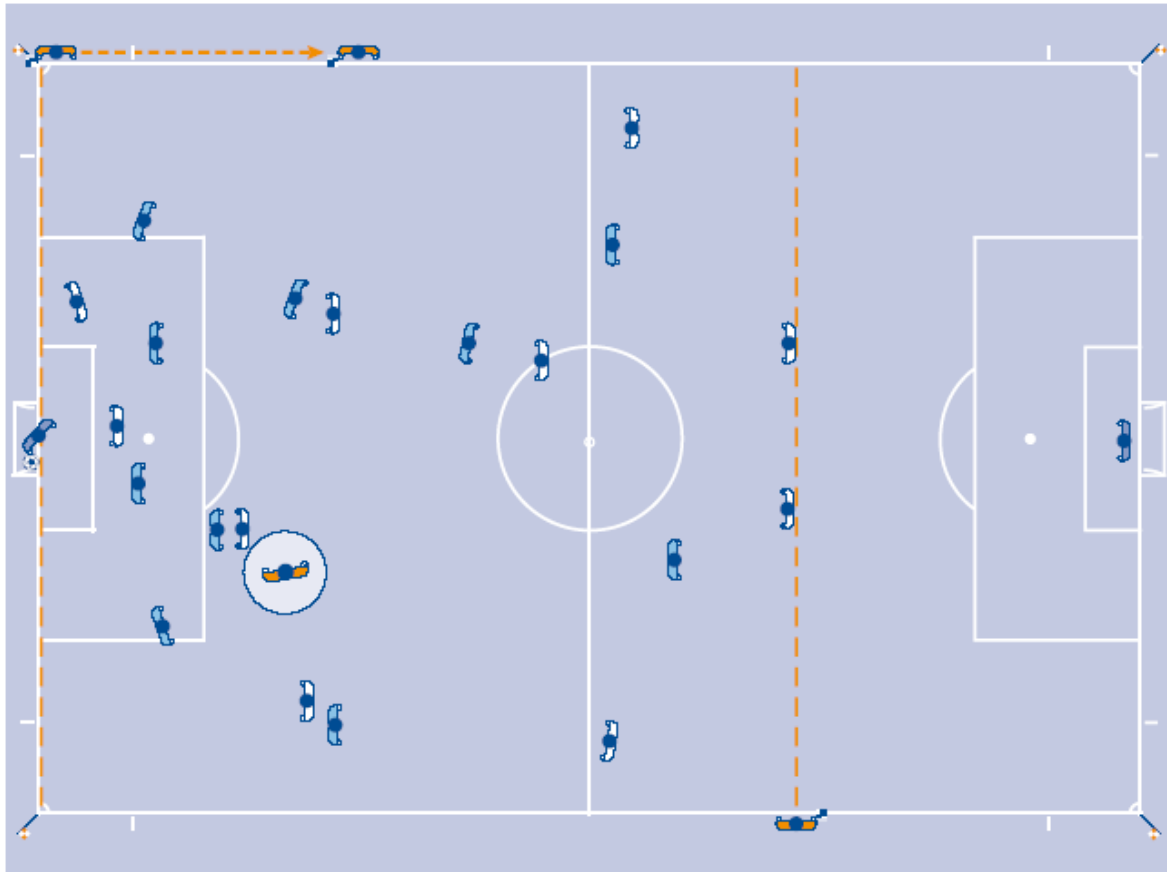
7. Περιπτώσεις "Επίτευξης Τέρματος – Μη Επίτευξης Τέρματος"

Όταν έχει επιτευχθεί ένα τέρμα και δεν υπάρχει αμφιβολία για την απόφαση, ο διαιτητής και ο βοηθός διαιτητής πρέπει να έχουν οπτική επικοινωνία και ο βοηθός διαιτητή πρέπει να τρέξει γρήγορα 25-30 μέτρα κατά μήκος της πλάγιας γραμμής και προς την διχοτόμο γραμμή χωρίς να σηκώσει την σημαία του.

152 ΚΑΝΟΝΑΣ 6 – ΟΙ ΒΟΗΘΟΙ ΔΙΑΙΤΗΤΕΣ

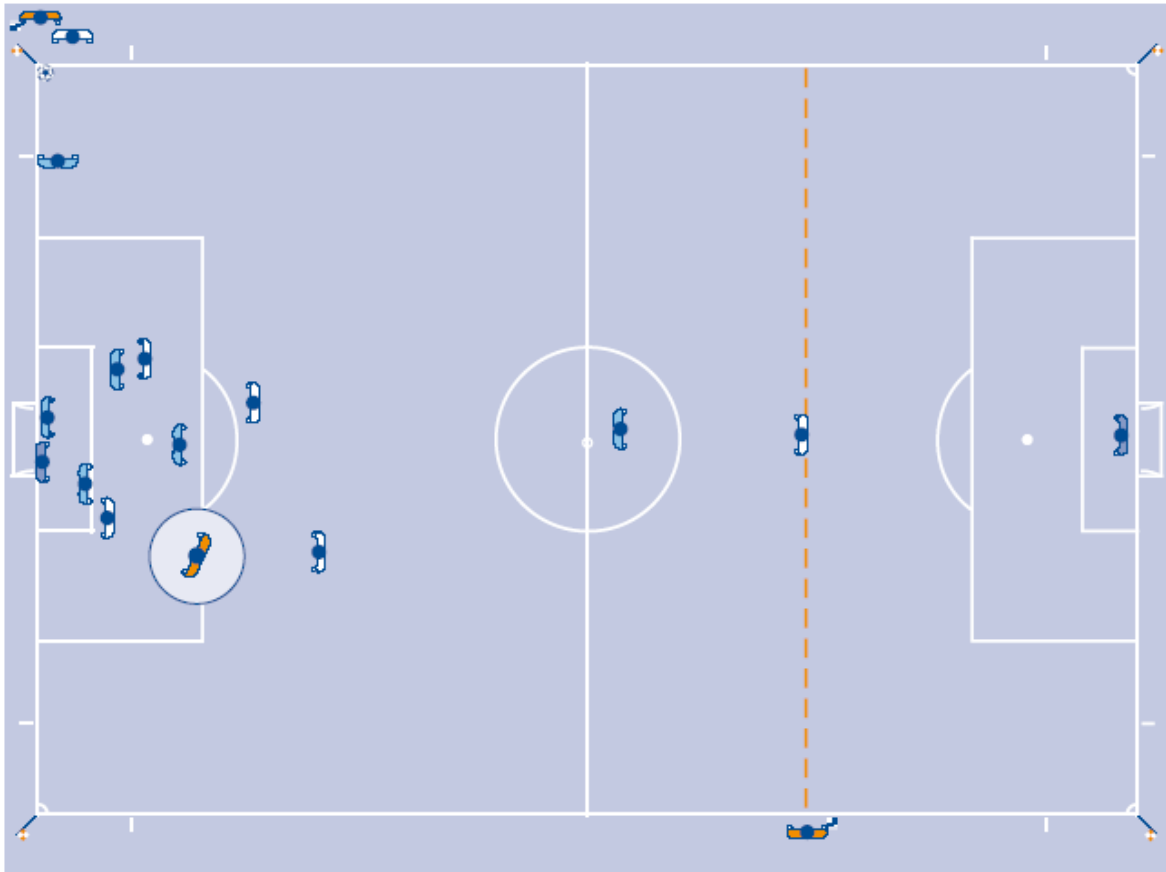
Όταν έχει επιτευχθεί ένα τέρμα αλλά η μπάλα εμφανίζεται ότι παίζει ακόμη, ο βοηθός διαιτητή πρέπει να σηκώσει πρώτα την σημαία του για να προσελκύσει την προσοχή του διαιτητή μετά δε θα συνεχίσει με την συνηθισμένη διαδικασία επίτευξης τέρματος, τρέχοντας γρήγορα 25-30 μέτρα κατά μήκος της πλάγιας γραμμής και προς την διχοτόμο γραμμή.

Σε περιπτώσεις που ολόκληρη η μπάλα δεν έχει περάσει την γραμμή τέρματος και το παιχνίδι συνεχίζεται κανονικά, αφού δεν έχει επιτευχθεί τέρμα, ο διαιτητής πρέπει να επικοινωνήσει οπτικά με τον βοηθό διαιτητή και εάν είναι απαραίτητο θα κάνει διακριτικό σήμα με το χέρι.

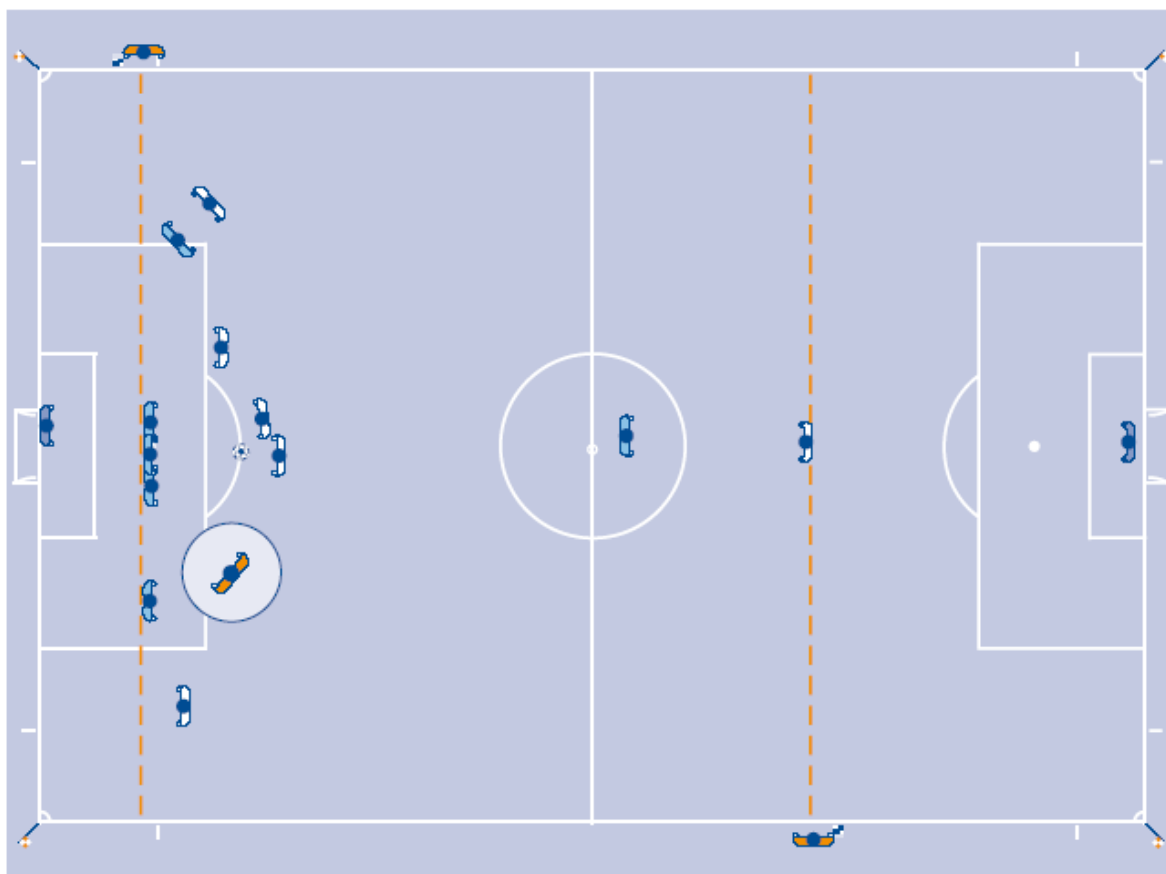
8. Γωνιακό λάκτισμα (ΚΟΡΝΕΡ)

Η θέση του βοηθού διαιτητή σε γωνιακό λάκτισμα είναι πίσω από την σημαία κόρνερ σε ευθεία με την γραμμή τέρματος. Σε αυτή την θέση, δεν πρέπει να εμποδίζει τον παίκτη που εκτελεί το λάκτισμα. Πρέπει να ελέγξει ότι η μπάλα είναι σωστά τοποθετημένη εντός του γωνιακού τόξου.

9. Ελεύθερο λάκτισμα

Η θέση του βοηθού διαιτητή σε ένα ελεύθερο λάκτισμα πρέπει να είναι σε ευθεία με τον δεύτερο τελευταίο αμυντικό ούτως ώστε να ελέγχει την γραμμή οφσάιντ, που είναι προτεραιότητα σε κάθε περίπτωση. Ωστόσο, πρέπει να είναι έτοιμος να ακολουθήσει την μπάλα κινούμενος πάνω στην πλάγια γραμμή προς την σημαία του κόρνερ εάν γίνει ένα απευθείας λάκτισμα για επίτευξη τέρματος.

Χειρονομίες – κινήσεις

Ως γενική αρχή, ο βοηθός διαιτητή δεν πρέπει να κάνει εμφανή σήματα με τα χέρια. Παρά ταύτα, σε κάποιες περιπτώσεις ένα διακριτικό σήμα με το χέρι μπορεί να δώσει πολύτιμη βοήθεια στον διαιτητή. Το σήμα με το χέρι θα πρέπει να έχει ξεκάθαρο νόημα. Το νόημα θα πρέπει να έχει συζητηθεί και συμφωνηθεί στην συζήτηση πριν τον αγώνα.

Τεχνική τρεξίματος

Ως γενική αρχή, ο βοηθός διαιτητή θα πρέπει να έχει το πρόσωπό του στον αγωνιστικό χώρο καθώς τρέχει. Κίνηση με πλάγια βήματα θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο για μικρές αποστάσεις. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όταν κρίνονται περιπτώσεις οφσάιντ και παρέχει στον βοηθό διαιτητή καλύτερη ορατότητα.

Ηχητικό σήμα

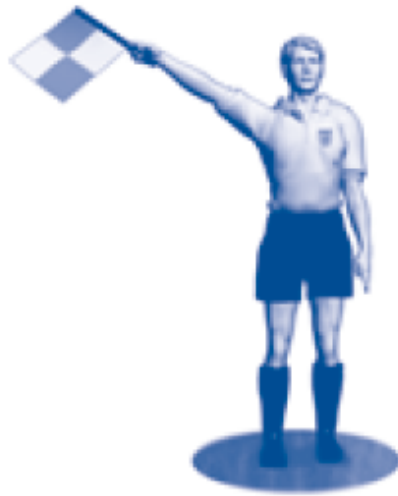
Υπενθυμίζεται στους διαιτητές ότι το ηχητικό σήμα είναι ένα επιπρόσθετο σήμα που χρησιμοποιείται όταν κριθεί απαραίτητο ώστε να αποσπάσει την προσοχή του διαιτητή.

Καταστάσεις στις οποίες το ηχητικό σήμα είναι χρήσιμο, συμπεριλαμβάνουν:

- οφσάιντ
- παραβάσεις (εκτός της ορατότητας του διαιτητή)
- πλάγια επαναφορά, γωνιακό λάκτισμα ή από τέρματος λάκτισμα (δύσκολες αποφάσεις)
- περιπτώσεις επίτευξης τέρματος (δύσκολες αποφάσεις)

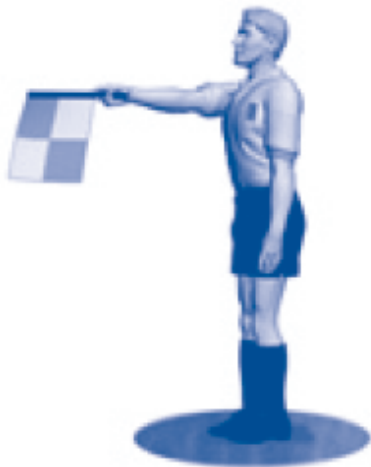
Αντικατάσταση Παίκτη

Πλάγιο άουτ για τον επιτιθέμενο

Πλάγιο άουτ για τον αμυνόμενο

Το από Τέρματος λάκτισμα

Γωνιακό λάκτισμα (κόρνερ)

Οφσάιντ

Οφσάιντ κοντά στην πλευρά του βοηθού διαιτητή

Οφσάιντ στο κέντρο του γηπέδου

Οφσάιντ στην απέναντι πλευρά του γηπέδου

Φάουλ από τον αμυνόμενο

Φάουλ από τον επιτιθέμενο

Τεχνική σημαίας και ομαδική δουλειά

Οι σημαίες των βοηθών διαιτητών πρέπει να είναι πάντα ορατές στον διαιτητή, ανοικτές και ακίνητες κατά το τρέξιμο.

Όταν κάνει ένα σήμα, ο βοηθός διαιτητή πρέπει να σταματήσει να τρέχει, να έχει πρόσωπο προς τον αγωνιστικό χώρο, να έχει οπτική επικοινωνία με τον διαιτητή και να σηκώσει την σημαία του με προμελετημένες (όχι γρήγορες ή υπερβολικές) κινήσεις. Η σημαία θα πρέπει να είναι επέκταση του χεριού του.

Οι βοηθοί διαιτητές πρέπει να σηκώνουν την σημαία χρησιμοποιώντας το χέρι, το οποίο επίσης θα χρησιμοποιηθεί για το επόμενο ακόλουθο σήμα. Εάν οι περιστάσεις μεταβληθούν και το άλλο χέρι θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για το επόμενο σήμα, ο βοηθός διαιτητή θα πρέπει να μετακινήσει την σημαία στο αντίθετο χέρι κάτω από την μέση.

Όποτε ο βοηθός διαιτητή δείξει ότι η μπάλα είναι εκτός παιχνιδιού, θα πρέπει να συνεχίσει να κάνει σήμα μέχρι ο διαιτητής να το αντιληφθεί.

Όποτε ο βοηθός διαιτητή κάνει σήμα για βίαιη συμπεριφορά και το σήμα δεν γίνει άμεσα αντιληπτό,

- εάν το παιχνίδι έχει σταματήσει για πειθαρχική ενέργεια που πρέπει να ληφθεί, η επανέναρξη θα πρέπει να είναι σε συμφωνία με τους κανόνες (ελεύθερο λάκτισμα, λάκτισμα πέναλτι κλπ)
- εάν το παιχνίδι έχει ήδη ξαναρχίσει, ο διαιτητής μπορεί ακόμη να λάβει πειθαρχικά μέτρα αλλά να μην τιμωρήσει το παράπτωμα με ελεύθερο λάκτισμα ή λάκτισμα πέναλτι

Πλάγια επαναφορά

Όταν η μπάλα περάσει την πλάγια γραμμή κοντά στην θέση του βοηθού διαιτητή, πρέπει να κάνει άμεσο σήμα ώστε να υποδείξει την κατεύθυνση της πλάγιας επαναφοράς.

Όταν η μπάλα περάσει την πλάγια γραμμή μακριά από την θέση του βοηθού διαιτητή και η απόφαση πλάγιας επαναφοράς είναι προφανής, ο βοηθός διαιτητή πρέπει επίσης να κάνει άμεσο σήμα ώστε να υποδείξει την κατεύθυνση της πλάγιας επαναφοράς.

Όταν η μπάλα περάσει την πλάγια γραμμή μακριά από την θέση του βοηθού διαιτητή, αλλά η μπάλα φαίνεται ακόμα να βρίσκεται εντός παιχνιδιού ή ο βοηθός διαιτητής έχει αμφιβολία, ο βοηθός διαιτητή πρέπει να σηκώσει την σημαία του ώστε να ενημερώσει τον διαιτητή ότι η μπάλα είναι εκτός παιχνιδιού, να έχει οπτική επικοινωνία με τον διαιτητή και να ακολουθήσει το σήμα του διαιτητή.

Γωνιακό λάκτισμα / από τέρματος λάκτισμα

Όταν η μπάλα περάσει την γραμμή του τέρματος κοντά στην θέση του βοηθού διαιτητή, πρέπει να κάνει άμεσο σήμα με το δεξί του χέρι (καλύτερη γραμμή ορατότητας) ώστε να υποδείξει εάν είναι από τέρματος λάκτισμα ή γωνιακό λάκτισμα.

Όταν η μπάλα περάσει την γραμμή του τέρματος κοντά στην θέση του βοηθού διαιτητή, αλλά η μπάλα φαίνεται ακόμα να βρίσκεται εντός παιχνιδιού, ο βοηθός διαιτητής πρέπει πρώτα να σηκώσει την σημαία του ώστε να ενημερώσει τον διαιτητή ότι η μπάλα είναι εκτός παιχνιδιού, και μετά να υποδείξει εάν είναι από τέρματος λάκτισμα ή γωνιακό λάκτισμα.

Όταν η μπάλα περάσει την γραμμή του τέρματος μακριά από την θέση του βοηθού διαιτητή, ο βοηθός διαιτητή πρέπει να σηκώσει την σημαία του ώστε να ενημερώσει τον διαιτητή ότι η μπάλα είναι εκτός παιχνιδιού, να έχει οπτική επικοινωνία και να ακολουθήσει την απόφαση του διαιτητή. Ο βοηθός διαιτητή μπορεί επίσης να κάνει άμεσο σήμα εάν η απόφαση είναι προφανής.

Οφσάιντ

Η πρώτη αντίδραση ενός βοηθού διαιτητή μετά από απόφαση για οφσάιντ είναι να σηκώσει την σημαία του. Μετά χρησιμοποιεί την σημαία του ώστε να υποδείξει την περιοχή του αγωνιστικού χώρου στην οποία συνέβη η παράβαση.

Εάν η σημαία δεν γίνει άμεσα αντιληπτή από τον διαιτητή, ο βοηθός διαιτητή θα πρέπει να συνεχίσει να κάνει σήμα μέχρι να γίνει αντιληπτό ή η μπάλα να βρίσκεται πλήρως στην κατοχή της αμυνόμενης ομάδας.

Η σημαία πρέπει να σηκωθεί χρησιμοποιώντας το δεξί χέρι, δίνοντας στον βοηθό διαιτητή καλύτερη γραμμή ορατότητας.

Αντικατάσταση

Σε ότι αφορά τις αντικαταστάσεις, ο βοηθός διαιτητής πρέπει πρώτα να ενημερωθεί από τον τέταρτο διαιτητή. Ο βοηθός διαιτητή πρέπει μετά να κάνει σήμα στον διαιτητή στην επόμενη διακοπή του αγώνα. Ο βοηθός διαιτητή δεν χρειάζεται να κινηθεί προς την διχοτόμο γραμμή καθώς ο τέταρτος διαιτητής ολοκληρώνει την διαδικασία αντικατάστασης.

Εάν δεν υπάρχει τέταρτος διαιτητής, ο βοηθός διαιτητής πρέπει να βοηθήσει στην διαδικασία αντικατάστασης. Στην περίπτωση αυτή, ο διαιτητής πρέπει να περιμένει μέχρι ο βοηθός διαιτητή να επιστρέψει στην θέση του πριν επαναρχίσει το παιχνίδι.

Παραβάσεις (Φάουλ)

Ο βοηθός διαιτητή πρέπει να σηκώσει την σημαία του όταν μια παράβαση ή απρεπής συμπεριφορά διαπράττεται στο άμεσο οπτικό του πεδίο ή εκτός ορατότητας του διαιτητή. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, πρέπει να περιμένει και να προσφέρει την γνώμη του εάν απαιτηθεί. Σε αυτή την περίπτωση, ο βοηθός διαιτητή πρέπει να αναφέρει στον διαιτητή, τι είδε και άκουσε, και ποιοι παίκτες εμπλέκονται.

Πριν κάνει σήμα για μία παράβαση, ο βοηθός διαιτητή πρέπει να σιγουρευτεί ότι:

- η παράβαση ήταν εκτός ορατότητας του διαιτητή ή η ορατότητα του διαιτητή παρεμποδίζονταν
- ο διαιτητής δεν θα έδινε πλεονέκτημα εάν είχε δει την παράβαση

Όταν μία παράβαση ή απρεπής συμπεριφορά διαπράττεται, ο βοηθός διαιτητή πρέπει:

- να σηκώσει την σημαία του με το ίδιο χέρι που θα χρησιμοποιήσει για το υπόλοιπο του σήματος, αυτό δίνει στον διαιτητή ξεκάθαρη ένδειξη σχετικά με το ποιος έκανε την παράβαση
- να έχει οπτική επαφή με τον διαιτητή
- να δώσει μια ελαφριά κίνηση μπρος-πίσω στην σημαία του (αποφεύγοντας κάθε υπερβολική ή επιθετική κίνηση)
- να χρησιμοποιεί το ηχητικό σήμα, εάν κριθεί απαραίτητο.

Ο βοηθός διαιτητή πρέπει να χρησιμοποιεί την τεχνική “περίμενε και δεξ” ώστε να αφήσει το παιχνίδι να συνεχιστεί και να μην σηκώσει την σημαία του όταν η ομάδα, ενάντια της οποίας διεπράχθη η παράβαση, επωφελείται από το πλεονέκτημα. Στην περίπτωση αυτή, είναι πολύ σημαντικό για τον βοηθό διαιτητή να έχει οπτική επαφή με τον διαιτητή.

Παραβάσεις εκτός της περιοχής πέναλτι

Όταν μια παράβαση διαπράττεται εκτός της περιοχής πέναλτι (κοντά στα όρια της περιοχής πέναλτι), ο βοηθός διαιτητής οφείλει να έχει οπτική επικοινωνία με τον διαιτητή ώστε να δει που βρίσκεται ο διαιτητής και τι ενέργεια έκανε. Ο βοηθός διαιτητή πρέπει να μείνει σε ευθεία με την περιοχή πέναλτι και να σηκώσει την σημαία αν απαιτείται.

Σε περιπτώσεις αντεπίθεσης, ο βοηθός διαιτητή, θα πρέπει να είναι σε θέση να δώσει ενημέρωση όπως εάν διεπράχθη ή όχι παράβαση, και εάν η παράβαση διεπράχθη εντός ή εκτός της περιοχής πέναλτι, που αποτελεί προτεραιότητα σε κάθε περίπτωση, και ποια πειθαρχική ενέργεια πρέπει να ληφθεί.

Παραβάσεις εντός της περιοχής πέναλτι

Όταν μια παράβαση διαπράττεται εντός της περιοχής πέναλτι εκτός ορατότητας του διαιτητή, κυρίως κοντά στην θέση του βοηθού διαιτητή, ο βοηθός διαιτητή πρέπει πρώτα να έχει οπτική επικοινωνία με τον διαιτητή ώστε να δει που βρίσκεται ο διαιτητής και τι ενέργεια έχει κάνει. Εάν ο διαιτητής δεν έχει κάνει καμία ενέργεια, ο βοηθός διαιτητή πρέπει να σηκώσει την σημαία του, και να χρησιμοποιήσει το ηλεκτρονικό ηχητικό σήμα και μετά εμφανώς να μετακινηθεί προς την πλάγια γραμμή προς την γωνιακή σημαία.

Μαζική αντιπαράθεση

Σε περιπτώσεις μαζικής αντιπαράθεσης, ο πλησιέστερος βοηθός διαιτητή μπορεί να εισέλθει στον αγωνιστικό χώρο σε βοήθεια του διαιτητή. Ο άλλος βοηθός διαιτητή πρέπει επίσης να παρατηρεί και καταγράφει λεπτομέρειες του συμβάντος.

Διαβούλευση

Σε ότι αφορά πειθαρχικά θέματα, η οπτική επικοινωνία και ένα βασικό σήμα με το χέρι από τον βοηθό διαιτητή προς τον διαιτητή, μπορεί να είναι αρκετό σε κάποιες περιπτώσεις.

Σε περιπτώσεις που απαιτείται άμεση διαβούλευση, ο βοηθός διαιτητή μπορεί να προχωρήσει 2-3 μέτρα εντός του αγωνιστικού χώρου εάν απαιτείται. Μιλώντας, τόσο ο διαιτητής όσο και ο βοηθός διαιτητή, θα πρέπει να έχουν πρόσωπο προς τον αγωνιστικό χώρο ώστε να μην ακουστούν από άλλους.

Απόσταση τείχους

Όταν ένα ελεύθερο λάκτισμα καταλογίζεται πολύ κοντά στην πλάγια γραμμή πλησίον της θέσης του βοηθού διαιτητή, ο βοηθός διαιτητή μπορεί να εισέλθει στον αγωνιστικό χώρο ώστε να διασφαλίσει ότι το τείχος έχει τοποθετηθεί 9,15 μέτρα (10 γιάρδες) από την μπάλα. Στην περίπτωση αυτή, ο διαιτητής πρέπει να περιμένει μέχρι ο βοηθός διαιτητή να επιστρέψει στην θέση του πριν επαναρχίσει το παιχνίδι.

Υπολογισμός Χαμένου Χρόνου

Πολλές διακοπές στο παιχνίδι είναι απόλυτα φυσιολογικές (π.χ. πλάγιες επαναφορές, από τέρματος λακτίσματα).

Ένας υπολογισμός πρέπει να γίνει μόνον όταν αυτές οι καθυστερήσεις είναι υπερβολικές.

Ο τέταρτος διαιτητής δείχνει τον ελάχιστο επιπρόσθετο χρόνο που έχει αποφασιστεί από τον διαιτητή στο τέλος του τελευταίου λεπτού κάθε ημιχρόνου του παιχνιδιού.

Η ανακοίνωση του επιπρόσθετου χρόνου δεν υποδηλώνει το ακριβές χρονικό διάστημα που απέμεινε για τον αγώνα. Ο χρόνος μπορεί να αυξηθεί εάν κρίνει ο διαιτητής ότι αρμόζει, αλλά ουδέποτε να ελαττωθεί.

Ο διαιτητής δεν πρέπει να αναπληρώσει ένα λάθος χρονομέτρησης κατά την διάρκεια του πρώτου ημιχρόνου αυξάνοντας ή ελαττώνοντας την διάρκεια του δεύτερου ημιχρόνου.

Ελεύθερο του διαιτητή

Οποιοσδήποτε παίκτης μπορεί να διεκδικήσει την μπάλα (συμμετοχή στην διαδικασία του ελεύθερου διαιτητή, συμπεριλαμβανομένου του τερματοφύλακα). Δεν υπάρχει ελάχιστος ή μέγιστος αριθμός παικτών που απαιτούνται για την διεκδίκηση του ελεύθερου. Ο διαιτητής δεν μπορεί να αποφασίσει ποιος δύναται ή δεν δύναται να διεκδικήσει το ελεύθερο.

Η μπάλα εντός του αγωνιστικού χώρου αγγίζει ένα άλλο άτομο εκτός παίκτη

Εάν, όταν η μπάλα "παίζει", αγγίξει τον διαιτητή ή έναν βοηθό διαιτητή, που προσωρινά είναι μέσα στον αγωνιστικό χώρο, το παιχνίδι συνεχίζεται αφού ο διαιτητής και οι βοηθοί διαιτητές αποτελούν μέρος του αγώνα.

Μη επίτευξη τέρματος

Εάν ένας διαιτητής δείξει επίτευξη τέρματος πριν η μπάλα να έχει περάσει ολόκληρη την γραμμή τέρματος και αντιληφθεί αμέσως το λάθος του, το παιχνίδι θα ξαναρχίσει με ελεύθερο του διαιτητή από το σημείο που βρίσκονταν η μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι, εκτός εάν το παιχνίδι διακόπηκε μέσα στην περιοχή του τέρματος, περίπτωση κατά την οποία ο διαιτητής αφήνει την μπάλα να πέσει στην γραμμή της περιοχής του τέρματος που είναι παράλληλη με την γραμμή τέρματος στο πλησιέστερο σημείο όπου βρίσκονταν η μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι.

Ορισμοί

Στα πλαίσια του Κανόνα 11 – Οφσάιντ, ισχύουν οι ορισμοί που ακολουθούν:

- "πλησιέστερα στην αντίπαλη γραμμή τέρματος" σημαίνει ότι οποιοδήποτε τμήμα της κεφαλής του, του σώματός του ή των κάτω άκρων του παίκτη που βρίσκεται πλησιέστερα στην αντίπαλη γραμμή τέρματος από την μπάλα και τον προτελευταίο αντίπαλο. Στον ορισμό αυτό δεν συμπεριλαμβάνονται τα άνω άκρα
- "επηρεάζει το παιχνίδι" σημαίνει ότι παίζει ή αγγίζει την μπάλα που μεταβιβάσθηκε ή αγγίχθηκε από έναν συμπαίκτη
- "επηρεάζει έναν αντίπαλό του" σημαίνει ότι εμποδίζει έναν αντίπαλο από το να "παίξει" ή να του επιτραπεί να "παίξει" την μπάλα, εμποδίζοντας ξεκάθαρα το οπτικό πεδίο του αντιπάλου ή τις κινήσεις του, ή κάνοντας μία χειρονομία ή κίνηση η οποία, κατά την άποψη του διαιτητή, ξεγελά ή αποσπά την προσοχή ενός αντιπάλου
- "αποκτά πλεονέκτημα ευρισκόμενος στη θέση αυτή" σημαίνει ότι "παίξει" την μπάλα που αναπηδά προς αυτόν από μία κάθετη δοκό ή την οριζόντια δοκό ενώ αυτός είναι σε θέση οφσάιντ, ή "παίξει" την μπάλα που αναπηδά από έναν αντίπαλο προς αυτόν ενώ αυτός είναι σε θέση οφσάιντ

Παραβάσεις

Όταν συμβαίνει μια παράβαση οφσάιντ, ο διαιτητής υποδεικνύει την εκτέλεση ενός έμμεσου ελεύθερου λακτίσματος, από την θέση του επιθετικού παίκτη όταν η μπάλα μεταβιβάστηκε τελευταία σε αυτόν από έναν συμπαίκτη του.

Κάθε αμυνόμενος ποδοσφαιριστής που εγκαταλείπει τον αγωνιστικό χώρο για οποιονδήποτε λόγο χωρίς την άδεια του διαιτητή, θα θεωρείται ότι βρίσκεται στην δική του γραμμή του τέρματος ή στην γραμμή του πλαγίου για τους σκοπούς του οφσάιντ μέχρι την επόμενη διακοπή του αγώνα. Εάν ο ποδοσφαιριστής αποχωρήσει από τον αγωνιστικό χώρο με πρόθεση, πρέπει να παρατηρηθεί όταν η μπάλα βγει έξω από το παιχνίδι.

Δεν αποτελεί εξ ορισμού παράβαση για έναν παίκτη, ο οποίος είναι σε θέση οφσάιντ να εγκαταλείψει τον αγωνιστικό χώρο για να δείξει στον διαιτητή ότι δεν συμμετέχει ενεργά στο παιχνίδι. Ωστόσο, εάν ο διαιτητής θεωρήσει ότι εγκατέλειψε τον αγωνιστικό χώρο για λόγους τακτικής και έχει αποκτήσει ένα άδικο πλεονέκτημα επανερχόμενος στον αγωνιστικό χώρο, ο παίκτης πρέπει να παρατηρηθεί (κίτρινη κάρτα) για αντιαθλητική συμπεριφορά. Ο παίκτης απαιτείται να ζητήσει την άδεια του διαιτητή για να επανέλθει στον αγωνιστικό χώρο.

Εάν ένας επιτιθέμενος παίκτης παραμένει ακίνητος μεταξύ των κάθετων δοκών και εντός των διχτύων καθώς η μπάλα εισέρχεται στο τέρμα, πρέπει να κατακυρωθεί επίτευξη τέρματος. Ωστόσο, εάν ο επιτιθέμενος παίκτης παρεμποδίζει έναν αντίπαλο, το επιτευχθέν τέρμα πρέπει να ακυρωθεί, ο παίκτης να παρατηρηθεί (κίτρινη κάρτα) για αντιαθλητική συμπεριφορά και το παιχνίδι να επαναρχίσει με ελεύθερο διαιτητή από το σημείο που βρίσκονταν η μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι, εκτός εάν το παιχνίδι διακόπηκε μέσα στην περιοχή του τέρματος, περίπτωση κατά την οποία ο διαιτητής αφήνει την μπάλα να πέσει στην γραμμή της περιοχής του τέρματος που είναι παράλληλη με την γραμμή τέρματος στο πλησιέστερο σημείο όπου βρίσκονταν η μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι.

Ένας επιτιθέμενος **βρίσκεται σε θέση οφσάιντ (A)**, δεν επηρεάζει έναν αντίπαλο, **αγγίζει την μπάλα.**

Ο βοηθός διαιτητή πρέπει να υψώσει την σημαία όταν ο παίκτης **αγγίζει την μπάλα.**

Ένας επιτιθέμενος **βρίσκεται σε θέση οφσάιντ (A)**, δεν επηρεάζει έναν αντίπαλο, **δεν αγγίζει την μπάλα.**

Ο παίκτης δεν πρέπει να τιμωρηθεί γιατί δεν άγγιξε την μπάλα.

Ένας επιτιθέμενος **βρίσκεται σε θέση οφσάιντ (A)**, τρέχει προς την μπάλα και ένας συμπαίκτης του **που δεν βρίσκεται σε θέση οφσάιντ (B)** τρέχει προς την μπάλα και "παίζει".

Ο (A) δεν πρέπει να τιμωρηθεί γιατί δεν άγγιξε την μπάλα.

Ένας παίκτης που **βρίσκεται σε θέση οφσάιντ (A)**, μπορεί να τιμωρηθεί πριν να "παίξει" ή αγγίξει την μπάλα εάν, κατά την άποψη του διαιτητή, κανένας άλλος συμπαίκτης του σε κανονική θέση (όχι οφσάιντ) έχει την ευκαιρία να "παίξει" την μπάλα.

Ένας παίκτης που **βρίσκεται σε θέση οφσάιντ (A)**, τρέχει προς την μπάλα και δεν την αγγίζει.

Ο βοηθός διαιτητή πρέπει να δείξει "από τέρματος λάκτισμα".

Ένας επιτιθέμενος που **βρίσκεται σε θέση οφσάιντ (A)**, εμποδίζει το οπτικό πεδίο του τερματοφύλακα. Πρέπει να τιμωρηθεί γιατί εμποδίζει έναν αντίπαλο από το να "παίξει" την μπάλα, ή από το να είναι σε θέση να "παίξει" την μπάλα.

Ένας επιτιθέμενος που **βρίσκεται σε θέση οφσάιντ (A)**, **δεν** εμποδίζει το οπτικό πεδίο του τερματοφύλακα, ούτε κάνει κάποια χειρονομία ή κίνηση η οποία τον παραπλανεί ή του αποσπά την προσοχή.

Ένας επιτιθέμενος που **βρίσκεται σε θέση οφσάιντ (A)**, τρέχει προς την μπάλα, αλλά **δεν** εμποδίζει τον αντίπαλο να "παίξει", ή να είναι σε θέση να "παίξει".

Ο (A) **δεν** κάνει καμία χειρονομία ή κίνηση η οποία είναι παραπλανητική ή αποσπά την προσοχή (B).

Ένας επιτιθέμενος που **βρίσκεται σε θέση οφσάιντ (Α)**, τρέχει προς την μπάλα, εμποδίζοντας τον αντίπαλο (Β) να "παίξει", ή να είναι σε θέση να "παίξει". Ο (Α) κάνει μία χειρονομία ή κίνηση η οποία είναι παραπλανητική ή αποσπά την προσοχή του παίκτη (Β).

Το σουτ του συμπαίκτη (Α) αναπηδά επάνω στον τερματοφύλακα προς τον παίκτη (Β) ο οποίος τιμωρείται για "**παίξιμο**" της μπάλας αφού ήταν προηγουμένως **σε θέση οφσάιντ**.

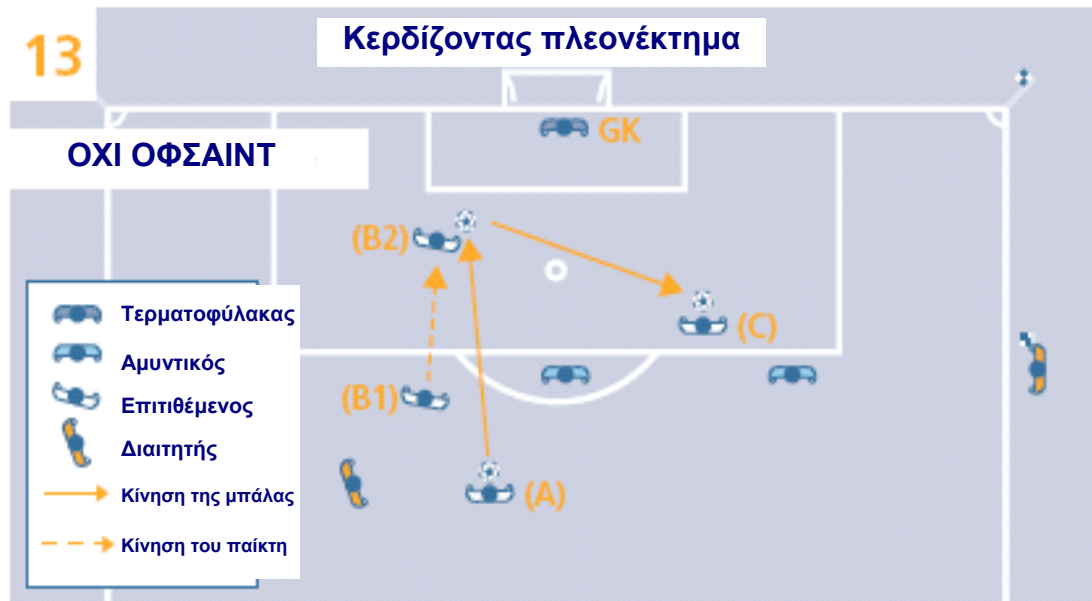

Το σουτ του συμπαίκτη (Α) αναπηδά επάνω στον τερματοφύλακα. Ο (Β) δεν βρίσκεται σε θέση οφσάιντ και "παίζει" την μπάλα.

Ο (C) που **βρίσκεται σε θέση οφσάιντ** δεν τιμωρείται γιατί δεν απέκτησε πλεονέκτημα ευρισκόμενος στη θέση αυτή, επειδή δεν άγγιξε την μπάλα.

Το σουτ του συμπαίκτη (Α) αναπηδά επάνω σε έναν αντίπαλο και η μπάλα κατευθύνεται προς τον επιτιθέμενο (Β) ο οποίος τιμωρείται γιατί **"παίζει" την μπάλα** επειδή προηγουμένως **βρίσκονταν σε θέση οφσάιντ**.

Ο επιτιθέμενος (C) **βρίσκεται σε θέση οφσάιντ**, δεν επηρεάζει έναν αντίπαλο, όταν ο συμπαίκτης του (A) μεταβιβάζει την μπάλα στον παίκτη (B1) ο οποίος δεν βρίσκεται σε θέση οφσάιντ και τρέχει προς το αντίπαλο τέρμα και μεταβιβάζει την μπάλα (B2) στον συμπαίκτη (C).

Ο επιτιθέμενος (C) δεν πρέπει να τιμωρηθεί γιατί όταν δέχθηκε την μπάλα, **δεν βρίσκονταν σε θέση οφσάιντ**.

Βασικές προϋποθέσεις για ένα "φάουλ"

Προκειμένου ένα παράπτωμα να θεωρηθεί ως "φάουλ", θα πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις.

- Θα πρέπει να διαπραχθεί από έναν παίκτη
- Θα πρέπει να συμβεί μέσα στον αγωνιστικό χώρο
- Θα πρέπει να συμβεί ενώ η μπάλα "παίζει"

Εάν ο διαιτητής διακόψει το παιχνίδι εξαιτίας ενός παραπτώματος που διαπράχθηκε εκτός αγωνιστικού χώρου (όταν η μπάλα "παίζεται"), το παιχνίδι πρέπει να επαναρχίζει με ελεύθερο διαιτητή από το σημείο που βρίσκονταν η μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι, εκτός εάν το παιχνίδι διακόπηκε μέσα στην περιοχή του τέρματος, περίπτωση κατά την οποία ο διαιτητής αφήνει την μπάλα να πέσει στην γραμμή της περιοχής του τέρματος που είναι παράλληλη με την γραμμή τέρματος στο πλησιέστερο σημείο όπου βρίσκονταν η μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι.

Απρόσεχτα, ριψοκίνδυνα, χρήση υπερβολικής δύναμης

Ο όρος "απρόσεχτα" σημαίνει ότι ο παίκτης επέδειξε έλλειψη προσοχής ή ενδιαφέροντος όταν έκανε ένα μαρκάρισμα ή ότι ενέργησε χωρίς προφύλαξη.

- Δεν απαιτείται καμία περαιτέρω πειθαρχική τιμωρία εάν ένα "φάουλ" κριθεί ως απρόσεκτο

Ο όρος "ριψοκίνδυνα" σημαίνει ότι ο παίκτης ενέργησε με πλήρη αδιαφορία για τον κίνδυνο ή τις επιπτώσεις προς τον αντίπαλό του

- Ένας παίκτης ο οποίος αγωνίζεται με ριψοκίνδυνο τρόπο θα παρατηρείται (κίτρινη κάρτα).

Ο όρος "χρήση υπερβολικής δύναμης" σημαίνει ότι ο παίκτης υπερέβη κατά πολύ την απαιτούμενη χρήση δύναμης και διακινδυνεύει τον τραυματισμό του αντιπάλου του.

- Ένας παίκτης ο οποίος χρησιμοποιεί υπερβολική δύναμη θα αποβάλλεται.

Μαρκάρισμα ενός αντιπάλου

Η ενέργεια του μαρκάριατος αποσκοπεί στον περιορισμό χώρου χρησιμοποιώντας την σωματική επαφή μέσα στην απόσταση χειρισμού της μπάλας χωρίς την χρήση των χεριών ή των αγκώνων.

Το μαρκάρισμα ενός αντιπάλου αποτελεί παράπτωμα εάν γίνεται:

- με απρόσεκτο τρόπο
- με ριψοκίνδυνο τρόπο
- με χρήση υπερβολικής δύναμης

Κράτημα ενός αντιπάλου

Το κράτημα ενός αντιπάλου συμπεριλαμβάνει την πράξη της παρεμπόδισής του από το να ξεπεράσει ή παρακάμψει, χρησιμοποιώντας τα χέρια, τους βραχίονες ή τον κορμό.

Υπενθυμίζεται στους διαιτητές να επεμβαίνουν εγκαίρως και να αντιμετωπίζουν αυστηρά τα παραπτώματα κρατήματος ενός αντιπάλου, ειδικά μέσα στην περιοχή του πέναλτι, στα γωνιακά λακτίσματα και στα ελεύθερα λακτίσματα.

Προκειμένου να αντιμετωπίζει τις περιπτώσεις αυτές:

- ο διαιτητής θα προειδοποιεί κάθε παίκτη που κρατά έναν αντίπαλο πριν να "παίξει" η μπάλα
- ο διαιτητής θα παρατηρεί (κίτρινη κάρτα) τον παίκτη εάν το κράτημα συνεχίζεται πριν να "παίξει" η μπάλα
- ο διαιτητής θα καταλογίζει άμεσο ελεύθερο λάκτισμα ή λάκτισμα από το σημείο του πέναλτι και θα παρατηρεί (κίτρινη κάρτα) τον παίκτη εάν αυτό συμβεί μόλις η μπάλα "παίξει".

Εάν ένας αμυντικός αρχίσει να κρατά έναν επιτιθέμενο εκτός περιοχής του πέναλτι, και συνεχίσει να τον κρατά εντός της περιοχής πέναλτι, ο διαιτητής πρέπει να καταλογίζει λάκτισμα από το σημείο του πέναλτι.

Πειθαρχικές κυρώσεις

- Μία παρατήρηση (κίτρινη κάρτα) για αντιαθλητική συμπεριφορά πρέπει να δίδεται όταν ένας παίκτης κρατά έναν αντίπαλο προκειμένου να τον εμποδίσει να αποκτήσει κατοχή της μπάλας ή να λάβει μία πλεονεκτική θέση
- Ένας παίκτης πρέπει να αποβάλλεται εάν εμποδίσει μία προφανή ευκαιρία για την σημείωση τέρματος κρατώντας έναν αντίπαλο
- Στις υπόλοιπες περιπτώσεις κρατήματος ενός αντιπάλου δεν πρέπει να λαμβάνονται περαιτέρω πειθαρχικές κυρώσεις

Επανάραξη του παιχνιδιού

- Άμεσο ελεύθερο λάκτισμα από την θέση στην οποία διαπράχθηκε το παράπτωμα (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος) ή λάκτισμα από το σημείο του πέναλτι εάν το παράπτωμα διαπράχθηκε μέσα στην περιοχή του πέναλτι.

Άγγιγμα της μπάλας με το χέρι

Το άγγιγμα της μπάλας με το χέρι αφορά στην εκ προθέσεως ενέργεια ενός παίκτη να κάνει επαφή με την μπάλα χρησιμοποιώντας το χέρι του ή το βραχίονά του. Ο διαιτητής πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τα ακόλουθα:

- την κίνηση του χεριού προς την μπάλα (όχι της μπάλας προς το χέρι)
- την απόσταση μεταξύ του αντιπάλου και της μπάλας (απροσδόκητη κίνηση της μπάλας)
- η θέση του χεριού δεν σημαίνει απαραίτητα ότι υφίσταται παράβαση
- η επαφή της μπάλας με ένα αντικείμενο το οποίο κρατείται στο χέρι (αντικείμενο ένδυσης, επικαλαμίδα κλπ.) λογίζεται ως μία παράβαση
- το κτύπημα της μπάλας με ένα αντικείμενο που ρίπτεται (παπούτσι, επικαλαμίδα κλπ.) λογίζεται ως μία παράβαση

Πειθαρχικές κυρώσεις

Υπάρχουν περιπτώσεις που απαιτείται παρατήρηση (κίτρινη κάρτα) για αντιαθλητική συμπεριφορά όταν ένας παίκτης αγγίζει εκ προθέσεως την μπάλα με το χέρι, παραδείγματος χάρη όταν ένας παίκτης:

- αγγίζει την μπάλα με πρόθεση και προφανώς προκειμένου να εμποδίσει έναν αντίπαλο να αποκτήσει την κατοχή της
- επιχειρήσει να σημειώσει ένα τέρμα αγγίζοντας την μπάλα με το χέρι από πρόθεση

Ένας παίκτης ωστόσο αποβάλλεται, εάν εμποδίσει την επίτευξη ενός τέρματος ή μία προφανή ευκαιρία επίτευξης τέρματος, αγγίζοντας εκ προθέσεως την μπάλα με το χέρι. Η ποινή αυτή δεν προκύπτει από την πράξη του παίκτη να αγγίζει εκ προθέσεως την μπάλα με το χέρι, αλλά από την απαράδεκτη και άδικη παρέμβαση η οποία εμπόδισε την επίτευξη ενός τέρματος.

Επανάραξη του παιχνιδιού

- Άμεσο ελεύθερο λάκτισμα από την θέση στην οποία διαπράχθηκε το παράπτωμα (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος) ή λάκτισμα από το σημείο του πέναλτι

Εκτός της δικής του περιοχής πέναλτι, ο τερματοφύλακας έχει τους ίδιους περιορισμούς στο άγγιγμα της μπάλας με το χέρι, όπως και κάθε άλλος παίκτης. Εντός της δικής του περιοχής πέναλτι, ο τερματοφύλακας δεν είναι ένοχος του παραπτώματος αγγίγματος της μπάλας με το χέρι, το οποίο επισύρει άμεσο ελεύθερο λάκτισμα ή οποιασδήποτε απρεπούς συμπεριφοράς η οποία σχετίζεται με το άγγιγμα της μπάλας. Ωστόσο, μπορεί να είναι ένοχος για άλλα παραπτώματα, τα οποία επισύρουν έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα.

Παραπτώματα που διαπράττονται από τερματοφύλακες

Δεν επιτρέπεται στον τερματοφύλακα να έχει κατοχή της μπάλας στα χέρια του περισσότερο από έξι δευτερόλεπτα. Ένας τερματοφύλακας θεωρείται ότι έχει κατοχή της μπάλας:

- όσο η μπάλα βρίσκεται μεταξύ των χεριών του ή μεταξύ του χεριού του και οποιασδήποτε επιφάνειας (π.χ. έδαφος, σώμα του)
- όσο κρατά την μπάλα στο τεντωμένο ανοιχτό του χέρι
- όσο την αναπηδά στο έδαφος ή την πετά στον αέρα

Όταν ένας τερματοφύλακας έχει αποκτήσει κατοχή της μπάλας με τα χέρια του, δεν μπορεί να μαρκαριστεί από έναν αντίπαλο.

Ο τερματοφύλακας δεν επιτρέπεται να αγγίξει την μπάλα με το χέρι του εντός της δικής του περιοχής πέναλτι στις κάτωθι περιπτώσεις:

- εάν αγγίξει και πάλι την μπάλα με το χέρι του, αφού την έχει απελευθερώσει από την κατοχή του και αυτή δεν έχει έρθει σε επαφή με κανέναν άλλο παίκτη.
 - ο τερματοφύλακας θεωρείται ότι έχει έλεγχο της μπάλας, αγγίζοντας την με οποιοδήποτε τμήμα των χεριών ή των βραχιόνων του, εκτός εάν η μπάλα αναπηδήσει τυχαία από αυτόν, για παράδειγμα μετά από μία απόκρουση
 - η κατοχή της μπάλας συμπεριλαμβάνει την εκ προθέσεως απόκρουση της μπάλας από τον τερματοφύλακα,
- εάν αγγίξει την μπάλα με τα χέρια του, αφού αυτή έχει λακτισθεί προς αυτόν με πρόθεση από έναν συμπαίκτη του.
- εάν αγγίξει την μπάλα με τα χέρια του, αφού την δεχθεί απευθείας από μία εκτέλεση πλάγιας επαναφοράς από έναν συμπαίκτη του.

Επανάραξη του παιχνιδιού

- Έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα από την θέση όπου συνέβη το παράπτωμα (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος)

Παραβάσεις που διαπράττονται σε βάρος των τερματοφυλάκων

- Αποτελεί παράπτωμα για έναν παίκτη, η παρεμπόδιση του τερματοφύλακα να διώξει την μπάλα από την κατοχή του
- Ένας παίκτης πρέπει να τιμωρείται για επικίνδυνο παιχνίδι, εάν λακτίσει ή επιχειρήσει να λακτίσει την μπάλα όταν ο τερματοφύλακας είναι έτοιμος να την διώξει από την κατοχή του
- Ο αντικανονικός περιορισμός της κίνησης του τερματοφύλακα, αποτελεί παράβαση π.χ. κατά την εκτέλεση ενός γωνιακού λακτίσματος (κόρνερ)

Παιχνίδι κατά τρόπο επικίνδυνο

Παιχνίδι κατά τρόπο επικίνδυνο, ορίζεται κάθε ενέργεια η οποία κατά την προσπάθεια να "παίξει" την μπάλα, αποτελεί απειλή τραυματισμού κάποιου (συμπεριλαμβανομένου και του ίδιου του παίκτη). Διαπράττεται όταν ένας αντίπαλος βρίσκεται κοντά και εμποδίζεται από το να "παίξει" την μπάλα εξαιτίας φόβου τραυματισμού.

Ένα ψαλίδι ή ανάποδο ψαλίδι επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι, κατά την άποψη του διαιτητή, δεν είναι επικίνδυνο για έναν αντίπαλο.

Το παιχνίδι κατά τρόπο επικίνδυνο, δεν περιλαμβάνει σωματική επαφή μεταξύ των παικτών. Εάν υπάρχει σωματική επαφή, η ενέργεια αποτελεί παράπτωμα, το οποίο τιμωρείται με άμεσο ελεύθερο λάκτισμα ή λάκτισμα από το σημείο του πέναλτι. Σε περίπτωση σωματικής επαφής, ο διαιτητής θα πρέπει να εξετάζει προσεκτικά την μεγάλη πιθανότητα να έχει διαπραχθεί αυτή η απρεπή συμπεριφορά.

Πειθαρχικές κυρώσεις

- Εάν ένας παίκτης αγωνίζεται με επικίνδυνο τρόπο σε ένα "κανονικό" μαρκάρισμα, ο διαιτητής οφείλει να μην λάβει κανένα πειθαρχικό μέτρα. Εάν η ενέργεια γίνεται με προφανή κίνδυνο πρόκλησης τραυματισμού, ο διαιτητής πρέπει να παρατηρήσει (κίτρινη κάρτα) τον παίκτη.
- Εάν ένας παίκτης εμποδίσει μία προφανή ευκαιρία επίτευξης τέρματος αγωνιζόμενος με επικίνδυνο τρόπο, ο διαιτητής πρέπει να αποβάλλει τον παίκτη.

Επανάραξη του παιχνιδιού

- Έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα από την θέση όπου συνέβη το παράπτωμα (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος)
- Εάν υπάρχει επαφή, έχει διαπραχθεί ένα διαφορετικό παράπτωμα, το οποίο τιμωρείται με άμεσο ελεύθερο λάκτισμα ή λάκτισμα από το σημείο του πέναλτι.

Παρεμπόδιση της προώθησης ενός αντιπάλου

Ο όρος παρεμπόδιση της προώθησης ενός αντιπάλου σημαίνει την μετακίνηση στην πορεία του αντιπάλου προκειμένου να εμποδιστεί, μπλοκαριστεί, επιβραδυνθεί ή αναγκαστεί σε αλλαγή της κατεύθυνσης από έναν αντίπαλο, όταν η μπάλα δεν βρίσκεται σε απόσταση ελέγχου από κάθε παίκτη.

Όλοι οι παίκτες έχουν το δικαίωμα κατοχής της θέσης τους στον αγωνιστικό χώρο, το να βρίσκεται όμως κάποιος στην πορεία ενός αντιπάλου δεν είναι το ίδιο με το να μετακινείται επάνω στην πορεία ενός αντιπάλου.

Η κάλυψη της μπάλας επιτρέπεται. Ένας παίκτης ο οποίος τοποθετεί τον εαυτό του μεταξύ ενός αντιπάλου και της μπάλας για λόγους τακτικής, δεν έχει διαπράξει παράπτωμα εφόσον η μπάλα βρίσκεται μέσα στον χώρο ελέγχου και ο παίκτης δεν κρατά τον αντίπαλο με τα χέρια ή το σώμα του. Εάν η μπάλα βρίσκεται σε απόσταση ελέγχου, επιτρέπεται το μαρκάρισμα του παίκτη από έναν αντίπαλο.

Καθυστέρηση της επανέναρξης του παιχνιδιού για την επίδειξη κάρτας

Όταν ο διαιτητής έχει αποφασίσει να δείξει μία κάρτα, είτε για να παρατηρήσει (κίτρινη κάρτα) είτε για να αποβάλλει έναν παίκτη, το παιχνίδι δεν θα επαναρχίζει μέχρι να επιβληθεί η ποινή.

Παρατηρήσεις για αντιαθλητική συμπεριφορά

Υπάρχουν διαφορετικές περιστάσεις κατά τις οποίες ένας παίκτης πρέπει να παρατηρείται για αντιαθλητική συμπεριφορά, για παράδειγμα εάν ένας παίκτης:

- διαπράξει με ριψοκίνδυνο τρόπο ένα από τα επτά παραπτώματα που επιφέρουν ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα
- διαπράξει ένα φάουλ για τον τακτικό σκοπό της επέμβασης ή ανακοπής μίας υπό ανάπτυξη επίθεσης
- κρατήσει έναν αντίπαλο για τον τακτικό σκοπό της απόσπασης του αντιπάλου μακριά από την μπάλα ή της παρεμπόδισης του αντιπάλου να πλησιάσει την μπάλα
- αγγίξει την μπάλα με το χέρι προκειμένου να παρεμποδίσει έναν αντίπαλο να αποκτήσει κατοχή ή να αναπτύξει μία επίθεση (οποιοσδήποτε εκτός του τερματοφύλακα εντός της δικής του περιοχής πέναλτι)
- αγγίξει την μπάλα με το χέρι προσπαθώντας να επιτύχει ένα τέρμα (ανεξάρτητα με το εάν η προσπάθεια είναι επιτυχής ή όχι)
- προσπαθήσει να παραπλανήσει τον διαιτητή προσποιούμενος τραυματισμό ή προσποιούμενος ότι δέχθηκε φάουλ (προσποίηση)
- αλλάξει θέση με τον τερματοφύλακα κατά την διάρκεια του παιχνιδιού χωρίς την άδεια του διαιτητή
- ενεργεί με τρόπο ο οποίος επιδεικνύει έλλειψη σεβασμού για το παιχνίδι
- "παίξει" την μπάλα την στιγμή που αποχωρεί από τον αγωνιστικό χώρο, ενώ του έχει δοθεί άδεια να εγκαταλείψει τον αγωνιστικό χώρο
- αποσπάσει με λόγια την προσοχή ενός αντιπάλου κατά την διάρκεια του παιχνιδιού ή μίας επανέναρξης του παιχνιδιού
- αποτυπώσει απαγορευμένα σήματα στον αγωνιστικό χώρο
- χρησιμοποιήσει εκ προθέσεως ένα τρικ ενώ η μπάλα "παίζεται" για να μεταβιβάσει την μπάλα στον τερματοφύλακά του με το κεφάλι του, το στήθος, το γόνατο, κλπ., προκειμένου να καταστρατηγήσει τον Κανόνα, ανεξαρτήτως του εάν ο τερματοφύλακας αγγίξει την μπάλα με τα χέρια του ή όχι. Το παράπτωμα διαπράττεται από τον παίκτη στην προσπάθεια να παρακάμψει τόσο το γράμμα, όσο και το πνεύμα του Κανόνα 12 και το παιχνίδι ξαναρχίζει με έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα
- χρησιμοποιήσει εκ προθέσεως ένα τρικ ενώ η μπάλα "παίζεται" για να μεταβιβάσει την μπάλα στον τερματοφύλακά του προκειμένου να καταστρατηγήσει τον Κανόνα ενώ εκτελεί ένα ελεύθερο λάκτισμα (το ελεύθερο λάκτισμα πρέπει να εκτελεστεί ξανά αφού παρατηρηθεί ο παίκτης)

Πανηγυρισμός επίτευξης τέρματος

Μολονότι επιτρέπεται σε έναν παίκτη να εκφράσει την χαρά του όταν επιτυγχάνεται ένα τέρμα, ο πανηγυρισμός δεν θα πρέπει να είναι υπερβολικός.

Επιτρέπονται οι εύλογοι πανηγυρισμοί, αλλά η πρακτική χορογραφημένων πανηγυρισμών δεν πρέπει να ενθαρρύνεται όταν έχει ως αποτέλεσμα την υπερβολική καθυστέρηση και υποδεικνύεται στους διαιτητές να επεμβαίνουν σε τέτοιες περιπτώσεις.

Ένας παίκτης πρέπει να παρατηρείται (κίτρινη κάρτα) εάν:

- κατά την άποψη του διαιτητή, κάνει χειρονομίες οι οποίες είναι προκλητικές, χλευαστικές ή εμπρηστικές
- αναρριχηθεί σε ένα περιμετρικό πλέγμα για να πανηγυρίσει την επίτευξη ενός τέρματος
- βγάλει την φανέλα του ή καλύψει το κεφάλι του με την φανέλα του.
- καλύψει το κεφάλι του ή το πρόσωπό του με μάσκα ή άλλο παρόμοιο αντικείμενο

Το γεγονός και μόνο της αποχώρησης από τον αγωνιστικό χώρο για τον πανηγυρισμό ενός τέρματος δεν αποτελεί παράβαση που τιμωρείται, είναι όμως απαραίτητο οι παίκτες να επιστρέψουν στον αγωνιστικό χώρο το συντομότερο δυνατόν.

Οι διαιτητές πρέπει να ενεργούν προληπτικά και να εφαρμόζουν την κοινή λογική στην αντιμετώπιση του πανηγυρισμού ενός τέρματος.

Εκδήλωση διαφωνίας λεκτικά ή με κινήσεις

Ένας παίκτης ο οποίος είναι ένοχος για την λεκτική διαφωνία διαμαρτυρόμενος για τις αποφάσεις του διαιτητή, πρέπει να παρατηρείται (κίτρινη κάρτα).

Ο αρχηγός μίας ομάδας δεν απολαμβάνει ειδικού καθεστώτος ή προνομίων σύμφωνα με τους "Κανόνες του Παιχνιδιού", αλλά έχει έναν βαθμό ευθύνης για την συμπεριφορά της ομάδας του.

Καθυστέρηση της επανέναρξης του παιχνιδιού

Οι διαιτητές πρέπει να παρατηρούν τους παίκτες οι οποίοι καθυστερούν την επανέναρξη (συνέχεια) του παιχνιδιού, χρησιμοποιώντας τακτικές όπως:

- εκτέλεση ελεύθερου λακτίσματος από εσφαλμένη θέση, με αποκλειστική πρόθεση τον εξαναγκασμό του διαιτητή να διατάξει επανεκτέλεση
- προσποίηση ότι εκτελεί την επαναφορά της μπάλας από τα πλάγια, αλλά αιφνιδίως την αφήνει προκειμένου η επαναφορά να εκτελεστεί από έναν συμπαίκτη του
- λάκτισμα της μπάλας μακριά ή μεταφορά της με τα χέρια, αφού ο διαιτητής έχει διακόψει το παιχνίδι
- υπερβολική καθυστέρηση στην εκτέλεση της επαναφοράς της μπάλας από τα πλάγια ή ελεύθερου λακτίσματος
- καθυστέρηση κατά την αποχώρηση από τον αγωνιστικό χώρο όταν αντικαθίσταται
- πρόκληση αντιπαράθεσης αγγίζοντας την μπάλα με πρόθεση με τα χέρια, αφού ο διαιτητής έχει διακόψει το παιχνίδι

Επανειλημμένες παραβάσεις

Οι διαιτητές πρέπει να είναι πάντοτε σε εγρήγορση για παίκτες οι οποίοι παραβιάζουν επανειλημμένα τους Κανόνες. Ιδιαίτερος δε, πρέπει να έχουν υπόψη τους ότι ακόμα και εάν ένας παίκτης διαπράξει μία σειρά διαφορετικών παραπτωμάτων, θα πρέπει μολαταύτα να παρατηρηθεί για επανειλημμένη παραβίαση των Κανόνων.

Δεν υπάρχει συγκεκριμένος αριθμός παραβάσεων ή κάποιο υπόδειγμα που να αποτελεί "επανειλημμένη" παράβαση, αυτό αποτελεί αποκλειστικά ένα θέμα κρίσης και πρέπει να καθορίζεται μέσα στο πλαίσιο της αποτελεσματικής διαχείρισης του αγώνα.

Σοβαρό επικίνδυνο παιχνίδι

Ένας παίκτης είναι ένοχος για σοβαρό επικίνδυνο παιχνίδι όταν χρησιμοποιεί υπερβολική δύναμη ή βαναυσότητα απέναντι σε αντίπαλο, διεκδικώντας την μπάλα όταν παίζεται.

Ένα τάκλιν που θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια ενός αντιπάλου πρέπει να τιμωρείται ως σοβαρό επικίνδυνο παιχνίδι.

Όποιος παίκτης κάνει τάκλιν σε αντίπαλο διεκδικώντας την μπάλα από μπροστά, από πλάγια ή από πίσω, χρησιμοποιώντας το ένα ή τα δυο πόδια, με υπερβολική δύναμη και θέτοντας σε κίνδυνο την ασφάλεια του αντιπάλου, είναι ένοχος για σοβαρό επικίνδυνο παιχνίδι.

Πλεονέκτημα δεν πρέπει να εφαρμόζεται σε περιπτώσεις σοβαρού επικίνδυνου παιχνιδιού, εκτός εάν υπάρχει μία σαφής ακόλουθη ευκαιρία επίτευξης τέρματος. Ο διαιτητής πρέπει να αποβάλει τον ένοχο παίκτη για σοβαρό επικίνδυνο παιχνίδι, όταν η μπάλα βγει εκτός παιχνιδιού.

Ένας παίκτης που είναι ένοχος για σοβαρό επικίνδυνο παιχνίδι πρέπει να αποβληθεί και το παιχνίδι να επαναρχίσει με άμεσο ελεύθερο λάκτισμα από την θέση που έλαβε χώρα το παράπτωμα (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος) ή με λάκτισμα πέναλτι (εάν το παράπτωμα συνέβη εντός της περιοχής πέναλτι του παραβάτη).

Βίαη συμπεριφορά

Ένας παίκτης είναι ένοχος για βίαη συμπεριφορά, όταν χρησιμοποιεί υπερβολική δύναμη ή βαναυσότητα απέναντι σε έναν αντίπαλο μη διεκδικώντας την μπάλα.

Είναι επίσης ένοχος για βίαη συμπεριφορά, όταν χρησιμοποιεί υπερβολική δύναμη ή βαναυσότητα απέναντι σε συμπαίκτη, θεατή, αξιωματούχο αγώνα ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο.

Βίαη συμπεριφορά μπορεί να λάβει χώρα, είτε εντός αγωνιστικού χώρου, είτε εκτός των ορίων αυτού, ανεξάρτητα από το εάν η μπάλα "παίζεται" ή όχι.

Πλεονέκτημα δεν πρέπει να εφαρμόζεται σε περιπτώσεις βίαης συμπεριφοράς, εκτός εάν υπάρχει μία σαφής ακόλουθη ευκαιρία επίτευξης τέρματος. Ο διαιτητής πρέπει να αποβάλει τον ένοχο παίκτη της βίαης συμπεριφοράς, όταν η μπάλα βγει εκτός παιχνιδιού.

Υπενθυμίζεται στους διαιτητές ότι η βίαη συμπεριφορά συχνά οδηγεί σε μαζική αντιπαράθεση και για αυτό πρέπει να προσπαθούν να αποτρέψουν κάτι τέτοιο με την ενεργή παρέμβασή τους.

Ένας παίκτης, αναπληρωματικός ή αντικατασταθείς που είναι ένοχος για βίαη συμπεριφορά πρέπει να αποβληθεί.

Επανάραξη του παιχνιδιού

- Εάν η μπάλα είναι εκτός παιχνιδιού, το παιχνίδι επαναρχίζει σύμφωνα με την προηγούμενη απόφαση.
- Εάν η μπάλα είναι εντός παιχνιδιού και το παράπτωμα έλαβε χώρα εκτός του αγωνιστικού χώρου:
 - εάν ο παίκτης είναι ήδη εκτός αγωνιστικού χώρου και διαπράττει το παράπτωμα, το παιχνίδι επαναρχίζει με ελεύθερο διαιτητή από την θέση που βρισκόταν η μπάλα όταν σταμάτησε το παιχνίδι, εκτός εάν το παιχνίδι διακόπηκε μέσα στην περιοχή του τέρματος, περίπτωση κατά την οποία ο διαιτητής αφήνει την μπάλα να πέσει στην γραμμή της περιοχής του τέρματος που είναι παράλληλη με την γραμμή τέρματος στο πλησιέστερο σημείο όπου βρισκόταν η μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι.
 - εάν ο παίκτης εξέρχεται του αγωνιστικού χώρου προκειμένου να διαπράξει το παράπτωμα, το παιχνίδι επαναρχίζει με έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα από την θέση που βρισκόταν η μπάλα όταν σταμάτησε το παιχνίδι (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος)
- Εάν η μπάλα είναι εντός παιχνιδιού και ένας παίκτης διαπράξει ένα παράπτωμα εντός του αγωνιστικού χώρου:
 - κατά ενός αντιπάλου, το παιχνίδι επαναρχίζει με ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα από την θέση που διεπράχθη το παράπτωμα (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος) ή ένα λάκτισμα πέναλτι (εάν βρίσκεται μέσα στην περιοχή του πέναλτι του παραβάτη παίκτη)
 - κατά ενός συμπαίκτη, το παιχνίδι επαναρχίζει με ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα από την θέση που διεπράχθη το παράπτωμα (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος)
 - κατά ενός αναπληρωματικού ή αντικατασταθέντος παίκτη, το παιχνίδι επαναρχίζει με ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα από την θέση που βρισκόταν η μπάλα όταν σταμάτησε το παιχνίδι (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος)
 - κατά του διαιτητή ή ενός βοηθού διαιτητή, το παιχνίδι επαναρχίζει με ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα από την θέση που διεπράχθη το παράπτωμα (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος)
 - κατά άλλου ατόμου, το παιχνίδι επαναρχίζει με ένα ελεύθερο διαιτητή από την θέση που βρισκόταν η μπάλα όταν σταμάτησε το παιχνίδι, εκτός εάν το παιχνίδι διακόπηκε μέσα στην περιοχή του τέρματος, περίπτωση κατά την οποία ο διαιτητής αφήνει την μπάλα να πέσει στην γραμμή της περιοχής του τέρματος που είναι παράλληλη με την γραμμή τέρματος στο πλησιέστερο σημείο όπου βρισκόταν η μπάλα όταν διακόπηκε το παιχνίδι

Παραβάσεις ρίψης ενός αντικειμένου (ή της μπάλας)

Εάν καθώς η μπάλα "παίζεται", ένας παίκτης, αναπληρωματικός ή αντικατασταθείς ρίξει ένα αντικείμενο σε έναν αντίπαλο ή άλλο πρόσωπο με ριψοκίνδυνο τρόπο, ο διαιτητής πρέπει να διακόψει το παιχνίδι και να παρατηρήσει (κίτρινη κάρτα) τον παίκτη, τον αναπληρωματικό ή τον αντικατασταθέντα παίκτη.

Εάν ενώ η μπάλα "παίζεται", ένας παίκτης, αναπληρωματικός ή αντικατασταθείς ρίξει ένα αντικείμενο σε έναν αντίπαλο ή άλλο πρόσωπο με υπερβολική δύναμη, ο διαιτητής πρέπει να διακόψει το παιχνίδι και να αποβάλει τον παίκτη, τον αναπληρωματικό ή τον αντικατασταθέντα παίκτη για βίαιη συμπεριφορά.

Επανάραξη παιχνιδιού

- Εάν ένας παίκτης που στέκεται εντός της δικής του περιοχής πέναλτι, ρίξει ένα αντικείμενο σε έναν αντίπαλο που στέκεται εκτός της περιοχής πέναλτι, ο διαιτητής επαναρχίζει το παιχνίδι με ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα για την αντίπαλη ομάδα, που εκτελείται από την θέση που το αντικείμενο χτύπησε ή θα χτυπούσε τον αντίπαλο.
- Εάν ένας παίκτης που στέκεται εκτός της δικής του περιοχής πέναλτι, ρίξει ένα αντικείμενο σε έναν αντίπαλο που στέκεται εντός της περιοχής πέναλτι, ο διαιτητής επαναρχίζει το παιχνίδι με ένα λάκτισμα πέναλτι.
- Εάν ένας παίκτης που στέκεται εντός του αγωνιστικού χώρου ρίξει ένα αντικείμενο σε οποιοδήποτε πρόσωπο που στέκεται εκτός αγωνιστικού χώρου, ο διαιτητής επαναρχίζει το παιχνίδι με ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα, που εκτελείται από την θέση που βρισκόταν η μπάλα όταν σταμάτησε το παιχνίδι (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος)
- Εάν ένας παίκτης που στέκεται εκτός αγωνιστικού χώρου, ρίξει ένα αντικείμενο σε έναν αντίπαλο που στέκεται εντός αγωνιστικού χώρου, ο διαιτητής επαναρχίζει το παιχνίδι με ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα υπέρ της αντίπαλης ομάδας, που εκτελείται από την θέση που το αντικείμενο χτύπησε ή θα χτυπούσε τον αντίπαλο ή με ένα λάκτισμα πέναλτι (εάν βρίσκεται μέσα στην περιοχή του πέναλτι του παραβάτη παίκτη)
- Εάν ένας αναπληρωματικός ή ένας αντικατασταθείς παίκτης που στέκεται εκτός του αγωνιστικού χώρου, ρίξει ένα αντικείμενο σε έναν αντίπαλο που στέκεται εντός του αγωνιστικού χώρου, ο διαιτητής επαναρχίζει το παιχνίδι με ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα υπέρ της αντίπαλης ομάδας, από την θέση που βρισκόταν η μπάλα όταν σταμάτησε το παιχνίδι (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος)

Αποστέρηση επίτευξης τέρματος ή μίας προφανούς ευκαιρίας επίτευξης τέρματος

Υπάρχουν δυο παραπτώματα αποβολής που σχετίζονται με την αποστέρηση ενός αντιπάλου από μία προφανή ευκαιρία επίτευξης τέρματος. Δεν είναι απαραίτητο το παράπτωμα να λάβει χώρα εντός της περιοχής πέναλτι.

Εάν ο διαιτητής εφαρμόσει πλεονέκτημα σε μια προφανή ευκαιρία επίτευξης τέρματος και το τέρμα επιτευχθεί άμεσα, παρά το γεγονός ότι ο αντίπαλος άγγιξε με το χέρι την μπάλα ή κάνει φάουλ σε έναν αντίπαλο, ο παίκτης δεν μπορεί να αποβληθεί, αλλά εντούτοις πρέπει να παρατηρηθεί (κίτρινη κάρτα).

Οι διαιτητές πρέπει να λάβουν υπόψη τις ακόλουθες περιστάσεις όταν αποφασίζουν για την αποβολή ενός παίκτη που αποστέρησε την επίτευξη ενός τέρματος ή μίας προφανούς ευκαιρίας επίτευξης τέρματος:

- την απόσταση μεταξύ της παράβασης και του τέρματος
- την πιθανότητα να κρατήσει ή να αποκτήσει τον έλεγχο της μπάλας ο επιτιθέμενος
- την κατεύθυνση της ενέργειάς του αυτής
- την τοποθεσία και τον αριθμό των αμυνομένων αντιπάλων
- το παράπτωμα που αποστερεί έναν αντίπαλο από μια προφανή ευκαιρία επίτευξης τέρματος, μπορεί να είναι ένα παράπτωμα που επισύρει σε ένα άμεσο ή έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα.

Διαδικασία

Η μπάλα παίζεται όταν λακτίζεται και κινείται.

Ένα ελεύθερο λάκτισμα μπορεί να εκτελεστεί υψώνοντας την μπάλα με το πόδι ή ταυτόχρονα με τα δυο πόδια.

Προσποίηση εκτέλεσης ενός ελεύθερου λακτίσματος, για να παραπλανηθούν οι αντίπαλοι, επιτρέπεται ως μέρος του ποδοσφαίρου. Ωστόσο, εάν κατά την γνώμη του διαιτητή η προσποίηση θεωρηθεί ως αντιαθλητική συμπεριφορά, ο παίκτης πρέπει να παρατηρηθεί.

Εάν ένας παίκτης, ενώ εκτελεί σωστά ένα ελεύθερο λάκτισμα, σκόπιμα λακτίζει την μπάλα κατά ενός αντιπάλου ώστε να ξαναπαίξει την μπάλα αλλά με τρόπο ούτε απρόσεκτο ούτε ριψοκίνδυνο αλλά ούτε χρησιμοποιώντας υπερβολική δύναμη, ο διαιτητής πρέπει να επιτρέψει να συνεχιστεί το παιχνίδι.

Ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα πρέπει να επαναληφθεί, εάν ο διαιτητής παραλείπει να σηκώσει το χέρι του ώστε να υποδείξει ότι το λάκτισμα είναι έμμεσο και η μπάλα έχει λακτισθεί απευθείας μέσα στο τέρμα. Το αρχικό έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα δεν αναιρείται από το λάθος του διαιτητή.

Απόσταση

Εάν ένας παίκτης αποφασίσει να εκτελέσει γρήγορα ένα ελεύθερο λάκτισμα και ένας αντίπαλος που είναι σε απόσταση μικρότερη των 9,15 μέτρων (10 γιάρδες) από την μπάλα παρεμβληθεί, ο διαιτητής πρέπει να επιτρέψει την συνέχιση του παιχνιδιού.

Εάν ένας παίκτης αποφασίσει να εκτελέσει γρήγορα ένα ελεύθερο λάκτισμα και ένας αντίπαλος που είναι κοντά στην μπάλα εσκεμμένα τον παρεμποδίζει να εκτελέσει το λάκτισμα, ο διαιτητής πρέπει να παρατηρήσει (κίτρινη κάρτα) τον παίκτη για καθυστέρηση της επανέναρξης του παιχνιδιού.

Εάν, κατά την εκτέλεση ενός ελεύθερου λακτίσματος από την αμυνόμενη ομάδα εντός της δικής της περιοχής πέναλτι, ένας ή περισσότεροι αντίπαλοι παραμείνουν εντός της περιοχής πέναλτι επειδή ο αμυνόμενος αποφασίζει να εκτελέσει γρήγορα το λάκτισμα και οι αντίπαλοι δεν είχαν χρόνο να απομακρυνθούν από την περιοχή πέναλτι, ο διαιτητής πρέπει να επιτρέψει την συνέχιση του παιχνιδιού.

Διαδικασία

Η προσποίηση κατά την πορεία προς την εκτέλεση ενός λακτίσματος πέναλτι, για να παραπλανηθούν οι αντίπαλοι, επιτρέπεται ως μέρος του ποδοσφαίρου. Ωστόσο, η προσποίηση του λακτίσματος της μπάλας, ενώ ο παίκτης έχει ολοκληρώσει την πορεία του, θεωρείται παραβίαση του Κανόνα 14 και ως ενέργεια αντιαθλητικής συμπεριφοράς, για την οποία ο παίκτης πρέπει να παρατηρηθεί (κίτρινη κάρτα).

Προετοιμασία για την εκτέλεση λακτίσματος πέναλτι

Ο διαιτητής πρέπει να εξασφαλίσει τις ακόλουθες απαιτήσεις πριν την εκτέλεση του λακτίσματος πέναλτι:

- έχει προσδιοριστεί ο εκτελεστής
- η μπάλα έχει σωστά τοποθετηθεί στο σημείο του πέναλτι
- ο τερματοφύλακας είναι στην γραμμή του τέρματος μεταξύ των κάθετων δοκών και με πρόσωπο προς τον εκτελεστή
- οι συμπαίκτες του εκτελεστή και του τερματοφύλακα είναι
 - εκτός της περιοχής πέναλτι
 - εκτός του τόξου πέναλτι
 - πίσω από την μπάλα.

Παραβάσεις – Μετά από το σφύριγμα και πριν να “παίξει” η μπάλα

	Αποτέλεσμα του λακτίσματος	
Παράβαση του Κανόνα	Επίτευξη Τέρματος	Μη Επίτευξη Τέρματος
Επιτιθέμενος Παίκτης	Επανάληψη πέναλτι	Έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα
Αμυνόμενος Παίκτης	Επίτευξη Τέρματος	Επανάληψη πέναλτι
Και οι δύο	Επανάληψη πέναλτι	Επανάληψη πέναλτι

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Κανόνα 14 (Το Πέναλτι).

**Άρθρο 20
Βαθμολογική κατάταξη ομάδων**

1. Στους αγώνες πρωταθλημάτων οι αγωνιζόμενες ομάδες βαθμολογούνται σε περίπτωση νίκης με τρεις (3) βαθμούς, σε περίπτωση ισοπαλίας με ένα (1) βαθμό και σε περίπτωση ήττας με μηδέν (0) βαθμούς.
-
9. Στην περίπτωση κατά την οποία αυτός ο αγώνας κατάταξης τελειώσει ισόπαλος, δίνεται στη συνέχεια παράταση μισής ώρας σε δύο ημίχρονα από 15΄ το καθένα, αν δε και μετά την παράταση το αποτέλεσμα είναι ισόπαλο, τότε η νικήτρια ομάδα ανακηρύσσεται μετά από εκτέλεση επανορθωτικών λακτισμάτων (πέναλτι) με την εξής διαδικασία:
- α) Ο διαιτητής κάνει την επιλογή του τέρματος προς το οποίο θα κτυπηθούν τα πέναλτι.
 - β)
 - γ) Καθεμιά από τις δύο ομάδες θα εκτελέσει σε βάρος της αντίπαλης ομάδας πέντε (5) πέναλτι, αφού τηρήσει τις διατάξεις των παραγράφων ε΄ και ζ΄ που ακολουθούν.
 - δ) Τα πέναλτι θα εκτελούνται ανά ένα για κάθε ομάδα.
 - ε) Η εκτέλεση των πέναλτι θα σταματήσει αν, πριν εκτελεσθούν και τα πέντε (5) πέναλτι από κάθε ομάδα υπάρχει τόση διαφορά μεταξύ των ομάδων αυτών ώστε εκείνη που έχει πετύχει (κτυπώντας πέναλτι) τα λιγότερα τέρματα να μην μπορεί να καλύψει τη διαφορά έστω και αν ακόμη εκτελέσει τα υπολειπόμενα για τη συμπλήρωση του αριθμού πέντε (5) πέναλτι.
 - ζ) Αν μετά την εκτέλεση των πέντε (5) πέναλτι από κάθε ομάδα ο αριθμός των τερμάτων παραμένει ο ίδιος ή δεν σημειώθηκαν τέρματα και από τις δύο ομάδες, τότε η εκτέλεση των πέναλτι θα συνεχιστεί με την ίδια σειρά ως εξής: Καθεμιά ομάδα θα κτυπά από ένα πέναλτι και αν από το κτύπημα του πέναλτι αναδειχτεί νικήτρια, ο αγώνας τελειώνει, αλλιώς επαναλαμβάνεται από ένα πέναλτι από κάθε ομάδα, κατά την παραπάνω διαδικασία, μέχρι να αποδειχθεί νικήτρια.
10. Η ομάδα η οποία σημειώνει το μεγαλύτερο αριθμό τερμάτων ανακηρύσσεται νικήτρια.
11. Δικαίωμα να κτυπήσουν πέναλτι έχουν μόνο οι εξής παίκτες:
- α) Όλοι όσοι βρίσκονται μέσα στον αγωνιστικό χώρο στη λήξη του αγώνα, δηλαδή στο δεύτερο ημίχρονο της παράτασης. Στην περίπτωση όμως που μία ομάδα τελειώνει τον αγώνα με μεγαλύτερο αριθμό παικτών από την αντίπαλη ομάδα, πρέπει να μειώσει τον αριθμό τους, ώστε να εξισωθούν με τον αριθμό των αντιπάλων τους και να ενημερώσουν τον διαιτητή για το όνομα και τον αριθμό φανέλας του κάθε παίκτη τους που αποκλείεται. Αυτή την ευθύνη έχει ο αρχηγός της ομάδας. Πριν από την έναρξη των λακτισμάτων από το σημείο του πέναλτι, ο διαιτητής θα βεβαιώνεται ότι μόνο ένας ίδιος αριθμός παικτών από κάθε ομάδα παραμένει μέσα στον κύκλο της σέντρας που θα εκτελέσουν τα λακτίσματα».

- β) Επίσης ο ποδοσφαιριστής (ή οι ποδοσφαιριστές) ο οποίος είχε εγκαταλείψει προσωρινά τον αγωνιστικό χώρο με την άδεια ή χωρίς την άδεια του διαιτητή και ο οποίος δεν βρίσκεται μέσα στον αγωνιστικό χώρο με την πιο πάνω λήξη του αγώνα.
- γ) Κατά το κτύπημα των πέναλτι δεν επιτρέπεται η αντικατάσταση ποδοσφαιριστή ή ποδοσφαιριστών, εκτός αν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης αυτών των πέναλτι τραυματισθεί ο τερματοφύλακας, οπότε επιτρέπεται να αντικατασταθεί αυτός με έναν ποδοσφαιριστή από τους αναπληρωματικούς της ομάδας του, ο οποίος έχει το δικαίωμα να λάβει μέρος στη διαδικασία εκτέλεσης των πέναλτι. Η αντικατάσταση όμως αυτή του τερματοφύλακα επιτρέπεται αν η ομάδα μέχρι και την λήξη της παράτασης, δεν έχει προβεί σε αντικατάσταση τριών ποδοσφαιριστών της, όπως επιτρέπουν οι ισχύουσες διατάξεις.
- δ) Η εκτέλεση των πέναλτι θα γίνεται από ένα διαφορετικό ποδοσφαιριστή κάθε φορά, σε καμιά δε περίπτωση δεν μπορεί ο ίδιος ποδοσφαιριστής μιας ομάδας να εκτελέσει περισσότερα από ένα πέναλτι πριν οι υπόλοιποι συμπαίκτες του που έχουν επιλεγεί για την εκτέλεση των πέναλτι κτυπήσουν από ένα πέναλτι, περιλαμβανομένου σ' αυτούς και του τερματοφύλακα της ομάδας του (ή του αναγραφόμενου στο Φ.Α. αναπληρωματικού), ο οποίος θα είχε αντικατασταθεί σύμφωνα με τη διάταξη του εδ. γ' αυτής της παραγράφου.
- ε) Σύμφωνα με τη διάταξη αυτής της παραγράφου, κάθε ποδοσφαιριστής μπορεί να αλλάξει την θέση του με τον τερματοφύλακα οποιαδήποτε στιγμή κατά τη διάρκεια που εκτελούνται τα πέναλτι.
12. Εάν μολαταύτα δεν είναι δυνατή η επανάληψη των κτυπημάτων πέναλτι, επειδή εν τω μεταξύ επήλθε σκοτάδι, τότε νικήτρια ομάδα θα αναδειχθεί μετά από κλήρωση την οποία θα κάνει ο διαιτητής μέσα στον αγωνιστικό χώρο, το αποτέλεσμα δε αυτής της κλήρωσης σημειώνει υποχρεωτικά ο διαιτητής στο Φ.Α.
Στην περίπτωση κατά την οποία το γήπεδο στο οποίο διεξάγεται ο αγώνας έχει ηλεκτροφωτισμό, η εκτέλεση των πέναλτι, θα συνεχισθεί με το φως των προβολών μέχρι να αναδειχθεί η νικήτρια ομάδα.
13. Η εκτέλεση των πέναλτι δεν αποτελεί συνέχεια του αγώνα, αλλά διαδικαστικό τρόπο για την ανάδειξη του νικητή

Διατάξεις του ΚΑΠ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ πρωταθλημάτων που αφορούν τον Κανόνα 14 (Το Πέναλτι).

Άρθρο 20

Βαθμολογική κατάταξη ομάδων

1. Στους αγώνες πρωταθλημάτων οι αγωνιζόμενες ομάδες βαθμολογούνται σε περίπτωση νίκης με τρεις (3) βαθμούς, σε περίπτωση ισοπαλίας με ένα (1) βαθμό και σε περίπτωση ήττας με μηδέν (0) βαθμούς.
-
9. Στην περίπτωση κατά την οποία αυτός ο αγώνας κατάταξης τελειώσει ισόπαλος, δίνεται στη συνέχεια παράταση μισής ώρας σε δύο ημίχρονα από 15' το καθένα, αν δε και μετά την παράταση το αποτέλεσμα είναι ισόπαλο, τότε η νικήτρια ομάδα

ανακηρύσσεται μετά από εκτέλεση επανορθωτικών λακτισμάτων (πέναλτι) με την εξής διαδικασία:

- α) Ο διαιτητής κάνει την επιλογή του τέρματος προς το οποίο θα κτυπηθούν τα πέναλτι.
- β)
- γ) Καθεμιά από τις δύο ομάδες θα εκτελέσει σε βάρος της αντίπαλης ομάδας πέντε (5) πέναλτι, αφού τηρήσει τις διατάξεις των παραγράφων ε΄ και ζ΄ που ακολουθούν.
- δ) Τα πέναλτι θα εκτελούνται ανά ένα για κάθε ομάδα.
- ε) Η εκτέλεση των πέναλτι θα σταματήσει αν, πριν εκτελεσθούν και τα πέντε (5) πέναλτι από κάθε ομάδα υπάρχει τόση διαφορά μεταξύ των ομάδων αυτών ώστε εκείνη που έχει πετύχει (κτυπώντας πέναλτι) τα λιγότερα τέρματα να μην μπορεί να καλύψει τη διαφορά έστω και αν ακόμη εκτελέσει τα υπολειπόμενα για τη συμπλήρωση του αριθμού πέντε (5) πέναλτι.
- ζ) Αν μετά την εκτέλεση των πέντε (5) πέναλτι από κάθε ομάδα ο αριθμός των τερμάτων παραμένει ο ίδιος ή δεν σημειώθηκαν τέρματα και από τις δύο ομάδες, τότε η εκτέλεση των πέναλτι θα συνεχιστεί με την ίδια σειρά ως εξής: Καθεμιά ομάδα θα κτυπά από ένα πέναλτι και αν από το κτύπημα του πέναλτι αναδειχτεί νικήτρια, ο αγώνας τελειώνει, αλλιώς επαναλαμβάνεται από ένα πέναλτι από κάθε ομάδα, κατά την παραπάνω διαδικασία, μέχρι να αποδειχθεί νικήτρια.

10. Η ομάδα η οποία σημειώνει τον μεγαλύτερο αριθμό τερμάτων ανακηρύσσεται νικήτρια.

11. Δικαίωμα να κτυπήσουν πέναλτι έχουν μόνο οι εξής παίκτες:

- α) Όλοι όσοι βρίσκονται μέσα στον αγωνιστικό χώρο στη λήξη του αγώνα, δηλαδή στο δεύτερο ημίχρονο της παράτασης. Στην περίπτωση όμως που μία ομάδα τελειώνει τον αγώνα με μεγαλύτερο αριθμό παικτών από την αντίπαλη ομάδα, πρέπει να μειώσει τον αριθμό τους, ώστε να εξισωθούν με τον αριθμό των αντιπάλων τους και να ενημερώσουν τον διαιτητή για το όνομα και τον αριθμό φανέλας του κάθε παίκτη τους που αποκλείεται. Αυτή την ευθύνη έχει ο αρχηγός της ομάδας. Πριν από την έναρξη των λακτισμάτων από το σημείο του πέναλτι, ο διαιτητής θα βεβαιώνεται ότι μόνο ένας ίδιος αριθμός παικτών από κάθε ομάδα παραμένει μέσα στον κύκλο της σέντρας που θα εκτελέσουν τα λακτίσματα».
- β) Επίσης ο ποδοσφαιριστής (ή οι ποδοσφαιριστές) ο οποίος είχε εγκαταλείψει προσωρινά τον αγωνιστικό χώρο με την άδεια ή χωρίς την άδεια του διαιτητή και ο οποίος δεν βρίσκεται μέσα στον αγωνιστικό χώρο με την πιο πάνω λήξη του αγώνα.
- γ) Κατά το κτύπημα των πέναλτι δεν επιτρέπεται η αντικατάσταση ποδοσφαιριστή ή ποδοσφαιριστών, εκτός αν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης αυτών των πέναλτι τραυματισθεί ο τερματοφύλακας, οπότε επιτρέπεται να αντικατασταθεί αυτός με έναν ποδοσφαιριστή από τους αναπληρωματικούς της ομάδας του, ο οποίος έχει το δικαίωμα να λάβει μέρος στη διαδικασία εκτέλεσης των πέναλτι. Η αντικατάσταση όμως αυτή του τερματοφύλακα επιτρέπεται αν η ομάδα μέχρι και την λήξη της παράτασης, δεν έχει προβεί σε αντικατάσταση τριών ποδοσφαιριστών της, όπως επιτρέπουν οι ισχύουσες διατάξεις.
- δ) Η εκτέλεση των πέναλτι θα γίνεται από ένα διαφορετικό ποδοσφαιριστή κάθε φορά, σε καμιά δε περίπτωση δεν μπορεί ο ίδιος ποδοσφαιριστής μιας ομάδας να εκτελέσει περισσότερα από ένα πέναλτι πριν οι υπόλοιποι συμπαίκτες του που έχουν επιλεγεί για την εκτέλεση των πέναλτι κτυπήσουν από ένα πέναλτι,

περιλαμβανομένου σ' αυτούς και του τερματοφύλακα της ομάδας του (ή του αναγραφόμενου στο Φ.Α. αναπληρωματικού), ο οποίος θα είχε αντικατασταθεί σύμφωνα με τη διάταξη του εδ. γ' αυτής της παραγράφου.

- ε) Σύμφωνα με τη διάταξη αυτής της παραγράφου, κάθε ποδοσφαιριστής μπορεί να αλλάξει την θέση του με τον τερματοφύλακα οποιαδήποτε στιγμή κατά τη διάρκεια που εκτελούνται τα πέναλτι.
- 12.** Εάν μολαταύτα δεν είναι δυνατή η επανάληψη των κτυπημάτων πέναλτι, επειδή εν τω μεταξύ επήλθε σκοτάδι, τότε νικήτρια ομάδα θα αναδειχθεί μετά από κλήρωση την οποία θα κάνει ο διαιτητής μέσα στον αγωνιστικό χώρο, το αποτέλεσμα δε αυτής της κλήρωσης σημειώνει υποχρεωτικά ο διαιτητής στο Φ.Α.
Στην περίπτωση κατά την οποία το γήπεδο στο οποίο διεξάγεται ο αγώνας έχει ηλεκτροφωτισμό, η εκτέλεση των πέναλτι, θα συνεχισθεί με το φως των προβολέων μέχρι να αναδειχθεί η νικήτρια ομάδα.
- 13.** Η εκτέλεση των πέναλτι δεν αποτελεί συνέχεια του αγώνα, αλλά διαδικαστικό τρόπο για την ανάδειξη του νικητή.

Διαδικασίες – Παραβάσεις

Υπενθυμίζεται στους διαιτητές ότι οι αντίπαλοι δεν μπορούν να είναι πλησιέστερα των 2 μέτρων από το σημείο που εκτελείται η επαναφορά της μπάλας από τα πλάγια. Όπου είναι απαραίτητο, ο διαιτητής πρέπει να προειδοποιήσει οποιοδήποτε παίκτη βρίσκεται εντός αυτής της απόστασης προτού εκτελεστεί η επαναφορά της μπάλας και να τον παρατηρήσει (κίτρινη κάρτα) εάν στην συνέχεια παραλείπει να υποχωρήσει στη σωστή απόσταση. Το παιχνίδι ξαναρχίζει με επαναφορά της μπάλας από τα πλάγια.

Εάν ένας παίκτης, σωστά εκτελεί από πλάγια την επαναφορά της μπάλας, σκόπιμα όμως ρίχνει την μπάλα σε έναν αντίπαλο ώστε να επαναλάβει την επαναφορά αλλά με τρόπο ούτε απρόσεκτο ούτε ριψοκίνδυνο αλλά ούτε χρησιμοποιώντας υπερβολική δύναμη, ο διαιτητής πρέπει να επιτρέψει να συνεχιστεί το παιχνίδι.

Εάν η μπάλα μπει στο τέρμα των αντιπάλων απευθείας από μία πλάγια επαναφορά, ο διαιτητής πρέπει να υποδείξει ένα από τέρματος λάκτισμα. Εάν η μπάλα μπει στο τέρμα του εκτελούντος την πλάγια επαναφορά απευθείας, ο διαιτητής πρέπει να υποδείξει ένα γωνιακό λάκτισμα.

Εάν η μπάλα αγγίξει το έδαφος προτού εισέλθει στον αγωνιστικό χώρο, η επαναφορά της μπάλας ξαναεκτελείται από την ίδια ομάδα και από την ίδια θέση με την προϋπόθεση ότι έγινε με την σωστή διαδικασία. Εάν η επαναφορά της μπάλας δεν γίνει με την σωστή διαδικασία, επαναλαμβάνεται από την αντίπαλη ομάδα.

Διαδικασίες – Παραβάσεις

Εάν ένας παίκτης που έχει εκτελέσει σωστά ένα από τέρματος λάκτισμα παίξει σκόπιμα τη μπάλα δεύτερη φορά όταν η μπάλα έχει φύγει από την περιοχή του πέναλτι προτού να την αγγίξει ένας άλλος παίκτης, ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα από τη θέση όπου η δεύτερη επαφή συνέβη (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος). Ωστόσο, εάν ο παίκτης αγγίξει την μπάλα με το χέρι του, πρέπει να τιμωρηθεί με ένα άμεσο ελεύθερο λάκτισμα και εάν απαιτείται με μια πειθαρχική ποινή.

Εάν ένας αντίπαλος εισέλθει στην περιοχή του πέναλτι προτού παιχτεί η μπάλα και υποστεί μία παράβαση (φάουλ) από έναν αμυντικό, το από τέρματος λάκτισμα επαναλαμβάνεται και ο αμυντικός μπορεί να παρατηρηθεί (κίτρινη κάρτα) ή να αποβληθεί (κόκκινη κάρτα) ανάλογα με τη φύση του παραπτώματος.

Διαδικασίες – Παραβάσεις

Υπενθυμίζεται στους διαιτητές ότι οι αντίπαλοι πρέπει να παραμένουν τουλάχιστον 9,15 μέτρα (10 yds) από το γωνιακό τόξο μέχρι η μπάλα να μπει στο παιχνίδι (τα προαιρετικά σημάδια του αγωνιστικού χώρου μπορούν να χρησιμοποιηθούν για βοήθεια). Όπου είναι απαραίτητο, ο διαιτητής πρέπει να προειδοποιήσει οποιοδήποτε παίκτη βρίσκεται εντός αυτής της απόστασης προτού εκτελεστεί το γωνιακό λάκτισμα και να τον παρατηρήσει (κίτρινη κάρτα) εάν στην συνέχεια παραλείπει να υποχωρήσει στην σωστή απόσταση.

Εάν ένας εκτελεστής αγγίξει τη μπάλα δεύτερη φορά, πριν να την αγγίξει άλλος παίκτης, ένα έμμεσο ελεύθερο λάκτισμα κατακυρώνεται στην αντίπαλη ομάδα στη θέση που η δεύτερη επαφή συνέβη (βλέπε Κανόνα 13 – Θέση Ελεύθερου Λακτίσματος).

Εάν ένας παίκτης, σωστά εκτελεί ένα γωνιακό λάκτισμα, σκόπιμα όμως λακτίζει την μπάλα σε έναν αντίπαλο ώστε να επαναλάβει το λάκτισμα αλλά με τρόπο ούτε απρόσεκτο ούτε ριψοκίνδυνο αλλά ούτε χρησιμοποιώντας υπερβολική δύναμη, ο διαιτητής πρέπει να επιτρέψει να συνεχιστεί το παιχνίδι.

Η μπάλα πρέπει να τοποθετείται μέσα στο γωνιακό τόξο και είναι εντός παιχνιδιού όταν λακτιστεί, επομένως η μπάλα δεν απαιτείται να βγει από το γωνιακό τόξο για να είναι εντός του παιχνιδιού.

Το διάγραμμα παρουσιάζει μερικές σωστές και λάθος θέσεις.

Λακτίσματα από το σημείο πέναλτι

Διαδικασία

- Τα λακτίσματα από το σημείο πέναλτι δεν αποτελούν μέρος του αγώνα.
- Η περιοχή του πέναλτι όπου εκτελούνται τα λακτίσματα από το σημείο του πέναλτι μπορεί να αλλάξει μόνον εάν δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί το τέρμα ή η επιφάνεια του αγωνιστικού χώρου.
- Εφόσον όλοι οι συμμετέχοντες παίκτες έχουν εκτελέσει λάκτισμα από το σημείο του πέναλτι, δεν απαιτείται να ακολουθηθεί η ίδια σειρά όπως στην εκτέλεση της πρώτης φάσης των λακτισμάτων.
- Κάθε ομάδα είναι υπεύθυνη για την επιλογή των παικτών, από τους ευρισκόμενους στον αγωνιστικό χώρο, στο τέλος του αγώνα και της σειράς με την οποία θα εκτελέσουν τα λακτίσματα.
- Ένας οποιοσδήποτε παίκτης, εκτός του τερματοφύλακα, που έχει τραυματιστεί δεν μπορεί να αντικατασταθεί κατά την διάρκεια της εκτέλεσης των λακτισμάτων από το σημείο του πέναλτι.
- Εάν ο τερματοφύλακας αποβληθεί κατά την διάρκεια εκτέλεσης πέναλτι, πρέπει να αντικατασταθεί από έναν παίκτη που συμμετείχε κατά την λήξη του αγώνα.
- Ένας παίκτης, αναπληρωματικός ή αντικατασταθείς μπορεί να παρατηρηθεί (κίτρινη κάρτα) ή να αποβληθεί (κόκκινη κάρτα) κατά την διάρκεια της εκτέλεσης των λακτισμάτων πέναλτι.
- Ο διαιτητής δεν πρέπει να διακόψει τον αγώνα εάν μία ομάδα παραμείνει με λιγότερους από 7 παίκτες κατά την διάρκεια της εκτέλεσης των λακτισμάτων πέναλτι.
- Εάν ένας παίκτης τραυματίζεται ή αποβάλλεται κατά την διάρκεια της εκτέλεσης λακτισμάτων πέναλτι και η ομάδα έχει έναν παίκτη λιγότερο, ο διαιτητής δεν θα ελαττώσει τον αριθμό των εκτελεστών πέναλτι της άλλης ομάδας.
Ένας ίσος αριθμός παικτών από κάθε ομάδα απαιτείται μόνον κατά την έναρξη της εκτέλεσης λακτισμάτων πέναλτι.

(Εγκριμένοι από το Διεθνές Ποδοσφαιρικό Συμβούλιο (IFAB) – Φεβρουάριος 1993)

Επωνυμία και Σύνθεση

Ο τίτλος του Συμβουλίου θα είναι Διεθνές Ποδοσφαιρικό Συμβούλιο (IFAB). Η Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (Αγγλία), η Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία της Σκωτίας, η Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία της Ουαλίας, η Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία της Ιρλανδίας και η Διεθνής Συνομοσπονδία Ποδοσφαίρου (FIFA), εφεξής καλούμενες ομοσπονδίες, θα αποτελούν το Συμβούλιο, κάθε μία δε θα έχει το δικαίωμα της εκπροσώπησης από τέσσερις εκπροσώπους.

Αντικείμενο

Το αντικείμενο του Συμβουλίου θα είναι η συζήτηση και απόφαση επί προτεινόμενων αλλαγών στους "Κανόνες του Παιχνιδιού" και όσα άλλα θέματα αφορούν το ομοσπονδιακό ποδόσφαιρο που απαιτούν την παραπομπή τους στο Συμβούλιο, μετά από συζήτηση στην Ετήσια Γενική Συνέλευση ή άλλες αρμόδιες συνεδριάσεις των ομοσπονδιών που αποτελούν το Συμβούλιο, ή των συνομοσπονδιών ή των ομοσπονδιών μελών.

Συνελεύσεις του Συμβουλίου

Το Συμβούλιο συνέρχεται σε δύο ετήσιες συνελεύσεις. Η Ετήσια Γενική Συνέλευση θα λαμβάνει χώρα τον μήνα Φεβρουάριο ή Μάρτιο, όπως θα συμφωνείται.

Η Ετήσια Συνέλευση Εργασιών θα λαμβάνει χώρα τον μήνα Σεπτέμβριο ή Οκτώβριο, όπως θα συμφωνείται. Η ημερομηνία και ο τόπος της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης και της Ετήσιας Συνέλευσης Εργασιών θα αποφασίζεται στην προηγούμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση του Συμβουλίου.

Σε κάθε έτος, τόσο η Ετήσια Γενική Συνέλευση και η Ετήσια Συνέλευση Εργασιών, θα φιλοξενοούνται από την ίδια ομοσπονδία μέλος.

Θα προεδρεύει ένας εκπρόσωπος της διοργανώτριας ομοσπονδίας. Η ευθύνη της φιλοξενίας αμφοτέρων των συνελεύσεων θα μεταφέρεται εκ περιτροπής σε κάθε ομοσπονδία.

Ετήσια Γενική Συνέλευση

Η Ετήσια Γενική Συνέλευση είναι εξουσιοδοτημένη να συζητά και να αποφασίζει επί προτεινόμενων αλλαγών στους "Κανόνες του Παιχνιδιού" και άλλα οικεία θέματα που επηρεάζουν το ομοσπονδιακό ποδόσφαιρο και εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου.

Ετήσια Συνέλευση Εργασιών

Η Ετήσια Συνέλευση Εργασιών θα λαμβάνει χώρα τον μήνα Σεπτέμβριο ή Οκτώβριο, όπως θα συμφωνείται. Η συνέλευση θα έχει την εξουσία να εξετάζει θέματα γενικών εργασιών που υποβάλλονται στο Συμβούλιο. Δύναται να παρέχει αποφάσεις επί των θεμάτων αυτών, όμως η Ετήσια Συνέλευση Εργασιών δεν θα έχει την εξουσία να αλλάξει τους "Κανόνες του Παιχνιδιού".

Διαδικασίες

Ετήσια Γενική Συνέλευση

Κάθε ομοσπονδία θα υποβάλλει εγγράφως, το αργότερο μέχρι την 1^η Δεκεμβρίου, στον γραμματέα της ομοσπονδίας που φιλοξενεί την συνέλευση, προτάσεις ή προτεινόμενες αλλαγές στους "Κανόνες του Παιχνιδιού", αιτήσεις για πειραματισμούς στους "Κανόνες του Παιχνιδιού" και άλλα θέματα προς συζήτηση, που θα τυπώνονται και θα διανέμονται το αργότερο μέχρι την 14^η Δεκεμβρίου.

Τυχόν τροποποιήσεις σε αυτές τις προτεινόμενες αλλαγές, θα πρέπει να υποβάλλονται εγγράφως στον γραμματέα της ομοσπονδίας που φιλοξενεί την συνέλευση, το αργότερο μέχρι την 14^η Ιανουαρίου, οι δε προτάσεις και τροποποιήσεις αυτές, θα τυπώνονται και θα διανέμονται στις ομοσπονδίες προς εξέταση το αργότερο μέχρι την 1^η Φεβρουαρίου.

Ετήσια Συνέλευση Εργασιών

Κάθε ομοσπονδία θα υποβάλλει εγγράφως στον γραμματέα της ομοσπονδίας που φιλοξενεί την συνέλευση, τουλάχιστον τέσσερις εβδομάδες προ της συνέλευσης, τυχόν προτάσεις, αιτήματα για πειραματισμό αναφορικά με τους "Κανόνες του Παιχνιδιού" και άλλα προς συζήτηση θέματα.

Η ημερήσια διάταξη και τα σχετικά έγγραφα θα διανέμονται σε όλες τις ομοσπονδίες μέλη του Συμβουλίου, δύο εβδομάδες προ της συνέλευσης.

Κάθε συνομοσπονδία ή άλλη ομοσπονδία μέλος της FIFA, δύναται να υποβάλλει εγγράφως στον Γενικό Γραμματέα της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Ποδοσφαίρου (FIFA), προτάσεις, αιτήματα ή θέματα προς συζήτηση, εγκαίρως, ώστε να διασφαλισθεί ότι είναι δυνατή η συζήτησή τους από την Διεθνή Συνομοσπονδία Ποδοσφαίρου (FIFA) και, εάν γίνουν δεκτά, να υποβληθούν στον γραμματέα της ομοσπονδίας που φιλοξενεί την συνέλευση, τουλάχιστον τέσσερις εβδομάδες προ της συνέλευσης.

Πρακτικά

Τα πρακτικά των συνελεύσεων τηρούνται από τον γραμματέα της ομοσπονδίας που φιλοξενεί την συνέλευση και καταχωρούνται στο επίσημο Βιβλίο Πρακτικών, το οποίο αποστέλλεται στην ομοσπονδία που θα φιλοξενήσει την επόμενη συνέλευση, πριν την πρώτη ημέρα του επόμενου Φεβρουαρίου.

Απαρτία και Ψήφοι

Οι εργασίες της συνέλευσης δεν θα προχωρούν εκτός εάν παρίστανται τέσσερις ομοσπονδίες, μία από τις οποίες θα είναι η Διεθνής Συνομοσπονδία Ποδοσφαίρου (FIFA). Η Διεθνής Συνομοσπονδία Ποδοσφαίρου (FIFA) θα έχει τέσσερις ψήφους για λογαριασμό όλων των υπαγόμενων ομοσπονδιών μελών της. Οι υπόλοιπες ομοσπονδίες του Διεθνούς Ποδοσφαιρικού Συμβουλίου (IFAB) θα έχουν από μία ψήφο. Προκειμένου να ψηφισθεί μία πρόταση, θα πρέπει να τύχει της υποστήριξης τουλάχιστον των τριών τετάρτων των παρόντων που έχουν δικαίωμα ψήφου.

Αλλαγές στους "Κανόνες του Παιχνιδιού"

Δεν θα γίνονται αλλαγές στους "Κανόνες του Παιχνιδιού" παρά μόνον στην Ετήσια Γενική Συνέλευση του Συμβουλίου, και μόνον εάν συμφωνήσουν τα τρία τέταρτα των παρόντων και δικαιούμενων ψήφου μελών.

Ειδικές Συνελεύσεις

Η ομοσπονδία που φιλοξενεί τις συνελεύσεις του Συμβουλίου για το τρέχον έτος*, κατόπιν λήψης έγγραφης αίτησης, υπογεγραμμένης από την Διεθνή Συνομοσπονδία Ποδοσφαίρου (FIFA) ή από οποιοσδήποτε δύο από τις υπόλοιπες ομοσπονδίες μέλη, συνοδευόμενη από αντίγραφο των προς υποβολή προτάσεων, θα συγκαλεί μία ειδική συνέλευση του Συμβουλίου. Τέτοιες ειδικές συνελεύσεις θα λαμβάνουν χώρα εντός είκοσι οκτώ ημερών από υποβολή της αίτησης, οι δε ομοσπονδίες που αποτελούν το Συμβούλιο θα λαμβάνουν κοινοποίηση προ είκοσι μία ημερών, μαζί με ένα αντίγραφο των προτάσεων.

Αποφάσεις του Συμβουλίου

Οι αποφάσεις της Ετήσιας Συνέλευσης Εργασιών του Συμβουλίου θα τίθενται σε ισχύ από την ημερομηνία της συνέλευσης, εκτός εάν συμφωνηθεί διαφορετικά.

Οι αποφάσεις της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης του Συμβουλίου που αφορούν σε αλλαγές στους "Κανόνες του Παιχνιδιού", θα είναι δεσμευτικές για τις συνομοσπονδίες και τις ομοσπονδίες μέλη από την 1^η Ιουλίου που έπεται κάθε Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης του Συμβουλίου, όμως οι συνομοσπονδίες ή ομοσπονδίες μέλη των οποίων η τρέχουσα αγωνιστική περίοδος δεν έχει λήξει μέχρι την 1^η Ιουλίου, δύνανται να καθυστερήσουν την εισαγωγή των τροποποιήσεων που εγκρίθηκαν στους "Κανόνες του Παιχνιδιού" για τις διοργανώσεις τους, μέχρι την αρχή της επόμενης αγωνιστικής περιόδου. Δεν θα γίνεται καμία αλλαγή στους "Κανόνες του Παιχνιδιού" από καμία συνομοσπονδία ή ομοσπονδία μέλος, εάν δεν έχει ψηφισθεί από το Συμβούλιο**.

* Το τρέχον έτος θα λογίζεται ότι αρχίζει από την επόμενη ημέρα της προηγούμενης Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης.

** Συμφωνήθηκε ότι αναφορικά με διεθνείς αγώνες, τέτοιες αποφάσεις θα τίθενται σε ισχύ από την 1^η Ιουλίου που ακολουθεί την Ετήσια Γενική Συνέλευση του Συμβουλίου στην οποία ψηφίσθηκαν.

Μετάφραση των Κανόνων Παιχνιδιού εγκεκριμένη από την Επιτροπή Διαιτησίας και τον Υπεύθυνο Ανάπτυξης Διαιτησίας της Ε.Π.Ο.

Οποιαδήποτε χρησιμοποίηση ή μετάφραση του αγγλικού κειμένου χωρίς την άδεια της FIFA ή της Ε.Π.Ο. απαγορεύεται.

Απαγορεύεται επίσης η χρησιμοποίηση της ελληνικής μετάφρασης χωρίς την άδεια της Ε.Π.Ο.

Επιμέλεια μετάφρασης και ορολογίας :

Θεόδωρος Κουρίδης , Ν/Σ Ε.Π.Ο. ,

Κύρος Βασάρας , Υπεύθυνος Ανάπτυξης Διαιτησίας Ε.Π.Ο.